

Erste Bank Hungary Zrt.

AZ EURÓPAI UNIÓ ÁLTAL BEFOGADOTT
NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK SZERINT
ELKÉSZÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓ
A 2020. DECEMBER 31-ÉVEL ZÁRULT ÉVRE

Éves beszámoló 2020 IFRS

Éves beszámoló 2020 IFRS	2
I. Eredménykimutatás a 2020. december 31-ével zárult évre	4
II. Átfogó jövedelemkimutatás a 2020. december 31-ével zárult évre	5
III. Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás 2020. december 31-i állapot szerint	6
IV. Saját tőkeváltozás kimutatás	8
V. Cash Flow kimutatás	9
VI. Kiegészítő melléklet az éves beszámolóhoz	11
A. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓ	11
B. FELVÁSÁRLÁSOK, EGYESÜLÉSEK ÉS ÉRTÉKESÍTÉSEK	12
C. Főbb VÁLTOZÁSOK A PÉNZINTÉZETEK JOGI KÖRNYEZETÉBEN	12
D. SZÁMVITELI IRÁNYELVEK	15
EREDMÉNYTÉTELEK RÉSZLETEZÉSE	18
1) Szegmens riport.....	18
2) Nettó kamatbevétel.....	21
3) Nettó díj- és jutalékbevétel.....	22
4) Osztalék bevételek.....	24
5) Kereskedési tevékenység nettó eredménye.....	24
6) Valós értékelés nettó eredménye.....	24
7) Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei	25
8) Általános adminisztratív költségek.....	25
9) Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye.....	26
10) Egyéb nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetéséből származó egyéb nyereségek / veszteségek	27
11) Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan.....	27
12) Egyéb működési eredmény.....	27
13) Nyereséget terhelő adók	29
Pénzügyi instrumentumok – A számviteli politika főbb részei.....	33
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	40
14) Készpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	40
15) Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	41
16) Szerződés módosítással érintett hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok	47
17) Vevő és egyéb követelések	48
18) Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	49
Erdeménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	52
EREDMÉNNYEL SZEMBEN VALÓS ÉRTÉKEN ÉRTÉKELT PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK	52
19) Származékos ügyletek	53
20) Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök	54
21) Erdeménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök.....	54
22) Erdeménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi kötelezettségek.....	54
EGYÉB ÁTFOGÓ JÖVEDELEMMEL SZEMBEN VALÓS ÉRTÉKEN ÉRTÉKELT PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK	56
23) Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	56
Pénzügyi instrumentumok – egyéb bemutatandó tételek	59
24) A pénzügyi instrumentumok valós értéke	59
25) Fedezeti elszámolás.....	66
26) Nettó módon történő bemutatás.....	67
27) Értékpapír-kölcsönzési és visszavásárlási tranzakciók	69
28) Biztosítékok.....	70
29) Értékpapírok	71
Kockázatkezelés	72
30) Kockázatkezelési politika és stratégia	72
31) Szavatoló tőke- és tőkekövetelmények a magyar előírásoknak megfelelően.....	77
32) Hitelezési kockázat	78
33) Piaci kockázat.....	124
34) Likviditási kockázat	127
35) Működési kockázat	132
Nem pénzügyi eszközök és egyéb befektetések	133
36) Nem pénzügyi eszközök.....	133

37) Egyéb eszközök	137
Lízingügyletek.....	139
38) Lízingügyletek.....	139
Erste Bank, mint bérbeadó.....	139
Erste Bank, mint bérbevevő.....	142
Elhatárolások, céltartalékok, függő kötelezettségek és jogi ügyek.....	144
39) Egyéb kötelezettségek	144
40) Céltartalékok	144
41) Függő kötelezettségek	148
Tőke instrumentumok, saját tőke és tartalékok	149
42) Saját tőke összesen	149
Egyéb bemutatandó tételek	151
43) Tranzakciók kapcsolt felekkel	151
44) Könyvvizsgálat díjak és adó tanácsadási díjak	155
45) Külföldi pénznemre szóló eszközök és források.....	155
46) Hátralévő lejáratok elemzése.....	156
47) Mérlegfordulónap utáni események	157
48) Egyéb közzététel.....	157
49) 2019. és 2020. december 31-én az Erste Bank Hungary Zrt. kizárólagos vagy részleges tulajdonában lévő társaságok adatai	157

I. Eredménykimutatás a 2020. december 31-ével zárult évre

millió forintban	Megjegyzések	2019	2020
Nettó kamatbevétel	2)	71 030	77 152
Kamatbevétel		73 527	79 776
Egyéb kamatjellegű bevételek		10 704	13 362
Kamatráfordítás		-8 259	-12 545
Egyéb kamatjellegű ráfordítások		-4 942	-3 441
Nettó díj- és jutalékbevétel	3)	51 312	51 271
Díj- és jutalékbevétel		63 742	63 531
Díj- és jutalékráfordítás		-12 430	-12 260
Osztalék bevételek	4)	1 037	2 900
Kereskedési tevékenység nettó eredménye	5)	9 246	7 427
Deviza műveletek		1 766	-1 610
Egyéb		7 480	9 037
Valós értékelés nettó eredménye	6)	137	-1 608
Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei	7)	33	41
Személyi jellegű ráfordítások	-	-29 678	-29 841
Egyéb általános adminisztratív költségek	8)	-22 295	-24 812
Értékcsökkenés	8)	-11 365	-12 840
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereségek / veszteségek	9)	9	162
Nem valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye	10)	2 088	248
Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan	11)	598	-31 412
Egyéb nettó működési eredmény	12)	-13 371	-14 246
Egyéb működési bevételek	12)	7 446	10 319
Egyéb működési ráfordítások	12)	-20 817	-24 565
Adózás előtti eredmény		58 781	24 442
Jövedelemadók	13)	-3 244	-5 536
Adózott eredmény		55 537	18 906

II. Átfogó jövedelemkimutatás a 2020. december 31-ével zárult évre

millió forintban	2019	2020
Adózott eredmény	55 537	18 906
Egyéb átfogó jövedelem		
Eredménybe át nem sorolható tételek		
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok nem realizált tartaléka	18	-
Saját hitelkockázati tartalék		
Eredménybe át nem sorolható tételekre jutó jövedelemadó	- 2	-
Eredménybe átsorolható tételek		
Hitelviszonyt megtestesítő pénzügyi instrumentumok nem realizált tartaléka	3 970	-1 367
Tárgyévi nyereség/veszteség	6 037	-1 147
Átsorolás miatti módosítás	-2 088	- 248
Hitelkockázatra képzett értékvesztés	21	28
Eredménybe átsorolható tételekre jutó halasztott adó	- 360	123
Tárgyévi nyereség/veszteség	- 548	101
Átsorolás miatti módosítás	188	22
Egyéb átfogó jövedelem összesen	3 626	-1 244
Átfogó jövedelem összesen	59 163	17 662

Kelt: Budapest, 2021. április 9.

Jelasity Radován
Elnök-vezérigazgató

Ivan Vondra
Pénzügyi vezérigazgató-helyettes

III. Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás 2020. december 31-i állapot szerint

millió forintban	Megjegyzések	2019	2020
Eszközök			
Kézpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	14)	136 020	197 421
Kereskedési célú pénzügyi eszközök		50 989	157 230
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	19)	35 053	50 969
Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök	20)	15 936	106 261
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	21)	115 360	212 283
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	21)	1 229	2 739
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	21)	1 821	1 100
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	21)	112 310	208 444
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	23)	112 815	124 331
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	23)	112 815	124 331
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	15)	2251 504	2729 748
Ebből fedezetként zárolva	28)	259 566	349 213
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	15)	753 411	934 799
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	15)	93 744	309 118
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	15)	1404 349	1485 831
Pénzügyi lízing követelések	38)	43 568	38 940
Tárgyi eszközök	36)	29 663	28 697
Befektetési célú ingatlanok	36)	214	209
Immateriális javak	36)	25 790	28 966
Részesedések kapcsolt és társult vállalkozásokban		56 412	54 351
Adókövetelések	13)	-	1 033
Halasztott adókövetelések	13)	4 503	2 927
Kereskedelmi hitelek és előlegek	17)	10 670	12 218
Egyéb eszközök	37)	24 629	32 526
Eszközök összesen		2862 137	3620 880

millió forintban	Megjegyzések	2019	2020
Források			
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek		30 241	48 935
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	19)	30 241	48 935
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	18)	2388 999	3113 747
Hitelintézetek által elhelyezett betétek	18)	363 015	565 499
Ügyfelek által elhelyezett betétek	18)	2011 033	2534 862
Kibocsátott értékpapírok	18)	10 789	6 746
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	18)	4 162	6 640
Pénzügyi lízing kötelezettségek	38)	21 204	21 710
Céltartalékok	40)	6 765	8 088
Adókötelezettségek	13)	177	-
Egyéb kötelezettségek	39)	27 264	23 251
Saját tőke	42)	387 487	405 149
Anyavállalatra jutó saját tőke		387 487	405 149
Jegyzett tőke		146 000	146 000
Tőketartalék		117 492	117 492
Eredménytartalék és egyéb tartalékok		123 995	141 657
Források összesen		2862 137	3620 880

Kelt: Budapest, 2021. április 9.

Jelasity Radován
Elnök-vezérigazgató

Ivan Vondra
Pénzügyi vezérigazgató-helyettes

IV. Saját tőkeváltozás kimutatás

millió forintban	Megjegyzések	Jegyzett tőke ¹⁾	Tőketartalék	Eredmény tartalék	Értékesíthető pénzügyi eszközök értékelési tartaléka ²⁾	Halasztott adó	Anyavállalatra jutó saját tőke	Saját tőke
Saját tőke								
2020. január 1-én	42)	146 000	117 492	118 963	5 531	- 499	387 487	387 487
Átfogó jövedelem összesen		-	-	18 906	-1 367	123	17 662	17 662
ebből: Adózott eredmény		-	-	18 906	-	-	18 906	18 906
ebből: Egyéb átfogó jövedelem		-	-	-	-1 367	123	-1 244	-1 244
Saját tőke								
2020. december 31-én	42)	146 000	117 492	137 869	4 164	- 376	405 149	405 149

1) Részletesebb információ a 42-es megjegyzés jegyzett tőke és tőketartalék részében található.

2) Tárgyévi eredménybe átvethető elemek, mindkét évben.

millió forintban	Megjegyzések	Jegyzett tőke	Tőketartalék	Eredmény tartalék	Értékesíthető pénzügyi eszközök értékelési tartaléka	Halasztott adó	Anyavállalatra jutó saját tőke	Saját tőke
Saját tőke								
2019. január 1-én	42)	146,000	117,492	82,866	2,158	(192)	348,324	348,324
Osztalékfizetés				(20,000)			(20,000)	(20,000)
Átsorolás				560	(615)	55		-
Átfogó jövedelem összesen		-	-	55,537	3,988	(362)	59,163	59,163
ebből: Adózott eredmény		-	-	55,537	-	-	55,537	55,537
ebből: Egyéb átfogó jövedelem		-	-	-	3,988	(362)	3,626	3,626
Saját tőke								
2019. december 31-én	42)	146,000	117,492	118,963	5,531	(499)	387,487	387,487

V. Cash Flow kimutatás

millió forintban	2019	2020
Adózott eredmény	55 537	18 906
Jövedelemadó korrekció	3 244	5 536
Korrigált adózott eredmény	58 781	24 442
Adózott eredmény nem-pénzeszköz korrekciói		
Értécsökkenés és amortizáció, értékvesztés képzése és visszairása, eszköz átértékelés (nem pénzügyi eszközökhöz kapcsolódó)	10 001	9 219
ebből eszközhasználati jogokhoz kapcsolódó	2 538	2 846
Céltartalék képzése és visszairása (ideértve a kockázati céltartalékot) és a deviza elszámoláshoz kapcsolódó céltartalékot	-3 609	14 373
Hitelek és előlegek módosításából adódó nyereség/veszteség	58	8 225
Eszközök értékesítésének bevételei és ráfordítása	-2 642	410
Hátrasorolt kötelezettségek átértékelése	1 471	5 653
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök átértékelése	- 285	2 812
Egyéb korrekciók	1 325	1 804
ebből IFRS 16 vonatkozású Pénzügyi lízingkötelezettségekhez kapcsolódó változások	1 358	1 837
Üzleti tevékenység eszközeinek és forrásainak nettó változása a nem-pénzeszköz korrekciók után		
Kereskedési célú pénzügyi eszközök	49 983	-89 728
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök		
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	- 91	-1 510
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	30 364	721
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	-70 578	-96 606
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök		
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	18	-
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	6 328	-1 675
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök – Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok		
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	576	- 701
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	1 899	-215 442
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	-187 712	-101 877
Pénzügyi lízing követelések	-6 676	4 989
Üzleti tevékenységből származó egyéb eszközök	2 552	-9 629
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	846	- 631
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek		
Hitelintézetek által elhelyezett betétek	-30 095	196 831
Ügyfelek által elhelyezett betétek	361 802	523 829
Kibocsátott értékpapírok	2 792	-3 654
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	1 339	2 478
Üzleti tevékenységből származó egyéb kötelezettségek	-3 902	-4 013
Pénzügyi lízing kötelezettségek	-	180
Fizetett jövedelemadó	-3 228	-5 013
Üzleti tevékenységből származó pénzeszközváltozás	221 317	265 487

millió forintban	2019	2020
Értékesítés		
Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök – Hitelviszonyt megtestesítő pénzügyi instrumentumok	51 431	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök – Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	95 802	67 891
Tárgyi eszközök, immateriális javak és befektetési célú ingatlanok	441	183
Befektetések leányvállalatokban	30	6 000
Beszerzés		
Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök – Hitelviszonyt megtestesítő pénzügyi instrumentumok	-28 968	-11 484
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök – Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-191 833	-249 422
Tárgyi eszközök, immateriális javak és befektetési célú ingatlanok	-15 411	-13 702
Befektetési tevékenységből származó pénzeszközváltozás	-88 508	-200 534
Fizetett osztalék	-20 000	-
Hátrasorolt kötelezettségek visszafizetése	- 474	- 389
Lízingkötelezettségek visszafizetése	-3 160	-3 163
Finanszírozási tevékenységből származó pénzeszközváltozás	-23 634	-3 552
Pénzeszközök nyitó egyenlege	26 845	136 020
Üzleti tevékenységből származó pénzeszközváltozás	221 317	265 487
Befektetési tevékenységből származó pénzeszközváltozás	-88 508	-200 534
Finanszírozási tevékenységből származó pénzeszközváltozás	-23 634	-3 552
Pénzeszközök záró egyenlege	136 020	197 421
Kamatokhoz és osztalékhoz kapcsolódó pénzeszközváltozás (üzleti tevékenységből származó pénzeszközváltozás tartalmazza)		
Kapott kamat	96 732	92 079
Kapott osztalék	1 037	2 900
Fizetett kamat	-13 229	-15 639

VI. Kiegészítő melléklet az éves beszámolóhoz

A. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓ

Az Erste Bank Hungary Zrt. (a továbbiakban: „Bank” vagy „Erste Bank”) a magántulajdonban lévő legnagyobb, a bécsi, prágai és bukaresti tőzsdéken jegyzett osztrák bankcsoport, az Erste Group („Erste Group Bank AG”) tagja.

A Bank a kizárólagos tulajdonában álló leányvállalataival együttesen alkotja az Erste Hungary-t. A Bank magyarországi bejegyzésű és székhelyű, zártkörűen működő részvénytársaság. A Bank bejegyzett székhelye 1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26. szám alatt található.

A külön beszámolóként elkészített éves beszámoló a következő weboldalon kerül közzétételre:

<https://www.erstebank.hu/hu>

A Bank konszolidált éves beszámolója a következő weboldalon kerül közzétételre:

<https://www.erstebank.hu/hu>

A beszámoló angol és magyar nyelven készül el és kerül közzétételre. A nyelvi verziók eltérése esetén az angol nyelvű változat az irányadó.

2019. december 31-én a Bank közvetlen anyavállalata 70%-os tulajdonrészrel az Erste Group Bank AG, amelynek ebben az időpontban bejegyzett székhelye Ausztriában, az 1100 Bécs Am Belvedere 1. Az Erste Group konszolidált pénzügyi beszámolóját az Erste Group fő anyavállalata, az „Erste Group Bank AG” készítette, amelyek az osztrák cégbírószágon a következő ausztriai címen állnak rendelkezésre: 1030 Bécs, Marxergasse 1a.

2020. december 31-én a DIE ERSTE Oesterreichische Spar-Casse Privatstiftung (‘ERSTE Alapítvány), egy alapítvány, ami a partnereivel kötött részvényesi megállapodások által összesen hozzávetőleg 31,17%-os (2019: 30,39%) részesedést birtokol az Erste Group Bank AG-ben és 16,50%-os (2019: 15,96%) tulajdonrészrel a társaság fő részvényese. Az Erste Alapítvány a részvények 5,9%-ának (2019: 6,37%) közvetlenül, 10,60%-ának (2019: 9,59%) pedig közvetetten tulajdonosa a Sparkassen Beteiligungs GmbH & Co KG részesedésén keresztül, ami az Erste Alapítvány és az Erste Group AG kapcsolt vállalkozása a Haftungsverbundon keresztül. A jegyzett tőke 1,67%-a (2019: 1,43%) közvetlenül a takarékszövetkezeti alapítványok birtokában van, amik az Erste Alapítvánnyal közös vezetésűek. 9,92%-os (2019: 9,92%) jegyzett tőkét birtokolja az Erste Alapítvány egy részvényesi megállapodás alapján a CaixaBank A.S.-el. 3,08% (2019: 3,08%) pedig egyéb partnerek tulajdonában van, egyéb részvényesi megállapodások által.

A magyar állam és az EBRD kisebbségi részesedést szerez az Erste Bank Hungary Zrt.-ben

2016 júniusában a Corvinus Nemzetközi Befektetési Zrt. (a Magyar Állam nevében) és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) keretszerződést írtak alá az Erste Group Bank AG-val amelynek keretében 15-15%-os kisebbségi részesedést szereztek az Erste Bank Hungary Zrt.-ben. Az eladási ár 77,78 milliárd forint volt. Az eladási tranzakcióhoz kapcsolódó szabályozói jóváhagyások és egyéb szerződéses feltételek teljesítése után a tulajdonjog átruházás 2016 augusztusában történt meg.

A részesedés vásárlást a Magyar Nemzeti Bank (MNB) 2016 augusztus 4-én hagyta jóvá (H-EN-I-693/2016), a tulajdonjog változást a cégjegyzékbe 2016 augusztus 24-én jegyezték be.

Az Erste Bank Hungary Zrt. tulajdonosi struktúrája a következő 2020. december 31-én (nem változott 2019-hez képest):

Tulajdonos	Részvény darabszám	Részesedés
Erste Group Bank AG	102 200 000 000	70%
Corvinus Nemzetközi Befektetési Zrt.	21 900 000 000	15%
European Bank for Reconstruction and Development	21 900 000 000	15%
Összesen	146 000 000 000	100%

A megállapodás részeként az EBRD és a Corvinus Zrt. is delegált egy-egy tagot a Felügyelőbizottságba és egy-egy nem ügyvezető tagot az Erste Bank Hungary Igazgatóságába.

Az Erste Bank tevékenysége

A Bank leányvállalataival együtt teljes körű banki és egyéb pénzügyi szolgáltatásokat nyújt ügyfeleinek, köztük megtakarítási számlákat, vagyonkezelést, fogyasztói hiteleket, és jelzáloghitelezést, lakás előtakarékosági betétgyűjtést és hitelezést, befektetési banki

tevékenységeket, értékpapírok és származékos instrumentumok kereskedelmét, portfóliókezelést, projektfinanszírozást, külkereskedelmi finanszírozást, vállalatok pénzügyeinek kezelését, tőkepiaci és pénzpiaci szolgáltatásokat, devizakereskedelmet, lízinget és faktoringot. Az Erste Bank tevékenységét a magyar piacra összpontosítja. Az Erste Bank jogszabály által könyvvizsgálatra kötelezett.

B. FELVÁSÁRLÁSOK, EGYESÜLÉSEK ÉS ÉRTÉKESÍTÉSEK

A Bank 100%-ban tulajdonolt lakástakarékpénztára, az Erste Lakástakarék Zrt. sikeresen lezárta az Aegon Lakástakarék Zrt. betéti portfóliójának felvásárlását. Az Aegon Lakástakarék Zrt., a lakástakarék piac egyik jelentős szereplője, tevékenysége beszüntetése mellett döntött. A kétfázisú tranzakció feltételeit a lakástakarék piac sajátosságai alapján alakították ki a felek. Az első szakaszban, 2019 októberében történt meg a betéti portfólió nagyobb részének, egy 34,6 milliárd forintos betéti állománynak az átvétele, míg a maradék 0,5 milliárd forintos portfólió átvétele a második fázisban, 2020 januárjában történt meg.

A Bank aktívan tervezi a Sió Ingatlan Invest Kft. eladását, a tárgyalások előrehaladott állapotban vannak egy potenciális vevővel, aki már vételi ajánlatot is tett. Mivel az IFRS 5 sztenderd által meghatározott feltételek teljesültek, a Sió ingatlan Invest Kft. átsorolásra került 'Értékesítésre szánt eszközök' kategóriába. 2020. december 31-én a pénzügyi beszámoló 'Értékesítésre szánt eszközök' nevű mérlegsorán került bemutatásra a konszolidált beszámolóban 1,490 millió forintos értéken, ami a társaság eszközeinek és kötelezettségeinek csoporton belüli egyenlegek kiszűrése utáni nettó értéke.

C. FŐBB VÁLTOZÁSOK A PÉNZINTÉZETEK JOGI KÖRNYEZETÉBEN

2020

i)

A koronavírusal kapcsolatos kormányzati intézkedések

Az új koronavírus (COVID-19) megjelenése 2020 elején megerősítésre került, és a vírus Kína egész szárazföldi részén és környékén elterjedt, zavarokat okozva a vállalkozások és a gazdasági tevékenység működésében.

A magyar kormány először 2020 márciusában hirdetett ki vészhelyzetet, melyet egész évben további korlátozások és lezárások követtek, valamint számos egészségvédelmi intézkedést rendelt el a vírus terjedésének lelassítására. Március 18-án közzétette első gazdasági csomagját, melyet évközben további rendelkezések követtek a COVID-19 járvány terjedésének megfelelően.

A legfontosabb bankszektorra érintő intézkedések a törlesztési moratórium (I és II.), melyet 2020 márciusában és decemberében jelentettek be, illetve az osztalékfizetések elhalasztása és a járványügyi különadó bevezetése.

1. Hiteltörlesztési moratórium

A bankszektorra leginkább érintő intézkedés a törlesztési moratórium volt, mely minden magánszemély és vállalkozás számára igénybe vehető és magában foglalja mind a tőke- és kamatfizetést. A moratórium a legkésőbb 2020. március 18-ig megkötött ügyletekre vonatkozik. Az első moratórium (moratórium I.) 2020. december 31-én járt le. A második moratóriumot (moratórium II.) 2020. december 22-én jelentették be, mint egy különálló moratóriumot, mely felfüggeszti az ügyfelek törlesztő részleteit 2021. január 1. és június 30. között.

A moratórium I. esetén a feltételeknek megfelelő ügyfelek részvétele automatikus volt, és egy lemondó nyilatkozattal lehetett jelezni, ha nem szeretnének részt venni benne.

A moratórium II. rendelkezései vegyesek. A moratórium I-ben résztvevő ügyfelek automatikusan részt vesznek benne, és jelezniük kell, ha nem kívánnak élni a moratórium II-vel. A moratórium I-ben nem részt vevő ügyfelek esetén nyilatkozat kitöltéssel kell jelezniük a részvételi szándékukat.

További jellemző, hogy az ügyfelek a moratórium végéig folyamatosan jelezhetik be és kilépési szándékukat.

Mivel a meg nem fizetett kamatok nem kerülnek tőkésítésre, csak egy későbbi időpontban kerülnek megfizetésre, az IFRS 9 előírásainak megfelelően a Bank 8,3 milliárd forint szerződésmódosításból származó veszteséget számol el a moratórium I. és II. vonatkozásában (az

IFRS 9-nek való megfelelés miatti szerződészmódosítás hatása), a fennálló tartozásra számolt kamatok továbbra is elhatárolásra kerülnek. A moratórium I. esetén a szerződészmódosításból származó veszteséget a Bank a 2020. december 31-én fennálló részvételi aránynak megfelelően számolta el.

A moratórium II esetén ez a veszteség a moratórium I. során szerzett tapasztalatokat is figyelembe vevő szakértői becslés alapján került elszámolásra. A kilépési szándékot jelző mutatót állandónak feltételezték.

A 35. oldalon található 'Pénzügyi instrumentumok – A számviteli politika főbb részei' fejezet 'Pénzügyi instrumentumok kivezetése beleértve a szerződészmódosításokat' részének 'ii) Kivezetési feltétel a pénzügyi eszközök szerződészmódosításaihoz kapcsolódóan' bekezdésnek megfelelően, amennyiben az érintett ügylet Stage 1 kategóriába tartozó ügylet, a szerződészmódosításból származó veszteség (4,7 milliárd forint) a 'Nettó kamat bevétel – Kamatbevételek' soron kerül bemutatásra, míg a nem Stage 1 kategóriába tartozó ügyletek esetén (3,6 milliárd forint) az 'Értékvesztésképzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan' soron.

A szerződészmódosításból származó veszteséggel kapcsolatos részletek a 21. oldalon található 2. Nettó kamatbevétel megjegyzésben és a 27. oldalon található 11. Értékvesztésképzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan megjegyzésben találhatók.

(Kapcsolódó kormányrendeletek: moratórium I. – '47/2020. (III.18.) Korm. rendelet'; moratórium II. – '637/2020. (XII. 22.) Korm. rendelet')

A hitelezési kockázat jelentős növekedésének meghatározásakor (SICR- significant increases in credit risk) a Bank a moratóriumban való részvételt önmagában nem tekinti automatikus SICR indikátornak, azonban speciális kvalitatív információkat és mennyiségi értékhatárokat figyelembe vevő értékelést alkalmaznak. A 32. megjegyzésben, a 103. oldalon található az értékelés részletei valamint annak vizsgálata, hogy a COVID-19 járvány milyen hatással lehet a várható hitelezési kockázatra.

2. Az bankszektor osztalékfizetéseinek elhalasztása

A Magyar Nemzeti Bank, mint a magyar bankszektor felügyeleti szerve előírta, hogy a pénzügyi szervezetek nem fizethetnek osztalékot, illetve nem határozhatnak osztalékfizetésről a 2019-es és 2020-as évekre, valamint a korábbi évek felhalmozott nyereségére vonatkozóan. A korlátozás, melynek célja a szektor tőke stabilitásának és likviditásának megóvása, 2021 szeptember 31-ig van érvényben. A hivatalos előírásnak megfelelően a Bank nem fizetett osztalékot 2020-ban.

3. Járványügyi különadó

Ez a különadó 2020-ban került kivetésre a pénzügyi intézményekre. az adó alapja (a bankadó mintájára) az adóévet kettővel megelőző évi beszámoló adatain alapuló módosított mérlegfőösszeg 50 milliárd forint feletti összege, az adó mértéke 0,19%.

A törvény meghatározza az összeg három részletben történő megfizetését 2020-ban és lehetőséget nyújt az összeg bankadóból történő levonására 5 egyenlő részletben 2021 és 2025 között.

Az IFRS-eknek megfelelően a levonási lehetőség biztosan bekövetkezik, ezért a Bank 4,2 milliárd forint követelést számolt el 2020 december 31-én a kifizetéssel szemben ('Egyéb eszközök' soron kerül bemutatásra, lásd a 37. megjegyzést), a követelést az eredmény terhére számolja el 2021 és 2025 között.

(Kapcsolódó kormányrendelet: '108/2020 (IV. 14.) Korm. rendelet')

4. Teljes Hiteldíj Mutató ('THM') maximálása

A kormány első gazdasági csomagjának részeként 2020 márciusában bejelentett intézkedés, amely a 'THM'-et az MNB alapkamat + 5%-ban maximálja azzal a céllal, hogy segítse a kiskereskedelmi üzletág számára a fedezet nélküli hitelek felvételét 2020. március 18-a után. Ez az intézkedés 2020. december 31-ig volt érvényben. 2021. január 1-jétől az érintett hitelek THM-je automatikusan piaci alapúvá módosult.

ii)

Magyar Nemzeti Bank Növekedést támogató programja

Növekedési Hitelprogram – NHP Hajrá

Az MNB 2019 elején vezette be ezt a programot. A program keretein belül kis és középvállalatok jogosultak meghatározott összegű hitelre 2,5%-os kamattal, maximum 20 éves futamidőre, míg az MNB refinanszírozza a résztvevő bankokat 0%-os kamattal.

A program további eleme, hogy az MNB a résztvevő bankok preferenciális letételhelyezési lehetőséget biztosít magasabb kamattal. A tartományokat és a maximum összeget az MNB határozza meg az NHP-s kitettségek figyelembevételével. A releváns kitettség a

‘Hitelintézetekkel szembeni követelések’ sor ‘Magyar Nemzeti Bank’ kategóriájában kerülnek kimutatásra, lásd a 15-ös megjegyzést. A kapcsolódó bevételek a ‘Nettó kamatbevétel’ Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök soron található, lásd a 2-es megjegyzésben.

(Jogi forrás : <https://www.mnb.hu/letoltes/nhp-hajra-termektajekoztato-4-mod-clean.pdf>)

Preferenciális betét összefoglalója:<https://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-politikai-eszkoztaar/preferencialis-betet>)

2019

iii)

Családvédelmi Akcióterv

A magyar kormány 2019 július 1-jén vezette be a Családvédelmi Akciótervet. Az akcióterv legfontosabb eleme a ‘babaváró hitel’ program, amely támogatást vagy preferenciális kondíciókat biztosít fiatal házasoknak.

Amennyiben a megadott időn belül 3 gyermek születik, a hitel vissza nem térő támogatássá alakítható, az egy és két gyermekes családok számára preferenciális kondíciók és kedvezmények érhetőek el. A hitelek az első gyermek megszületésekor azonnal kamatmentessé alakulnak és a törlesztő részletek 3 éves időtartamra felfüggesztésre kerülnek. A második gyermek megszületésekor a hitel visszafizetése újabb 3 évre felfüggesztésre kerül és a hátralevő hitel 30%-a elengedésre kerül.

A hitel piaci kamatozású hitellé alakul át, amennyiben a megadott időtartam alatt nem teljesülnek a vállalt gyermekszületési feltételek.

Az akcióterv számviteli kezelésének részletei a ‘Pénzügyi instrumentumok – A számviteli politika főbb részei’ fejezet Üzleti modell értékelés és Kizárólag tőke és kamatfizetés (SPPI) teszt részében találhatóak.

(Kapcsolódó kormányrendelet: ‘44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet a babaváró támogatásról’)

iv)

Magyar Nemzeti Bank Növekedést támogató programja

Növekedési Kötvényprogram – ‘NKP’

Az MNB 2019. július 1-jén jelentette be az ‘NKP’-t, annak érdekében, hogy sokrétű alapra helyezze a vállalatok tőke gyűjtését. Az MNB feltételezési alapján egy kiterjedt kötvény piac pozitív irányban befolyásolja a vállalatok tőkegyűjtési költségeit, amely így a banki hitelek versenytársa lehet. Az MNB egyben kifejezte szándékát, hogy aktív résztvevője lesz a vállalati kötvények másodlagos piacának. A részvételi jogosultság tekintetében arra kijelölt független minősítő ügynökség biztosítja a vállalkozások rating-jét, jöllehet a Bank saját minősítést is végez a vásárlási döntés meghozatala előtt.

A program számviteli kezelésének részletei a ‘Pénzügyi instrumentumok – A számviteli politika főbb részei’ fejezet Üzleti modell értékelés és Kizárólag tőke és kamatfizetés (SPPI) teszt részében találhatóak.

A program további eleme, hogy az MNB a résztvevő bankok preferenciális letételhelyezési lehetőséget biztosít magasabb kamattal. A tartományokat és a maximum összeget az MNB határozza meg az NHP-s kitettségek figyelembevételével. A releváns kitettség a ‘Hitelintézetekkel szembeni követelések’ sor ‘Magyar Nemzeti Bank’ kategóriájában kerülnek kimutatásra, lásd a 15-ös megjegyzést. A kapcsolódó bevételek a ‘Nettó kamatbevétel’ Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök soron található, lásd a 2-es megjegyzésben.

(Jogi forrás : <https://www.mnb.hu/letoltes/nhp-hajra-termektajekoztato-4-mod-clean.pdf>)

Preferenciális betét összefoglalója:<https://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-politikai-eszkoztaar/preferencialis-betet>)

v)

Magyar Nemzeti Bank Növekedést támogató programja

Növekedési Hitelprogram – ‘NHP Fix’

Az MNB 2019 elején vezette be ezt a programot. A program keretein belül kis és középvállalatok jogosultak meghatározott összegű hitelre fix kamattal, maximum 10 éves futamidőre, míg az MNB refinanszírozza a résztvevő bankokat 0%-os kamattal.

A program további eleme, hogy az MNB a résztvevő bankok preferenciális letételhelyezési lehetőséget biztosít magasabb kamattal. A tartományokat és a maximum összeget az MNB határozza meg az NHP-s kitettségek figyelembevételével. A releváns kitettség a

‘Hitelintézetekkel szembeni követelések’ sor ‘Magyar Nemzeti Bank’ kategóriájában kerülnek kimutatásra, lásd a 15-ös megjegyzést. A kapcsolódó bevételek a ‘Nettó kamatbevétel’ Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök soron található, lásd a 2-es megjegyzésben.

(Jogi forrás : <https://www.mnb.hu/letoltes/nhp-hajra-termektajekoztato-4-mod-clean.pdf>)

Preferenciális betét összefoglalója:<https://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-politikai-eszkoztaar/preferencialis-betet>)

D. SZÁMVITELI IRÁNYELVEK

a) A BESZÁMOLÓKÉSZÍTÉS ALAPJA

Az Erste Bank 2020. üzleti évre vonatkozó éves beszámolója és az összehasonlítás alapját képező 2019. évi adatok a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (IASB) által kiadott vonatkozó Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal (IFRS) és a Nemzetközi Számviteli Standardokkal (IAS), valamint a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Értelmezési Bizottság (IFRIC, korábban Állandó Értelmezési Bizottság, avagy SIC) által kiadott, az Európai Unió által elfogadott értelmezésekkel összhangban kerültek összeállításra. Amennyiben másként nem kerül jelzésre, minden összeg millió forintban értendő.

A Bank konszolidált éves beszámolót készít az egyedi éves beszámolóval megegyező keretrendszerben. A Bank egyedi és konszolidált éves beszámolója ugyanazon a napon kerül jóváhagyásra és közzétételre.

Az éves beszámoló az IFRS által előírt, illetve megengedett értékelési módszereknek megfelelően bekerülési költség (amortizált bekerülési költség) alapon készül, kivéve az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket és az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket és kötelezettségeket, amelyek mindegyike valós értéken szerepel. A számviteli politika konzisztens a 2019. üzleti évben alkalmazott számviteli politikával.

A beszámoló a vállalkozás folytatása elvének megfelelően került összeállításra.

Amennyiben nincs máshogy jelölve, minden összeg millió Magyar forintban (HUF) értendő. A beszámolóban szereplő táblázatok tartalmazhatnak kerekítésből adódó eltéréseket.

A 2020. december 31-ével zárult pénzügyi évre vonatkozó éves beszámoló kiadását az Igazgatóság 2021. április 9-ei határozatában hagyta jóvá.

b) Könyvelési és értékelési módszerek

Devizák átszámítása

Az éves beszámoló magyar forintban (HUF) készül, amely az Erste Bank funkcionális pénzneme. A funkcionális pénznem azon elsődleges üzleti környezetnek a valutája, amelyben a szervezet működik.

Devizanemek közötti átszámításnál a Magyar Nemzeti Bank által közzétett hivatalos devizaárfolyamok kerülnek alkalmazásra.

Devizás egyenlegek és tranzakciók

A devizás tranzakciók nyilvántartása elsőként a tranzakció dátumán érvényes deviza-átváltási árfolyamon történik. A devizában nyilvántartott pénzügyi eszközöket és kötelezettségeket a funkcionális pénznemnek a mérlegfordulónapon érvényes árfolyamán számítja át. Az ebből eredő összes árfolyam különbséget az eredménykimutatásban kerül elszámolásra, a „Kereskedési tevékenység nettó eredménye” soron. A bekerülési költségen értékelt nem-pénzügyi devizás tételek a kezdeti tranzakciók dátuma szerinti árfolyamokon kerülnek átszámításra. A cash flow fedezeti ügyletekből származó értékelési különbségek elszámolása a tőkében történik, nem okoznak értékelési különbséget. A valós értéken értékelt nem-pénzügyi devizás tételek (mint a tőkebefektetések) a valós értékelés dátuma szerinti árfolyamon kerülnek átszámításra, így az értékelési különbséget a valós értékelésből származó nyereség/veszteség része. A cash flow fedezeti ügyletekből származó értékelési különbségek elszámolása a tőkében történik.

c) Jelentős számviteli feltételezések és becslések

Az éves beszámoló olyan összegeket is tartalmaz, amelyek becslések és feltételezések alkalmazásával kerültek megállapításra. Az alkalmazott becslések és feltételezések korábbi tapasztalatokon és egyéb olyan tényezőkön alapulnak, mint a tervezés, valamint az aktuálisan ésszerűnek tartott elvárások és előrejelzések. Az ilyen feltételezésekhez és becslésekhez társított bizonytalanság következtében a tényleges eredmények a későbbi időszakokban a kapcsolódó eszközök és források könyv szerinti értékének módosításához vezethetnek. A legjelentősebb becslések és feltételezések a megfelelő eszközökhöz és kötelezettségekhez kapcsolódó megjegyzésekben kerülnek kifejtésre. A főbb témák a következők:

- Nyereséget terhelő adók és halasztott adókövetelések (13. Nyereséget terhelő adók megjegyzés)
- Pénzügyi instrumentumok SPPI tesztje (Kizárólag tőke és kamatfizetés teszt) (Pénzügyi instrumentumok- A számviteli politika főbb részei)
- Pénzügyi instrumentumok Üzleti modell értékelése (Pénzügyi instrumentumok- A számviteli politika főbb részei)
- Pénzügyi instrumentumok valós értéke (24. A pénzügyi instrumentumok valós értéke megjegyzés)
- Pénzügyi instrumentumok értékvesztése (Pénzügyi instrumentumok- A számviteli politika főbb részei, 32. Hitelezési kockázat megjegyzés)
- Céltartalékok (40. Céltartalékok megjegyzés)

A COVID-19 járvány megnövelte a bizonytalanságot. A járvány gazdasági következményei és a kormány és más szabályozó szervezetek intézkedései befolyásolják a Bank pénzügyi teljesítményét és helyzetét, beleértve a várható hitelezési veszteségre, valamint a működési eredményre és az egyéb nem-pénzügyi eszközök lehetséges értékvesztési becsléseire vonatkozó jelentős hatásokat. A Bank 2020 év végével figyelembe vett minden megfelelően becsülhető negatív hatást és továbbra is figyeli a fejleményeket.

d) Módosított és új IFRS/IAS standardok alkalmazása

Az alkalmazott számviteli politikák összhangban állnak az előző pénzügyi évben alkalmazottal, kivéve a 2020. január 1-je után kezdődő pénzügyi években hatályba lépett szabványokat és értelmezéseket. Az új standardok és értelmezések, valamint azok módosításai tekintetében - amelyek relevánsak- az Erste Bank a lentiekben részletezi.

Hatályos standardok és értelmezések

A következő – EU által elfogadott - standardok, azok módosításai és értelmezései a 2020-as pénzügyi évre váltak kötelezően alkalmazandókká:

- **Módosítások az IFRS 3 hoz: az Üzlet meghatározása**
- **Módosítások az IFRS 9-hez, IAS 39-hez és IFRS 7-hez: Irányadó Kamatláb Reform**
- **Módosítások az IFRS 16-hoz: Lízingek Covid-19-cel összefüggő bérleti díj kedvezmények**
- **Módosítások az IAS 1-hez és IAS 8-hoz: A lényegesség meghatározása**

Módosítások az IFRS 9-hez, IAS 39-hez és az IFRS 7-hez: az Irányadó Kamatláb Reform 2019. elején került bevezetésre. A kapcsolódó közzétételeket a 27-es, Fedezeti elszámolások fejezet tartalmazza. A fent említett módosítások 2020-ra történő alkalmazása nem volt jelentős hatással az Erste Bank beszámolójára.

Standardok és értelmezések melyek még nem hatályosak

Az alább bemutatott standardokat, módosításokat és értelmezéseket az IASB adta ki, de ezek még nem léptek hatályba.

Módosítások és standardok, melyeket az EU már jóváhagyott:

- **Módosítások az IFRS 9-hez, IAS 39-hez, az IFRS 7-hez, IFRS 4-hez, illetve az IFRS 16-hoz: Irányadó Kamatláb Reform – Fázis 2**

Az alább bemutatott standardokat, módosításokat és értelmezéseket az IASB adta ki, de ezek még nem léptek hatályba:

- IFRS 17: Biztosítási szerződések
- Az IFRS-ek éves fejlesztései 2018-2020-as ciklus

Módosítások az IFRS 9-hez, IAS 39-hez, az IFRS 7-hez, IFRS 4-hez, illetve az IFRS 16-hoz: Irányadó Kamatláb Reform – Fázis 2.

A módosításokat 2020 augusztusában adták ki, és a 2021. január 1-jén vagy azt követően kezdődő éves beszámolási időszakokra érvényesek. A módosítások bevezetnek egy gyakorlati célt, ami a reform által megkövetelt pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettség módosításait elszámolhatóvá teszi az effektív kamatláb frissítésével. Hasonló gyakorlati célt szolgál az IFRS 16 szerinti lízingbevevő elszámolásának a módszere. A fedezeti elszámolás tekintetében a fedezeti megjelölés és dokumentáció módosul, és referenciakamat változásának a hatásait a fedezésre szolgáló instrumentum és a fedezett tétel értékelése tartalmazza. Az IFRS 7 közzétételi követelményeit kibővítették annak érdekében, hogy a felhasználók megértsék az IBOR-reformból eredő kockázatok jellegét, mértékét és kezelését, valamint az alternatív referencia-kamatlábakra való áttérésben elért előrelépéseket.

Ezeknek a módosításoknak az alkalmazása egyszerűbbé teszi a kezelést a korábbi IFRS-előírásokhoz képest, ami összetettebb módosításból adódó nyereségek/veszteségekhez, vagy a kivezetések elszámolásához, vagy a fedezeti ügylet elszámolásának megszüntetéséhez vezetett volna.

Az Erste Bank nem vállalkozott módosítások korai bevezetésére 2020-ban az irányadó kamatlábak cseréje hiányában. A központilag elszámolt derivatívák váltottak a diszkontálási görbében, mivel a készpénzfedezet díjazása megváltozott az új egynapos referencia kamatok esetében. Az értékelési hatást azonban egyszeri kifizetések kompenzálták, a fedezeti derivatívák értékének befolyásolása nélkül. Emellett nem változott a megjelölt kamatkockázati ráta a fedezett tételeken. Ennek eredményeként a fedezeti ügylet megjelölése és dokumentációja nem volt érintett a reform által 2020. során.

IFRS 17: Biztosítási szerződések: az IFRS 17-et májusban bocsátották ki, és a 2023 január 1-jén vagy azt követő éves beszámolási időszakokra érvényes. Az IFRS 17 meghatározza a standard hatálya alá tartozó biztosítási szerződések megjelenítésének, értékelésének, bemutatásának és közzétételének alapelveit. A standard célja, hogy a gazdálkodó egység releváns információkat szolgáltatson, melyek tükrözik ezeket a szerződéseket. Ez az információ megalapozza a beszámoló felhasználói számára annak értékelését, hogy a biztosítási szerződések milyen hatással vannak a gazdálkodó egység pénzügyi helyzetére, pénzügyi teljesítményére és cash flow-jára. Folyamatban van annak felmérése, hogy egyes szerződések megfelelnek-e az IFRS 17 hatálynak, illetve az Erste Bank megbecsüli a beszámolóra gyakorolt hatást.

Az IFRS-ek éves fejlesztései 2018-2020-as ciklus. 2020 májusában az IASB számos módosítást adott ki több standardhoz. Az IFRS 1, az IFRS 9, az IFRS 16 és az IAS 41 módosításai a 2022. január 1-jén vagy azt követően kezdődő éves időszakokra érvényesek. Ezeknek az alkalmazása várhatóan nem lesz jelentős hatással az Erste Bank beszámolójára.

EREDMÉNYTÉTELEK RÉSZLETEZÉSE

1) Szegmens riport

Az Erste Bank szegmensek szerinti beszámolója az IFRS bemutatási és értékelési követelményei szerint készült. Irányítási szempontból a Bank a termékek és szolgáltatások alapján négy operációs szegmensre és egy technikai szegmensre osztható fel a következőképpen.

Lakossági szegmens

A lakossági üzletágat a fiókhálózat alkotja, ahol az Erste Bank főként privát és mikrovállalati (maximum 1,0 millió euro GDP-vel súlyozott árbevétel) ügyfelek számára értékesíti termékeit. Az Erste Bank lakossági üzletága 2020-ban 5 régióra és 107 fiókra (2019-ben 5 régióra és 110 fiókra) oszlott.

Vállalati szegmens

A vállalati szegmenshez a különböző méretű (KKV, Nagyvállalatok) vállalatok, valamint a kereskedelmi ingatlanokkal foglalkozó ügyfelek illetve az állami szervezetek tartoznak.

A kis- és közepes vállalkozások (SME) olyan ügyfelek, amelyek a helyi vállalati kereskedelmi központ hálózatának felelősségi körébe tartoznak, és főként olyan társaságokból állnak, amelyek éves árbevétele 1 millió EUR és 50 millió EUR közé esik.

A Nagyvállalatok (LC) olyan ügyfelek, melyek a korábbi Helyi Nagyvállalatok (LLC) és Csoportszintű Nagyvállalatok (GLC) üzletágakból állnak. A nagyvállalati ügyfelek konszolidált éves árbevétele meghaladja az 50 millió EUR értéket.

A korábbi Helyi Nagyvállalatok (LLC) olyan ügyfelek, amelyek konszolidált éves árbevétele meghaladja az 50 millió EUR küszöbértéket (és nem haladja meg az 500 millió eurót), és amelyek a Csoportszintű nagyvállalati ügyfelek listája szerint nem tartoznak a Csoportszintű nagyvállalati ügyfelek közé.

A korábbi Csoportszintű Nagyvállalatok (GLC) olyan nagyvállalati ügyfelek/ügyfélcsoportok, amelyek jelentős tevékenységet fejtenek ki az Erste Group fő piacain/kibővített fő piacain, és amelyek indikatív konszolidált éves árbevétele legalább 500 millió EUR. A GLC ügyfelek szerepelnek azon a Csoportszintű GLC ügyféllistán, amelyet a Group GLC vezet.

A Kereskedelmi ingatlan üzletágba tartoznak olyan ingatlanbefektetők, akiknek a célja az egyes ingatlanok vagy ingatlan portfóliók bérbeadásából való bevételsszerzés, olyan fejlesztők, akik egyes ingatlanokat vagy ingatlan portfóliókat fejlesztenek tőkenyeresség termelése céljával értékesítés, eszközkezelési szolgáltatások, üzleti célú saját fejlesztések útján.

Az állami szektor három típusú ügyfelet takar: a közszférát, az állami tulajdonban levő társaságokat és non-profit szervezeteket. Az önkormányzatok többsége is jellemzően az Állami szektor szegmensbe tartozó ügyfelek.

Csoportszintű Piacok (GM)

A Csoportszintű Piacok (GM) szegmensbe kereskedelmi és piaci szolgáltatások, valamint pénzügyi intézményekkel folytatott üzleti tevékenységek tartoznak.

A Kereskedelmi és Piaci szolgáltatások közé tartozik a Bank felügyeleti kereskedési könyveiben szereplő aktív kockázatvállaláshoz és kockázatkezeléshez tartozó minden tevékenység, valamint az ügyletek piac ellenében való végrehajtása a Bank kereskedési könyveinek használatával árjegyzés, rövid lejáratú likviditáskezelés céljára. Emellett ide tartoznak a pénzügyi intézmények ügyfélként való kiszolgálásához kapcsolódó üzleti tevékenységek, beleértve a letéti őrzést, a letétkezelői szolgáltatásokat, kereskedelmi üzleti tevékenységet (hitelek, készpénzkezelés, kereskedelem- és exportfinanszírozás) és tőkepiacokat.

Eszköz - és forrás menedzsment (ALM) szegmens és Vállalati Központ (LCC)

Az ALM (Eszköz-Forrás Menedzsment) és Corporate Centre (CC) szegmens egyrészt a banki eszközök és források kezelését jelenti a cash-flowk, finanszírozási költségek és a megtérülés bizonytalansága ismeretében, célja pedig a kockázat, megtérülés és likviditás előnyök és hátrányok mérlegelésen alapuló optimális kompromisszumának meghatározása. Továbbá ide tartoznak a finanszírozási ügyletek, fedezeti

ügyletek, nem kereskedési célú értékpapír-befektetések, saját kibocsátású értékpapírok kezelése és a devizapozíciók. A Vállalati Központhoz tartoznak a számviteli eredményhez történő kiigazítások.

A szegmens közötti tranzakciók az üzletkötési szándékukat kinyilvánító felek között a szokásos piaci feltételeknek megfelelő ügylet keretében történtek.

Szegmens riport 2020

	Lakosság	Vállalatok	Csoportsz inté- vállalatok	ALM & LCC	Összesen
millió forintban	2020	2020	2020	2020	2020
Nettó kamatbevétel	56 812	22 092	3 986	-5 737	77 153
Nettó díj- és jutalékbevétel	40 494	9 727	2 405	-1 356	51 271
Osztalék bevételek	-	-	-	2 900	2 900
Kereskedési tevékenység nettó eredménye	2 972	2 642	2 755	- 943	7 427
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokból származó /nyereségek/veszteségek	-2 192	- 3	-	587	-1 608
Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei	-	-	-	41	41
Általános adminisztratív költségek összesen	-55 556	-9 121	-2 257	- 559	-67 493
ebből értékcsökkenés	-10 867	-1 383	- 521	- 69	-12 840
Egyéb nem valós értéken értékelt pénzügyi eszközök kivételéből származó nyereségek/veszteségek	- 2	-	-	164	162
Értékvesztés eredménye a pénzügyi eszközökre vonatkozóan	-	248	-	-	248
Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan	-8 317	-18 444	- 112	-4 540	-31 413
Egyéb nettó működési eredmény	-11 088	-9 050	-1 260	7 152	-14 246
Banki tevékenységekre vonatkozó illetékek	-12 304	-6 577	- 921	- 24	-19 827
Adózás előtti eredmény	23 122	-1 908	5 517	-2 289	24 442
Jövedelemadók	-3 511	-1 203	- 423	- 399	-5 536
Nem megszűnt tevékenységek adózott eredménye	19 611	-3 110	5 094	-2 688	18 907
Adózott eredmény	19 611	-3 110	5 094	-2 688	18 907
Anyavállalatra jutó nettó eredmény	19 611	-3 110	5 094	-2 688	18 907
Működési bevételek	98 086	34 458	9 146	-4 507	137 184
Működési ráfordítások	-55 556	-9 121	-2 257	- 559	-67 493
Működési eredmény	42 530	25 338	6 889	-5 065	69 691
Költség/bevétel arány	56,64%	26,47%	24,68%	-12,40%	49,20%
Eszközök összesen	965 348	808 061	531 576	1315 894	3620 880
Források összesen tőke nélkül	1221 045	839 854	550 025	604 807	3215 730
Értékvesztés	-8 373	-18 704	- 112	- 726	-27 915
Amortizált bekerülési értéken értékelt vagy egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközökön, illetve pénzügyi lízing követeléseken elszámolt értékvesztés	-7 721	-17 217	- 112	-4 532	-29 582
Mérlegen kívüli kitétségek értékvesztése (hitelkeretek és garanciák)	- 596	-1 227	-	- 8	-1 831
Egyéb nem-pénzügyi eszközökre képzett értékvesztés	- 56	- 260	-	- 125	- 441

Szegmens riport 2019

millió forintban	Lakosság	Vállalatok	Csoportszi ntú vállalatok	ALM & LCC	Összesen
	2019	2019	2019	2019	2019
Nettó kamatbevétel	53 170	19 063	1 901	(3 104)	71 030
Nettó díj- és jutalékbevétel	40 730	9 252	2 392	(1 062)	51 312
Osztalék bevételek	-	-	-	1 037	1 037
Kereskedési tevékenység nettó eredménye	3 804	3 287	3 633	(1 478)	9 246
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokból származó /nyereségek/veszteségek	- 369	- 3	-	508	136
Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei	-	-	-	33	33
Általános adminisztratív költségek összesen	(51 437)	(8 890)	(2 336)	- 675	(63 338)
ebből értékcsökkenés	(10 166)	- 816	- 315	- 68	(11 365)
Egyéb nem valós értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereségek/veszteségek	- 2	-	-	11	9
Értékvesztés eredménye a pénzügyi eszközökre vonatkozóan	-	146	-	1 942	2 088
Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan	7 997	(1 978)	62	(5 483)	598
Egyéb nettó működési eredmény	(13 036)	(5 802)	- 941	6 408	(13 371)
Banki tevékenységekre vonatkozó illetékek	(12 522)	(5 950)	- 791	- 108	(19 371)
Adózás előtti eredmény	40 858	15 074	4 711	(1 862)	58 781
Jövedelemadók	(2 920)	- 948	- 238	862	(3 244)
Nem megszűnt tevékenységek adózott eredménye	37 938	14 126	4 473	(1 000)	55 537
Adózott eredmény	37 938	14 126	4 473	(1 000)	55 537
Anyavállalatra jutó nettó eredmény	37 938	14 126	4 473	(1 000)	55 537
Működési bevételek	97 335	31 599	7 926	(4 065)	132 795
Működési ráfordítások	(51 437)	(8 890)	(2 336)	- 675	(63 338)
Működési eredmény	45 899	22 708	5 590	(4 740)	69 457
Költség/bevétel arány	52,8%	28,1%	29,5%	-16,6%	47,7%
Eszközök összesen	822 243	760 520	192 404	1 086 969	2 862 136
Források összesen tőke nélkül	997 295	627 151	449 889	400 315	2 474 650
Értékvesztés	7 997	(1 978)	62	(4 087)	1 994
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök értékvesztése	7 452	(1 260)	37	(5 476)	753
Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök értékvesztése	-	- 26	1	3	- 22
Pénzügyi lízingkövetelések értékvesztése	30	- 793	-	-	- 763
Mérlegen kívüli kitettségek értékvesztése (hitelkeretek és garanciák)	514	101	24	- 11	628
Leányvállalati, közös vállalati, és egyéb részesedési viszonyban lévő részesedések értékvesztése	-	-	-	1 845	1 845
Egyéb nem-pénzügyi eszközökre képzett értékvesztés	-	-	-	- 449	- 449

Földrajzi szegmentálás nem került alkalmazásra, mivel az Erste Bank üzleti tevékenysége Magyarország területére koncentrálódik (az árbevétel 95%-a belföldön realizált).

2) Nettó kamatbevétel

A nettó kamatbevétel beszámoló sor a kamatbevétel, egyéb kamatjellegű bevétel, kamatráfordítás és egyéb kamatjellegű ráfordítás alábontó sorokból áll. A besorolás az alapján történik, hogy a kamatbevétel vagy kamatráfordítás elszámolása kötelezően az effektív kamatláb (EIR) módszerrel történik-e az IFRS 9 előírásainak megfelelően.

A 'Kamatbevételek' az amortizált bekerülési értéken értékelt és egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök kamatát tartalmazza. A kamat számítása az effektív kamatláb módszerrel történik, ahogy az a 'Pénzügyi instrumentumok – A számviteli politika főbb részei' fejezet, a 'Pénzügyi instrumentumok értékelési módszerei' 'i. Amortizált bekerülési érték és effektív kamatláb' részében kifejtésre kerül.

Az 'Egyéb kamatjellegű bevételek' eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt, nem-derivatív pénzügyi eszközök, kereskedési célú derivatívák és negatív kamatú pénzügyi kötelezettségek kamatát tartalmazza.

A 'Kamatráfordítások' az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek kamatát tartalmazza. A kamat számítása az effektív kamatláb módszerrel történik, ahogy az a 'Pénzügyi instrumentumok – A számviteli politika főbb részei' fejezet, a 'Pénzügyi instrumentumok értékelési módszerei' 'i. Amortizált bekerülési érték és effektív kamatláb' részében kifejtésre kerül.

Az 'Egyéb kamatjellegű ráfordítások' eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt, nem-derivatív pénzügyi kötelezettségek, kereskedési célú derivatívák és negatív kamatú pénzügyi eszközök, IFRS 9 vagy IAS 37 hatókörébe tartozó céltartalékok (diszkontálás hatása, az idő múlása miatti pénz időérték változás), valamint IAS 19 szerinti kötelezettség (végkielégítések, nyugdíj és jubileumi juttatások kamatköltsége) kamatát tartalmazza.

A pénzügyi instrumentumok típusát tekintve a kamatbevételek és az egyéb kamatjellegű bevételek tartalmazzák a hitelintézeteknek és ügyfeleknek nyújtott hiteleket és előlegek, készpénz és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok után kapott kamatokat minden értékelési kategóriában. A kamatráfordítások és egyéb kamatjellegű ráfordítások tartalmazzák az ügyfelek és hitelintézetek által elhelyezett betétek, a kibocsátott értékpapírok és egyéb pénzügyi kötelezettségek kamatráfordítását minden értékelési kategóriában.

A kamatbevétel tartalmazza a szerződésmódosításból adódó nyereséget vagy veszteséget a stage 1-es pénzügyi eszközökre vonatkozóan. Továbbá a folyósítási díj és tranzakciós díjak el nem amortizált egyenlegét a stage 1-es és 2-es eszközök kivezetésekor, ami az effektív kamat számításakor figyelembe vételre kerül és kamatbevételeként kerül kimutatásra a kivezetéskor. A nettó kamatbevétel tartalmazza a származékos pénzügyi instrumentumok kamatát is.

millió forintban	2019	2020
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	70 998	77 460
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	2 529	2 316
Kamatbevétel	73 527	79 776
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	3 568	7 132
Kereskedési célú pénzügyi eszközök	5 100	4 337
ebből: származékos pénzügyi instrumentumok	4 151	3 687
Pénzügyi kötelezettségek negatív kamata	925	1 076
Egyéb eszközök - Pénzügyi lízingkövetelések	1 111	817
Egyéb kamatjellegű bevételek	10 704	13 362
Kamat- és egyéb kamatjellegű bevételek	84 231	93 138
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	-8 259	-12 545
Kamatráfordítás	-8 259	-12 545
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	-3 801	-3 006
ebből: származékos pénzügyi instrumentumok	-3 801	-3 006
Egyéb kötelezettségek	- 953	- 184
Pénzügyi eszközök negatív kamata	- 188	- 251
Egyéb kamatjellegű ráfordítások	-4 942	-3 441
Kamat- és egyéb kamatjellegű ráfordítások	-13 201	-15 986
Nettó kamatbevétel	71 030	77 152

A nem teljesítő hitelportfólió kamatbevétele 2020-ban 1,123 millió forint (2019-ben 2 085 millió forint).

Az "Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök" soron szereplő összegből 4 193 millió forint a Stage 1-es kitettségekhez kapcsolódó szerződés módosításból adódó veszteség 2020-ban, és 31 millió forint 2019-ben. A 2020-ban keletkezett COVID-19 miatti fizetési moratóriummal kapcsolatos szerződés módosításból adódó veszteség háttere a FŐBB VÁLTOZÁSOK A PÉNZINTÉZETEK JOGI KÖRNYEZETÉBEN fejezetben található.

2014 decembere óta több irányadó kamatláb - köztük az Euribor - is negatívra fordult át, ami az Erste Bank kamatbevételei és kamatráfordításaira is hatással volt. A pénzügyi kötelezettségekhez és eszközökhöz tartozó negatív kamatok külön soron kerültek kiemelésre. Az összegek elsősorban a bankközi és vállalati üzletágra vonatkoznak.

3) Nettó díj- és jutalékbevétel

Az Erste Bank díj- és jutalékbevételei az ügyfeleinek nyújtott különféle szolgáltatások széles köréből származnak. A bevételek összegének és az elszámolásuk idejének meghatározása az IFRS 15 öt lépéses modelljének megfelelően történik.

A díj- és jutalékbevételek elszámolása az ügyféllel kötött szerződésben meghatározott ellenérték alapján történik. Az Erste Bank akkor számolja el a bevételt, amikor a szolgáltatások feletti irányítást átadta az ügyfélnek.

Az egy adott időszakon keresztül nyújtott szolgáltatások díja a szolgáltatási időszak tartama alatt kerül elhatárolásra. Az ilyen díjak közé tartoznak a garancia díjak, a vagyonkezelés jutalékbevétele, a letéti őrzés, egyéb kezelési és tanácsadási díjak, valamint lakástakarékpénztári termékekhez kapcsolódó ügynöki tevékenység és deviza átváltás díjai is. A fizetési szolgáltatások részben tartalmaznak olyan díjakat is, amelyek egy időszak alatt kerülnek megfizetésre, mint például az időszakra vonatkozó kártya díjak, illetve egyéb díjakat is, mint például bankszámlavezetés vagy mobilbank díja. Az Erste Banknak nincsen biztosítási terméke a saját portfóliójában, de az ügyfeleknek kínál ilyen termékeket biztosító társaságok megbízásából.

Az olyan tranzakciós szolgáltatások díjai, mint például részvények vagy más értékpapírok vásárlásának, vállalkozások vásárlásának vagy eladásának lebonyolítása, a mögöttes ügylet teljesülésekor kerülnek elszámolásra. A fizetési szolgáltatások részben tartalmaznak átváltási díjakat, mint például visszavonási díj.

Az olyan szerződések, amelyek egy pénzügyi instrumentum kimutatását eredményezik a Bank pénzügyi beszámolójában részben az IFRS 9, részben pedig az IFRS 15 hatókörébe is tartozhatnak. Ebben az esetben az Erste Bank első sorban az IFRS 9-et alkalmazza és a szerződés IFRS 9 hatókörébe tartozó részét számszerűsíti, majd a maradék részre az IFRS 15-öt alkalmazza. Azok a díj- és jutalékbevételek, amelyek a pénzügyi instrumentum effektív kamatának részei, az IFRS 9 hatókörébe tartoznak és részei az effektív kamatnak.

millió forintban	2019		2020	
	Bevétel	Ráfordítás	Bevétel	Ráfordítás
Értékpapírok	14 930	- 111	16 565	- 33
Kibocsátások	-	- 64	-	- 15
Transzfermegbízások	12 954	- 47	14 450	- 18
Egyéb	1 976	-	2 115	-
Letétkezelés	-	- 240	-	- 255
Fizetési szolgáltatások	41 286	-9 715	40 191	-9 747
Kártya üzletág	15 580	-6 822	14 795	-6 377
Egyéb	25 706	-2 893	25 396	-3 370
Ügyfelek elosztott, de nem kezelt forrásai	4 069	- 4	4 096	- 28
Biztosítási termékek	3 989	- 4	4 042	- 28
Lakástakarékpénztári ügynöki tevékenység	19	-	19	-
Egyéb	61	-	35	-
Hitelszolgálati tevékenység	3 126	-2 357	2 351	-2 193
Adott és kapott garanciák	380	- 16	421	- 25
Adott és kapott hitelkötelezettség	-	-	480	-
Egyéb hitelszolgálati tevékenység	2 746	-2 341	1 450	-2 168
Egyéb	331	- 3	328	- 4
Díj- és jutalékbevételek és ráfordítások összesen	63 742	-12 430	63 531	-12 260
Nettó díj- és jutalékbevétel	51 312		51 271	

Az eszköz és letétkezelési jutalékbevételek olyan tranzakciókhoz kapcsolódó bevételek, amelyek során a Bank az ügyfelek nevében tartja és kezeli az eszközöket.

A Nettó díj- és jutalékbevételek között kerül kimutatásra 40 190 millió forint díjbevétel (2019-ben 2 261 millió forint), ami a nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközökhöz és kötelezettségekhez kapcsolódik. Ez az összeg azokat a tételeket tartalmazza, amelyek nem részei az effektív kamatláb kalkulációnak.

4) Osztalék bevételek

Osztalék bevételként kerül kimutatásra a részvényekből és egyéb tőkéhez kapcsolódó értékpapírokból származó aktuális bevétel, amelyek lehetnek eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt kereskedési vagy nem kereskedési célú értékpapírok vagy egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt értékpapírok.

millió forintban	2019	2020
Eredményrel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	37	-
Pénzügyi eszközök bekerülési értéken	1 000	2 900
Osztalék bevételek	1 037	2 900

5) Kereskedési tevékenység nettó eredménye

A kereskedési tevékenységekből származó eredmény közé tartoznak a valós érték változásaiából (a kamatbevételt nem ide értve) származó összes nyereség és veszteség a kereskedési célú pénzügyi eszközökre és kötelezettségekre vonatkozóan, beleértve a fedezeti kapcsolatba nem volt derivatívákat.

Ezen kívül a nettó kereskedési eredmény tartalmazza a valós érték és cash flow fedezeti ügyletek nem hatékony részét és a devizás eszközök és kötelezettségek ártértékelési nyereségeit és veszteségeit is.

Az árfolyamnyereségek és veszteségek elszámolásának számviteli metodikáját a Számviteli politikák, b) Deviza-átváltások fejezete tartalmazza.

millió forintban	2019	2020
Értékpapírok és származékos ügyletek	7 480	9 037
Deviza műveletek	1 766	-1 610
Kereskedési tevékenység nettó eredménye	9 246	7 427

A legjelentősebb árfolyamhatás az EUR árfolyamához kötődik az előző évhez képest: míg az EUR/HUF árfolyam 2020 januárjában a 330-es szint alatt volt, egy év alatt 2020 december végére elérte a 365-ös szintet.

6) Valós értékelés nettó eredménye

A nem kereskedési célú valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok valós értékének változása kerül ezen a beszámolóson kimutatásra, beleértve a kivezetésük nyereségét és veszteségét. Ez vonatkozik a valós értéken értékeltként megjelölt és a kötelezően valós értéken értékelt nem kereskedési célú pénzügyi eszközökre is. Az eredménykimutatással szemben valós értéken értékeltként megjelölt pénzügyi kötelezettségek nyeresége vagy vesztesége is ezen a soron kerül kimutatásra, mindazonáltal a kötelezettség hitelkockázatából adódó valós érték változás az egyéb átfogó jövedelemben kerül elszámolásra.

millió forintban	2019	2020
Eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi eszközök átértékeléséből/eladásából származó eredmény	84	-
Eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi eszközök és kötelezettségek eredménye	84	-
Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök átértékeléséből/eladásából származó eredmény	53	-1 608
Eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi eszközök eredménye	137	-1 608

Az 'Eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi eszközök átértékeléséből/eladásából származó eredmény' tartalmazza a babaváro hitelek valós érték változását. További információ a 14. oldalon található ezzel kapcsolatban.

7) Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei

A befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei lineárisan kerülnek elszámolásra a lízing időtartama alatt.

millió forintban	2019	2020
Befektetési célú ingatlanok	33	41
Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei	33	41

A kapcsolódó értékcsökkenés 5 millió forint volt 2020-ban (4 millió forint 2019-ben).

8) Általános adminisztratív költségek

Személyi jellegű ráfordítások

A személyi jellegű ráfordítások közé tartoznak a bérek, jutalmak, kötelező és önkéntes társadalombiztosítási hozzájárulások (Cafeteria), alkalmazottakkal kapcsolatos adók és illetékek. Ide tartoznak a végkielégítések és a részvény-alapú kifizetések ráfordításai. Továbbá az átszervezéssel kapcsolatban képzett céltartalék is személyi jellegű ráfordítások között kerülhet kimutatásra. A 43. Tranzakciók kapcsolt felekkel megjegyzésben további információk találhatóak a vezetőség juttatásairól, beleértve a vezetőség teljesítmény alapú javadalmazását.

Egyéb általános adminisztratív költségek

Az egyéb általános adminisztratív költségek közé tartoznak az informatikai ráfordítások, irodaköltségek, irodaüzemeltetési költségek, reklám és marketing, jogi és egyéb tanácsadók költségei, valamint a vegyes egyéb adminisztratív költségek. Továbbá ezen a soron jelentik meg a betétbiztosítási alapba fizetett díj, illetve egyéb adminisztratív költségként kerülhet kimutatásra a befektetésvédelmi alapba fizetett díj is.

Értékcsökkenés

Ez a beszámoló sor tárgyi eszközök, befektetési célú ingatlanok és immateriális javak értékcsökkenését tartalmazza.

millió forintban	2019	2020
Személyi jellegű ráfordítások	-29 678	-29 841
Bérből	-23 158	-23 748
Személyi jellegű ráfordításokkal kapcsolatos adók	-5 176	-4 687
Munkavállalói juttatásokkal kapcsolatos céltartalékok	- 82	- 69
Egyéb személyi jellegű ráfordítások	-1 262	-1 337
Egyéb általános adminisztratív költségek	-22 295	-24 812
Betétbiztosítási alaphoz való hozzájárulás díja	- 771	- 776
Informatikai költségek	-10 706	-13 272
Iroda bérleti díj	-3 063	-3 051
Irodai működési költségek	-2 003	-2 328
Reklám/marketing	-2 073	-1 671
Jogi és szakértői díjak	-1 074	- 945
Egyéb általános költségek	-2 605	-2 769
Értékcsökkenés	-11 365	-12 840
Szoftverek és egyéb immateriális javak	-5 146	-6 428
Az Erste Bank által használt ingatlanok	- 882	-834
Eszközhasználati jog	-2 538	-2 846
Befektetési célú ingatlanok	- 4	- 5
Ügyfélkapcsolatok	-1 261	-1 128
Irodai berendezések, gépek, járművek	-1 534	-1 599
Általános adminisztratív költségek összesen	-63 338	-67 493

Dolgozói létszám adatok az évre vonatkozóan (az átlagot a munkaviszony hosszának figyelembevétel számoljuk)

Teljes munkaidőre számolva	2019 évvége	2019 átlag	2020 évvége	2020 átlag
Erste Bank Hungary	2,957	2,917	2,995	2,991

9) Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye

Ez a beszámoló sor az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök eladásából vagy kivezetéséből származó nyereségeket és veszteségeket tartalmazza. Azonban ha a nyereség vagy veszteség stage 3-ba tartozó pénzügyi eszközhöz kapcsolódik, akkor az 'Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan' beszámoló soron kerül kimutatásra.

millió forintban	2019	2020
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök értékesítéséből származó nyereségek	11	164
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök értékesítéséből származó veszteségek	- 2	- 2
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereségek / veszteségek	9	162

A 2020-ban értékesített amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök bruttó értéke 11 milliárd forint volt (2019-ben 28 milliárd forint). Valamennyi értékesítés a szerződéses cash flow-k beszedése érdekében tartott pénzügyi instrumentumok üzleti modelljének megfelelő volt, melyet az Üzleti modell részben, a 'Jelentős számviteli feltételezések és becslések' fejezetben kerül részletezésre a 30. oldalon.

10) Egyéb nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetéséből származó egyéb nyereségek / veszteségek

Ez a beszámolósor az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök, az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek és egyéb, nem eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok, mint például pénzügyi lízing követelések pénzügyi garanciák eladásából vagy kivezetéséből származó nyereségeket és veszteségeket tartalmazza. Azonban ha a nyereség vagy veszteség stage 3-ba tartozó pénzügyi eszközhöz kapcsolódik, akkor az 'Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan' beszámolósoron kerül kimutatásra.

millió forintban	2019	2020
Egyéb átfogó eredménnyel szemben értékelt pénzügyi eszközök értékesítésének eredménye	2 088	248
Nem valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye	2 088	248

11) Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan

Ebbe a kategóriába tartozik minden típusú pénzügyi instrumentumra képzett értékvesztés és annak visszairása, amire az IFRS 9 várható hitelezési veszteség modellje vonatkozik. Az értékvesztés tartalmazza a pénzügyi eszközhöz kapcsolódó megtérülést is. A stage 2, stage 3 és POCI besorolású eszközök szerződésmódosításból adódó nyereségei és veszteségei szintén az értékvesztés nettó eredményében kerülnek elszámolásra. Továbbá a stage 3-ba, vagy POCI-ba tartozó pénzügyi eszközök kivezetéséhez kapcsolódó nyereség vagy veszteség is az értékvesztés része.

millió forintban	2019	2020
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	- 21	- 28
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	753	-23 328
Értékvesztés képzés	888	-20 582
Értékvesztés leírás	-2 548	-3 705
Közvetlenül az eredményben elszámolt visszairások	2 440	4 519
Kivezetésből származó nyereségek/veszteségek	- 27	-3 560
Pénzügyi lízingügyletek	- 762	-6 225
Mérlegen kívüli tételek értékvesztése	628	-1 831
Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan	598	-31 412

Az értékvesztés leírás azoknál a nem-teljesítő hiteleknel keletkezik, amelyeket az Erste Hungary workout csoportja úgy zárt le, hogy a megtérülés nem éri el a 100%-ot, és így a különbözet leírásra kerül.

A kivezetésből származó veszteség 2020-ban a fizetési moratórium (IFRS 9 alatti szerződésmódosítás), ami a C. FŐBB VÁLTOZÁSOK A PÉNZINTÉZETEK JOGI KÖRNYEZETÉBEN fejezetben a 12. oldalon került részletezésre. További információ található a Várható hitelezési veszteség részben a Kockázatkezelés fejezet 103. oldalán.

12) Egyéb működési eredmény

Az egyéb működési eredményben jelenik meg minden olyan egyéb bevétel és ráfordítás, amely nem az Erste Bank alaptevékenységéhez köthető. Továbbá a bankadó is az egyéb működési eredményben jelenik meg. Az Erste Bank akkor jeleníti meg a kötelezettséget vagy céltartalékot, amikor a vonatkozó jogszabályokban meghatározott, a fizetési kötelezettséggel járó tevékenység bekövetkezik. Az egyéb működési eredménybe tartozik a leírás vagy leírás visszairása, az ingatlanok és berendezések értékesítési eredményei.

Emellett az egyéb működési eredmény tartalmazza a következőket: egyéb adó ráfordítások, az egyéb céltartalékok feloldásából származó bevételek és képzéséből származó ráfordítások, értékvesztés (és visszairás), tőkemódszerrel elszámolt befektetések eladásából származó nyereség vagy veszteség és leányvállalatok kivezetéséből származó nyereség vagy veszteség.

millió forintban	2019	2020
Egyéb működési ráfordítások	-20 817	-24 565
Egyéb céltartalék képzés	- 41	-
Céltartalék képzés egyéb kötelezettségvállalásokra vonatkozóan ¹⁾	- 68	-1 675
Banki működéshez kapcsolódó adók	-19 371	-19 828
Bankadó ²⁾	-3 889	-4 387
Pénzügyi tranzakciós adó	-15 482	-15 441
Egyéb adók	- 41	- 44
Szanálási Alap ³⁾	- 847	-1 192
Tárgyi eszközökre és immateriális javakra képzett értékvesztés	- 449	- 441
Egyéb	-	-1 385
Egyéb működési bevételek	7 446	10 319
Egyéb céltartalék felszabadítás ⁴⁾	-	2 162
Állami támogatás ⁵⁾	366	-
Tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítésének eredménye	38	72
Értékvesztés (képzés)/felszabadítás leányvállalatokra ⁶⁾	-	3 939
Egyéb eszközök értékesítésének eredménye ⁷⁾	15	3
Devizahitelek kiegyenlítése kapcsán az „upgrade”-ből származó bevételek ⁸⁾	5 402	4 143
Egyéb	1 625	-
Egyéb nettó működési eredmény	-13 371	-14 246

1) Az Erste Bank 1,7 milliárd forintot képzett az egyéb nyújtott kötelezettségvállalásokon, amit főként a járvány miatt bevezetett overlay szabályok okoztak. Az Erste Bank a hitelkockázat könyvekbe kerülés óta történt jelentős romlásának várható megjelenésére portfólió szintű Covid-19 felülbírálatot (overlay) vezetett be. A portfóliót felosztottuk magánszemélyekre (PI) és nem magánszemélyekre (non-PI) és az ügyfelek helyzetét a Covid-19-hez kötődően igénybe vett könnyítés valamint belső iparági hőtérkép és PD szint alapján értékeltük. Ezen értékelés és egyedi felülvizsgálatok alapján adott pénzügyi eszközök stage 2-be lettek sorolva, élettartami ECL (várható hitelezési veszteség) elszámolásával. Ezáltal néhány garanciával rendelkező vállalati ügyfél szintén Stage 2-be került, aminek eredményeként kockázati költséget képeztünk az egyéb nyújtott kötelezettségvállalásokon.

2) Bankadó

A magyar Országgyűlés 2010 augusztusában új törvényt fogadott el, amely megteremti a keretet a pénzügyi szervezetekre kivetett úgynevezett bankadó beszedésére a következő években. A törvény értelmében minden olyan pénzügyi szervezetnek, mely 2010. július 1-én rendelkezett lezárt üzleti évvel és arra vonatkozó pénzügyi beszámolóval, bankadót kell megállapítania és megfizetnie. A fizetendő bankadó alapja és mértéke a pénzügyi szervezet jellegétől függ. A fizetendő adó mértéke minden évre egységesen a 2009. december 31-ével zárult üzleti évre vonatkozó kötelező számviteli beszámoló adatain alapult egészen 2016. december 31-éig, 2017. január 1-étől pedig megváltozott az adóévet kettővel megelőző évi beszámoló adatain. Hitelintézetek esetén az adókulcsok az első 50 milliárd forint után a korrigált mérlegfőösszeg 0,15 százaléka; az 50 milliárd forint feletti összeg után pedig 0,21 százalék (2016-ban 0,24 százalék). 2019. január 1-től az adó mértéke 0,2%-ra változott.

Mivel a fizetendő bankadó alapja nem az előző év nettó bevétele, így nem felel meg a jövedelemadó IFRS szerinti meghatározásának, ezért a konszolidált eredménykimutatásban működési költségként jelenik meg.

2020-ban különadó került kivetésre a pénzügyi intézményekre. Az adó alapja (a bankadó mintájára) az adóévet kettővel megelőző évi beszámoló adatain alapuló módosított mérlegfőösszeg 50 milliárd forint feletti összege, az adó mértéke 0,19%. A törvény meghatározza az összeg három részletben történő megfizetését 2020-ban és lehetőséget nyújt az összeg bankadóból történő levonására 5 egyenlő részletben 2021 és 2025 között.

Az IFRS-eknek megfelelően a levonási lehetőség biztosan bekövetkezik, ezért a Bank 4,2 milliárd forint követelést számolt el 2020 december 31-én a kifizetéssel szemben ('Egyéb eszközök' soron kerül bemutatásra, lásd a 37. megjegyzést), a követelést az eredmény terhére számolja el 2021 és 2025 között. Lásd még a C. FŐBB VÁLTOZÁSOK A PÉNZINTÉZETEK JOGI KÖRNYEZETÉBEN fejezetben.

3) A "Szanálási alap" soron a Szanálási Alap felé fizetett 1 192 millió forintos hozzájárulás jelenik meg 2020-ban (2019-ben 847 millió forint). A hozzájárulást a Bank az Európai Unió helyreállítási és szanálási irányelve illetve az ezen alapuló magyar szanálási törvény alapján fizeti. Az irányelv alapján a bankok évente fizetnek hozzájárulást az Alap felé, ami első körben a nemzetállamok szintjén valósult meg. A szabályozás alapján 2024. december 31-ére az Alapban összegyűlt összegnek az összes európai uniós pénzügyi intézmény elhelyezett betétállomány 1%-át kell fedeznie. Így a szanálási alapot egy 10 éves időszak alatt kell feltölteni, amelynek során a hozzájárulásokat a célszint eléréséig a lehető legegyszerűbben kell elosztani.

4) Az egyéb céltartalékok változásának legmeghatározóbb mozgatórugója a 1,78 milliárd forintos garancia jellegű, a „large debt sale-lel kapcsolatos” tartalék felszabadítása volt, mely a szerződés szerint 2020-ban lejárt.

5) Az Erste Bank a számviteli politikájával összhangban halasztott bevételként mutatja ki a kapott állami támogatást, amíg megfelelő bizonyosságot nem nyer a teljesülésre. Miután megfelelő bizonyosságot nyert a teljesülésre, az állami támogatást az "Egyéb nettó működési eredmény" soron mutatja ki.

Az Erste Bank a következőkhöz kapcsolódóan mutatott ki állami támogatást 2019-ben:

- Magyar Nemzeti Bank (MNB) kamatcsere program

Az MNB 2014. júniusában 3 és 5 éves futamidőkkel, 2015. júliusában pedig 10 éves futamidővel változó kamatfizetésű forint kamatcsere-ügyletet vezetett be. A program preferenciális elemeket tartalmaz, melynek célja az IRS tenderekben való fokozott részvétel, valamint az állampapír vásárlás ösztönzése. A bankok akkor jogosultak a preferenciális elemekre, ha a meghatározott szint felett tartják állampapír állományukat. A 2019-ben véget ért IRS-hez kapcsolódóan a Bank 116 millió Ft állami támogatást mutatott ki 2019 során.

- MNB Piaci Hitelprogram (PHP)

Az MNB 2016 februárjában 1-3 éves futamidőre a hitelezési aktivitáshoz kötött változó kamatfizetésű kamatcsere-ügyletet (HIRS) vezetett be. Ennek keretében a bankok preferenciális nyereségre jogosultak, amennyiben a HIRS-igénybevétel negyedének megfelelő mértékben növelik kkv-hitelezési aktivitásukat. A szintén 2019-ben véget ért HIRS-hez kapcsolódóan a Bank 250 millió Ft állami támogatást mutatott ki 2019 során.

6) A leányvállalatokra képzett értékvesztés és annak felszabadítása 2019-ben az „Egyéb” soron került bemutatásra.

7) Az egyéb eszközök értékesítésének eredménye soron a visszavett eszközökkel, elsősorban visszavett ingatlanokkal kapcsolatos bevételek jelennek meg.

8) A törvényileg előírt devizahitelek konverziója kapcsán érintett hitelek kivételre kerültek és új hitelként kerültek be a Bank a könyveibe. Értékvesztés nem lett elszámolva a kezdeti megjelenéskor, tehát az ügyletek „felminősítés”-ekor a várható pozitív cash flow-knak megfelelően növelve lett az „Ügyleteknek nyújtott hitelek és követelések” soron a kitétség, az eredménykimutatásban az „Egyéb nettó működési eredménnyel” szemben.

A kötelező konverzió alapja a 2014. évi LXXVII. törvény az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről (2014-ben elfogadva), amely kötelezővé tette a pénzügyi intézmények számára az érintett, devizában denominált fogyasztói hitelek forintra váltását előre rögzített árfolyamon. Ezt követően az érintett kölcsönszerződések köre tovább bővült a 2015. évi CXLV. törvény (2015. október 6-án elfogadva) alapján a deviza-alapú gépjárműhitelekkel, pénzügyi lízingszerződésekkel és nem biztosított hitelekkel. A 2014-ben elfogadott törvény hatályba lépésének dátuma 2015. február 1-e, a 2015-ben elfogadott törvény hatályba lépésének dátuma 2016. január 1-e volt.

13) Nyereséget terhelő adók

A jövedelemadó ráfordítások és a halasztott adó bevételek valamint ráfordítások a tárgyévi eredményben kerülnek elszámolásra. Kivételt képeznek ez alól a közvetlenül egyéb átfogó eredménnyel vagy tőkével szemben elszámolt tranzakciókból vagy eseményekből eredő adók, amelyek közvetlenül az egyéb átfogó eredményben vagy tőkében kerülnek elszámolásra.

Jövedelemadó

A folyó évre és korábbi évekre vonatkozó jövedelemadókkal kapcsolatos eszközök és források az adóhatóságtól várhatóan visszaigényelhető vagy az adóhatóságnak várhatóan fizetendő összegben kerülnek kimutatásra. Az összeg kiszámításához a mérleg fordulónapján hatályban lévő adókulcsok és adójogszabályok alkalmazandók. Jövedelemadónak a társasági adó, a helyi iparüzési adó és innovációs járulék minősül.

Halasztott adó

A halasztott adó az eszközök és források adóalapja és azok mérlegfordulónapi könyv szerinti értéke között fennálló átmeneti különbségre kerül elszámolásra. Halasztott adókötelezettséget minden adóalap növelő átmeneti különbségre el kell számolni. Halasztott adókövetelés abban az esetben kerül elszámolásra az adóalap csökkentő átmeneti különbségek, illetve a fel nem használt negatív adóalap vonatkozásában,

ha valószínűsíthetően keletkezik annyi adóköteles nyereség, amellyel szemben érvényesíthető. Üzleti kombinációnak nem minősülő tranzakció során keletkezett üzleti-vagy cégértékre, ill. eszközökre vagy forrásokra vonatkozó átmeneti különbségek esetében halasztott adó nem számolható el.

A halasztott adókövetelések könyv szerinti értéke minden mérlegfordulónapon felülvizsgálatra, valamint csökkentésre kerül, amennyiben már nem valószínű, hogy elegendő adóköteles nyereség keletkezik a halasztott adókövetelés részben vagy egészben történő érvényesítéséhez. Az el nem számolt halasztott adókövetelések minden mérlegfordulónapon átértékelésre és elszámolásra kerülnek, amennyiben valószínűsíthető, hogy a jövőben adóköteles nyereség miatt a halasztott adókövetelést vissza lehet igényelni.

A halasztott adókövetelések és adókötelezettségek olyan adókulcsokkal kerülnek meghatározásra, amelyek az eszköz realizálásakor vagy a kötelezettség kiegyenlítésekor várhatóan érvényben lesznek, a mérlegfordulónapon hatályos adókulcsok (és adótörvények) alapján.

Az egyéb átfogó eredményben kimutatott tételekhez kapcsolódó halasztott adó szintén az egyéb átfogó eredményben szerepel, és nem az eredménykimutatásban. A halasztott adókövetelések és halasztott adókötelezettségek összességében kerülnek kimutatásra, amennyiben van olyan törvényesen érvényesíthető jog miszerint az aktuális adóköveteléseket az aktuális adókötelezettségekkel szemben ellentételezni lehet, valamint a halasztott adók ugyanahhoz az adóhatósághoz tartoznak.

Jelentős számviteli feltételezések és becslések

Az adóalap meghatározása természetéből fakadóan általános bizonytalanságot hordoz, mivel az adójogszabályok értelmezése feltételezéseken alapulhat. Halasztott adókövetelés abban az esetben kerül elszámolásra az adóalap csökkentő átmeneti különbségek, ill. fel nem használt negatív adóalap vonatkozásában, ha valószínűsíthetően keletkezik annyi adóköteles nyereség, amellyel szemben érvényesíthető.

A halasztott adókövetelések összegének meghatározása becslésen és feltételezéseken alapul, úgy, mint a jövőbeli adóköteles nyereségek valószínű időzítése és szintje, illetve a jövőre vonatkozó adótervezési stratégiák. Az alkalmazott tervezési időszak 5 év.

A nyereséget terhelő adók az egyes társaságoknál az adózás előtti eredmény alapján számított aktuális adókból, az előző évek nyereségadóiból és a halasztott adók változásaiból állnak össze.

millió forintban	2019	2020
Tárgyévi fizetendő adó		
Tárgyévi adó	-4 804	-3 820
ebből helyi iparűzési adó	-3 480	-3 191
ebből innovációs járulék	- 524	- 479
Előző évi adó	17	- 17
Halasztott adóráfördítés / adóbevétel		
Tárgyévi halasztott adó bevétel / (ráfördítés)	1 543	-1 699
Összesen	-3 244	-5 536

Az egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt eszközök nem realizált tartalékához kapcsolódó halasztott adó az átfogó jövedelemkimutatásban került megjelenítésre 2020-ban 123 millió forintos összegben, valamint 2019-ben -360 millió forintos összegben.

A következő táblázat az eredménykimutatásban feltüntetett nyereségadók egyeztetését tartalmazza:

millió forintban	2019	2020
Adózás előtti eredmény	58 781	24 442
Számított nyereségadó	-5 290	-2 200
Adó alapját nem képező bevételek	1 503	1 998
Le nem vonható kiadások	-1 161	-1 308
Iparüzési adó és innovációs járulék	-4 004	-3 670
Elhatárolt veszteség felhasználás	2 077	371
IFRS átállás különbözete	768	768
Tárgyévi halasztott adó bevétel / (ráfordítás)	1 543	-1 699
Egyéb	1 320	204
Nyereségadó ráfordítás összesen	-3 244	-5 536

Az „Egyéb” kategóriában 226 millió forint az adóból levonható támogatások összege (2019-ben 1 278 millió forint).

2020. december 31-én az elhatárolt veszteség összege 55 982 millió forint. (2019: 104 161 millió forint).

Az elhatárolt veszteség felhasználhatóságának szabályai a következők:

- A 2014. december 31-ig, illetve korábbi adóévekben keletkezett elhatárolt veszteség egy 10 éves korlátozott időtartam alatt használható fel, azaz 2030. december 31-ig (55 982 millió forint),
- A 2014. december 31-e utáni adóévekben keletkezett elhatárolt veszteség 5 éven belül használható fel, ami 2020-ban lejárt (43 908 millió forint).

Az adott adóévben felhasznált elhatárolt veszteség értéke az adózás előtti eredmény 50%-a lehet. A felhasználás során a korábbi években keletkezett adóvesztéseket kell először elszámolni.

A le nem vonható kiadások alapvetően az értékcsökkenés valamint a céltartalék képzés és feloldás eltér adó és számviteli kezeléséből adódnak. Az adó alapját nem képező bevételek esetében az értékcsökkenés és a céltartalékok mellett az osztalék kerül miatti különbözet kerül bemutatásra.

Adókövetelések és adókötelezettségek

Halasztott adókövetelések és ráfordítások összetétele

millió forintban	Adókövetelések		Adókötelezettségek		Nettó különbözet 2020			
	2019	2020	2019	2020	Összesen	eredményki mutatáson keresztül	egyéb átfogó jövedelmen keresztül	tőkén keresztül
Átmeneti különbözetek:								
Kereskedési célú eszközök / Kötelezettségek és Eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi eszközök	36	-	-	- 82	-118	-	-	-118
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	-	-	- 615	- 374	241	-	123	118
Tárgyi eszközök (adótvény szerinti hasznos élettartam különbözö)	176	324	-	-	148	148	-	-
Egyéb céltartalékok	15	-	-	- 185	- 200	- 200	-	-
Korábbi évek elhatárolt vesztesége	4 074	3 218	-	-	- 856	- 856	-	-
Halasztott adó pozíció nettózásának hatása	768	-	-	-	-768	-768	-	-
Egyéb	49	26	-	-	-23	-23	-	-
Halasztott adó pozíció nettózásának hatása	- 615	- 641	615	641	-	-	-	-
Halasztott adó	4,503	2 927	-	-	-1,576	-1 699	123	0
Tárgyevi adók	-	1 033	- 177	-	-3 837	-3 837	-	-
Adók összesen	4,503	3 960	- 177	-	-5,413	-5 536	123	0

Az Erste Bank konszolidált szinten 2,9 milliárd forint halasztott adó eszközt mutatott ki a névleges 9%-os társasági adó mértéke mellett 2020. december 31-ei, az alábbiak szerint:

- 3,2 milliárd forint az IAS12 sztenderddel összhangban került megképzésre, amely szerint halasztott adó eszköz olyan mértékig képzendő, amilyen mértékben azt a valószínűsíthető jövőbeni profit várakozásoknak megfelelően a gazdálkodó fel tudja használni az elhatárolt veszteséget. Az Erste Bank egy a jövőbeni profitvárakozásokat azok megvalósulási valószínűségével súlyozó, kezdve 20% alattiról az idő előrehaladtával 60%-ot elérve 100% felé tartó haircut elemet is tartalmazó modellt állított fel, melynek során figyelembe vette a gazdasági trendeket, valamint a különösen a banki szektort érintő jogi szabályozási változásokat, mind az elmúlt öt év, mind pedig a közelmúlt tekintetében.
- -0,3 milliárd forint egyéb átmeneti különbözethez kapcsolódó nettó kötelezettség

Pénzügyi instrumentumok – A számviteli politika főbb részei

Pénzügyi instrumentum minden olyan szerződés, amely valamely gazdálkodó egységnél pénzügyi eszközt, ugyanakkor egy másik gazdálkodó egységnél pénzügyi kötelezettséget vagy tőkeinstrumentumot keletkeztet. Az IFRS 9 szerint minden olyan pénzügyi eszközt és pénzügyi kötelezettséget – beleértve, amelyek származékos pénzügyi instrumentumokat is tartalmaznak - a mérlegben kell megjeleníteni és az előírt értékelési kategóriák szerint értékelni.

A pénzügyi instrumentumok értékelési módszerei

A pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek értékelése két fő értékelési módszerre bontható.

i. Amortizált bekerülési érték és effektív kamatláb

Egy pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség amortizált bekerülési értéke a pénzügyi eszköznek vagy kötelezettségnek a kezdeti megjelenítéskor meghatározott értéke, csökkentve a tőketörlesztésekkel, növelve vagy csökkentve az ezen kezdeti érték és a lejáratkori érték közötti különbözet effektív kamatlábmódszerrel kiszámolt halmozott amortizációjával, és csökkentve az esetleges értékvesztés vagy behajthatatlanság miatti (közvetlenül, vagy egy értékvesztési számlán keresztül elszámolt) leírással.

Az effektív kamatláb az a kamatláb, amely a pénzügyi instrumentum várható élettartama alatti, vagy ha megfelelő, egy ennél rövidebb időszak alatti, becsült jövőbeni pénzkifizetéseket vagy pénzbevételeket pontosan a pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség nettó könyv szerinti értékére diszkontálja. Az effektív kamatláb kiszámításakor a pénzügyi instrumentum valamennyi szerződéses feltételét (például előtörlesztési, lehívási opciókat) figyelembe véve kell megbecsülni a cash flow-kat, ugyanakkor nem szabad figyelembe venni a jövőbeni hitelezési veszteségeket. A kalkuláció tartalmazza a tranzakciós és adminisztratív díjakat, amelyek az effektív kamatláb szerves részét képezik, illetve minden, a névértéket csökkentő és növelő összeget.

Vásárolt vagy keletkeztetett értékvesztett pénzügyi eszközök (továbbiakban: POCI lásd később a Pénzügyi instrumentumok értékvesztése részben) esetében hitelezési veszteséggel korrigált effektív kamatláb kerül meghatározásra. Ez az a kamatláb, amely a pénzügyi instrumentum várható élettartama alatti becsült jövőbeni pénzáramokat, a hitelezési veszteségek figyelembevételével pontosan a pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség nettó könyv szerinti értékére diszkontálja.

Az effektív kamatláb módszer a pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek amortizált bekerülési értékének kiszámítására, valamint a kamatbevételek és kamatráfordítások az adott időszaki eredményben való felosztására és megjelenítésére szolgál. A kamatbevételek meghatározásánál az alábbi tényezőket kell figyelembe venni:

- a nem értékvesztett pénzügyi eszközök esetében az effektív kamatlábat a bruttó könyv szerinti értékre kell alkalmazni (Stage 1, Stage 2);
- az értékvesztett pénzügyi eszközök esetében az effektív kamatlábat az amortizált bekerülési értékre kell alkalmazni (Stage 3);
- a POCI eszközök esetében hitelezési veszteséggel korrigált effektív kamatlábat és az amortizált bekerülési szerinti értékre kell alkalmazni.

A kamatráfordításokat a pénzügyi kötelezettségek amortizált bekerülési értéke és az effektív kamatláb segítségével határozzák meg.

ii. Valós értékelés

A valós érték az az ár, amelyet egy eszköz értékesítésekor kapnának, illetve egy kötelezettség átruházásakor kifizetnének egy piaci szereplők között létrejött szokásos ügylet alapján az értékelés időpontjában. A definíció a nem pénzügyi eszközök és kötelezettségek valós értékének mérésére is alkalmazandó. A valós érték meghatározását és a valós érték hierarchiára alkalmazott értékelési technikák részleteit a 25. „Pénzügyi instrumentumok valós értékelése” megjegyzés tartalmazza.

Kezdeti megjelenítés és értékelés

i. Kezdeti megjelenítés

A pénzügyi instrumentumok akkor kerülnek megjelenítésre a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban (mérlegben) amikor az instrumentum szerződéses feltételei az Erste Bankra vonatkozóvá válnak. A pénzügyi eszközök megjelenítése a teljesítés napján történik.

ii. Kezdeti értékelés

Egy pénzügyi eszközöket és pénzügyi kötelezettségeket kezdeti megjelenítésekor valós értéken kell értékelni, beleértve – amennyiben a pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt – azokat a tranzakciós költségeket is, amelyek közvetlenül a pénzügyi eszköz vagy a pénzügyi kötelezettség kibocsátásának vagy megszerzésének tulajdoníthatóak. A kezdeti megjelenítéskor a pénzügyi instrumentumok valós értéke legtöbb esetben a tranzakciós ár.

A pénzügyi eszközök besorolása és követő értékelése

A pénzügyi eszközök besorolása és követő értékelése az alábbi két kritériumtól függ:

- (i) A pénzügyi eszközöket milyen üzleti modell alapján tartják –vagyis a pénzügyi eszközt olyan üzleti modell alapján tartja a Bank, amelynek célja
 - a pénzügyi eszközök szerződéses pénzáramainak beszedése érdekében történő tartása,
 - vagy a szerződéses pénzáramlásainak beszedése és a pénzügyi eszközök eladása
 - vagy egyéb üzleti modell jellemző rá.
- (ii) A pénzügyi eszköz szerződéses feltételei a meghatározott időpontokban kizárólag olyan pénzáramokat eredményeznek-e, amelyek kizárólag a tőke és a kint levő tőkeösszeg után járó kamat kifizetésekből állnak.

A fenti két kritérium a következő három IFRS 9 szerinti besorolási kategóriához vezet:

- Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök (AC)
- Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok
- Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok

A pénzügyi kötelezettségek megjelenítése és értékelése az IFRS 9 standard szabályozása alatt

A pénzügyi kötelezettségek amortizált bekerülési értéken és eredménnyel szemben valós értéken értékelhetők. További részletek az amortizált bekerülési értéken értékelt és az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségekről a kapcsolódó megjegyzésekben találhatóak: 18. Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek és 23. Eredménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi kötelezettségek.

A pénzügyi instrumentumok értékvesztése az IFRS 9 szerint

Az Erste Bank értékvesztést számol el a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjaira (kivéve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt instrumentumokat), a lízingköveteléseire és a pénzügyi garanciákból és nyújtott hitelkeretektől eredő mérlegben kívüli kivettségeire. Az értékvesztés képzés alapja várható hitelezési veszteség, ami az alábbiakat tükrözi:

- elfogulatlan és valószínűséggel súlyozott összeg, amelyet több lehetséges kimenetel értékelésével határoznak meg;
- a pénz időértéke; és
- a beszámolási időszakban ésszerű költségek mellett elérhető alátámasztható információ a jövőbeni gazdasági kondíciókról.

A várható hitelezési veszteség és a kamatbevétel elszámolásának mérése céljából az Erste Bank megkülönbözteti az értékvesztés három szakaszát.

A „Stage 1” besorolás olyan pénzügyi instrumentumokra vonatkozik, amelyeknél a kezdeti megjelenítés óta a hitelezési kockázat nem nőtt jelentős mértékben. A Stage 1-es instrumentumok esetében az értékvesztés összege a 12 hónapos várható hitelezési veszteség (ECL). A 12 hónapos ECL a teljes futamidőre számított hitelezési veszteség azon része, ami a teljes élettartam alatt meg nem térülő összeget jelenti abban az esetben, ha az adós a mérlegfordulónapot követő 12 hónapban fizetéseképtelen lesz (vagy ha a fennmaradó futamidő ennél rövidebb, akkor a futamidő végéig), súlyozva a fizetéseképtelenség bekövetkezésének valószínűségével. A kamatbevétel elszámolása a pénzügyi eszköz bruttó könyv szerinti értékére számított effektív kamatláb alapján történik.

A „Stage 2”-esként besorolt kivettségek esetében a kezdeti megjelenítés óta jelentősen nőtt a hitelkockázat. Az értékvesztés összege a Stage 2-es instrumentumok esetében az egész élettartamra vonatkozó ECL alapján kerül elszámolásra. Az egész élettartamra vonatkozó ECL esetében az Erste Bank a teljes várható élettartam alatti fizetéseképtelenség bekövetkezésének valószínűségét veszi alapul. A kamatbevétel elszámolása a pénzügyi eszköz bruttó könyv szerinti értékére számított effektív kamatláb alapján történik (a Stage 1-es kivettségekhez hasonlóan).

A „Stage 3”-asként besorolt kitétségek egyedileg értékvesztettek. Az IFRS 9 standard alkalmazásával párhuzamosan az Erste Bank összehangolta az IFRS 9 „értékvesztett” definícióját a szabályozó szervek által előírt „fizetéseképtelenség” koncepciójával a hitelezési kitétségek esetében. Az értékvesztés összege a Stage 3-as instrumentumok esetében az egész élettartamra vonatkozó ECL alapján kerül elszámolásra. A kamatbevétel elszámolása a pénzügyi eszköz nettó könyv szerinti értékére számított effektív kamatláb alapján történik. Mérlegoldalról a kamatok elhatárolása továbbra is a pénzügyi eszköz bruttó könyv szerinti értéke alapján történik. Az elhatárolt és eredményben elszámolt kamat különbözete az értékvesztés számlán keresztül kerül elszámolásra (anélkül hogy az értékvesztés miatti veszteséget érintené).

Részletesebb információk a hitelkockázat jelentős növekedésének azonosításáról, beleértve a kollektív értékelést, a 12 hónapos és az élettartamra számított ECL mérésére használt becslési technikákat és a fizetéseképtelenség meghatározását lásd a 32. Hitelezési kockázat megjegyzésben.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök mérlegben megjelenített nettó könyv szerinti értéke megegyezik a bruttó érték és a kumulatív értékvesztés különbözetével. Ezzel szemben az egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök értékvesztése az egyéb átfogó eredménnyel, azon belül pedig az „Értékelési tartalékkal” szemben kerül elszámolásra a tőke mozgástáblában. A hitelkeretekre és garanciákra elszámolt értékvesztés a mérlegben a „Céltartalékok” között jelenik meg.

A már kezdeti megjelenítéskor értékvesztett (POCI) pénzügyi eszközök esetében a teljes élettartamra vonatkozó ECL a kezdeti effektív kamatláb kalkulációba is beépül, emiatt nem kerül megállapításra kezdeti értékvesztés. Ennek eredményeképp, a későbbi értékelés során csak a teljes élettartamra vonatkozó ECL negatív változásai kerülnek értékvesztésként elszámolásra, a pozitív változások pedig értékvesztési nyereségként növelik a POCI eszköz bruttó könyv szerinti értékét. A POCI eszközök esetében nem különböztetünk meg értékvesztési Stage-eket.

A pénzügyi instrumentumokra elszámolt értékvesztés és annak visszairása minden pénzügyi instrumentum esetében az „Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan” soron jelenik meg az eredménykimutatásban.

Leírások

Az Erste Bank leírja azokat a pénzügyi eszközöket részben vagy egészben, amelyeknek a pénzáramlási várhatóan nem térülnek meg. Amikor egy tétel leírásra kerül, az eszköz bruttó értéke egyidejűleg csökkentésre kerül a kapcsolódó értékvesztés mértékével.

Az Erste Bank kritériumokat határozott meg a vissza nem téríthető egyenlegek leírása kapcsán a hitelezési üzletágban. A leírások átütémezési intézkedésekből eredhetnek, mely esetben a Bank szerződéses módon lemond a kintlévőségnek egy részéről annak érdekében, hogy az ügyfelek túllendüljenek pénzügyi gondjaikon, és ezáltal javítsa a fennmaradó hitelállomány begyűjtésének az valószínűségét (általában ezek üzletmenet folytonossági problémákhoz vezetnek vállalati ügyfelek esetében). A vállalati ügyfelek üzletmenet folytonossági szcenárióiban a kintlévőségek leírásait végrehajtási tevékenységek (csőd, elszámolás, peres ügyek) indítják be. Egyéb leírást kiváltó ok lehet a követelés/fedezet elértéktelenedése, illetve ha a követelés gazdaságosan nem behajtható. Lakossági (retail) ügyfelek esetében a nem-behajthatóság ténye, illetve a leírás időpontja és összege akkor válik nyilvánvalóvá, amikor a kintlévőség behajthatósága már nem biztos, pl. folyamatban lévő csődeljárás miatt. A behajthatatlan kintlévőségek leírásra kerülnek.

Pénzügyi instrumentumok kivezetése beleértve a szerződésmódosításokat

i. Pénzügyi eszközök kivezetése

Egy pénzügyi eszköz (vagy ha releváns, a pénzügyi eszköz egy része vagy hasonló pénzügyi eszközök csoportjának egy része) akkor kerül kivezetésre, ha:

- A szerződéses jogok az eszközhöz tartozó pénzáramokra lejártak, vagy
- Az Erste Bank átruházta a pénzáramokra vonatkozó jogait vagy megállapodás keretében kötelezettséget vállalt, hogy kifizeti a kapott pénzáramokat jelentős késedelem nélkül egy harmadik félnek

és emellett:

- az eszközhöz kapcsolódó minden kockázatot és hasznot átruházott, vagy
- nem ruházott át és nem is tartott meg minden hasznot és kockázatot, de az eszköz feletti ellenőrzést átruházta.

A különbség a kivezetett eszköz könyv szerinti értéke és a kapott ellenérték között az eredménykimutatásban az „Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereség/veszteség” soron szerepel, egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt értékpapírok esetén pedig a „Nem valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye”. Az eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök esetén a kivezetésből származó nyereség vagy veszteség az értékelés eredményével együtt a „Kereskedési tevékenység nettó eredménye” vagy „Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumokból származó nyereség/veszteség” soron kerül kimutatásra.

Az összehasonlító időszakban a „nem eredménnyel szemben értékelt eszközök és kötelezettségek nettó nyeresége / vesztesége”, az „eredménnyel szemben megjelölt valós értéken értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek eredménye” és „Nettó kereskedési eredmény” tételeket. ”a kivezetett eszköz értékelési kategóriájától függ.

ii. Kivezetési feltétel a pénzügyi eszközök szerződésmódosításaihoz kapcsolódóan

A hitelezési tevékenység rendes üzletmenete során az adóssal kötött megállapodást az Erste Bank újratárgyalhatja, vagy módosíthat bizonyos szerződéses feltételeket. Ez magában foglalhatja a piaci alapú újratárgyalásokat vagy a hitelfeltevő pénzügyi nehézségeinek enyhítését vagy megakadályozását célzó szerződéses változtatásokat. Annak érdekében, hogy a szerződésmódosítások gazdasági tartalmát és pénzügyi hatását meghatározza, az Erste Bank kifejlesztett egy kritériumrendszert, ami felméri, hogy a módosított feltételek lényegesen különböznek-e az eredeti feltételektől.

Az adós által kezdeményezett piaci alapú újratárgyalások, amelyek jobb feltételeket keresnek a refinanszírozás alternatívájaként, abban az esetben, ha előtörlesztési vagy korai felmondási opció és egy megfelelően versenyképes refinanszírozási piac is adott. Továbbá az előtörlesztési vagy korai felmondási opció lehívásának költségei kellően alacsonyak ahhoz hogy ne tartsák vissza az adóst a lehívástól. Ez a kivezetést előidéző esemény ritkán vonatkozik Stage 2-be tartozó hitelekre, Stage 3-ba tartozókra pedig soha.

A lényeges módosítások, amelyek az eredeti pénzügyi eszköz kivezetéséhez és az új módosított pénzügyi eszköz kezdeti megjelenítéséhez vezettek a következő eseményeket tartalmazzák:

- Megváltozik a szerződő fél (kivéve, ha csak formális a változás, mint például jogi névváltoztatás)
- Megváltozik a szerződés pénzneme (kivéve, ha a változás az eredeti szerződésben szereplő opció lehívásának az eredménye az előre megállapodott feltételeknek megfelelően, vagy ha az új deviza az eredeti devizához kötött)
- Nem SPPI-nak megfelelő szerződéselem bevezetése (kivéve, ha az a célja hogy az adóstól származó megtérülést javítsa azzal, hogy engedményeket biztosít és támogatja az adóst a fizetési nehézségei leküzdésében); és
- Nem SPPI-nak megfelelő szerződéselem eltávolítása

Néhány kivezetési feltétel különbséget tesz, hogy a szerződésmódosítások pénzügyi nehézséggel szembenező ügyfelekkel szemben kerülnek-e alkalmazásra. Bizonyos módosítások alkalmazása pénzügyi nehézségekkel küzdő adósok esetén nem tekinthető jelentősnek, mivel céljuk, hogy javítsák a Bank kilátásait a követelések behajtására azáltal, hogy a visszafizetési ütemezéseket az adósok egyedi pénzügyi helyzetére szabják. Ezzel szemben a teljesítő adósok esetén alkalmazott ilyen szerződéses módosítások elég jelentősnek tekinthetők ahhoz, kivezetést indokoljanak, amint azt az alábbiakban részletezzük.

Ebből a szempontból a következő feltételek eredményeznek kivezetést, kivéve, ha azok átütemezési intézkedéseknek tekinthetők, nem teljesítő ügyfelekre alkalmazják, vagy nem teljesítést eredményeznek:

- A visszafizetési ütemezés megváltoztatásra kerül oly módon, hogy az eszközök súlyozott hátralévő lejáratá 100 százaléknál nagyobb mértékben és 2 évet meghaladóan változik az eredeti eszközhöz képest.
- A szerződéses pénzáramok mértéke és ütemezése megváltoztatásra kerül, ami a módosított pénzáramok jelenértékének (módosítás előtti diszkontrátával számolt) a közvetlenül a módosítás előtti bruttó érték 10%-át meghaladó változását eredményezi (kumulatív értékelés, figyelembe véve az elmúlt tizenkét hónapban bekövetkezett összes módosítást).

Ha a szerződésmódosítások, amelyek átütemezésnek minősülnek nem teljesítő ügyfelek esetén kerülnek alkalmazásra és annyira jelentősek, hogy az eredeti szerződéses jogok megszűnését vonják maguk után, akkor azok kivezetést eredményeznek.

Ilyen módosítások például a következők:

- új, lényegesen eltérő feltételekkel kötött megállapodás, amelyet az eredeti eszközhöz kapcsolódó jogok felfüggesztését követő átstrukturálás keretében írtak alá
- több eredeti hitel összevonása lényegesen eltérő feltételekkel; vagy
- rülirozó hitel átalakítása nem rülirozóvá

A szerződéses módosítások, amelyek a kapcsolódó eredeti hitelek kivezetéséhez vezetnek, új pénzügyi eszközök kimutatását eredményezik. Ha az adós nem teljesítő, vagy a jelentős módosítás nem teljesítéshez vezet, akkor az új eszköz POCI-ként lesz kezelve. A különbség a kivezetett eszköz könyv szerinti értéke és az új POCI eszköz kezdeti valós értéke között az eredménykimutatás 'Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan' során kerül elszámolásra.

Ha az adós teljesítő vagy a jelentős módosítás nem vezet nem teljesítéshez, akkor az új eszköz az eredeti eszköz kivezetése után Stage 1-be kerül. Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelek esetén a folyósítási díj és tranzakciós költségek el nem amortizált része az effektív kamat részeként figyelembe vételre kerül és a 'Nettó kamatbevétel' beszámoló soron jelenik meg a kivezetés időpontjában. A jelentős módosítás időpontjában az eredeti eszközhöz tartozó értékvesztés felszabadítása, valamint az új eszközre képzett értékvesztés is az 'Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra' beszámoló soron kerül elszámolásra. A maradék különbség az 'Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereség/veszteség' soron kerül kimutatásra.

Az eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök esetén, függetlenül attól, hogy nem teljesítők-e, a kivezetésből származó nyereség vagy veszteség az eredménykimutatás 'Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök nyeresége/vesztesége' során kerül elszámolásra, ugyan úgy, mint az átértékelési eredményük.

A nem eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok esetén, amelyek olyan szerződésmódosításra esnek át, ami nem eredményezett kivezetést, az eszköz bruttó könyv szerinti értéke az eredménykimutatásban szereplő szerződésmódosításból adódó nyereséggel vagy veszteséggel szemben kerül módosításra. A módosítás eredménye egyenlő a módosítás előtti bruttó könyv szerinti érték és a módosított feltételeknek megfelelő pénzáramok diszkontált jelenértéke közötti különbséggel az eredeti effektív kamattal diszkontálva. Az eredménykimutatásban a szerződésmódosításból adódó eredmény a 'Kamatbevétel' soron kerül kimutatásra a 'Nettó kamatbevétel'-en belül, amennyiben a módosítás Stage 1-es pénzügyi eszközhöz kapcsolódik. Stage 2-es, Stage 3-as és POCI ügyletek esetén a módosítás eredménye az 'Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan' soron kerül kimutatásra. Azonban amennyiben a szerződésmódosítás azt eredményezi, hogy a Bank feladja a fennmaradó pénzáramlásokra vonatkozó jogait, például lemond a tőke vagy a felhalmozott kamat egy részéről, akkor azt leírásnak kell tekinteni.

iii. Pénzügyi kötelezettségek kivezetése

Egy pénzügyi kötelezettség akkor kerül kivezetésre, amikor a kötelezettség teljesül, megszűnik vagy lejár. Ez általában akkor történik, amikor a kötelezettség visszafizetésre vagy visszavásárlásra kerül. Az eredménykimutatásban a kivezetett kötelezettség könyv szerinti értéke és a fizetett ellenérték közötti különbözet a kivezetett pénzügyi kötelezettség értékelési kategóriájától függően a 'Nem valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye' az 'Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok nyeresége/vesztesége' vagy a 'Kereskedési tevékenység nettó eredménye' soron kerül elszámolásra.

Jelentős számviteli feltételezések és becslések

Kizárólag tőke és kamatfizetés (SPPI) teszt

A pénzügyi eszközök esetében az IFRS 9 irányelvei alapján szükséges arról dönteni, hogy a szerződéses pénzáramok kizárólag tőke- és kamatfizetések-e. Ez a döntés kritikus az IFRS 9 alatti besorolás és értékelés szempontjából, mivel ez alapján dönt a gazdálkodó egység arról, hogy a pénzügyi eszköz eredménnyel szemben valós értéken, vagy az üzleti modellt figyelembe véve amortizált bekerülési értéken vagy egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken kerülnek értékelésre. Az Erste Bank hitelei esetében a következő jellemzők lehetnek a legjelentősebb becslési területek: előtörlesztési díjak, projektfinanszírozási hitelek illetve a kamateltérések referenciatesztje.

Az előtörlesztési díjak esetében azt szükséges megvizsgálni, hogy a díjak nagysága megfelel-e a hitelező oldaláról az előtörlesztés gazdasági költségeinek. Azt, hogy az előtörlesztési díjak mennyiben felelnek meg ennek, számszerűsíteni is lehet, a piaci előtörlesztési díjak vizsgálatával, valamint azzal, hogy milyen mértékű díjakat engedélyeznek a hatóságok.

A projektfinanszírozási hitelek esetében az Erste Bank azt vizsgálja, hogy az ilyen szerződések egyszerű hitelszerződésnek tekinthetők-e, vagy befektetésnek a finanszírozott projektbe. Ebből a szempontból kerülnek értékelésre a hitelminősítések, a biztosítékok, a garanciák és a projektfinanszírozás mértéke.

Az SPPI tesztek egyik legkritikusabb területe az Erste Bank esetében az államilag támogatott ügyfeleknek nyújtott hitelek. Ezek árazása a kvalitatív referencia tesztek szerint is úgy alakul, hogy az megnöveli a szerződéses pénzáramok változékonyságát, így azok nem felelnek meg a kamatok gazdasági jellemzőinek.

Kötelezően az eredménnyel szemben valós értéken értékelt (FVPL) portfólió:

- 2018-tól (az IFRS 9 átállás óta FVPL kategóriába sorolva)
A „CSOK” néven hivatkozott állami támogatást tartalmazó hitelek, amelyek nem feleltek meg az SPPI teszten az ÁKK x 130% referencia ráta formulának köszönhetően (leverage-t tartalmaznak), kötelező jelleggel valós értéken vannak kimutatva, az eredménnyel szemben. A támogatási programot a 16/2016. (II. 10.) Korm. rendelet „az új lakások építéséhez, vásárlásához kapcsolódó lakáscélú támogatásról” szabályozza.
- 2019-től
A „babaváró hitel” néven hivatkozott állami támogatást tartalmazó hitelek, amelyek nem feleltek meg az SPPI teszten az ÁKK x 130% referencia ráta formulának köszönhetően (leverage-t tartalmaznak), A támogatási programot a 44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet „a babaváró támogatásról” szabályozza. A babaváró hitelek a 21. „Erdeménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök” megjegyzésben szerepelnek.

Üzleti modell értékelés

Az SPPI teszten átment összes pénzügyi eszköz esetében kezdeti megjelenítéskor az Erste Bank megvizsgálja, hogy az üzleti modell célja a szerződéses pénzáramok beszedése és az eszköz lejáratig tartása, a szerződéses pénzáramok beszedése és az eszköz értékesítése, vagy ezektől eltérő üzleti modell. Ennek eredményeképpen az egyes üzleti modellek elkülönítésére az alapján kerül sor, hogy milyen gyakoriak és jelentős értékűek az adott üzleti modellben tartott eszközök értékesítései. Mivel az üzleti modell besorolás a kezdeti megjelenítéskor történik meg, előfordulhat, hogy a későbbiekben a pénzáramok realizálása megváltozik a kezdeti becslésekhez képest, és így egy a kezdetitől eltérő besorolás lehet a megfelelő. Az IFRS 9 alapján az ilyen változások nem minden esetben vezetnek átsoroláshoz és a korábbi időszakok hibáinak javításához a meglévő pénzügyi eszközök esetében, viszont az újonnan vásárolt vagy keletkeztetett eszközök esetében az üzleti modell és az értékelési módszer megváltoztatásához vezethetnek.

Az Erste Banknál a hitelkockázat növekedése miatti értékesítés, a lejáratához közeli értékesítés, a ritka, nem visszatérő esemény miatti értékesítés (például a szabályozási háttér, adózási szabályok változása, nagyobb belső átszervezés, üzleti kombinációk vagy jelentős likviditási kockázat) nem zárja ki a „held to collect” (HTC) üzleti modellt, tehát amelynek célja, az eszköz lejáratig tartása és a szerződéses pénzáramok beszedése. A HTC üzleti modellből történő egyéb értékesítések hatását retrospektív módon vizsgálja az Erste Bank, és amennyiben meghalad egy előzetesen meghatározott küszöbértéket, vagy bármikor máskor, ha a jövőbeni várakozások módosulnak, az Erste Bank prospektív tesztet végez. Amennyiben a teszt eredménye szerint a jelenlegi üzleti modellben levő portfólió több mint 10%-a várhatóan – nem a fenti indokok miatt - eladásra kerül az élettartama alatt, akkor az összes újonnan vásárolt és keletkeztetett eszköz új üzleti modellbe kerül besorolásra.

Az Erste Bank az alábbi általános besorolás alóli kivételeket alkalmazza:

A magyar kormány a vállalati kötvénypiac likviditásának javítását célozva elindította a „növekedési kötvényprogramot” (NKP), ami a helyi nem-pénzügyi vállalatokat célozza előzetes kockázati besorolással. A program keretében az MNB körülbelül 300 milliárd forintos értékben a másodlagos piacon is vásárol kötvényeket az elsődleges IPO vásárlótól a programról az MNB hivatalos honlapján közzétett információk alapján (<https://www.mnb.hu/monetaris-politika/novekedesi-kotvenyprogram-nkp>).

Tekintettel a program lent részletezett tulajdonságaira, az Erste Bank megosztott üzleti modellt alkalmaz az alábbi általános szabályok alapján:

- A „held to collect” (HTC) portfólióba kerülnek besorolásra azok a kötvények, amelyeknél a cél a szerződéses pénzáramok beszedése
- A „held to collect and sell” (HtCS) vagy „held for trading” (HfT) portfólióba pedig azok a kötvények, amiket várhatóan megvásárol az MNB vagy más piaci szereplő.

Mivel a magyar vállalati kötvénypiac korai szakaszában jár, és a résztvevő kibocsátó vállalatok méretben és tevékenységi kör szempontjából változatos képet mutatnak, az Erste Bank a fenti általános logika mellett egyedi értékelést alkalmaz az üzleti modell egyedi meghatározására.

Pénzügyi eszközök értékvesztése

A várható hitelezési veszteség modell alapvetően becslésen alapul, mivel folyamatosan szükséges a hitelezési kockázat szignifikáns emelkedésének és a várható hitelezési veszteségnek a vizsgálata anélkül, hogy erre a standard részletes útmutatást adna. A hitelezési kockázat emelkedésének vizsgálatára az Erste Bank konkrét értékelési szabályokat állapított meg, amelyek kvalitatív információkon és számszerű küszöbértékeken alapulnak. Szintén komplex feladatot jelent a hasonló eszközök csoportjainak létrehozása, mivel a hitelezési kockázat romlását kollektív alapon kell vizsgálni, mielőtt az egyedi információk rendelkezésre állnának az egyes instrumentumok szintjén. A várható hitelezési veszteség vizsgálata bonyolult modellekkel lehetséges, amelyek fizetéseképtelenségre illetve fizetéseképtelenség esetén a veszteség mértékére vonatkozó múltbéli adatokon, illetve ezek extrapolációján alapulnak. Amennyiben ezek nem elégségesek, további egyedi becslések is bevonhatók korrigált pénzáramokkal és a különböző lehetséges jövőbeni alternatívák valószínűségével. Ezen felül az eszközök élettartamát modellezni kell a megújuló hitelkeretek várható jövőbeni lehívásaival.

A hitelezési kockázat jelentős növekedésének megállapításáról, a 12-hónapos és teljes élettartam ECL becslésének technikáiról, illetve a fizetéseképtelenség definíciójáról a részletes információkat lásd a Kockázatkezelés fejezet 32. Hitelezési kockázat megjegyzésben. A hitelezési veszteségre képzett céltartalékokról a részletes információkat lásd a 24-es „Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök”, a 15-ös „Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök” és a 38-as „Lizingügyletek” Megjegyzésekben.

Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök

A pénzügyi eszközök amortizált bekerülési értéken kerülnek megjelenítésre a mérlegben, ha azokat olyan üzleti modellben tartják, amelynek célja a szerződéses cash flow-k beszedése, és szerződéses cash flow-k kizárólag tőke és kamatfizetésből állnak (SPPI).

Ezeket az eszközöket amortizált bekerülési értéken kell bemutatni a mérlegben az alábbi sorokon: 'Amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök', 'Vevő és egyéb követelések' és 'Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek'. A Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek soron csak a központi bankoknál és a hitelintézeteknél elhelyezett látra szóló betétek szerepelnek. Látra szólóként besorolt az az instrumentum, amely bármikor vagy legfeljebb 24 órás felmondási idővel megszüntethető. A Magyar Nemzeti Bank által előírt kötelező tartalékot ezen a mérlegsoron mutatja be a Bank.

A fent említett eszközcsoportoknál a kamatbevétel effektív kamatlábmódszerrel kerül meghatározásra és a 'Kamatbevételek' soron kerülnek bemutatásra. Az pénzügyi eszközökhöz kapcsolódó értékvesztés a 'Pénzügyi instrumentumok értékvesztése soron kerül bemutatásra. Ezen eszközök kivezetéséből származó nyereségek és veszteségek (például az értékesítés) az „Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereség / veszteség” soron kerülnek bemutatásra.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök jelentik legnagyobb tételt az Erste Bank mérlegében, mely magában foglalja az ügyfeleknek nyújtott hitelek túlnyomó többségét (kivéve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hiteleket), bankközi kihelyezéseket), a központi bankokban elhelyezett betéteket és az egyéb követelések összegeit.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokba történő befektetés különböző üzleti, stratégiai és kockázatkezelési céllal történhet. Rendszeres és jelentős mennyiségű lejárat előtti értékesítése nem jellemző ezekre az értékpapírokra. A pénzügyi instrumentumok értékesítésével kapcsolatos további szabályokat lásd a Pénzügyi instrumentumok – A számviteli politika főbb részei fejezet 'Üzleti modell teszt' részében.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségekről további részletek a 18. Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek fejezetben találhatóak.

14) Készpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök

Készpénzként csak látra szóló jegybanki vagy egyéb pénzintézeti betétek kerülhetnek kimutatásra. A látra szóló betét kifejezés azt jelenti, hogy egy üzleti napon vagy 24 órán belül lehívható.

A Bank köteles akkora minimális tartalékot tartani a jegybanknál, amely az egy évnél rövidebb lejáratú belföldi ügyfélbetétei, külföldi ügyfelei devizabetétei és külföldi ügyfelei forintbetétei 1 százalékát teszi ki. A kötelező minimum tartalék havi átlaga 2020. december 31-én 25,32 milliárd forint, 2019. december 31-én 20,11 milliárd forint volt. A kötelező minimum tartalék a „Készpénz és a Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök” között jelenik meg. A tartalékot mérlegtételekből számolják, és hosszabb időn keresztül kell teljesíteni. Ezért a kötelező minimum tartalék betétre nincs korlátozás.

millió forintban	2019	2020
Készpénz	23 706	22 114
A Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	92 748	171 379
Egyéb látra szóló betétek	19 566	3 928
Készpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	136 020	197 421

15) Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök

Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok

Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok vásárlására különböző üzleti célok miatt kerülhet sor (ilyen például a belső/külső likviditási kockázati követelményeknek való megfelelés és a strukturális likviditási többlet hatékony kihelyezése, az Igazgatósági tagok által meghatározott stratégiai pozíciók elérése, ügyfélkapcsolatok létesítése és gondozása vagy a hitelezési üzletág és egyéb jövedelem teremtő támogatása). Közös tulajdonságuk, hogy nem várható ezen értékpapírok jelentős és gyakori értékesítése. További részletek a 'Pénzügyi instrumentumok – A számviteli politika főbb részei' fejezet 'Üzleti modell teszt' részében található arról, hogy mely értékesítések felelnek meg a held to collect üzleti modellnek.

Bruttó könyv szerinti értékek és értékvesztések stage szerinti bontása

millió forintban	Bruttó érték				Értékvesztés				Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	
2020									
Állami szféra	715 869	-	-	715 869	- 411	-	-	- 411	715 458
Hitelintézetek	199 284	-	-	199 284	- 148	-	-	- 148	199 136
Nem pénzügyi vállalkozások	16 857	3 365	986	21 208	- 257	- 214	- 532	- 1 003	20 205
Összesen	932 010	3 365	986	936 361	- 816	- 214	- 532	- 1 562	934 799

millió forintban	Bruttó érték				Értékvesztés				Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	
2019									
Állami szféra	605 149	-	-	605 149	- 89	-	-	- 89	605 060
Hitelintézetek	139 174	-	-	139 174	- 92	-	-	- 92	139 082
Nem pénzügyi vállalkozások	8 875	-	1 026	9 901	- 65	-	- 567	- 632	9 269
Összesen	753 198	-	1 026	754 224	- 246	-	- 567	- 813	753 411

A Bank mérlegében nem volt POCI hitelviszonyt megtestesítő értékpapír 2020. december 31-én.

Értékvesztés mozgástábla

millió forintban	Növekedés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Egyéb		
						2020. január 1	2020. december 31
Stage 1	- 246	- 316	21	-	- 275	-	- 816
Stage 2	-	-	1	- 185	- 29	-	- 213
Stage 3	- 567	-	-	-	95	- 61	- 533
Összesen	- 813	- 316	22	- 185	- 209	- 61	-1 562

millió forintban	Növekedés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Egyéb		
						2019. január 1	2019. december 31
Stage 1	- 110	- 86	- 1	-	- 50	-	- 247
Stage 2	-	-	1	-	-	-	1
Stage 3	- 627	-	-	-	100	- 40	- 567
Összesen	- 737	- 86	-	-	50	- 40	- 813

A 'Képzés' oszlop a tárgyévben újonnan bekerült amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokra képzett értékvesztést foglalja magában. A 'Feloldás' oszlop olyan értékvesztés visszairásokat foglal magában, melyek az instrumentum kivezetése miatt váltak szükségessé. A „Stage-ek közötti átsorolás oszlopban” a 2020.01.01 – 2020.12.31-ig bekövetkezett Stage 1-ből Stage 2-be és Stage 3-ba történő átsorolások szerepelnek. A Stage 2-ből illetve Stage 3-ból Stage 1-be történő átsorolás hatása a Stage 1-es soron szerepel. Az eredménysemleges hatásokat, melyek a Stage-ek közötti átsorolásból adódnak a 'Hitelkockázat változás' soron szerepeltetjük. Bármilyen más Stage váltást nem eredményező változás a 'Hitelkockázat változás' oszlopban kerül megjelenítésre.

Az értékvesztés képzések és visszairások fő mozgatórugói a Stage-ek közötti átsorolások

millió forintban	2019	2020
Átsorolás Stage 1 és Stage 2 között	-	1,338
Átsorolás Stage 1 és Stage 2 között	-	1,338

A 2020. üzleti évben bekerült, és 2020. december 31-én még a könyvekben lévő amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok bruttó könyv szerinti értéke 249 262 millió forint. A 2020. január 1-jén a könyvekben lévő és 2020.12.31-ig kivezetett (de lejárat kategóriába sorolt) amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok bruttó könyv szerinti értéke 59 549 millió forint.

Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelintézetekkel szembeni követelések

Bruttó könyv szerinti értékek és értékvesztések stage szerinti bontása

millió forintban	Bruttó érték				Értékvesztés				Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	
2020									
Magyar Nemzeti Bank	209 078	-	-	209 078	- 53	-	-	- 53	209 025
Hitelintézetek	100 157	-	-	100 157	- 64	-	-	- 64	100 093
Összesen	309 235	-	-	309 235	- 117	-	-	- 117	309 118

millió forintban	Bruttó érték				Értékvesztés				Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összesen	
2019									
Magyar Nemzeti Bank	38 290	-	-	38 290	- 4	-	-	- 4	38 286
Hitelintézetek	55 504	-	-	55 504	- 46	-	-	- 46	55 458
Összesen	93 794	-	-	93 794	- 50	-	-	- 50	93 744

A Bank mérlegében nem volt POCI Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelintézetekkel szembeni követelés.

A Magyar Nemzeti Bank soron kerül kimutatásra az MNB preferenciális letételhelyezési lehetőség, melynek részletei a C. FŐBB VÁLTOZÁSOK A PÉNZTÉZETEK JOGI KÖRNYEZETÉBEN fejezetben található a 12. oldalon.

Értékvesztés mozgástábla

millió forintban	Növekedés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Egyéb		
						2020. január 1	2020. december 31
Stage 1	- 49	- 601	542	-	- 9	-	- 117
Összesen	- 49	- 601	542	-	- 9	-	- 117

millió forintban	Növekedés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Egyéb		
						2019. január 1	2019. december 31
Stage 1	- 62	- 178	27	-	164	- 1	- 50
Összesen	- 62	- 178	27	-	164	- 1	- 50

A 'Képzés' oszlop a tárgyévben újonnan bekerült amortizált bekerülési értéken értékelt hitelintézetekkel szembeni követelésekre képzett értékvesztéseket foglalja magában. A 'Feloldás' oszlop olyan értékvesztés visszairásokat foglal magában, melyek az instrumentum

kivezetése miatt váltak szükségessé. A "Stage-ek közötti átsorolás" oszlopban a 2020.01.01 – 2020.12.31-ig bekövetkezett Stage 1-ből Stage 2-be és Stage 3-ba történő átsorolások szerepelnek. További információ található a stage-ek közötti mozgásokról a Covid-19 fejezetben (A várható hitelezési veszteségre gyakorolt hatás) A Stage 2-ből illetve Stage 3-ból Stage 1-be történő átsorolás hatása a Stage 1-es soron szerepel. Az eredménysemleges hatásokat, melyek a Stage-ek közötti átsorolásból adódnak a 'Hitelkockázat változás' soron szerepeltetjük. Bármilyen más Stage váltást nem eredményező változás a 'Hitelkockázat változás' oszlopban kerül megjelenítésre.

A 2020. üzleti évben eredetileg elszámolt, és 2020. december 31-ig nem értékesített amortizált bekerülési értéken értékelt hitelintézetekkel szembeni követelések bruttó könyv szerinti értéke 241 725 millió forint. A 2020. január 1-jén és 2020.12.31-ig kivezetett (de lejárat kategóriába sorolt) amortizált bekerülési értéken értékelt hitelintézetekkel szembeni követelések bruttó könyv szerinti értéke 55 668 millió forint.

Amortizált bekerülési értéken értékelt ügyfelekkel szembeni követelések

Bruttó könyv szerinti értékek és értékvesztések stage szerinti bontása

millió forintban	Bruttó érték					Értékvesztés					Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	
2020											
Állami szféra	9 421	13 781	-	11	23 213	- 1	- 42	-	- 5	- 48	23 165
Egyéb pénzügyi vállalkozások	52 984	97	-	1	53 082	- 160	- 3	-	-	- 163	52 919
Nem pénzügyi vállalkozások	501 417	154 654	16 597	9 534	682 202	-2 259	-4 515	-8 766	- 302	-15 842	666 360
Lakosság	632 228	113 809	15 543	18 015	779 595	-3 042	-16 098	-11 542	-5 526	-36 208	743 387
Összesen	1196 050	282 341	32 140	27 561	1538 092	-5 462	-20 657	-20 308	-5 833	-52 261	1485 831

millió forintban	Bruttó érték					Értékvesztés					Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	
2019											
Állami szféra	57 527	-	-	11	57 538	- 3	-	-	-	- 3	57 535
Egyéb pénzügyi vállalkozások	60 043	22	-	4	60 069	- 104	- 1	-	-	- 105	59 964
Nem pénzügyi vállalkozások	562 203	18 721	5 407	9 995	596 326	-1 447	- 977	-3 146	- 638	-6 208	590 118
Lakosság	639 158	46 473	20 041	20 805	726 477	-2 516	-6 533	-14 339	-6 357	-29 745	696 732
Összesen	1318 931	65 216	25 448	30 815	1440 410	-4 070	-7 511	-17 485	-6 995	-36 061	1404 349

Értékvesztés mozgástábla

millió forintban	Növekedés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Nem jelentős szerződés módosítások hatásai	Leírások	Egyéb	2020. január 1.	2020. december 31.
Stage 1	-4 071	-3 899	787	10 990	-9 242	49	4	- 80	-5 463
Állami szféra	- 3	-	-	-	2	-	-	-	- 1
Egyéb pénzügyi vállalkozások	- 104	- 19	50	-	- 76	-	-	- 11	- 160
Nem pénzügyi vállalkozások	-1 447	-1 426	532	1 446	-1 298	3	-	- 69	-2 259
Lakosság	-2 517	-2 454	205	9 544	-7 870	46	4	-	-3 043
Stage 2	-7 511	-1 896	1 505	-21 315	7 945	450	251	- 87	-20 657
Állami szféra	-	-	-	- 41	-	-	-	-	- 41
Egyéb pénzügyi vállalkozások	- 1	- 1	-	- 2	1	-	-	-	- 3
Nem pénzügyi vállalkozások	- 977	- 687	705	-4 515	996	41	5	- 84	-4 516
Lakosság	-6 533	-1 207	800	-16 757	6 949	409	247	- 5	-16 097
Stage 3	-17 485	- 346	2 802	- 456	-5 066	126	353	- 236	-20 308
Nem pénzügyi vállalkozások	-3 146	- 48	1 156	- 260	-6 339	2	101	- 233	-8 767
Lakosság	-14 339	- 298	1 647	- 196	1 273	124	253	- 5	-11 541
POCI	-6 995	-	998	-	101	38	44	- 20	-5 833
Állami szféra	-	-	-	-	- 5	-	-	-	- 5
Nem pénzügyi vállalkozások	- 638	-	217	-	134	2	2	- 20	- 303
Lakosság	-6 357	-	781	-	- 27	36	42	-	-5 525
Összesen	-36 061	-6 141	6 093	-10 782	-6 261	662	653	- 424	-52 261

millió forintban	Növekedés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Nem jelentős szerződés módosítások hatásai	Leírások	Egyéb	2019. január 1.	2019. december 31.
Stage 1	-4 565	-3 463	813	5 999	-2 841	-	14	- 27	-4 070
Állami szféra	- 1	-	-	-	- 2	-	-	-	- 3
Egyéb pénzügyi vállalkozások	- 151	- 243	-	-	297	-	-	- 4	- 101
Nem pénzügyi vállalkozások	-1 396	- 657	296	397	- 65	-	-	- 23	-1 448
Lakosság	-3 017	-2 563	517	5 602	-3 071	-	14	-	-2 518
Stage 2	-5 081	- 231	792	-8 457	4 743	- 1	734	- 10	-7 511
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-	-	-	- 162	161	-	-	-	- 1
Nem pénzügyi vállalkozások	- 485	- 21	168	-1 230	588	-	10	- 7	- 977
Lakosság	-4 596	- 210	624	-7 065	3 994	- 1	724	- 3	-6 533
Stage 3	-19 192	- 83	5 500	-1 843	-2 699	- 3	864	- 29	-17 485
Nem pénzügyi vállalkozások	-2 187	- 3	2 163	- 243	-3 200	-	351	- 27	-3 146
Lakosság	-17 005	- 80	3 337	-1 600	501	- 3	513	- 2	-14 339
POCI	-11 054	-	1 908	-	1 976	- 4	187	- 8	-6 995
Nem pénzügyi vállalkozások	- 545	-	28	-	- 119	-	6	- 8	- 638
Lakosság	-10 509	-	1 880	-	2 095	- 4	181	-	-6 357
Összesen	-39 892	-3 777	9 013	-4 301	1 179	- 8	1 799	- 74	-36 061

A „POCI” kategóriába nem kerülnek besorolásra az értékvesztétként vásárolt pénzügyi instrumentumok, ugyanakkor ezen a jelennek meg a kivezetett és új eszközként felvett értékvesztett pénzügyi eszközök. Ezeknél a pénzügyi eszközöknél a szerződéses feltételekben is történt változás (például a forintosított hitelek).

A ‘Képzés’ oszlop a tárgyévben újonnan bekerült amortizált bekerülési értéken értékelt ügyfelekkel szembeni követelésekre képzett értékvesztéseket foglalja magában. A ‘Feloldás’ oszlop olyan értékvesztés visszairásokat foglal magában, melyek az instrumentum kivezetése miatt váltak szükségessé. A ”Stage-ek közötti átsorolás” oszlopban a 2020.01.01 – 2020.12.31-ig bekövetkezett Stage 1-ből Stage 2-be és Stage 3-ba történő átsorolások szerepelnek. A Stage 2-ből illetve Stage 3-ból Stage 1-be történő átsorolás hatása a Stage 1-es soron szerepel. Az eredménysemleges hatásokat, melyek a Stage-ek közötti átsorolásból adódnak a ‘Hitelkockázat változás’ soron szerepeltetjük. Bármilyen más, stage váltást nem eredményező változás a ‘Hitelkockázat változás’ oszlopban kerül megjelenítésre. Az oszlop emellett tartalmazza az ‘unwinding’ hatásokat is az amortizált bekerülési értéken értékelt Stage 3-as és POCI kategóriába sorolt ügyfelekkel szembeni követeléseknél.

A tárgyévi ‘unwinding’ hatás a 108 millió forint volt a hitelviszonyt megtestesítő pénzügyi instrumentumok esetében. Az unwinding kumulált hatása 2020 év végéig 2 694 millió forint volt, ami az ügyfélhiteleknel a nem realizált kamatbevételt jelenti. A ‘Nem jelentős szerződés módosítások hatásai’ oszlop az instrumentumok olyan szerződés módosítások hatásait foglalja magában, melyekből nem következik az instrumentum kivezetése és új instrumentumként történő felvétele a mérlegbe. A ‘Leírások’ oszlop az értékvesztett ügyfelekkel szembeni követelésekkel kapcsolatos teljes leírások hatásait és a kivezetés hatásait foglalja magában. Az értékvesztés visszairások elsősorban a javuló hitelportfóliónak és a jelentős hitelkockázattal bíró hitelek alacsony szintjének (Stage 2) köszönhető. Emellett a hitelek nemteljesítési rátája folyamatosan csökken - mind a vállalati mind a lakossági szektorban rekord alacsony szintet ért el - ami a szigorú hitelezési kritériumoknak köszönhető. A javuló portfólió minőségnek köszönhetően a meglévő portfólióban nem várható jelentős hitelkockázat növekedés.

A hitelportfólióban szereplő nem teljesítő hitelezési kitettségek csökkentése továbbra is a kockázat kezelési terület egyik fő fókuszpontja. A lakossági portfólióban bekövetkezett értékvesztés visszairás a nem teljesítő hitelportfólió csökkenő arányának volt köszönhető. A stage 2-es hitelezési veszteségének megnövekedett szintje az új IFRS9 paraméterek bevezetésének, az új „nemteljesítési fogalom” meghatározásának és az új stage 2-es küszöbértékének köszönhető, amely növelte a stage 2-es ügyfelekkel szembeni követelések állományát és ezáltal az értékvesztést is.

A 2020. üzleti évben 27,3 milliárd forintos kockázati költség (risk cost) keletkezett, ebből 8,4 milliárd forint a retail és 19 milliárd forint a vállalati üzletágban. A fő kockázati tényező a járvány volt több különböző csatornán keresztül. Az IFRS9 követelménynek megfelelően új Stage 2-es átsorolásokat (overlay) vezettek be mind a lakossági, mind a vállalati szegmensben. Ezeknél a Bank figyelembe vette a moratóriumot, a PD-t és az iparági információkat. A magasabb Stage 2 arány révén 4,7 milliárd forintos kockázati költség keletkezett. A pandémiás helyzet miatt a paraméterek FLI-összetevője újrakalkulálásra került, figyelembe véve a megváltozott makrogazdasági környezetet és a törvényes moratóriumok (azaz a DPD-befagyasztás) sajátosságait, amelyek 11,2 milliárd forintos hatást okoztak. A Stage 1-en kívüli módosítási veszteség további 3,6 milliárd forintos megtakarítást eredményezett, míg a vállalati portfólióban nem valószínű, hogy további 8,7 milliárd kifizetést.

Az értékvesztés képzések és visszairások fő mozgatórugója a Stage-ek közötti átsorolások. A lenti táblázat az amortizált bekerülési értéken értékelt ügyfélkövetelések bruttó könyv szerinti értékeinek átsorolását mutatja be az egyes Stage-ek között:

2020	Átsorolás Stage 1 és Stage 2 között		Átsorolás Stage 2 és Stage 3 között		Átsorolás Stage 1 és Stage 3 között		POCI			
	Stage 2-be Stage 1- ből	Stage 1-be Stage 2- ből	Stage 3-ba Stage 2- ből	Stage 2-be Stage 3- ből	Stage 3-ba Stage 1- ből	Stage 1-be Stage 3- ből	Nem kategóriába kategóriából	teljesítő teljesítő	Teljesítő nem kategóriából	kategóriába teljesítő
millió forintban										
Állami szféra	13 781	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egyéb pénzügyi vállalkozások	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nem pénzügyi vállalkozások	92 961	1 829	966	14	7 306	-	49			7
Lakosság	52 125	6 707	1 197	1 747	490	637			69	2 173
Összesen	158 920	8 536	2 162	1 761	7 797	637			118	2 180

2019	Átsorolás Stage 1 és Stage 2 között		Átsorolás Stage 2 és Stage 3 között		Átsorolás Stage 1 és Stage 3 között		POCI			
	Stage 2-be Stage 1- ből	Stage 1-be Stage 2- ből	Stage 3-ba Stage 2- ből	Stage 2-be Stage 3- ből	Stage 3-ba Stage 1- ből	Stage 1-be Stage 3- ből	Nem kategóriába kategóriából	teljesítő teljesítő	Teljesítő nem kategóriából	kategóriába teljesítő
millió forintban										
Egyéb pénzügyi vállalkozások	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nem pénzügyi vállalkozások	10 095	2 299	995	-	2 029	68	429			68
Lakosság	14 479	3 419	2 222	888	3 881	2 671	314			2 786
Összesen	24 596	5 718	3 217	888	5 910	2 739			743	2 854

A stage 2 aránya 5,1% -ról 16,5% -ra nőtt a tárgyév során - a változás nagy része a második negyedévben következett be, a PD FLI-váltása és a Stage overlay bevezetése mellett. A részleteket lásd a 32. megjegyzés) Hitelkockázat Covid-19 részében.

A 2020. üzleti évben eredetileg elszámolt, és 2020. december 31-ig nem értékesített amortizált bekerülési értéken ügyfélkövetelések bruttó könyv szerinti értéke 291 949 millió forint. A 2020. január 1-jén és 2020.12.31-ig kivezetett (de lejáratú kategóriába sorolt) amortizált bekerülési értéken ügyfélkövetelések bruttó könyv szerinti értéke 180 786 millió forint. A tárgyévben keletkezett POCI eszközök 330 millió forint.

16) Szerződésmódosítással érintett hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok

Az Erste Bank Hungary szerződésmódosítással érintett hitelviszonyt megtestesítő instrumentumainak teljes állománya amortizált bekerülési értéken értékelt instrumentum 2020. december 31-én. Az instrumentumok közül 2020 során 3 millió forintos állomány került átsorolásra Stage 2-be illetve Stage 3-ba, majd került visszatorolásra Stage 1-be (2019-ben 12 millió forint)

millió forintban	2019		2020	
	Amortizált bekerülési érték a módosítás előtt	Nettó módosításból eredő nyereség/veszteség	Amortizált bekerülési érték a módosítás előtt	Nettó módosításból eredő nyereség/veszteség
Hitelek és előlegek	1,387	27	247,055	3,560
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-	-	78	3
Nem pénzügyi vállalkozások	821	1	129,152	824
Lakosság	566	26	117,825	2,733
Összesen	1,387	27	247,055	3,560

A Stage 1-es kategórián kívüli hitelek módosításból származó vesztesége 3,6 milliárd forintos kockázati költségeket eredményezett a fizetési moratóriumok miatt. A részleteket lásd a 32. megjegyzésben a Hitelkockázat fejezet, Covid-19-es részében.

17) Vevő és egyéb követelések

Ezen a beszámolóson a faktoring ügyletekből származó követelések kerülnek kimutatásra.

Bruttó könyv szerinti értékek és értékvesztések stage szerinti bontása

millió forintban	Bruttó érték					Értékvesztés					Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	
2020											
Állami szféra	493	-	-	-	493	-	-	-	-	-	493
Hitelintézetek	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Egyéb pénzügyi vállalkozások	1 424	-	-	-	1 424	-	-	-	-	-	1 424
Nem pénzügyi vállalkozások	9 314	1 147	-	-	10 461	- 124	- 37	-	-	- 161	10 300
Összesen	11 232	1 147	-	-	12 379	- 124	- 37	-	-	- 161	12 218

millió forintban	Bruttó érték					Értékvesztés					Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Összesen	
2019											
Állami szféra	301	-	-	-	301	-	-	-	-	-	301
Hitelintézetek	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Egyéb pénzügyi vállalkozások	183	-	-	-	183	-	-	-	-	-	183
Nem pénzügyi vállalkozások	10 214	9	16	-	10 239	- 43	-	- 12	-	- 55	10 184
Összesen	10 700	9	16	-	10 725	- 43	-	- 12	-	- 55	10 670

A Vevő és egyéb követelések között nem volt POCI kategóriába sorolt tétel 2020. december 31-én.

Értékvesztés mozgástábla

millió forintban	2020. január 1.	Növekedés	Feloldás	Hitelkockázat változás	Egyéb	2020. december 31.
Stage 1	- 43	- 402	345	- 23	- 1	- 124
Stage 2	-	-	236	- 272	- 1	- 37
Stage 3	- 12	-	4	8	-	-
Összesen	- 55	- 402	585	- 287	- 2	- 161

millió forintban	2019. január 1.	Növekedés	Feloldás	Hitelkockázat változás	Egyéb	2019. december 31.
Stage 1	- 56	- 274	3	284	-	- 43
Stage 2	- 1	-	1	-	-	-
Stage 3	-	-	-	- 12	-	- 12
Összesen	- 57	- 274	4	272	-	- 55

18) Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek

A mérlegben az amortizált bekerülési értéken értékelt kötelezettségek az 'Amortizált bekerülési értéken értékelt kötelezettségek' soron kerülnek megjelenítésre. A sor további alábontásra kerül a következő kategóriákra: Hitelintézetek által elhelyezett betétek; Ügyfelek által elhelyezett betétek; Kibocsátott értékpapírok; Egyéb pénzügyi kötelezettségek.

A felmerült kamatráfordítások a „Kamatráfordítások” eredménykimutatás soron kerülnek bemutatásra. A kivezetésből eredő nyereségek és veszteségek a „Nem valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye” sorban kerülnek bemutatásra.

Hitelintézetek által elhelyezett betétek

millió forintban	2019	2020
Belföldi bankok betétei	290 048	493 680
Külföldi bankok betétei	72 967	71 819
ebből osztrák bankok betétei	70 523	71 234
ebből alárendelt kölcsöntőke kötelezettség	53 983	59 636
Összesen	363 015	565 499

Hitelintézetek által elhelyezett betétek – Hátrasorolt kötelezettségek

Lejárat	Névérték 2019		Névérték 2020		Kamatozás módja
	ezer EUR-ban	millió forintban	ezer EUR-ban	millió forintban	
2026. március 1.	100 000	33 052	100 000	36 513	3M EURIBOR+ 3,36%, negyedévente*
2026. március 1.	28 312	9,358	28 312	10,338	3M EURIBOR+ 3,36%, negyedévente*
2026. március 1.	35 000	11,568	35 000	12,780	3M EURIBOR+ 3,36%, negyedévente*
Összesen	163 312	53,977,88	163 312	59,630	

1) A 3 havi EURIBOR szintje 0,00%.

2) A Bank a hátrasorolt kötelezettségeiből nem törlesztett vissza 2020. folyamán.

Ügyfelek által elhelyezett bankbetétek

millió forintban	2019	2020
Takarékbetétek	2 343	2 338
Egyéb betétek	2008 690	2532 524
Állami szektor	36 026	73 541
Kereskedelmi szektor	603 382	776 589
Lakossági ügyfelek	921 695	1136 469
Egyéb pénzügyi szervezetek	447 587	545 925
Összesen	2011 033	2534 862

Kibocsátott értékpapírok

millió forintban	2019	Névérték 2019	2020	Névérték 2020
Kötvények	9 976	3 763	5 943	3 362
amelyből alárendelt kölcsöntőke kötelezettség	3 488	3 741	3 488	3 352
Letéti jegyek	813	813	803	803
Összesen	10 789	4 587	6 746	4 165

Kibocsátott kötvények – nem hátrasorolt kötelezettségek

A Bank jogelődje letéti jegyeket bocsátott ki, amelyek állománya évről évre csökken.

Kibocsátott értékpapírok 2020. december 31-én	ISIN-kód	Kibocsátás dátuma	Lejárat	Névérték millió forintban	Kamatozás módja
Kötvények					
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.3 2018-2021	HU0000358460	2018.10.02	2021.10.01	2,59	rögzített kamat, 2,30% éves kamatfizetés
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.4 2019-2022	HU0000358601	2019.01.03	2022.01.02	1,30	rögzített kamat, 2,40% éves kamatfizetés
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.40 2018-2021	HU0000358536	2018.12.04	2021.12.03	4,17	rögzített kamat, 2,40% éves kamatfizetés
ERSTE USD KÖTVÉNY II 2.3 2018-2021	HU0000358510	2018.11.05	2021.11.04	2,22	rögzített kamat, 2,30% éves kamatfizetés
Összesen				10,27	
Letéti jegyek	AT2222222222	1990.01.01	2017.11.25	803	
Összesen				803	

Kibocsátott értékpapírok 2019. december 31-én	ISIN-kód	Kibocsátás dátuma	Lejárat	Névérték millió forintban	Kamatozás módja
Kötvények					
2,00% ERSTE USD KÖTVÉNY III 2019-2020	HU0000358874	2019.05.03	2020.05.02	1,44	rögzített kamat, 2,00% éves kamatfizetés
2,00% ERSTE USD KÖTVÉNY IV 2019-2020	HU0000358890	2019.06.04	2020.06.03	0,93	rögzített kamat, 2,00% éves kamatfizetés
ERSTE USD KÖTVÉNY 2 2019-2020	HU0000358593	2019.01.03	2020.01.03	1,07	rögzített kamat, 2,00% éves kamatfizetés
ERSTE USD KÖTVÉNY 2 II. 2019-2020	HU0000358791	2019.04.02	2020.04.01	1,43	rögzített kamat, 2,00% éves kamatfizetés
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.2 2019-2020	HU0000358668	2019.02.04	2020.02.04	3,54	rögzített kamat, 2,20% éves kamatfizetés
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.2 II. 2019-2020	HU0000358718	2019.03.04	2020.03.03	2,64	rögzített kamat, 2,20% éves kamatfizetés
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.3 2018-2021	HU0000358460	2018.10.02	2021.10.01	2,59	rögzített kamat, 2,30% éves kamatfizetés
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.4 2019-2022	HU0000358601	2019.01.03	2022.01.02	1,3	rögzített kamat, 2,40% éves kamatfizetés
ERSTE USD KÖTVÉNY 2.40 2018-2021	HU0000358536	2018.12.04	2021.12.03	4,17	rögzített kamat, 2,40% éves kamatfizetés
ERSTE USD KÖTVÉNY II 2.3 2018-2021	HU0000358510	2018.11.05	2021.11.04	2,22	rögzített kamat, 2,30% éves kamatfizetés
ERSTE USD KÖTVÉNY V. 2019-2020 2.00	HU0000359013	2019.07.02	2020.07.01	0,44	rögzített kamat, 2,00% éves kamatfizetés
Összesen				21,76	
Letéti jegyek	AT2222222222	1990.01.01	N/A	813	
Összesen				813	

Kibocsátott kötvények - hátrasorolt kötelezettségek

2020

Kibocsátó	Névérték millió forintban	Kibocsátás dátuma	Lejárat	Kamatozás módja
Erste Bank Hungary Zrt.	3 352	2014. március 28.	2024. március 28.	rögzített, kamat: 0,9%, kamatfizetés évente, kibocsátva 49,92%
Hátrasorolt kibocsátott kötvények összesen	3 352			

2019

Kibocsátó	Névérték millió forintban	Kibocsátás dátuma	Lejárat	Kamatozás módja
Erste Bank Hungary Zrt.	389	01.dec.08	01.dec.20	rögzített, 122,22%, lejáratkor fizetendő
Erste Bank Hungary Zrt.	3 352	2014. március 28.	2024. március 28.	rögzített, kamat: 0,9%, kamatfizetés évente, kibocsátva 49,92%
Hátrasorolt kibocsátott kötvények összesen	3 741			

Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok

EREDMÉNNYEL SZEMBEN VALÓS ÉRTÉKEN ÉRTÉKELT PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK

Azokat a pénzügyi eszközöket, amelyek szerződéses pénzáramlásait nem felelnek meg az SPPI kritériumainak, eredménnyel szemben valós értéken kell értékelni. Az Erste Bank portfóliójában ez bizonyos ügyfélhiteleknel fordul elő, melynek fő oka, hogy a hiteltermékek olyan kamatjellemzőkkel rendelkeznek, amelyek nem felelnek meg az IFRS 9 által előírt kritériumoknak (részletesebben lásd a Pénzügyi instrumentumok – A számviteli politika főb részei fejezet „SPPI-értékelés” című részében) 37. oldal).

Az eredménnyel szemben valós értéken történő értékelés további oka lehet, hogy a pénzügyi instrumentumot olyan üzleti modell alapján tartja a Bank melynek nem célja a szerződéses cash flow-k beszedése illetve a szerződéses cash flow-k beszedése és az instrumentum értékesítése. Ezek a pénzügyi eszközöket általában lejáratuk előtt kerülnek értékesítésre. Az Erste Bank portfóliójában a kereskedelmi céllal tartott értékpapírokra jellemző.

Az Erste Bank élhet azzal az opcióval, hogy egy pénzügyi instrumentumot eredménnyel szemben valós értéken jelöl meg a kezdeti megjelenítésekor.

Az Erste Bank akkor alkalmazza ezt az opciót, ha olyan számviteli elszámolásból adódó eltéréseket szeretne semlegesíteni illetve azok hatását jelentősen csökkenteni, melyek abból adódnának, ha nem alkalmazná ezt az opciót, illetve olyan elszámolást eredményeznének, amely során a pénzügyi eszköz amortizált bekerülési értéken vagy átfogó jövedelemmel szembeni valós értéken, míg a kapcsolódó derivatíva pedig eredménnyel szemben elszámolt valós értéken lenne értékelve.

A mérlegben az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok a „Kereskedési célú pénzügyi eszközök” soron, az „Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök” valamint a „Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök” soron kerülnek bemutatásra. Az „eredménnyel szemben valós értéken értékelt nem kereskedési célú pénzügyi eszközök” között azok az ügyfélhitelek szerepelnek, melyek nem felelnek meg az SPPI kritériumoknak, de nem kereskedési célból tartják az adott pénzügyi eszközt.

A kereskedési célú tőkeinstrumentumokat eredménnyel szemben valós értéken értékeli az Erste Bank. Ezek az instrumentumok a mérlegben a „Kereskedési célú pénzügyi eszközök” („Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök”) mérlegsorban szerepelnek. A Bank eredménnyel szemben valós értéken értékeli azokat a tőkeinstrumentumokat is melyeket nem kereskedelmi céllal tart (kivéve, ha azokat az FVOCI-n jelölték meg). Ezek a tételek a „Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök” soron szerepelnek a mérlegben a „Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok” alatt (21-es Megjegyzés).

IFRS 9 szempontból minden származékos ügylet kereskedési célúnak minősül. Ennek eredményeképpen FVPL kategóriába sorolandók. További részletek a 19. Származékos ügyletek Megjegyzésben találhatóak.

Az eredménykimutatásban az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök hozama (nyeresége/vesztesége) kamatbevételre, osztalékbevételre és valós érték változás nettó eredményére bontható, és ezeket a „Nettó kamatbevétel” és „Egyéb kamatjellegű bevételek” eredménykimutatás sorokon mutatja be a Bank.

Az FVPL kategóriába sorolandók a pénzügyi kötelezettségeken keletkezett negatív kamatok is. A tőkeinstrumentumok osztalékbevételét az „Osztalékbevétel” sorban mutatja be a Bank. A valós érték változásból fakadó nyereségek vagy veszteségek a kamat vagy osztalék bevételek levonásával kerülnek meghatározásra, és magukban foglalják a tranzakciós költségeket és a kezdeti költségeket is.

Ezek a „Valós értékelés nettó eredménye” sorban kerülnek bemutatásra. A kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök esetében és a „Nem valós értéken értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek nettó eredménye” a nem kereskedelmi céllal tartott FVPL-en értékelt eszközök esetében. Az Erste Bank által nem konszolidált alapok esetében a kamat- vagy osztalékkomponens nincs elkülönítve a valós érték nyereségétől vagy veszteségétől.

Az eredménnyel szemben megjelölt pénzügyi kötelezettségek a kereskedelmi célú pénzügyi kötelezettségeket és a valós értéken megjelölt

kötelezettségeket foglalják magukba. A mérlegben az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek a 'Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek', amit a 'Kereskedési célú származékos pénzügyi kötelezettségek' és az 'Egyéb kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek' alkot, illetve az 'Erdménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek', amik a 'Kibocsátott értékpapírok'. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségekhez kapcsolódó számviteli politikai részek a 19-es pontban a Származtatott pénzügyi instrumentumoknál, a 22-es pontban az Egyéb kereskedési célú pénzügyi kötelezettségeknél, illetve a 23-as pontban az Erdménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségeknél találhatóak.

19) Származékos ügyletek

Az Erste Bank származékos ügyleteket használ a kamat, deviza és egyéb piaci kockázatok kezelésére. Az Erste Bank által alkalmazott származékos ügyletek közé kamat swapok, határidős ügyletek, határidős kamat megállapodások, kamatopciók, deviza swapok, devizaopciók és hitel nem teljesítési cserügyletek tartoznak.

A származékos ügyletek bemutatás szempontjából két részre vannak osztva:

- Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök/kötelezettségek és
- Fedezeti célú származékos pénzügyi eszközök/kötelezettségek

A származékos pénzügyi instrumentumok valós értéken vannak bemutatva a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban, pozitív valós érték esetén eszközként, negatív valós érték esetén pedig kötelezettségként. A származékos pénzügyi instrumentumok közül mind a banki könyvi, mind a kereskedési célú, fedezeti kapcsolatba be nem volt ügyletek a 'Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök' vagy 'Kereskedési célú származékos pénzügyi kötelezettségek' sorokon kerülnek kimutatásra. A fedezeti elszámolás alá tartozó ügyletek a 'Fedezeti célú származékos pénzügyi eszközök' vagy 'Fedezeti célú származékos pénzügyi kötelezettségek' között jelennek meg a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban.

A kereskedési célú származékos ügyletek valós érték változása az eredménykimutatás 'Kereskedési tevékenység nettó eredménye' során kerül elszámolásra. A kereskedési célú és a fedezeti kapcsolatba vont származékos ügyletek kamatbevétele vagy ráfordítása az 'Egyéb kamatjellegű bevételek' vagy 'Egyéb kamatjellegű ráfordítások' soron kerül elszámolásra a 'nettó kamateredmény' soron belül. A kamatbevétel vagy ráfordítás elszámolása az effektív kamathoz hasonlóan történik a származékos ügylet névértéke alapján és tartalmazza az amortizációt.

A fedezeti instrumentumként megjelölt derivatívák valósérték változása (clean price) a 'Kereskedési eredményben' kerül elszámolásra az eredménykimutatásban.

Kereskedési célú származékos pénzügyi instrumentumok

millió forintban	2019			2020		
	Névleges érték	Pozitív valós érték	Negatív valós érték	Névleges érték	Pozitív valós érték	Negatív valós érték
Kereskedési könyvekben tartott¹	10302 798	29 579	27 005	7489 279	46 442	46 526
Kamat	1146 057	8 724	6 356	1660 013	8 999	6 848
Deviza	9156 741	20 855	20 649	5829 266	37 443	39 678
Banki könyvekben tartott¹	428 853	5 474	3 236	347 522	4 527	2 409
Kamat	343 781	5 474	2 890	337 094	4 527	2 409
Deviza	85 072	-	346	10 428	-	-
Bruttó érték összesen	10731 651	35 053	30 241	7836 801	50 969	48 935
Összesen	10731 651	35 053	30 241	7836 801	50 969	48 935

1) A Kereskedési és Banki könyveket lásd részletesen a Kockázatkezelés fejezetben.

20) Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök

millió forintban	2019	2020
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	15 936	106 261
Állami szféra	3 817	40 686
Hitelintézetek	12 119	65 575
Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök	15 936	106 261

21) eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök

millió forintban	2019		2020	
	Megjelölt	Kötelezően értékelt	Megjelölt	Kötelezően értékelt
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	-	1 229	-	2 739
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-	1 821	-	1 100
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-	-	-	1 100
Nem pénzügyi vállalkozások	-	1 821	-	-
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	-	112 310	-	208 444
Állami szféra	-	68	-	63
Nem pénzügyi vállalkozások	-	297	-	110
Lakosság	-	111 945	-	208 271
Erdeménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt és kötelezően valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	-	115 360	-	212 283
Erdeménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	-	115 360	-	212 283

Az 'Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek' sor olyan lakossági hiteleket tartalmaz, melyek célja nem kizárólag a fennálló tőketartozás utáni tőke- és kamatfizetés beszedése, ennek a felmérését részletesen lásd a 35. oldalon. A Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok állampapírokat és Visa részvényeket tartalmaznak.

22) Erdeménnyel szemben valós értéken értékeltnek megjelölt pénzügyi kötelezettségek

Az Erste Bank eredménnyel szemben valós értéken értékeltként jelöl meg egy pénzügyi kötelezettséget, ha az:

- a besorolás megszűnteti vagy jelentősen csökkenti a számveteli hiba lehetőségét mintha az amortizált bekerülési értéken lett volna értékelve; vagy
- hibrid szerződést az FVPL-en kerül megjelölésre, ha nem leválasztható beágyazott derivatívát is tartalmaz.

A mérlegben a valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek a 'Kereskedelmi célú pénzügyi kötelezettségek' soron belül az 'Egyéb kereskedelmi célú pénzügyi kötelezettségek' és a Derivatívák' sorokon kerülnek bemutatásra. Az 'Erdeménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek' soron mutatjuk ki a 'Kibocsátott értékpapírok'-at. A kamatot az eredménykimutatás 'Egyéb kamatjellegű ráfordítások' soron, a 'Nettó kamatbevétel'-ek között mutatjuk ki. A valós érték változásából eredő, kamatráfordítást nem tartalmazó nyereségek és veszteségek a 'Valós értékelés nettó eredménye' soron kerülnek bemutatásra. A pénzügyi kötelezettségek hitelkockázatából eredő valós érték változása az „Hitelkockázati tartalék” soron kerül bemutatásra.

A felhalmozott valós érték változást az Átfogó jövedelemben kell megjeleníteni. Az átfogó jövedelemben felhalmozott összeg soha nem kerül átvezetésre az eredménybe, kivéve az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek kivételése esetén.

Az átfogó jövedelemmel szemben elszámolt halmozott tételek a kötelezettségek eredeti hitelkockázati felárával számolt diszkontált jelenértéke és valós értéke közötti különbözetből adódnak. A kötelezettség eredeti kockázati felárral való jelenértékének számításakor a diszkontáláshoz használt ráta a kamatráta (swap hozam) és eredeti kockázati felár összege.

Az eredeti kockázati felár a kezdeti megjelenítéskor kerül megállapításra és a teljes hozam valamint a piacon megfigyelhető kamat (swap hozam) különbségét fejezi ki. A nettó jelenérték számításához használt kezdeti kockázati felár a teljes futamidő alatt változatlan marad.

A kötelezettség hitelezési kockázatból eredő valósérték változása, amely az egyéb átfogó jövedelemmel szemben kerül elszámolásra, a futamidő kezdetét és végét jelentő két időpont között különbségként jelenik meg a hitelkockázat tekintetében.

Az egyéb átfogó jövedelemben felhalmozott összeg a pénzügyi kötelezettségek diszkontált jelenértékének és valós értékének különbségéből származik.

EGYÉB ÁTFOGÓ JÖVEDELEMMEL SZEMBEN VALÓS ÉRTÉKEN ÉRTÉKELT PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK

23) Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök

Egy hitelviszonyt megtestesítő instrumentumot az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken kell értékelni, amennyiben a szerződéses cash flow-ja megfelel az SPPI kritériumoknak (lásd a későbbi SPPI fejezetben), és olyan üzleti modellben tartják, amelynek célja mind a szerződéses cash flow-k beszedése és a pénzügyi eszköz értékesítése. A mérlegben ezeket a pénzügyi eszközöket az „Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken pénzügyi eszközök” kategórián belül a „Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok” mérlegsorokon kerül bemutatásra.

A fent említett eszközcsoportoknál a kamatbevétel effektív kamatláb módszerrel kerül meghatározásra és ‘Kamatbevételek’ soron kerülnek bemutatásra. Az eszközökhöz kapcsolódó értékvesztés a ‘Pénzügyi instrumentumok értékvesztése’ soron kerül elszámolásra az egyéb átfogó jövedelemmel szemben (OCI). Ezen eszközök kivezetéséből származó nyereségek és veszteségek (például az értékesítés) az „Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi eszközök kivezetéséből származó nyereség / veszteség” soron kerülnek bemutatásra. Az átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumokból eredő valós érték változás az egyéb átfogó jövedelemben kerül elszámolásra. A korábban átfogó jövedelemmel szemben kimutatott halmozott veszteség vagy nyereség jellegű tételek a pénzügyi eszköz kivezetésekor az eredménnyel szemben kerülnek elszámolásra, amely összegek a ‘Valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok kivezetésének nettó eredménye’ soron kerülnek bemutatásra.

Az Erste Hungary értékpapír befektetéseinek egy részét Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékeli (FVOCI). A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokhoz hasonlóan az ilyen típusú értékpapírokba befektetés különböző stratégiai, üzleti és likviditási okokból történhet. Ugyanakkor az FVOCI-n értékelt papírokba történő befektetés szerves részét képezi az értékesítéssel történő hozam elérése, amely elsősorban likviditási célt szolgál. Ennek eredményeként az FVOCI-n értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok elsődleges üzleti célja a szerződéses cash flow-k beszedése és az értékpapírok értékesítése révén hozam elérése. Bizonyos tőkeinstrumentumokba történő befektetések esetében, amelyeket az Erste Hungary nem kereskedési céllal tart, a Bank alkalmazza az egyéb átfogó jövedelemmel szembeni valós értékelési opciót. Ezt az opciót a stratégiai, jelentős banki üzleti kapcsolati befektetésekre alkalmazzák (a biztosítási üzletág kivételével).

A tárgyidőszaki valós érték változásból fakadó nyereséget vagy veszteséget az FVOCI-n értékelt instrumentumoknál az átfogó jövedelemben kell kimutatni. A halmozott nyereségeket vagy veszteségeket a saját tőke változás kimutatásában a „Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok nem realizált tartaléka” sor foglalja magában. Az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt eredmény nem kerül átvezetésre a tárgyévi eredménykimutatásba. Ugyanakkor az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valóban értékelt tőkebefektetések kivezetése után az OCI-ban felhalmozott összeget az eredménytartalékba szükséges átvezetni.

Az FVOCI-n értékelt befektetésekből kapott osztalékokat az eredménykimutatás „Osztalékbevétel” során kell elszámolni. A mérlegben az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket a „Tőkeinstrumentumok” soron kerülnek bemutatásra az „Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök” mérlegcsoporton belül.

Hitelviszonyt megtestesítő pénzügyi instrumentumok

Bruttó könyv szerinti értékek és értékvesztések stage szerinti bontása

millió forintban	Bruttó érték				Értékvesztés				Amortizált bekerülési érték	Kumulált valós érték változás	Valós érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összes en	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összes en			
2020											
Állami szféra	108 976	-	-	108 976	- 62	-	-	- 62	108 914	4 095	113 009
Hitelintézetek	10 037	-	-	10 037	- 8	-	-	- 8	10 029	71	10 100
Nem pénzügyi vállalkozások	1 230	-	-	1 230	- 4	- 1	-	- 5	1 225	- 3	1 222
Összesen	120 243	-	-	120 243	- 74	- 1	-	- 75	120 168	4 163	124 331

millió forintban	Bruttó érték				Értékvesztés				Kumulált valós érték változás	Valós érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összes en	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Összes en		
2019										
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok										
Állami szféra	95 526	-	-	95 526	- 14	-	-	- 14	5 374	100 900
Hitelintézetek	10 044	-	-	10 044	- 8	-	-	- 8	134	10 178
Nem pénzügyi vállalkozások	1 762	-	-	1 762	- 26	-	-	- 26	- 25	1 737
Összesen	107 332	-	-	107 332	- 47	-	-	- 47	5 483	112 815

Az IFRS 9 meghatározása szerint az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő pénzügyi instrumentumok bruttó könyv szerinti értéke megegyezik az értékvesztési korrekciót megelőző amortizált bekerülési értéken értékelt értékkel. A kumulált valós érték változás egyesíti az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt értékvesztés hatását, illetve a valós érték elszámolását, amint azt az IFRS 9 előírja az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő pénzügyi instrumentumok tekintetében.

Az Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok között nem volt POCI kategóriába sorolt tétel 2020. december 31-én.

Értékvesztés mozgástábla

millió forintban	2020. január 1.	Növekedés	Feloldás	Hitelkockázat változás	2020. december 31.
Stage 1		- 47	30	- 48	- 74
Stage 2		-	-	-	- 1
Összesen		- 47	30	- 48	- 75

millió forintban	2019. január 1.	Növekedés	Feloldás	Hitelkockázat változás	2019. december 31.
Stage 1		- 26	-	4	- 47
Összesen		- 26	-	4	- 47

A 'Képzés' oszlop az egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokra képzett értékvesztést foglalja magában. A 'Feloldások' oszlop olyan értékvesztés visszairásokat foglal magában, melyek az instrumentum

kivezetése miatt váltak szükségessé. A 'Stage-ek közötti átsorolások oszlopban' a 2020.01.01 – 2020.12.31-ig bekövetkezett Stage 1-ből Stage 2-be és Stage 3-ba történő átsorolások szerepelnek. A Stage 2-ből illetve Stage 3-ból Stage 1-be történő átsorolás hatása a Stage 1-es soron szerepel. Az eredménysemleges hatásokat, melyek a Stage-ek közötti átsorolásból adódnak a 'Hitelkockázat változás' soron szerepeltetjük. 'Bármilyen más, Stage váltást nem eredményező változást a Hitelkockázat változás oszlopban kerül megjelenítésre'

Pénzügyi instrumentumok – egyéb bemutatandó tételek

24) A pénzügyi instrumentumok valós értéke

A pénzügyi beszámolóban szereplő azon eszközök és források valós értékét, melyek ára a pénzpiacon közvetlenül nem figyelhető meg, különböző értékelési technikákkal – ideértve a matematikai modellezést is – kerülnek árazásra. E modellek az elérhető piaci adatokból számolnak, megfigyelhető adatok hiányában pedig szakértői becslést alkalmazva kerül kiszámításra az érintett ügyletek valós értéke. Az értékelési modellekről, valós érték hierarchiáról, a pénzügyi instrumentumok valós értékéről szóló részletes bemutatás ezen pont további részében található. Az Erste Bankcsoport döntése alapján a tőzsdén kívüli származékos ügyletek valós érték számításakor nincs finanszírozási kockázati korrekció (Funding Valuation Adjustment, FVA).

A Bankcsoport a pénzügyi instrumentumok valós érték számítását rendszeres időközönként elvégzi.

Valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok

Az Erste Bank elsősorban külső adatforrásokra támaszkodik a valós érték meghatározásakor. Azok a pénzügyi instrumentumok, amelyek valós értékét a jegyzett piaci árak alapján határozzák meg, jellemzően tőzsdén jegyzett értékpapírok és derivatívák, valamint a likvid tőzsdén kívüli kötvények.

Az értékelési modellek és paraméterek leírása

Az Erste Bank olyan értékelő modelleket használ, amelyek belső tesztelésen estek át, az értékeléshez használt paraméterek (mint például kamatláb, árfolyam, volatilitás, hitelfelár) pedig független árforrásból származik.

Hitelek. Az IFRS 9 szabályozás gyökeresen megváltoztatta a hitelek számviteli klasszifikációját. Az SPPI (solely payments of principal and interest) tesztnek meg nem felelő hiteleket valós értéken kell értékelni. A hitelek valósértékének meghatározásához használt módszertan az egyszerű jelenérték számítás, ahol a várható pénzáramok egy olyan kamattal vannak diszkontálva, ami annak érdekében, hogy konzisztens legyen a valós értékelés definíciójával tartalmazza a nem piaci kockázatokért felszámolt kamatprémiumot is. A hitelkockázatot a szerződéses pénzáramok korrekciója veszi figyelembe, ami tartalmazza az ügyfél várható csődvalószínűségét és az ehhez kapcsolódó veszteséget is. Ezeket a korrigált pénzáramok egy olyan effektív diszkontrátával vannak értékelve, amely már tartalmazza a többi kockázati és költség komponensét.

Értékpapírok. Egyszerű (fix és változó kamatozású) értékpapírok árazása a jövőbeli pénzáramok diszkontálásával történik, a diszkontgörbe megfelel az adott devizanemnek és elvárt felárnak. A felár korrekciót általában a kibocsátó felára határozza meg. Ha nincs az adott kibocsátóra elérhető görbe, akkor a felárat valamilyen proxy eszközből származtatható, figyelembe véve az eszköz profiljának a különbségét. Ha nincs elérhető közeli proxy, akkor a felár korrekció más információ alapján kerül becslésre beleértve a belső minősítéssel és csőd kockázat becslésen alapuló hitelfelárat, illetve szakértői becslést. Bonyolultabb értékpapírok esetében (pl.: opciós tulajdonságokkal rendelkező papírok, mint a visszahívható papírok kamatküszöbök, indexhez kötött stb.) a valós értéket a diszkontált pénzáram modellek és kifinomultabb modellezési technikák, beleértve az OTC derivatívák értékeléséhez használt modellek kombinálásával lehet meghatározni.

Nem kereskedési részvénypozíciók: azoknak az instrumentumoknak, amelyeknek megfigyelhető az értéke valamilyen aktív piacon, a megfigyelhető ár alapján történik az értékelése. Nem megfigyelhető ár esetén a bankcsoport belső sztenderd értékelési módszertan alapján számolja ki a piaci értéket a modellben alkalmazott input paraméterek belső becslésével

Kötelezettségek: Az eredmény kimutatásban közvetlenül megjelenő valóban értékelt kötelezettsége az Erste Banknak csak az Erste Jelzálogbank jelzálogkötvényei között van. Ezeknek az eszközöknek a valós érték meghatározásánál az alapot a kapcsolódó, azonos lejáratú államkötvény jegyzett ára és a jelzálogkötvényeknek az állampapírok feletti hozama jelenti.

OTC származtatott pénzügyi eszközök. A likvid piacokon kereskedett származtatott eszközök (pl.: kamatsere ügyletek, opciók, deviza forwardok és opciók) értékelése sztenderd modellekkel történik. A modellek kalibrálása piaci árjegyzésekből történik (beleértve az implikált volatilitásokat is.) Azokra az eszközökre, amelyeknél a piac kevésbé likvid, az adatok ritkább tranzakciókból származnak, vagy extrapolációs technikák kerülnek alkalmazásra.

Az OTC derivatívákra a partnerkockázatra hitelértékelési kiigazítás (credit valuation adjustment CVA) és a saját csődkockázatra kötelezettségértékelési kiigazítás (debit valuation adjustment DVA) kerül alkalmazásra. A CVA esetében a kiigazítás alapja a minden derivatívának a várható pozitív értéke, illetve a partner hitelminősége. A DVA alapja a várható negatív érték és az Erste Bank hitelminősége. Az Erste csoport egy olyan megközelítést vezetett be, amelyekben a várható kitétségek modellezése opciós replikációs stratégián alapul. Azoknál a termékeknél, ahol az opciós replikáció nem alkalmazható, a kitétségek Monte-Carlo szimulációs technikával kerül meghatározásra. A leginkább releváns termékekre és portfóliókra ez a két technika kerül alkalmazásra. A többi termék esetében a módszertan a piac érték és egy add-on összegéből áll elő. Azoknál a partnereknél, amelyeket nem kereskednek aktív piacon, a csődvalószínűségek (PD) megállapítása belső PD-kből történik, a közép-európai piacon jelenlévő likvid cégek csoportjából. A piaci alapú értékelések ezt alkalmazzák. Az Erste Csoport csődvalószínűségének értéke az Erste Csoport kibocsátásainak visszavásárlási szintjéből származik. Azokkal a partnerekkel, akikkel CSA szerződés van érvényben nincs CVA feltéve, hogy a küszöbérték immateriális.

A fent leírt módszertan alapján a felhalmozott CVA korrekció 248 millió forint volt (254 millió forint 2019-ben) és a teljes DVA korrekció 41 millió forint (67 millió forint 2019-ben).

Validáció és kontroll

A pénzügyi eszközök valós érték számításához kapcsolódó felelősség független a kereskedési egységektől. Ezen felül az Erste Bankcsoport létrehozott egy független validációs egységet hogy biztosítsa a felelősségi körök szétválasztását a modellezés, valós érték számítás és modell validációs feladatok között. A modellfejlesztéstől független modellvalidációs egység célja, hogy értékelje az alkalmazásra választott modellek szakmai megalapozottságát, a bemenő (piaci) adatok megfelelését és a modellkalibráció folyamatát.

Valós érték hierarchia

A valósan értékelt pénzügyi eszközök és kötelezettségek az IFRS valós értéke hierarchiában három szintre vannak sorolva.

A valós érték hierarchia 1. szintje

A pénzügyi eszközök valós értéke az 1. szintre van besorolva, amennyiben azt aktív piacon azonos pénzügyi eszköz jegyzett követelés vagy kötelezettség árából van meghatározva. Pontosabban az értékelt valós érték megfelel az 1. szintnek, ha folyamatosan megfelelő gyakoriságú, volumenű és konzisztens árazású tranzakciók történnek.

Ez magában foglalja a tőzsdén kereskedett származtatott ügyleteket, (futures ügyleteket, opciókat), részvényeket, államkötvényeket és minden más kötvényt és alapot, amit magas likviditású aktív piacon kereskednek.

A valós érték hierarchia 2. szintje

Abban az esetben, ha az értékelés piaci jegyzésen alapul, de a korlátozott likviditás miatt (a rendelkezésre álló likviditási mutatók alapján) a piac nem minősül aktívnek, az eszköz a második szintre van sorolva. Ha nincs elérhető piaci ár, a valós értékelés piaci jegyzéseket használó értékelő modelleken alapul. Ha az értékelő modell minden jelentős bemeneti paramétere megfigyelhető piaci adaton alapul, akkor az eszköz a valós érték hierarchia 2. szintjéhez tartozik. A 2. szintű értékeléshez a hozamgörbék, hitelfelárok és implikált volatilitások a használt megfigyelhető piaci paraméterek.

Ebbe a kategóriába tartoznak az OTC derivatívák, kevésbé likvid részvények, kötvények és alapok.

A valós érték hierarchia 3. szintje

Néhány esetben a valós érték sem megfelelő gyakoriságú jegyzett piaci árból sem olyan értékelő modellekből nem határozható meg, amelyek kizárólag piacon megfigyelhető áron alapulnak. Ezekben az esetekben azokat egyedi értékelő paramétereket, amelyek nem megfigyelhetők a piacon, megfelelő piaci feltételezések alapján becsültek. Ha bármilyen nem megfigyelhető bemeneti paraméter az értékelési modell szempontjából szignifikáns, vagy a piaci árjegyzés ritkán van felülvizsgálva az eszköz a valós értékelési hierarchiában 3. szintűnek minősül. A 3. szintű értékeléseknél a megfigyelhető paramétereken túl tipikusan a historikus PD-k és LGD-ken alapuló hitelkockázati felárok tekinthetők meg nem figyelhető paramétereknek. Ide sorolhatóak a kereskedett értékpapírok, részvények az IFRS 9 alatti valósan értékelt hitelportfólió és a jelzálog kötvények. Egy pénzügyi instrumentum valós érték hierarchiában történő átsorolása 1. szintről 2-es vagy 3-as szintre, illetve alacsonyabb szintekről magasabb szintre besorolása a fentebb leírt kritériumok megszűnése vagy az azoknak való megfelelés alapján történhet meg.

Az alábbi táblázat a valós értéken értékelt instrumentumok értékét mutatja be az értékelési módszerük valós érték hierarchia besorolása alapján:

Valós értéken értékelt instrumentumok valós érték hierarchia szint alapján

millió forintban	31.12.2019				31.12.2020			
	Level 1	Level 2	Level 3	Összesen	Level 1	Level 2	Level 3	Összesen
Eszközök								
Kereskedési célú pénzügyi eszközök	2 856	46 358	1 775	50 989	40 686	115 149	1 395	157 230
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	-	33 278	1 775	35 053	-	49 574	1 395	50 969
Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök	2 856	13 080	-	15 936	40 686	65 575	-	106 261
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	-	-	115 360	115 360	1 508	-	210 775	212 283
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	-	-	1 229	1 229	1 508	-	1 231	2 739
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-	-	1 821	1 821	-	-	1 100	1 100
Hitelek és előlegek	-	-	112 310	112 310	-	-	208 444	208 444
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	100 900	11 288	627	112 815	123 108	1 171	52	124 331
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	100 900	11 288	627	112 815	123 108	1 171	52	124 331
Eszközök összesen	103 756	57 646	117 762	279 164	165 302	116 320	212 222	493 844
Források								
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	5	30 236	-	30 241	-	48 935	-	48 935
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	5	30 236	-	30 241	-	48 935	-	48 935
Kötelezettségek összesen	5	30 236	-	30 241	-	48 935	-	48 935

A pozícióknak a megfelelő szintekre történő besorolása a riportálási periódus végén történik.

A 3. szintre sorolt pénzügyi eszközök értékelési folyamata

Egy 3. szintű pénzügyi eszköz értékelése egy vagy több olyan szignifikáns bemeneti paramétert tartalmaz, ami közvetlenül nem figyelhető meg a piacon, ezért kiegészítő árelenőrző lépéseket kell tenni. Ebbe egyebek mellett beletartozik a releváns historikus adatok felülvizsgálata, és hasonló tranzakciókhoz viszonyítás. Ez szakértői becsléseket is tartalmaz. További részletek a használt bemeneti paraméterekről és az érzékenységvizsgálatról az alfejezetben találhatóak. A 3. szintű pénzügyi eszközök érzékenységvizsgálata és alkalmazott paraméterei a lenti táblázatban láthatóak.

Az alábbi tábla mutatja a 3. szinten belüli mozgásokat:

millió forintban	Nyitó	Eredményben elszámolt nyereség/v eszteség	Átfogó jövedelemben kimutatott nyereség/veszteség	Vásárlás	Rendezés	Level 3-ba átsorolás	Átsorolás Level 3-ból	Eladás	Árfolyam hatás	Összesen
	2020. január 1									2020. december 31.
Eszközök										
Kereskedési célú pénzügyi eszközök	1 775	(380)	-	-	-	-	-	-	-	1 395
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	1 775	(380)	-	-	-	-	-	-	-	1 395
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	115 360	(2 098)	-	105 941	(8 428)	-	(0)	-	-	210 775
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	1 229	2	-	-	-	-	(0)	-	-	1 231
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	1 821	94	-	(0)	(815)	-	-	-	-	1 100
Hitelek és előlegek	112 310	(2 195)	-	105 941	(7 613)	-	-	-	-	208 444
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	626	(1)	3	48	-	-	-	(625)	-	51
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	626	(1)	3	48	-	-	-	(625)	-	51
Eszközök összesen	117 761	(2 479)	3	105 989	(8 428)	-	(0)	(625)	-	212 221
Források										
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kötelezettségek összesen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2019. január 1									2019. december 31.
Eszközök										
Kereskedési célú pénzügyi eszközök	1 727	- 51	-	510	- 411	-	-	-	-	1 775
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	1 727	- 51	-	510	- 411	-	-	-	-	1 775
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	42 870	15	-	78 271	-7 322	-	-	1 526	-	115 360
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	1 138	91	-	-	-	-	-	-	-	1 229
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-	295	-	-	-	-	-	1 526	-	1 821
Hitelek és előlegek	41 732	- 371	-	78 271	-7 322	-	-	-	-	112 310
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	1 483	- 24	54	631	-	-	-	-1 537	19	626
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	1 483	-	35	-	-	-	-	-1 537	19	-
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-	- 24	19	631	-	-	-	-	-	626
Eszközök összesen	46 080	- 60	54	79 413	-7 734	-	-	- 11	19	117 761
Források										
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	881	- 450	-	-	- 431	-	-	-	-	-
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	881	- 450	-	-	- 431	-	-	-	-	-
Kötelezettségek összesen	881	- 450	-	-	- 431	-	-	-	-	-

A 3. szinten belüli pénzügyi eszközök a következő kategóriákba sorolhatóak:

Származtatott eszközök piaci értéke, ahol a hitelértékelési kiigazításnak (CVA) van materiális hatása, ami meg nem figyelhető paramétereken alapul (a PD-k és LGDk belső becslésén)

Nem likvid kötvények, részvények és alapok, amelyeket nem jegyeznek aktív piacon, ahol vagy értékelő modelletek kell használni nem megfigyelhető változókkal (pl.: hitelfelárak) vagy olyan bróker jegyzéseket, amelyek nem sorolhatóak az 1. vagy 2. szintre
Hitelek, amelyek nem felelnek meg a szerződésszerinti pénzáram feltételnek.

A 3. szintű mérésnél alkalmazott nem megfigyelhető bemeneti paraméterek és érzékenységi vizsgálat

Abban az esetben, ha a pénzügyi eszköz valós értékének a mérése nem piacon megfigyelhető bemeneti paraméterekből történik, akkor ezeket a paramétereket alternatív paraméterekkel is meg lehet állapítani. A mérleg elkészítéséhez olyan paraméterek használatára került sor, amelyek a riport készítés idején aktuális piaci helyzetet tükrözik.

A 3. szintű méréseknél használt meg nem figyelhető értékelési paraméterek terjedelme

Pénzügyi eszközök	Instrumentum típus	Valós érték		Értékelési módszer	Jelentős, nem megfigyelhető bemeneti paraméterek	Nem megfigyelhető bemeneti paraméterek tartománya (súlyozott átlag)
		millió forintban				
2020.12.31						
Származékos ügyletek pozitív valós értéke	Swap-ok			Diszkontált cash flow és opciós modellek a CVA-val módosított lehetséges jövőbeli kitettség alapján	PD	1.69%-1.7%
					LGD	60%
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	Fix és változó kamatozású kötvények			Diszkontált cash flow	Hitelfelár	na
					PD	0.26%-100% (1.21%)
	Hitelek		Diszkontált cash flow	LGD	8.47%-100% (24.93%)	

Pénzügyi eszközök	Instrumentum típus	Valós érték		Értékelési módszer	Jelentős, nem megfigyelhető bemeneti paraméterek	Nem megfigyelhető bemeneti paraméterek tartománya (súlyozott átlag)
		millió forintban				
2019.12.31						
Származékos ügyletek pozitív valós értéke	Swap-ok	1 775		Diszkontált cash flow és opciós modellek a CVA-val módosított lehetséges jövőbeli kitettség alapján	PD	0,66%-3,03%
					LGD	60%
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	Fix és változó kamatozású kötvények			Diszkontált cash flow	Hitelfelár	na
					PD	0.26%-100% (1.98%)
	Hitelek	112 310	Diszkontált cash flow	LGD	7.39%-100% (20.08%)	

Termékenkénti érzékenység vizsgálat lehetséges alternatívák használatával

millió forintban	2019		2020	
	Valós érték változás		Valós érték változás	
	Pozitív	Negatív	Pozitív	Negatív
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	34	- 77	3	- 10
Eredménykimutatás	34	- 77	3	- 10
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	229	- 245	59	- 116
Eredménykimutatás	182	- 182	111	- 111
Egyéb átfogó jövedelem	47	- 63	4	- 5
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	123	- 123	123	- 123
Eredménykimutatás	123	- 123	123	- 123
Hitelek és előlegek	2 046	-7 575	6 066	-12 876
Eredménykimutatás	2 046	-7 575	6 066	-12 876
Összesen	2 431	-8 020	6 307	-13 126
Eredménykimutatás	2 384	-7 957	6 303	-13 120
Egyéb átfogó jövedelem	47	- 63	4	- 5

A fenti hatások mérésénél a legfontosabb a PD-k és LGD-k változása (a származtatott ügyletek CVA-jához). A PD és LGD növekedése (csökkenése) csökkenti (növeli) a vonatkozó valós értékeket. Pozitív korrelációs hatások a PD-k és LGD-k között nem kerültek figyelembe vételre az érzékenység vizsgálat során. Nem kereskedési könyvi részvényeknél a tőkekölttség számításánál használt bemeneti paraméterek önmagában vett növelése (csökkentése) alacsonyabb (magasabb) valós értéket eredményez.)

Az érzékenység vizsgálatok során a meg nem figyelhető bemeneti paramétereknek a következő lehetséges tartományát vizsgáljuk:

- értékpapiroknál a hitelfelárak esetében +100 bázispont és -75 bázispont
- részvényhez kapcsolódó eszközöknél az ár tartománya -10% és + 5%
- nem jegyzett részvényeknél az ár tartománya -10% és 10%
- a származtatott eszközök CVA-jánál a PD felminősítés/leminősítés egy besorolással, illetve az LGD változása -5% és +10%
- hiteleknel a PD felminősítés/leminősítés 1%, az LGD -5% és +10% a hitelfelár +100bázispont és -75 bázispont

Nem valós értéken nyilvántartott pénzügyi instrumentumok valós értéke:

2020 millió forintban	Könyv szerinti érték	Valós érték	Aktív piacon jegyzett piaci árak, Level 1	Megfigyelhető piaci árakat alkalmazó modell, Level 2	Nem megfigyelhető alapadatokat alkalmazó modell, Level 3
Eszközök	2 475 609	2 966 777	919 094	222 507	1 825 176
Készpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	136 060	197 421	197 421	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	834 445	955 806	721 673	222 507	11 626
Hitelek és előlegek	1 505 104	1 813 550	-	-	1 813 550
Források	2 437 080	3 112 833	-	6 367	3 106 466
Hitelintézetek által elhelyezett betétek (nem alárendelt)	104 213	510 362	-	-	510 362
Ügyfelek által elhelyezett betétek	2 149 172	2 534 663	-	-	2 534 663
Kibocsátott értékpapírok	129 712	7 209	-	6 367	842
Hátrasorolt kötelezettségek	53 983	60 599	-	-	60 599
Pénzügyi garanciák és visszavonhatatlan kötelezettségek					
Pénzügyi garancia	n/a	-65	-	-	-65
Visszavonhatatlan kötelezettségek	n/a	8,901	-	-	8,901
2019 millió forintban	Könyv szerinti érték	Valós érték	Aktív piacon jegyzett piaci árak, Level 1	Megfigyelhető piaci árakat alkalmazó modell, Level 2	Nem megfigyelhető alapadatokat alkalmazó modell, Level 3
Eszközök	2,387,524	2,447,692	757,899	155,403	1,534,390
Készpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	136,020	136,020	136,020	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	753,411	781,401	621,879	155,403	4,119
Hitelek és előlegek	1,498,093	1,530,271	-	-	1,530,271
Források	2,384,837	2,400,760	-	9,050	2,391,710
Hitelintézetek által elhelyezett betétek (nem alárendelt)	309,032	324,127	-	-	324,127
Ügyfelek által elhelyezett betétek	2,011,033	2,010,466	-	-	2,010,466
Kibocsátott értékpapírok	10,789	11,314	-	9,050	2,264
Hátrasorolt kötelezettségek	53,983	54,853	-	-	54,853
Pénzügyi garanciák és visszavonhatatlan kötelezettségek					
Pénzügyi garancia	n/a	(100)	-	-	(100)
Visszavonhatatlan kötelezettségek	n/a	(13,952)	-	-	(13,952)

Az ügyfelekkel és pénzügyi intézményekkel szembeni hitelek és követelések valós értéknek számítása a jövőbeli pénzáramok diszkontálásával történik figyelembe véve a kamat és hitelfelár hatásokat is. A kamat hatás a piaci kamatok mozgásán alapul, míg a

hitelfelárak változásának az alapja belső kockázati számításoknál használt PD-k és LGD-k. A valós érték számításoknál a hitelek és követelések az értékelési mód, a hitelminősítés, lejárat és ország szerint homogén csoportokba lettek osztva.

Az amortizált bekerülési értéken nyilvántartott értékpapírok valós értéke vagy közvetlen piaci jegyzésekből származnak vagy megfigyelhető bemeneti paraméterek (pl. hozamgörbe) alapján határozhatóak meg.

A betétek és más kötelezettségek valós értékének becslése figyelembe veszi a jelenlegi kamatkörnyezetet és a saját hitelfelárat. Ezek a pozíciók a 3. szinthez vannak sorolva. Szerződéses lejárat nélküli kötelezettségek (pl.: látra szóló betétek esetében a névérték képezi a valós érték minimumát.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt kibocsátott kötvények és alárendelt kötelezettségek valós értéke – amennyiben elérhetőek - vagy piaci áron, vagy megfigyelhető piaci paramétereken alapul. Azoknál a kibocsátott kötvényeknél, amelyeknél nem érhetőek el piaci árjegyzések, a valós értéke számítása a jövőbeli pénzáramok diszkontálásából származnak. Az Erste Bank saját hitelkockázatára vonatkozó felár korrekciónak az alapja a saját kibocsátások visszavásárlási szintje.

25) Fedezeti elszámolás

Az Erste Bank származékos instrumentumok segítségével kezeli a kamatkockázatnak és a devizakockázatnak való kitétséget. A fedezeti kapcsolat kezdetekor a Bank formálisan dokumentálja a fedezett tétel és a fedezeti instrumentum kapcsolatát, ezen belül a kockázat jellegét, a fedezeti ügylet megkötésére vonatkozó célokat és stratégiát, valamint azt a módszert, amellyel a Bank felméri a fedezeti kapcsolat hatékonyságát. A fedezeti ügylet várhatóan nagyon hatékony lesz, ha azok a valósérték vagy cash flow változások, amelyek a fedezett kockázatnak tulajdoníthatók abban az időszakban, amelyre a fedezeti ügyletet megjelölték, a fedezeti instrumentum valós értékében bekövetkező változásokat várhatóan 80–125%-os mértékben ellentételezik.

(i) Valós érték fedezeti ügyletek

A valós érték fedezeti ügylet célja a piaci kockázat csökkentése. Minősített és megjelölt valós érték fedezeti ügyleteknél a fedezeti instrumentum valós értékében bekövetkezett változást az eredménykimutatás „Kereskedési tevékenység és valós értéken történő értékelés nettó eredménye” sorában kell megjeleníteni. A fedezett tétel valós értékében bekövetkező, a fedezett kockázatnak tulajdonítható változás szintén az eredménykimutatás „Kereskedési tevékenység és valós értéken történő értékelés nettó eredménye” sorában kerül megjelenítésre, a fedezett tétel könyv szerinti értékének pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásbeli kiigazítása mellett. Az egyes fedezeti ügyleteknél a fedezett tételt a mögöttes instrumentummal együtt a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás megfelelő sorában („Egyéb eszközök”, „Egyéb kötelezettségek” között) kell megjeleníteni. A fedezeti kapcsolat megszűnik, ha a fedezeti instrumentum lejár vagy azt eladják, megszüntetik vagy lehívják, vagy ha a fedezeti ügylet már nem felel meg a fedezeti elszámolás feltételeinek. Ebben az esetben a fedezett tételre vonatkozó valósérték-korrekciót az eredménykimutatás „Nettó kamatbevétel” sorával szemben kell amortizálni a mögöttes pénzügyi instrumentum (fedezett tétel) lejáratáig. A valósérték-korrekció amortizációja az amortizáció megkezdésének időpontjában érvényes újraszámított effektív kamatlábon alapul. Ugyanakkor amennyiben egy pénzügyi eszközt vagy pénzügyi kötelezettséget tartalmazó portfólió kamatláb-kockázatára vonatkozó valós érték fedezeti ügylet esetén az újraszámított effektív kamatlábbal való amortizáció nem lehetséges, a módosítás értékét lineáris módszerrel kell amortizálni. A fedezett tétel eladásakor a fedezeti kapcsolat az eladás napjával megszűnik. A fedezett tétel fedezett kockázatával kapcsolatban halmozódott valósérték-korrekció módosítja a fedezett tétel nyilvántartási értékét, egyben a fedezett tétel eladásából származó nettó eredményt. Ennek megfelelően az ilyen eredményt a fedezett tétel eladásából származó eredménnyel azonos sorban kell bemutatni.

(ii) Cash flow fedezeti ügyletek

Cash flow fedezeti ügylet az olyan cash flow-változásoknak való kitétség fedezete, amely i. egy megjelenített eszközhöz vagy kötelezettséghez (pl. egy változó kamatozású hitel jövőbeni kamatfizetéseinek összessége vagy egy része), vagy egy nagyon valószínű előre jelzett ügyletnek kapcsolódó kockázatnak tulajdonítható és hatással lehet az eredményre. A cash flow fedezeti ügyletekkel a jövőbeni cash flow-k bizonytalansága küszöbölhető ki a nettó kamatbevétel stabilizálása érdekében. Minősített és megjelölt cash flow fedezeti ügyleteknél a fedezeti instrumentumon elért nyereség vagy veszteség hatékony részét az egyéb átfogó jövedelemben kell elszámolni, és a *Cash flow fedezeti tartalék* soron kell megjeleníteni. A fedezeti instrumentumon elért nyereség vagy veszteség nem hatékony részét az eredménykimutatás „Kereskedési tevékenység és valós értéken történő értékelés nettó eredménye” sorában kell megjeleníteni. Ha a fedezett cash flow érinti az eredménykimutatást, akkor a fedezeti instrumentumon keletkezett nyereséget vagy veszteséget az egyéb átfogó

jövedelemből át kell sorolni az eredménykimutatás megfelelő bevételi vagy költségsorába (általában a „Nettó kamatbevétel” sorba). A fedezeti kapcsolat megszűnik, ha a fedezeti instrumentum lejár vagy azt eladják, megszüntetik vagy lehívják, vagy ha a fedezeti ügylet már nem felel meg a fedezeti elszámolás feltételeinek. Ebben az esetben azt a fedezeti instrumentumon felhalmozott nyereséget vagy veszteséget, amely előzőekben az egyéb átfogó jövedelemben került megjelenítésre, továbbra is elkülönülten, a *Cash flow fedezeti tartalék* soron kell megjeleníteni mindaddig, amíg az ügylet be nem következik. Amennyiben az előre jelzett ügylet bekövetkezése már nem várható, az előzőleg a hatékony fedezeti ügylet időszakából származó egyéb átfogó jövedelemben megjelenített halmozott nyereséget vagy veszteséget a saját tőkéből át kell sorolni az eredménybe.

Az Erste Banknak 2016 óta nincs fedezeti kapcsolatba bevont ügylete.

26) Nettó módon történő bemutatás

A pénzügyi eszközök és pénzügyi források egymással szemben történő realizálására és a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban nettó módon történő megjelenítésére, akkor, és kizárólag akkor kerül sor, ha aktuálisan érvényesíthető törvényes jog értelmében lehetőség van a kimutatott összegek nettósítására és a nettó elszámolás szándéka fennáll, vagy lehetőség van az eszköz realizálására és a forrás egyidejű elszámolására.

A lenti táblázatok tartalmazzák az összes visszavásárlási megállapodást, valamint minden származékos ügyletet, ahol ISDA megállapodás teszi lehetővé a nettó módon történő bemutatást.

2020

Nettósítás és beszámítási megállapodások tárgyát képező pénzügyi eszközök - 2020

millió forintban	Bruttó összeg a mérlegben	A pénzügyi kötelezettségekbe beszámított összegek	Nettó összeg a mérlegben	A mérlegben nem nettó módon bemutatott nettósítási és beszámítási megállapodások tárgyát képező ügyletek esetleges nettósítási hatásai			Nettó összeg beszámítási megállapodás alapján
				Pénzügyi instrumentumok	Kapott készpénz biztosíték	Kapott nem pénzügyi biztosíték	
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	50 969	-	50 969	20 189	-	-	30 780
Összesen	50 969	-	50 969	20 189	-	-	30 780

Nettósítás és beszámítási megállapodások tárgyát képező pénzügyi kötelezettségek - 2020

millió forintban	Bruttó összeg a mérlegben	A pénzügyi eszközökbe beszámított összegek	Nettó összeg a mérlegben	A mérlegben nem nettó módon bemutatott nettósítási és beszámítási megállapodások tárgyát képező ügyletek esetleges nettósítási hatásai			Nettó összeg beszámítási megállapodás alapján
				Pénzügyi instrumentumok	Kapott készpénz biztosíték	Kapott nem pénzügyi biztosíték	
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	48 935	-	48 935	20 189	-	-	28 747
Visszavásárlási megállapodások	99	-	99	-	-	99	-
Total	49 034	-	49 034	20 189	-	99	28 747

2019

Nettósítás és beszámítási megállapodások tárgyát képező pénzügyi eszközök - 2019

millió forintban	Bruttó összeg a mérlegben	A pénzügyi kötelezettségekbe beszámított összegek	Nettó összeg a mérlegben	A mérlegben nem nettó módon bemutatott nettósítási és beszámítási megállapodások tárgyát képező ügyletek esetleges nettósítási hatásai			Nettó összeg beszámítási megállapodás alapján
				Pénzügyi instrumen- tumok	Kapott készpénz biztosíték	Kapott nem pénzbeli pénzügyi biztosíték	
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	35 053	-	35 053	20 075	-	-	14 978
Összesen	35 053	-	35 053	20 075	-	-	14 978

Nettósítás és beszámítási megállapodások tárgyát képező pénzügyi kötelezettségek - 2019

millió forintban	Bruttó összeg a mérlegben	A pénzügyi eszközökhöz beszámított összegek	Nettó összeg a mérlegben	A mérlegben nem nettó módon bemutatott nettósítási és beszámítási megállapodások tárgyát képező ügyletek esetleges nettósítási hatásai			Nettó összeg beszámítási megállapodás alapján
				Pénzügyi instrumen- tumok	Kapott készpénz biztosíték	Kapott nem pénzbeli pénzügyi biztosíték	
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	30 241	-	30 241	20 075	-	-	10 166
Visszavásárlási megállapodások	33	-	33	-	-	33	-
Total	30 274	-	30 274	20 075	-	33	10 166

Az Erste Bank Hungary a visszavásárlási megállapodásokat és a nettósítási megállapodásokat alkalmazza a származékos és finanszírozási ügyletek hitelkockázatának csökkentésére. Ezek potenciális ellentételezési megállapodásoknak minősülnek. A nettósítási megállapodások olyan partnerek esetében relevánsak, amelyekkel szemben a Bank több származékos szerződéssel is rendelkezik. Ezek a megállapodások biztosítják a szerződések nettó elszámolását bármelyik fél fizetéseképtelensége esetén. A származékos ügyletek esetében a nettósítási megállapodások eredményeként elszámolt eszközök és kötelezettségek értéke a „Pénzügyi instrumentumok” oszlopban kerül bemutatásra. Ha a nettó készpénzes vagy nem pénzbeli pénzügyi biztosítékkal is biztosítják, ezek hatása a „Kapott készpénz biztosíték” és a „Kapott nem pénzbeli pénzügyi biztosíték” oszlopokban kerül bemutatásra.

A visszavásárlási megállapodások elsősorban finanszírozási ügyletek, amelyek értékpapírok eladását, majd egy későbbi előre meghatározott időpontban és előre meghatározott áron történő visszavásárlását jelentik. Az ügylet lényege, hogy az átadott értékpapír a kölcsönt nyújtó félnél marad és biztosítékként szolgál, amennyiben az adós nem tudja teljesíteni a kötelezettségeit. A visszavásárlási megállapodások nettósításának hatása a "Kapott nem pénzbeli pénzügyi biztosíték" oszlopban jelenik meg. A biztosíték az átadott értékpapírok valós értékén kerül bemutatásra. Abban az esetben, ha a biztosíték valós értéke meghaladja a visszavásárlási ügyletkezeléshez kapcsolódó követelés/kötelezettség könyv szerinti értékét, a kimutatott értéket a könyv szerinti értékre kell csökkenteni. A fennmaradó pozíció készpénzzel biztosítható. Az ilyen tranzakciókban részt vevő készpénz és nem pénzbeli fedezet felhasználása nem megengedett, amíg az biztosítékként van megjelölve.

27) Értékpapír-kölcsönzési és visszavásárlási tranzakciók

Visszavásárlás és fordított visszavásárlási megállapodások

A meghatározott jövőbeli dátumon történő visszavásárlási megállapodás keretében eladott értékpapírok nem kerülnek kivételre a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásból, mivel az Erste Bank lényegében megtartja a tulajdonjoghoz kapcsolódó összes kockázatot és hasznot. Az ilyen tranzakciók „repó” vagy „eladási és visszavásárlási megállapodás” néven is ismertek. Az Erste Bank marad a kedvezményezettje minden kamatnak vagy egyéb az értékpapírhoz kapcsolódó bevételnek a repó időtartama alatt. Ezeket a kifizetéseket figyelembe veszik a visszavásárlási ár meghatározásakor.

Az ügylethez kapcsolódó kapott pénzügyi összeg a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban eszközként kerül kimutatásra, forrásként kimutatott visszaadási kötelezettséggel együtt az „Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek” soron belül a „Hitelintézetek által elhelyezett betétek” vagy „Ügyfelek által elhelyezett betétek” soron, amely tükrözi a tranzakció gazdasági tartalmát, vagyis hitel az Erste Bank számára. Az eladási és visszavásárlási ár közötti különbséget kamatráfordításként kezeli az Erste Bank és a „Nettó kamatbevétel” soron belül a „Kamatráfordítás” soron mutatja ki, alkalmazva az effektív kamatláb módszert. Az Erste Bank által visszavásárlási megállapodás keretében átruházott pénzügyi eszközök benne maradnak az Erste Bank pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásában a megfelelő soron, illetve az „Ebből fedezetként zárolva” alábontó sorokon külön kiemelve. Értékelésük az adott pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás sorra vonatkozó szabályok alapján történik.

Ezzel szemben, a meghatározott későbbi dátumon történő újraeladásra vonatkozó megállapodás keretében vásárolt értékpapírok nem szerepelnek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban. Az ilyen tranzakciók „fordított visszavásárlási megállapodás” néven is ismertek. A kifizetett ellenértéket a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban a „Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek” vagy „Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek” sorban szerepelnek, amely tükrözi a tranzakció gazdasági tartalmát, vagyis hogy az Erste Bank által nyújtott hitel. A vételár és az újraeladási ár közötti különbség elszámolása az effektív kamatláb módszer alkalmazásával, kamatbevételeként történik, és a „Nettó kamatbevétel”-en belül a „Kamatbevétel” soron jelenik meg.

Értékpapírok kölcsönzése és kölcsönvétele

Az értékpapírok kölcsönzésével kapcsolatos tranzakciók során a kölcsönadó átruhazza az értékpapírok tulajdonjogát a kölcsönvevőre azzal a feltétellel, hogy a kölcsönvevő egy megállapodás szerinti kölcsönzési futamidő végén visszaszármatatja azonos típusú, minőségű és mennyiségű instrumentumok tulajdonjogát és a kölcsönzés időtartama által meghatározott díjat fizet. A „fordított visszavásárlási” megállapodásokhoz hasonlóan, az értékpapírok értékpapír-kölcsönzés útján partnerekre való átruházása nem eredményez kivetést, kizárólag akkor, ha a tulajdonjogával együtt járó lényegében minden kockázatot és hasznot is átruházzák. A kölcsönvett értékpapírok nem kerülnek feltüntetésre a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban, kivéve, ha azt követően harmadik félnek eladásra kerül.

A kölcsönzött értékpapírok nem kerülnek megjelenítésre a mérlegben, kivéve, ha azok harmadik félnek kerülnek továbbértékesítésre. Ilyen értékesítések esetén az értékpapírok visszaadásának kötelezettségét a mérlegben short ügyletként kell elszámolni a „Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek” „Egyéb pénzügyi kötelezettségek”-en belül. Az értékpapír-hitelfelvételi ügyleteknél felmerült díjak és költségeket az eredménykimutatás a „Díj- és jutalékköltségek” részben, a „Nettó díj- és jutalékbevétel” soron mutatjuk be.

millió forintban	2019		2020	
	Átadott eszközök könyv szerinti értéke	Kapcsolódó kötelezettségek könyv szerinti értéke	Átadott eszközök könyv szerinti értéke	Kapcsolódó kötelezettségek könyv szerinti értéke
Visszavásárlási megállapodások	30	33	98	99
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	30	33	98	99
Összesen	30	33	98	99

Az átadott pénzeszközök közé kötvények és egyéb kamatozó értékpapírok tartoznak. Az átadott pénzügyi eszközök teljes összege a pénzügyi eszközök könyv szerinti értékét képviseli a megfelelő mérlegpozíciókban, amelyeket a fogadó félnek joga van eladni vagy megterhelni. Az amortizált bekerülési értéken értékelt visszavásárlási ügyletből származó kötelezettségek, kölcsönzött pénzeszközök visszafizetéséről szóló kötelezettséget képviselnek.

Az alábbi táblázat tartalmazza az átadott eszközök valamint a kapcsolódó kötelezettségek valós értékét.

millió forintban	2019			2020		
	Átadott eszközök piaci értéke	Kapcsolódó kötelezettségek piaci értéke	Nettó pozíció	Átadott eszközök piaci értéke	Kapcsolódó kötelezettségek piaci értéke	Nettó pozíció
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	33	33	-	99	99	-
Összesen	33	33	-	99	99	-

Az Erste Bank által eladási és visszavásárlási megállapodások keretében kapott és átadott eszközök értékpapírokból állnak.

28) Biztosítékok

A következő eszközök kerültek biztosítékként zárolásra az Erste Bank kötelezettségeihez kapcsolódóan:

millió forintban	2019	2020
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	259,566	349,213
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	209,689	215,916
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	49,877	133,297
Összesen	259,566	349,213

A biztosítékuul szolgáló pénzügyi eszközök közé hitelkövetelések, kötvények és egyéb kamatozó értékpapírok tartoznak.

Az adott biztosítékok visszavásárlási megállapodásokhoz, származékos ügyletekhez, kártya tranzakciókhoz és refinanszírozási ügyletekhez kapcsolódnak.

Az ügyfeleknek nyújtott hitelek és követelések refinanszírozott jelzáloghiteleket tartalmaznak, melynek értéke 2020-ban 180 071 millió forint értékben (2019-ben 164 041 millió forint), valamint a Magyar Nemzeti Bankkal kötött növekedési hitel program keretében KKV-nak nyújtott hiteleket tartalmaznak, melynek értéke 3 692 millió forint (4 478 millió forint 2019-ben). A programmal kapcsolatos részletesebb információk a 12-es sorszámmal ellátott megjegyzésben, „Az egyéb működési eredmény”, 3) kommentjében találhatóak, 28. oldal.

A fenti kategória emellett még származékos ügyletekhez és kártya tranzakciókhoz kapcsolódó az Erste Bank által elhelyezett betéteket is tartalmaz.

29) Értékpapírok

	2019					2020				
	Amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök		Kötelezően való értéken értékelt eszközök	Valós értéken értékelt t megjelölt eszközök	Egyéb átfogó eredmény el szemben valós értéken értékelt eszközök	Amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök		Kötelezően való értéken értékelt eszközök	Valós értéken értékelt t megjelölt eszközök	Egyéb átfogó eredmény el szemben valós értéken értékelt eszközök
Kötvények és egyéb kamatozó értékpapírok	753,411	15,936	1,821	-	112,815	934,799	106,261	1,100	-	124,331
Tőzsdén jegyzett	721,695	14,358	-	-	112,188	915,090	106,261	-	-	124,280
Tőzsdén nem jegyzett	31,716	1,578	1,821	-	626	19,709	-	1,100	-	51
Részvények és egyéb részesedések	x	-	1,229	x	-	x	-	2,739	x	-
Tőzsdén nem jegyzett	x	-	1,229	x	-	x	-	2,739	x	-
Összesen	753,411	15,936	3,050	-	112,815	934,799	106,261	3,839	-	124,331

Kockázatkezelés

30) Kockázatkezelési politika és stratégia

A bankok központi feladatai közé tartozik a tudatos és professzionális kockázatmenedzsment. A megfelelő kockázatkezelési irányelvek és stratégia elengedhetetlen a pénzügyi intézmény működéséhez.

Az Erste Bank egy előre tekintő és az üzleti, illetve a kockázati profilnak megfelelő kockázatkezelési keretrendszert fejlesztett ki. A kockázatkezelési stratégia szinkronban van az üzleti stratégiával, miközben figyelembe veszi a külső környezet tervezett üzleti és kockázati működésre gyakorolt hatását.

A kockázatkezelési stratégia leírja a mindenkori kockázati profilt, meghatározza a kockázatkezelési alapelveket és a stratégiai célkitűzéseket a fő kockázati típusokra. Biztosít stratégiai határértékeket a szignifikáns pénzügyi és nem-pénzügyi kockázattípusokra, ahogy ezt megfogalmazza a Kockázati Értékelés (RMA). A kockázati stratégia kivitelezése egy pontosan definiált struktúrában zajlik. Ez magában foglalja a kockázattávlati hajlandóság és további metrikák monitorozását, illetve a határérték túllépések esetén az eskalációs folyamatokat.

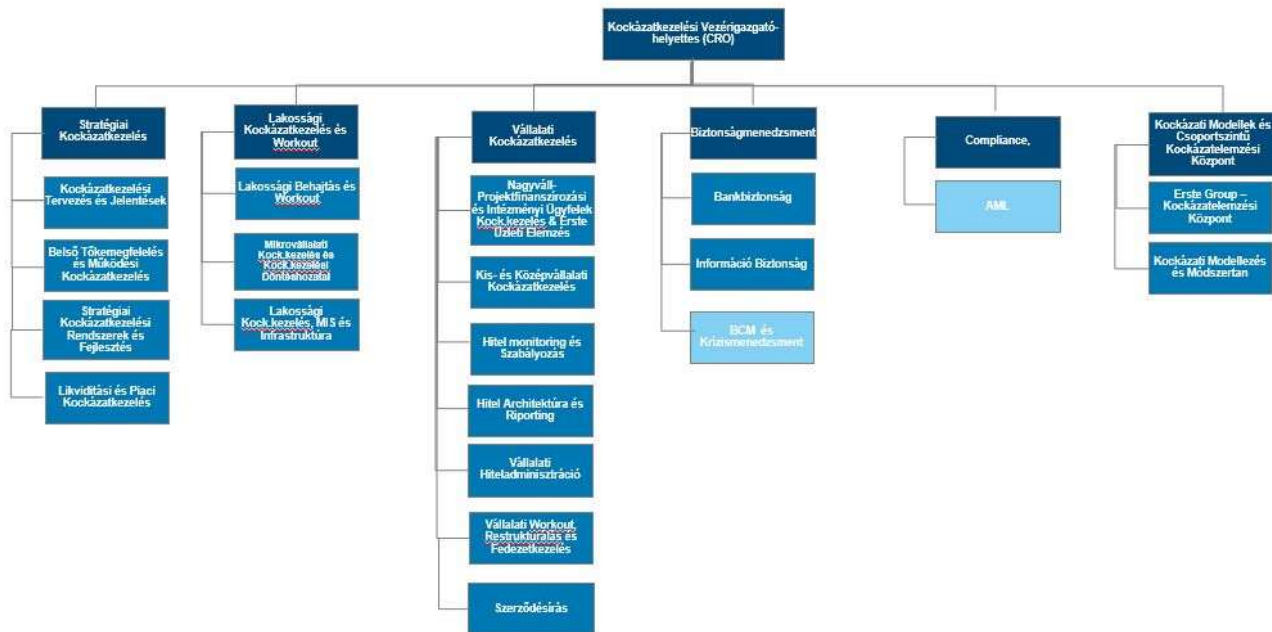
2020-ban a Covid-19 járvány meghatározó tényező volt világszerte - ezáltal az alapvető piacainkon is. A bank vezetősége a megváltozott piaci környezettel mellett is tovább folytatta a hitelportfólió menedzselését, beleértve a nem teljesítő kitételek aktív kezelését is a kockázati profil további erősítése érdekében. Az IFRS9 módszertannal összhangban, előretekintő megközelítés került alkalmazásra, illetve jelentős kockázati tartalékok kerültek elkülönítésre, hogy tükrözzék az eszközminőség várható romlását a Covid-19 miatti makrogazdasági kilátások romlása következtében.

A Bank az Európai Parlament és a Tanács hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 575/2013/EU rendelet 434. cikkében, valamint az 575/2013/EU rendelet módosításáról szóló 876/2019 rendeletben foglalt közzétételi előírásokra vonatkozóan az Erste Hungary az internetet választotta a közzététel módjaként. Részletesebb leírás található az Erste Bank honlapján: <https://www.erstebank.hu/hu/ebh-nyito/bankunkrol/erste-bank-hungary-zrt/vallalatiranyitas/hivatalos-kozvetetelek>.

Kockázatkezelési szervezet felépítése

A kockázatkezelés egyértelmű szervezeti struktúrában keresztül valósul meg, amelyhez meghatározott szerepek, felelőségek, delegált jogkörök és kockázati limitek tartoznak. A kockázatkezelési szervezeti egységek teljesen elkülönülnek az egyes üzleti területektől. A multifunkcionális felügyelet (szakmai területek együttes részvételének) biztosítása érdekében a Kockázatkezelési Bizottságon (RGC) kívül a Bank belső bizottságai is együttműködnek a hatékony döntéshozatali folyamatban. A bizottságok feladata a kockázatkezelés, a kapcsolódó alapelvek, a kockázati stratégia kialakítása és annak az üzleti stratégiával történő összehangolása, nyomon követése, monitorozása, valamint a kockázattudatosság növelése. A bizottságok fő céljai közé tartozik a kölcsönös koordináció megvalósítása a vállalati és lakossági hitelezési tevékenységek, a belső vezetői, valamint a kockázatellenőrzési, megfelelési (compliance) és belső ellenőrzési funkciók között.

A kockázatkezelési terület szervezeti felépítését az alábbi ábra szemlélteti:

Kockázatkezelési rendszer

A Bank annak biztosítása érdekében, hogy a kockázatkezelési rendszer az intézmény profiljával és stratégiájával összhangban álljon, egy átfogó Integrált Kockázatértékelési (a továbbiakban: ERM) keretrendszert implementált, amely a kockázatkezelési szabályzatokban került rögzítésre. Ennek a keretrendszernek a fő komponensei a következők:

- a Kockázatvállalási Hajlandósági Nyilatkozat (RAS);
- a Kockázati Értékelés (RMA)
- a Kockázatviselési Képesség Számítás (RCC);
- valamint az ezeket összefogó Kockázati Stratégia

A fent említett Integrált Kockázatértékelési keretrendszer elemein túl a Bank kockázatkezelési területe az alábbi funkciókat is ellátja:

- Kockázattervezés és előrejelzés
- Stressz tesztek
- Helyreállítási terv készítése
- Kockázati jelentéskészítési rendszerek

A Bank alapvető célja, hogy a stratégiai céljait prudens és kockázattudatos módon valósítsa meg. A Bank kockázatkezeléssel kapcsolatos alapelveit a Kockázati Stratégiájában fekteti le. Az Erste Bank proaktív kockázatkezelési és kontroll rendszere illeszkedik az üzleti és kockázati profiljához. A rendszer alapja a Kockázatvállalási Hajlandósági Nyilatkozat (RAS), amely összhangban van a kockázatok és trendek korai felismerésére és menedzselésére fókuszáló Kockázati Stratégiával. Ezen túl a hatékony és eredményes kockázatkezelési célok elérése érdekében a Bank kockázatkezelési és kontroll rendszerét a külső – és különösen a felügyeleti – elvárásoknak való megfelelés alapján alakította ki. Az Erste Bank kockázati stratégiáját és kockázatvállalási hajlandóságát az éves tervezési folyamaton keresztül állítja be. Ez a folyamat biztosítja a kockázatok, a limitrendszer, a tőke, a likviditási, valamint a teljesítménybeli célok megfelelő összehangolását.

A Bank mindig is kiemelt hangsúlyt fektetett a megbízható kockázati kultúrára. Ennek keretében minden munkavállalótól elvárt a proaktív viselkedés és az erős kockázatkezelési kultúrához való hozzájárulás. Az egyéni viselkedés és döntéshozatal tekintetében a személyi integritás és magas szintű szakmai színvonal elengedhetetlen.

Kockázatvállalási Hajlandósági Nyilatkozat (RAS)

A Kockázatvállalási Hajlandósági Nyilatkozat (RAS) kifejezi azt a maximális kockázati szintet, amelyet a Bank hajlandó vállalni üzleti céljai elérése érdekében, és a kockázati limitrendszer implementálásához is kiindulási pontként szolgál. A kockázati étvágy így alapvető része a tervezési folyamatnak, iránymutatást ad a fő kockázati mutatók tűréshatárai és a kockázatkezelés fő elveinek tekintetében. Megszabja a limitek és célok felállításának határait, és kulcsfontosságú inputként szolgál az éves stratégiai tervezési folyamathoz, egységes eszközt kezel a tőke, likviditás és a kockázat - megtérülés dimenzióit.

2020 első negyedévében az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság jóváhagyta, illetve az Ügyvezetőség tudomásul vette az EBH RAS 2020-ban foglaltakat. A Covid-19-hez kapcsolódó globális fejlemények, valamint a hitelintézetekkel szemben megváltozott szabályozási követelmények és elvárások nyomán 2020 első felében az EBH RAS és a Kockázati Stratégia időközi felülvizsgálata megtörtént az illetékes vezetői testület jóváhagyásával.

Kockázati Értékelés (RMA)

A Kockázati Értékelés (RMA) a kockázatok azonosítását és a kockázatok materialitásának meghatározásához szükséges módszertant és vizsgálatot tartalmazza. A kockázati értékelés fő célja a materiális kockázatok azonosítása és értékelése, következésképpen pedig az Erste Bank kockázati profiljának elemzése. A fő eredmények alapját képezik a Kockázatvállalási Hajlandósági Nyilatkozat (RAS) limitrendszerének, figyelembe vételre kerülnek a kockázatkezelési keretrendszer elemeinek tervezésekor, valamint az átfogó stressz teszt során a forgatókönyvek kiválasztásánál.

Kockázati Stratégia

Az Erste Bank Kockázati Stratégiája az ERM keretrendszerének szerves részét képezi. A Kockázati Stratégia meghatározza a kockázatkezelés általános elveit, illetve a kockázatkezelési keret kulcsfontosságú elemeit, így biztosítva a kockázati stratégia megfelelő és következetes végrehajtását. A Stratégiában együttesen jelennek meg a prudens kockázatvállalásra, illetve kockázati kultúrára vonatkozó alapelvek, a Kockázati Értékelés (RMA) és a Kockázatvállalási Hajlandósági Nyilatkozat (RAS) eredményei, valamint a stratégiai célok eléréséhez szükséges kezdeményezések az egyes kockázattípusok, illetve fő üzletágak szintjén.

Kockázatviselési Képesség Számítás (RCC)

A Kockázatviselési Képesség Számítás (RCC) keretén belül rendszeresen megtörténik minden lényeges kockázat számszerűsítése, összesítése és összehasonlítása a rendelkezésre álló tőkével, illetve a kockázatvállalási hajlandóságban felállított limitekkel. A kalkuláció eredménye és értékelése a vezetőség számára készített rendszeres riportok részét képezi, támogatva a felsővezetést a döntéshozatali folyamataik során, a prudens kockázatvállalás és a kockázati limiteknek történő megfelelés érdekében. Az értékelés által generált megállapításokat a kockázatkezelési gyakorlatok javítására és a Bankon belüli kockázatok további mérséklésére használja a Bank.

A Kockázatviselési Képesség Számítása (RCC) leírja a 2. pillér szerinti tőkemegfelelés számításának módszertanát. Az 1. pillér szabályozói nézetével szemben a RCC az 1+ pillér megközelítésének gazdasági szemléletén alapszik, feltételezve az Erste Bank működésének folytonosságát, ahogy azt az MNB ICAAP útmutatója is elvárja, és meghatározza, hogy az Erste Bank Hungary rendelkezik-e elegendő tőkével az összes releváns kockázattal szemben. Ezzel az 1+ pilléres megközelítéssel az Erste Bank Hungary növeli a hatékonyságot és biztosítja az összehasonlíthatóságot az 1. pillér szerinti számításokkal. Az RMA eredményei alapján a tőkeszükséglet kiszámításra kerül a materiális kockázattípusok esetében, az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság jóváhagyásával. A gazdasági tőkeszükségletet ezután összehasonlításra kerül a belsőleg rendelkezésre álló tőkével (fedezeti potenciál), hogy a Bank a 2. pilléres kockázatai fedezve legyenek. Mind a gazdasági tőke, mind a fedezeti potenciál az Erste Bank Hungary, mint anyavállalat CRR szerinti konszolidációs körére vonatkozóan az IFRS számviteli standardok alapján kerül kiszámításra.

Az 1. pillér kockázattípusai (hitel-, piaci és működési kockázatok) mellett a gazdasági tőkében kifejezetten figyelembevételre kerül a banki könyvi kamatkockázat, valamint további hitelkockázati típusok, például a koncentrációs kockázat, a kiemelten kezelt kockázatos portfólió, valamint az üzleti kockázat egy éves időtávon és 99,92% -os megbízhatósági szint mellett. A gazdasági tőke kiszámításához az Erste Bank Hungary lehetőség szerint kockázatterékenyebb, fejlettebb módszereket alkalmaz, amelyek a Bank egyedi kockázati profiljához, illetve

egyedi kockázati kitettségének sajátosságaihoz igazodnak. A kockázatok közötti diverzifikációs hatások nem kerülnek figyelembevételre, ami a Bank körültekintő megközelítését tükrözi, hogy elegendő belső tőkét tartson fenn azokban az időkben, amikor a kockázatok közötti összefüggések jelentősen megváltozhatnak (például stressz idején). A gazdasági tőkekövetelmények legnagyobb részét a hitelkockázat adja, amely 2020 végén a teljes gazdasági tőkeszükséglet 68,3% -át teszi ki.

A 2. pillér kockázatainak / nem várt veszteségeinek fedezéséhez szükséges belső tőke vagy fedezeti potenciál kiszámítása az 1. pillér megközelítésén alapszik. Ugyanis a CRR és a CRR II (az 575/2013/ EU rendelet és az 575/2013/ EU rendelet módosításáról szóló 876/2019/ EU rendelet) szabályozói szavatolótökéjét a belső tőkekomponensekkel korrigálják, amelyek tükrözik a gazdasági szemléletet (pl. az éves nyereség (ha ez még nem került figyelembevételre az 1. pillér tőkájében), a 2. pillér IRB várható veszteség többlete / hiánya, stb.).

A fedezeti potenciálnak elegendőnek kell lennie a 2. pillérből származó kockázatok / nem várt veszteségek elnyeléséhez, amelyek a Bank működéséből erednek (normál és stressz), amint azt az EBH kockázati étvágya tükrözi az EBH gazdasági tőkemegfelelésére és stresszrelé tőkemegfelelésére vonatkozó limitek meghatározása révén. 2020 végén a gazdasági tőkeszükséglet a rendelkezésre álló fedezeti potenciál 55,8%-a volt.

Az Ügyvezetőséget, a Kockázatkezelési Bizottságot, az Igazgatóságot és a Felügyelő Bizottságot negyedévente tájékoztatják az ICAAP tőkemegfelelés eredményeiről az EBH ICAAP jelentésén keresztül. Az ICAAP jelentés tartalmazza a kockázati profil alakulását, a rendelkezésre álló tőkét (fedezeti potenciál), a stresszhelyzetekben bekövetkező potenciális veszteségek figyelembevételét, a kockázati korlátok kihasználtságának mértékét és a tőkemegfelelés általános állapotát, továbbá felvázolja a kockázati profil alakulását a kockázati étvágy mellett.

Kockázati Jelentéskészítési rendszerek

A kockázatkezelési és a riportolásért felelős szakmai egységek együttműködése, és a vezetői jelentéskészítő rendszerek által biztosított információ gondoskodik arról, hogy a Vezetőség átfogó képet kapjon a Bank kockázati pozíciójáról.

A Bank rendszeresen készít jelentéseket kockázati pozíciójával összefüggésben a kockázati kitettségről, az első és második pilléres tőkehelyzetének aktuális és jövőbeli alakulásáról, a felügyeleti és belső átfogó stressz tesztek eredményeiről, a likviditási és piaci kockázati profilról, illetve a kockázati koncentrációkról, melyeket a döntéshozó testületek és bizottságok megvitatnak és jóváhagynak (az Igazgatóság, az Ügyvezetőség, a Felügyelő Bizottság, a Kockázatkezelési Bizottság és az egyéb kockázati bizottságok).

Kockázati tervezés és előrejelzés

A Bankon belül a kockázatkezelés felelőssége magában foglalja a megbízható kockázattervezési és előrejelzési folyamatokat, egyaránt figyelembe véve a portfólió és a gazdasági környezet változásait. A kockázatkezelés által megállapított előrejelzések a Bank kapcsolódó területeivel - különösen a Kontrolling, a Pénzügy és Számviteli és Eszköz-Forrás Menedzsment területekkel, illetve a Stratégiai / Vállalati / Lakossági Kockázatkezeléssel - való szoros együttműködés eredményei, amelyek során értékelésre kerül:

- a várható portfólióminőség és értékvesztés szintek
- a kockázattal súlyozott eszközökkel való gazdálkodás és a tőkemegfelelés biztosítása
- a szervezeti egységek, üzletágak és szegmensek felé történő tőkeallokáció
- a likviditási és kamatkockázati profil előrejelzése

Az ICAAP-ból és az ellenőrzési folyamatokból származó megállapítások felhasználásra kerülnek a tőkeallokáció során, ahol a Bank figyelembe veszi a kockázat - megtérülés szempontjait is.

Helyreállítási tervek

A Hpt. 114.§ értelmében az Erste Banknak helyreállítási tervet kell készítenie a lehetséges válsághelyzetekre. A Bank 2020-ban egy felülvizsgált Helyreállítási tervet nyújtott be a Felügyelethez.

A Helyreállítási terv lehetőségeket vázol fel a tőkeerő és pénzügyi életképesség helyreállításának arra az esetére, ha az Erste Bank súlyos gazdasági stressz alá kerülne. A terv potenciális lehetőségeket határoz meg a Bank tőke,- és likviditási forrásainak helyreállítására, melyek célja az egyéni és piaci stresszt tartalmazó forgatókönyvbeli helyzet kezelése (2020-ban egy COVID-19 alapú forgatókönyvet kért a

szabályozó). A tervben leírt helyreállítási irányítás biztosítja a helyreállítási helyzetek időben történő azonosítását és megfelelő kezelését. Ezenkívül az EBH Helyreállítási Terv értékelése és a közelmúltban tárgyalt, a teljes helyreállítási kapacitás értékelése része a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési folyamatnak (SREP). Fontos annak bemutatása, hogy súlyos stressz esetén, amely közel áll a fizetéseképtelenséget okozó vagy valószínűleg fizetéseképtelenséget okozó helyzethez, elegendő helyreállítási kapacitás álljon rendelkezésre.

Az Erste Bank Hungary együttműködik a szanálási hatóságokkal a helyi és uniós szabályozáson alapuló szanálási tervek kidolgozásában. A Szanálási Kollégium keretében hozott közös döntés alapján az Erste Group 2020 áprilisában értesítést kapott a preferált országok közötti „többablakos” (MPE) szanálási stratégia alkalmazásáról, ugyanakkor egy országon belül az „egyablakos” (SPE) szanálási stratégia alkalmazandó. Ennek eredményeként a magyar Erste Csoportra is a „többablakos” (MPE) stratégia érvényesíthető az Erste Groupon belül.

A bankok helyreállítási és szanálási irányelve (BRRD) bevezette a szavatoló tőkére és leírható vagy átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelményt (MREL), amelyet - az Erste esetében az MPE szanálási stratégia miatt - a szanálási csoport szintjén kerül meghatározásra. Az MREL követelmény a közös döntés alapján a bejelentés napjától kötelező MREL többlet esetén, MREL hiány esetén azonban a követelmény kötelezővé válik a 2 és 4 év között meghatározandó átmeneti időszak végéig, de legkésőbb 2023 végéig. Az MREL követelményt a szavatoló tőke és leírható vagy átalakítható kötelezettségek összegeként fejezik ki, a teljes kötelezettség és szavatolótőke (TLOF) százalékában kifejezve.

2019 júniusában jelent meg az új bankreform-csomag, amely tartalmazza a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv módosítását is (BRRD2). A nemzeti jogszabályokba való átültetés 2020 novemberében került végrehajtásra. A legfontosabb változások magukban foglalják az MREL követelmény meghatározását a kockázattal súlyozott eszközérték (RWA) és a tőkeáttételi mutató kitétség (LRE) tekintetében a TLOF helyett, az átmeneti megállapodásokat (kötelező közbenső MREL cél 2022.01.01-től) és a végső MREL-cél teljesítésének közös határ-ideje 2024.01.01.), valamint szigorúbb alkalmassági kritériumokat. Ennélfogva az MREL célértékei további változásoknak lesz kitéve. Az MREL követelmény lehetséges változásai az Erste Bank Hungary finanszírozási tervében tükröződnek az MREL és az alárendeltségi célok betartásának biztosítása érdekében.

Stressz Tesztek

A Bank a kockázatkezelési keretrendszer részeként évente - a szabályozói stressz-tesztelésen túl - végez saját hatásbecsléseket is, amely a Bank konszolidált portfólióján az egyes kockázattípusok mentén felméri ellenálló képességét a különböző stressz helyzetekben. Az alkalmazott scenáriók a lehetséges makrogazdasági/üzleti sokkokat foglalják magukba, a megfelelő döntési fórum résztvevőinek elfogadása után. A stressz-tesztelés továbbá kiegészítésre kerül adott célspecifikus érzékenység-vizsgálatokkal, a Bank által készített eszközök segítségével. Az elemzés által feltárt eredmények szerves részei a Bank kockázati stratégiájának, és a Bank kockázati étvágyának egyik kiindulópontjai.

A Bank különös figyelmet fordít a problémás portfólió újratermelődésének megakadályozására és a korábban keletkezett nemteljesítő portfólió leépítésére.

31) Szavatoló tőke- és tőkekövetelmények a magyar előírásoknak megfelelően

Az Erste Bank tőkegazdálkodási politikájának elsődleges célja, hogy biztosítsa, hogy az Erste Bank megfeleljen a külső tőkekövetelményeknek, és erős hitelminősítésekkel és stabil tőke mutatókkal rendelkezzen üzletmenetének támogatása és a részvényesi érték maximalizálása érdekében.

Az Erste Bank a gazdasági körülmények változásának és tevékenységei kockázati jellegének megfelelően kezeli és módosítja tőkeszerkezetét. A tőkeszerkezet fenntartása vagy módosítása érdekében az Erste Bank módosíthatja a részvényesi osztalék- és egyéb kifizetéseket. Az előző években érvényes célok, irányelvek és folyamatok nem változtak.

A számítás a magyar jogszabályi előírásoknak megfelelően készül, mely megfelel az uniós előírásoknak és konszolidált IFRS alapon készülnek.

Az Erste Bank 2020 és 2019 során teljes mértékben megfelelt a vele szemben támasztott minden külső tőkekövetelménynek.

millió forintban	2019	2020
Tier 1 tőke levonások előtt	387 849	405 149
Levonandó tételek a Tier 1 tőkéből (-)	43 915	33 493
Tier 1 tőke levonások után	343 935	371 656
Tier 2 tőke	55 468	64 304
Szavatoló tőke	399 403	435 960
Kockázat alapján súlyozott eszközök (hitelezési kockázat alapján)	1 444 667	1 480 042
Hitelkockázat tőkekövetelménye	115 573	118 403
ebből IRB módszer alapján	104 133	106 692
ebből standard módszer alapján	11 440	11 711
Piaci kockázat tőkekövetelménye	519	2 288
ebből egyszerű módszer alapján kalkulált	519	2 288
ebből hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	519	2 288
Egyéb tőkekövetelmény a hitelezési értékelési különbözetre vonatkozóan	1 063	543
Működési kockázat tőkekövetelménye	38 278	41 598
Tőkekövetelmény alapja	1 942 919	2 035 404
Tőkekövetelmény összesen	155 433	162 832

32) Hitelezési kockázat

A hitelezési kockázat a bankoknak alapvető kockázata, amely azt jelenti, hogy a hiteladósok nem tudják visszafizetni a hitelt és a kamatokat lejáratkor, illetve egyáltalán nem fizetnek. A hitelezés az Erste Bank az egyik fő tevékenysége.

A lakossági, vállalati, ingatlan projekthitel portfóliókhöz tartozó hitelezési kockázatok kezelésekor a Bank gondoskodik a szabályozói előírásoknak megfelelő kockázatkezelési gyakorlatokról, valamint arról, hogy az ügyfeleket kezelhető, pénzügyi kapacitásuknak megfelelő hitel lehetőségekkel lássa el. A speciális kockázatkezelési szabályzatok és eljárásrendek általánosságban az alábbiak:

- lakossági ügyfelekre vonatkozó kockázatkezelési sztxenderdek és lakossági kockázatvállalási szabályzatok;
- kis-, és középállalatokra nagyállalatokra vonatkozóan a vállalati kockázatvállalási és döntési hatásköri szabályzat és vállalati kockázatvállalási folyamat eljárásrendje;
- az önkormányzatokra az önkormányzati kockázati politika; és
- ingatlan- és projektügyletekre vonatkozóan pedig az Ingatlanprojekt Kockázatvállalási Szabályzat.

Kvantitatív portfólió-limitek és kvalitatív kockázati alapelvek kerülnek meghatározásra annak biztosítása érdekében, hogy a kockázati profil összhangban maradjon a kockázatkezelési stratégiával. A Bank kockázatkezelése gondoskodik arról is, hogy minden új termék vagy hitelezési kritérium-változás összhangban álljon a csoportszintű hitelezési keretrendszer követelményeivel. Ezt a meglévő kockázatkezelési infrastruktúra támasztja alá. Az Erste Bank arról is gondoskodik, hogy megfelelően figyelembe vegye a helyi (piaci, verseny-, gazdasági, politikai és jogszabályi / szabályozói) környezetet. A főbb fejlemények vezetői összefoglalóját legalább negyedévente a Menedzsment és a kulcsfontosságú döntéshozók rendelkezésére bocsátják.

Felépítés és szervezet

Mivel a hitelezés a Bank profiljának központi eleme, a Bank rendszeresen azonosítja, értékeli, kezeli és monitorozza a hitelezési kockázatot, amelyet a következő kockázatkezelési egységek végeznek el:

- Stratégiai Kockázatkezelés;
- Lakossági Kockázatkezelés és Workout;
- Vállalati Kockázatkezelés;
- Kockázati Modellezés és Módszertan.

A belső szabályzatok az eljárásokra vonatkozó szabályok kialakításával határozzák meg a teljes lakossági hitelezési ciklust, amely lefedi a hiteljegyzést, a portfóliókezelést, valamint a korai és a késői behajtást. A csoportszintű lakossági hitelezési és elemzési keretrendszer jelenti a Bank lakossági hitelezési gyakorlatainak alapját, valamint segít időben azonosítani a kockázati profil esetleges romlását.

Új termékek vagy altermékek esetében a megfelelő kockázatkezelési szabályok biztosítása érdekében a Lakossági Kockázatkezelés és Workout szintén elkészít egy javaslatot a hitelezés minimumkritériumairól, a score zárásról, az adósságteher százalékban kifejezett kritériumairól, a dokumentációs előírásokról, az ellenőrzés lépéseiről és egyéb, kockázattal kapcsolatos paraméterekről ahhoz, hogy az adott termék vagy altermék jóváhagyása megtörténjen, és megfelelő legyen a bevezetése.

A Vállalati Kockázatkezelés értékeli a kis, közép és nagyvállalati, projekt- és ingatlanfinanszírozási illetve önkormányzati ügyfelekhez kapcsolódó hitelkockázatokat, hiteldöntési javaslatokat tesz, valamint ellenőrzi a hiteljavaslatokat kockázatkezelés és a szabályoknak való megfelelés szempontjából.

A portfólióra vonatkozó kockázati elemzéseket az operatív kockázatkezelési területek működtetik és kezelik a 'vezetői információs rendszeren' (MIS) keresztül, ami a lakossági kockázatkezelési döntéseket különféle rendszeres és eseti elemzésekkel támogatja, és analitikai háttérként szolgál. Gondoskodik a prudens hitelezésről, miközben előmozdítja 'MIS-en keresztüli irányítás' szemléletét, és a lakossági hitelportfóliók proaktív, analitikára épülő kezelését az egész Bank szintjén.

A Stratégiai Kockázatkezelés felel a kockázati stratégiáért és az ehhez kapcsolódó keretrendszerekért.

A Kockázati Modellezés és Módszertan felel a minősítési rendszer fejlesztéséért a modell paraméterek (Basel és IFRS9) becsléséért, validációjáért, monitoringjáért, egyedi elemzéséért és az ehhez kapcsolódó adatok gyűjtéséért. A módszertanok megfelelnek az aktuális stratégiai célkitűzéseknek.

A hitelkockázat-kezelés és –ellenőrzés

Hitelnyújtás előtt a Bank megállapítja az ügyfél hitelképességét, és a kockázattal korrigált térülés alapján elemzi. Hitel nyújtására csak akkor kerülhet sor, ha a hitelfelvevő törlesztési képessége elegendő a rendszeres törlesztések teljesítéséhez. A kockázattal kiigazított árazás gondoskodik arról, hogy kiegyensúlyozott legyen a viszony a kockázat és a megtérülés között.

A rendszeres hitelkockázati jelentések az Ügyvezetőség és a Kockázatkezelési Bizottság számára tartalmaznak információt a hitelezési kitétségek alakulásáról az egyes főbb szegmensekben, a portfólió minőségéről minősítési kategóriák szerint, valamint részletes kockázati információt adnak az olyan ügyfelekről, akiknél fennáll a nemteljesítés kockázata, vagy a nemteljesítés már be is következett. A rendszeres hitelkockázati jelentések szolgálnak alapul az üzleti területek hitelezési és a kockázatkezelési területek stratégiájához.

A Lakossági Kockázatkezelés és Workout gondoskodik a lakossági kockázatkezelési szabályok változásával kapcsolatos adatok gyűjtéséről. A kockázatkezelési szabályok változását rendszeresen jelenti a Csoportszintű (Erste Group AG) Lakossági Kockázatkezelés (GRRM) felé, hogy aktualizált portfólió-monitoring technikákra építhessen (vintage-elemzés, nemfizetési trendek, szegmenselemzések stb.), valamint kimutathassa az egyes portfóliók alakulása mögött meghúzódó főbb tényezőket. A jelentés lefedi az újonnan nyújtott hitelezés alakulását és a fő mozgásokat is.

A kockázat mérséklésére vonatkozó szabályok

A Bank a követelések megtérülésének biztonsága érdekében, biztosíték mellett vállal kockázatot. A Bank a kockázatvállalási döntés előtt meggyőződik a fedezetek, biztosítékok meglétéről, valós értékéről és érvényesíthetőségéről, valamint a kockázatvállalás időtartama alatt folyamatosan monitorozza ezeket.

A kamatláb fedezését a szükséges mértékig biztosítja.

A hitelkockázat belső minősítésén alapuló módszerének alkalmazása a hitelkockázatra

A szabályzó hatóságok által jóváhagyott megközelítések és keretek

Az Erste Csoport felügyeleti hatósága, az osztrák FMA (Pénzügyi Felügyeleti Hatóság) határozatlan időre felhatalmazta a Csoportot, és ezen keresztül az Erste Bankot, hogy az IRB módszer alkalmazásával, 2008. április 1-től kockázattal súlyozott kitétségi összegekkel számoljon hitelezési kockázatra. (IRB hivatalos értesítés: 2008. március 28.; Az IRB hivatalos értesítés egyes banki szervezetek számára és konszolidált szinten külföldi intézmények számára) A Bank hitelkockázati modelljeit évente validálja a vonatkozó szabályozásoknak megfelelően.

A következő szegmensek tartoznak az fejlett IRB módszer alá:

- Lakosság

A következő szegmensek tartoznak az alapszintű IRB alapszintű módszer alá:

- Vállalatok
- Intézmények
- Központi kormányzat és központi bank
- Vállalati / Speciális hitelezés (Ingatlanfinanszírozás)

Minősítési rendszerek és a külső hitelminősítők (ECAI-k) alkalmazása

A minősítési rendszerek magukban foglalnak minden olyan modellt, folyamatot, ellenőrzést, adatgyűjtést és adatfeldolgozást, amely a hitelezési kockázatok felmérését, a kitétségek minősítési kategóriákba sorolását, valamint a nemteljesítési valószínűségek számszerűsítését szolgálják, bizonyos kitétség-típusokra.

Az Erste Bank által használt minősítési rendszerek eleget tesznek az IRB módszer alkalmazásához szükséges követelményeknek.

A szuverén ügyfelekre külső minősítők értékelésének felhasználásával történik (Moody's besorolás alkalmazásával), saját modell alapján.

Minősítési modellek és módszerek

A belső minősítési modellek és a kockázati paraméterek becsült értékei kulcsszerepet töltenek be a hitelezési kockázatok kezelésében, a döntéshozatali folyamatokban és a hitelezési műveletekben. Továbbá, a tőkekövetelmény felmérési folyamatához ezekből származnak a fő meghatározó elemek.

Az Erste Bank empirikus - statisztikai és szakértői alapú modell típusokat alkalmaz. Az időszakos validálás biztosítja a minősítési modellek és kockázati paraméterek minőségét.

Az ügyfélminősítés célja az ügyfelekkel kapcsolatos kockázatok lehető legjobb megbecslése, vagyis a nemteljesítés egy éven belüli valószínűségének megállapítása (nemteljesítés valószínűsége 'PD').

A kockázat felmérése elsősorban az ügyfélminősítésen alapszik, azonban az egyedi hitelkockázatokkal kapcsolatos döntések nem kizárólag az ügyfélminősítésen alapszanak, hanem a kockázati tényezők érték figyelembe vétele mellett születnek meg. Ezen a keretrendszeren belül az ügyfél és az ügyfélkockázatokon túl az ügyletben részt vevő minden potenciális harmadik fél és egyes esetekben a fedezet szintén felülvizsgálat tárgyát képezi.

Az alkalmazandó minősítési módszert az ügyfél besorolásától függően kell meghatározni:

- Lakosság
- Vállalatok
- Bankok
- Szuverén

Minden ügyfélhez egy bizonyos minősítési módszert rendel a Bank az alábbiak szerint:

Kitettségi osztályok	STATISZTIKAI MODEL	SZAKERTŐI MODEL
Lakosság, kiskereskedelem	✓	
Vállalatok	✓	✓
KKV	✓	
Speciális hitelezés (IPRE)		✓
Bankok		✓
Egyéb pénzügyi intézmények		✓
Központi kormányzat és központi bank		✓
Ország		✓
Állam		✓
Részesedések	✓	✓

A minősítési módszerek a bankok és a szuverének minősítése esetében az Erste Group AG szinten központosítva kerülnek meghatározásra, regionális módosítások nélkül és a Group társaságainak rendelkezésére bocsátja.

A többi minősítési módszer (magánszemélyek minősítése, KKV-k minősítése, vállalatok minősítése és speciális hitelezés minősítése) egységes modellezési iránymutatásokat követnek. Az Erste Banknál a modellstruktúrák az adott portfólióknak megfelelő regionális adaptációkkal rendelkeznek.

A minősítési rendszerek megbízhatóságának ellenőrzését szolgáló eljárások

A minősítési rendszereket legalább évente egyszer felül kell vizsgálniuk az Erste Group AG kompetenciaközpontjainak, a felülvizsgálat csoportszintű előírásoknak megfelelően.

Lakossági portfóliók esetén egyaránt ellenőrzik az alkalmazási és a magatartási scorecardokat. Visszamérés során a Bank - a kompetenciaközpontokkal együtt - megvizsgálja, többek között a minősítés eloszlását, kalibrálását és diszkriminatív erejét.

Amennyiben a felülvizsgálat alapján szükséges, a modelleket kiigazításra vagy újrafeljesztésre kerül. A vállalati hitelezés során használt minősítések felülvizsgálata hasonló, mint a lakossági minősítések felülvizsgálata.

A belső minősítési rendszer szerkezete

Az ügyféltípustól és a terméktől függően, a Bank olyan rendszereket használ, amelyek ügyfél- és termékadatokat használnak fel a minősítés megállapításához. Ahol ez nem elérhető, a minősítést egy külön szabályzatban foglalt eljárás alapján állapítják meg.

A Bank által alkalmazott minősítési rendszereket az Erste Group AG leányvállalataira érvényes standardok alapján és a magyar szabályozásokkal összhangban alakították ki. A Bank minősítési rendszerét az Erste Group AG Validációs egysége validálja éves gyakorisággal.

A Bank vezetése rendszeresen kap tájékoztatást a validálás eredményéről. Amennyiben a validációs folyamat hiányosságokat tár fel a Bank minősítési rendszerére és a kapcsolódó folyamatokra vonatkozóan, a Banknak kockázatmérséklési intézkedéseket kell meghatároznia és végrehajtania a kockázatkezeléshez kapcsolódó területein.

A külső hitelminősítő ügynökségek által adott minősítéseket az egyes ügynökségek esetében összerendelik a belső minősítési rendszerből származó minősítésekkel.

A CRR 4 (98) cikke értelmében a külső hitelminősítő intézmény (ECAI) olyan hitelminősítő ügynökséget jelent, amely a hitelminősítő intézetekről szóló 1060/2009/EK Rendelet szerint bejegyzett vagy tanúsított.

A Bank által használt külső hitelminősítők és hitelminőségi kategóriák az alábbiak:

Moody's	OECD Országkockázati Minősítések	Hitel minőségi kategóriák
Aaa - Aa3	0 - 1	1
A1 - A3	2	2
Baa1 - Baa3	3	3
Ba1 - Ba3	4 - 5	4
B1 - B3	6	5
Caa1 és alatta	7	6

CRR 444. cikk d) pontja - Külső minősítések hozzárendelése hitelminőségi lépésekhez

A minősítési folyamat leírása

A Bank, különböző minősítési rendszereket használ, a központi kormányzatok és jegybankok, hitelintézetek, önkormányzatok, lízingcégek, biztosító társaságok, gazdálkodó szervezetek, projektársaságok, lakossági ügyfelek és egyéb szervezetek esetén.

Minden ügyfél minősítésekor a Bank objektív és számszerűsíthető, valamint szubjektív és nem számszerűsíthető szempontokat alkalmaz. A portfólió felülvizsgálatára támaszkodva, a minősítési eljárásból származó információt folyamatosan korábbi adatokkal mérjük össze.

A Bank az IRB minősítési rendszereit és minősítési módszereit a szabályozói előírásoknak megfelelően évente visszaméri és validálja.

Központi kormányzatok és jegybankok minősítése

A központi kormányzatok és jegybankok (vagy nemzeti bankok) az Erste Holding szintjén kerülnek minősítésre egy 1993-ban bevezetett és rendszeresen felülvizsgált speciális minősítési rendszer használatával. A minősítés különösen a külföldi devizában való eladósodottság rövid-, közép- és hosszú távú kockázatára koncentrál. Az országkockázatot egyenlőnek tekinti a központi kormányzat által hordozott kockázattal, beleértve magát a kormányt, a jegybankot (MNB) és azokat az intézményeket, amelyeket a kormány egyetemleges kezessége támogat. A Bank a minősítést negyedévenként aktualizálja a gyorsan változó környezet torzító hatásainak mérséklése érdekében. A kockázati modell kétféle országot különböztet meg: iparosodott és fejlődő (feltörekvő) piacokat.

Hitelintézetek és befektetési vállalkozások minősítése

A hitelintézetek és befektetési vállalkozások minősítéséhez az Erste Holding saját, dedikáltan kifejlesztett modelljét használja.

Ez a minősítési rendszer egy szakértői modell, amely a kvantitatív, kvalitatív és országkockázati kritériumokra is épül annak érdekében, hogy a transzfer kockázat lefedésre kerüljön.

Vállalkozások minősítése

Gazdálkodó szervezetek minősítésekor a Banknak vizsgálnia kell a tőkeellátottságot, a tőkeszerkezetet, a likviditást, a jövedelmezőséget és az adósságszolgálatot. Az előzőeken túlmenően, az alkalmazott mérlegelemző rendszer más mutatókat is kiszámít az értékeléshez. A múltira vonatkozó adatokon kívül, a Bank a minősítés során figyelembe veszi még a jövőre vonatkozó várakozásokat is. Kötelezően felülvizsgált szubjektív szempontok: tulajdonosi szerkezet, a vezetés szakmai imázsa, a piaci helyzet és várható alakulása, a megrendelések összeállítása, szektorinformációk, jövőbeli kilátások értékelése és a tervezés minősége.

A Bank egy 13+R szintű hitelfelvevő-minősítési rendszert használ vállalkozásokhoz: 1 – Lényegében kockázatmentes; 2 – Minimális kockázatú; 3 – Alacsony kockázatú; 4a, 4b, 4c – Átlag alatti kockázatú; 5a,5b, 5c – Átlagos kockázatú; 6a – 6b Átlagos szint feletti kockázatú; 7 – Kitettségi limit; 8 – Korai figyelmeztetés; R1-5 – Nemteljesítő.

Lakossági ügyfelek minősítése

A Bank lakossági portfólióján belüli kitettségek minősítésének megállapítására a Bank ügyfélspecifikus scorecardokat használ. Az ilyen ügyfélspecifikus scorecardokat, az ügyfélszintű információkon alapuló scorecarddal kiegészítve egy ügyfélszintű minősítési rendszerbe integrálja.

A lakossági portfólión belül a magánszemélyekre alkalmazott minősítési skála (amelyet a tőkeszámításnál is bemutatunk) 8+R fokozatból áll. A mikrovállalkozói ügyfeleket a vállalati ügyfelekhez hasonlóan 13+R fokozatból álló skálán minősítjük.

Részesedések

A Bank részesedéseit negyedévente minősíti. A részesedésekre vonatkozó minősítési kategóriák és céltartalékképzési ráták megállapítása a Bank nyilvántartásaiban szereplő könyv szerinti értékük és valós piaci értékük alapján történik. Részesedés minősítésekor figyelembe kell venni, hogy a társaság gazdasági tevékenysége milyen tendenciákat mutat az előző évekkel összehasonlítva, és milyen változások várhatóak rövid- és középtávon. A Bank nem vesz részt nyereségrészesedések megszerzésében.

A kibocsátóra és a kibocsátott értékpapírra vonatkozó hitelminősítés nem kereskedési könyvi tételekre való alkalmazása

Kibocsátók minősítése ugyanúgy történik, mint más ügyfelek esetében. A szuverén ügyfelekre külső minősítők értékelésének felhasználásával történik (Moody's besorolás alkalmazásával), saját modell alapján.

Más ügyfelek esetében belső minősítés történik.

Nemteljesítés valószínűsége (PD)

A PD az ügyfeleket jellemző nemteljesítési valószínűséget becsli meg.

A PD becslések kvantitatív validálásához az Erste Holding a leányvállalataira meghatározott standardokat alkalmazza. Magát a validációt az Erste Holding Validációs egysége évente hajtja végre, mint független szakértői csoport. A validációba beletartozik a minősítési kategóriákra becsült portfóliószintű PD és a hosszútávú PD visszamérése.

Ezen kívül a Bank összehasonlítja az empirikus portfóliószintű nemteljesítési rátákkal és a hosszútávú, minősítési kategóriákra épülő nemteljesítési rátákkal. A felügyeleti hatóság által jóváhagyott módszertan szerint, amennyiben a validáció elemzése alulbecslést észlel, újrabecslés szükséges.

Nemteljesítéskori veszteségráta (LGD)

Az LGD annak a veszteségnek a volumenbecslésére használatos, amelyet a Bank átlagosan elszenved, ha egy ügylet nemteljesítővé válik, figyelembe véve a követelések behajtásához kapcsolódó költségeket és a pénz időértékét is. A veszteség abszolút nagyságát az adott ügylet kapcsán fennálló követelések összértékére (= nemteljesítéskori kitettség vagy EAD) vetítik a nemteljesítési esemény bekövetkezése időpontjában. A Bank a saját becsült nemteljesítéskori veszteségrátáját (LGD) alkalmazza a lakossági szegmensben.

Az LGD-t az Erste Holding Validációs egysége évente validálja. Ebbe alapvetően beletartozik a poolok felülvizsgálata, a workout folyamat változásainak áttekintése, az újonnan elérhető tényszerű információ összehasonlítása a korábbi becslésekkel, a becslések makro-kiigazításának áttekintése, és ezért kvantitatív és kvalitatív elemeket egyaránt tartalmaz. Ha a validáció visszamérése tényleges empirikus adatok alapján bizonyítékot szolgáltat arra, hogy a becsült LGD paraméterek nem elég konzervatívak, vezetői beavatkozás és újrabecslés szükséges. A Bank megtérülési adatokat használ termékszinten az LGD becslésére, és ez a folyamat a belső adatbázisra épül.

Hitel-egyenértékesítési tényező (CCF)

A CCF azt mutatja meg, hogy a referenciaidőpontban még ki nem használt mérlegen kívüli kitettség mekkora hányadának lehívása várható az ügyféltől a nemteljesítés dátumáig. A tőkeszámítás során ezt az összeget még hozzá kell adni a mérlegen kívüli kitettség már lehívott részéhez, hogy megkapjuk a nemteljesítéskori kitettség becsült értékét (EAD).

A Bank becslést ad a hitelegyenértékesítési tényezőre (CCF) a lakossági szegmens ruolózó terméktípusai esetén (folyószámlahitelek és hitelkártyák).

A CCF-t az Erste Holding Validációs egysége évente validálja. Ebbe alapvetően beletartozik a poolok felülvizsgálata, a vonatkozó banki folyamatok (pl. folyószámla-monitorozás) változásainak áttekintése, az újonnan elérhető tényszerű információ összehasonlítása a korábbi

becslésekkel, annak áttekintése, hogy szükséges-e a becslések makro-kiigazítása, és ezért kvantitatív és kvalitatív elemeket egyaránt tartalmaz.

Ellenőrzési mechanizmus a minősítési rendszerhez

Minden kifejlesztett új IRB modellt használat előtt felül kell vizsgálnia a Független Csoportszintű Validációs osztálynak (Erste Group AG). A fejlesztési standardoknak való megfelelést és az eredmények minőségét a dokumentált validációs standardok alapján értékeli ki.

A validációs eljárásokat és módszereket az Erste Group AG Közzétételi beszámolója részletesen tárgyalja: <https://www.erstegroup.com/en/investors/reports/regulatory-reports>.

A hitelezési kockázat kvantitatív közzététele

Az IRB módszer alá tartozó kitétségek tekintetében a Függelék tartalmazza a központi kormányzatok és jegybankok, intézmények, vállalatok, lakosság, és saját tőke lebontását PD osztályok, kitétség, fennálló hitelek, le nem hívott kötelezettségek, EAD és EAD-vel súlyozott átlagos RW-k. A lakossági kitétségi osztályhoz - amely az egyetlen olyan kitétségi osztály, amelyhez LGD becsléseket végzünk - egy további dimenzió az EAD-val súlyozott átlagos LGD.

Hitelkockázati besorolás

Erste Bank Hungary minden ügyfelet az alábbi kockázati kategóriák egyikébe besorolja:

Alacsony kockázat: Jellemzően olyan ügyfelek (lakossági vagy vállalati), akik régóta kapcsolatban állnak a Bankkal, vagy nagy, nemzetközileg ismert ügyfelek. Erős a pénzügyi helyzetük, annak a valószínűsége, hogy pénzügyi nehézségbe kerüljenek alacsony. Nem estek késedelembe az elmúlt egy évben, Új üzletet jellemzően ebben a kategóriában lévő ügyfelekkel köt a Bank.

Külön figyelendő: Olyan nem lakossági ügyfelek, akiknek a múltban késedelmes kitétségük volt, vagy fennál a veszélye, hogy pénzügyi nehézségek lesznek középtávon, illetve olyan lakossági ügyfelek, akiknél felmerült fizetési probléma a múltban. Ezek az ügyfelek jellemzően a közelmúltban megfélemlen teljesítettek.

Kockázatos: Az ügyfél nemteljesítési valószínűsége nagyobb. Fennáll az esélye, hogy rövidtávon pénzügyi nehézségeik lesznek. Fokozottan érintheti őket a gazdaság rövidtávú kedvezőtlen alakulása. Esetleges restrukturálás szükséges, vagy már folyamatban van. Ezeket az ügyfeleket külön terület kezeli a Bankon belül.

Nemteljesítő: Az ügyfél egy, vagy több feltételnek megfelel a CRR 178 paragrafusában foglaltaknak. Ez lehet annak valószínűsége, hogy nem fogja tudni visszafizetni a kitétséget, vagy, hogy materiális kitétséggel 90 napnál nagyobb késedelembe van, átstrukturálásban részesült, amely elengedéssel járt, veszteséget realizált a Bank rajta, vagy csődeljárás van folyamatban az ügyfélen. Az Erste Group ügyfélszintű default definíciót alkalmaz minden ügyfélszegmensben.

Hitelkockázati monitoring

A Bank kockázatkezelési területei rendszeresen vizsgálják a hitelportfóliót annak minőségét, és a szabályzatoknak történő megfelelést.

Minden hitelkockázati hitelkeret és tranzakció a meghatározott limiteknek megfelelően történik. A limiteket évente felülvizsgálja a Bank. A limitek napi monitorozása biztosított egy belső limitfigyelő rendszerrel.

Csoportszinten meghatározott és sztenderdizált early-warning monitoring működik a Bankban, hogy megfelelő időben észre lehessen venni és kezelni lehessen az esetleges nem kedvező elmozdulásokat. Az early-warning monitoring folyamatot a vállalati kockázatkezelés végzi a vállalati ügyfelekre. Amennyiben egy early-warning jel észlelésre kerül, az ügyfél teljes hitelkitétsége és az ügyfél minősítése is felülvizsgálatra kerül. Amennyiben szükséges, a megfelelő kockázatsökkentő lépéseket megteszi a Bank. A figyelőlistákkal kapcsolatban rendszeres felülvizsgálati megbeszéléseket tart a Bank, hogy figyelemmel kísérje a rossz hitelképességű ügyfeleket és megvitassa a szükséges megelőző intézkedéseket.

Kisvállalatok és lakossági ügyfelek esetében a monitoring és hitel-felülvizsgálat automatizált folyamattal történik. A lakossági kockázatkezelésen az early-warning jelek közé tartozik többek között egy új ügyfél minőségromlásának vizsgálata, a behajtás hatékonyságának csökkenése. Továbbá ha az early-warning jelei azonosításra kerülnek, a monitoring fennáll akkor is, ha az ügyfél teljesíti a szerződés szerinti kötelezettségeit.

Az Erste Bank nemteljesítő és problémás hitelfortfóliójával kapcsolatos kedvezőtlen portfólió-változásokat folyamatosan ellenőrzi. További negatív fejlemények bekövetkezte esetén az ügyfeleket workout osztályon kezeli a Bank a lehetséges veszteségek minimalizálása céljából.

Hitelkockázati kitétség

A hitelkockázati kitétség a pénzügyi mérleg következő elemeinek összességét jelenti:

- készpénz és készpénzegyenlegek – látra szóló betétek más pénzügyintézeteknél és a jegybankban
- kereskedési célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok
- nem kereskedelmi céllal, az eredménnyel szemben valós értéken nyilvántartott értékpapírok
- egyéb átfogó bevétellel szemben valós értéken nyilvántartott értékpapírok (FVOCI)
- amortizált bekerülési értékű hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok, kivéve vevő-, és egyéb követelések
- elidegenítési csoportokban eladásra szánt pénzügyi instrumentumok
- pénzügyi lízing követelések
- vevő-, és egyéb követelések
- pozitív valós értékű derivatívák
- mérlegen kívüli hitelkockázatok (elsősorban pénzügyi garanciák és le nem hívott és visszavonhatatlan hitelkötelezettségek).

A hitelkitétség megfeleltethető a bruttó könyv szerinti értéknek (vagy mérlegen kívüli tételek esetében a nominális értéknek), kivéve a következőket:

- kölcsönökkel és az előlegekkel kapcsolatos értékvesztés miatti veszteségek nyilvántartására szolgáló értékvesztési számlák
- céltartalékok a garanciákhoz
- bármilyen kapott fedezet (beleértve a kockázati transzfert a kezesek esetében)
- nettó elszámolások/hatások
- egyéb hitelminőség-javulás
- hitelkockázat romlását megelőző tranzakciók.

A hitelkockázati kitétség 2019. december 31. és 2020. december 31. között 3 074 304 millió forintról 3 803 557 millió forintra emelkedett. Ez 729 253 millió forint, azaz 23.7% változás.

Hitelkockázati kitétségek és pénzügyi eszközök közötti különbségek levezetése

2020

millió forintban	Hitelkockázati kitétségek	Hitelkockázatra képzett értékvesztés	Módosítás	Könyv szerinti érték
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	3 931	3	-	3 928
Derivatívák és kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	157 230	-	-	157 230
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	209 544	-	-	209 544
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	1 100	-	-	1 100
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	-	-	-	-
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	208 444	-	-	208 444
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	120 243	75	4 088	124 331
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	120 243	75	4 088	124 331
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	-	-	-	-
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	-	-	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	2 842 547	61 642	-	2 780 905
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	936 360	1 561	-	934 799
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	309 235	117	-	309 118
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	1 538 091	52 261	-	1 485 830
Kereskedelmi hitelek és előlegek	12 378	160	-	12 218
Pénzügyi lízing követelések	46 483	7 543	-	38 940
Mérlegen kívüli tételek	470 062	6 183	-	463 879
Összesen	3 803 557	67 903	4 088	3 739 817

2019

millió forintban	Hitelkockázati kitétségek	Hitelkockázatra képzett értékvesztés	Módosítás	Könyv szerinti érték
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	19 577	11	-	19 566
Derivatívák és kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	50 989	-	-	50 989
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	114 131	-	-	114 131
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	1 821	-	-	1 821
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	-	-	-	-
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	112 310	-	-	112 310
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	107 332	47	5 483	112 815
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	107 332	47	5 483	112 815
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	-	-	-	-
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	-	-	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	2 343 978	38 237	-	2 305 741
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	754 223	813	-	753 410
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	93 793	49	-	93 744
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	1 440 411	36 062	-	1 404 349
Kereskedelmi hitelek és előlegek	10 726	56	-	10 670
Pénzügyi lízing követelések	44 825	1 257	-	43 568
Értékesítésre tartott pénzügyi instrumentumok	-	-	-	-
Pozitív valós értékű származékos eszközök	-	-	-	-
Mérlegen kívüli tételek	438 297	2 627	-	435 670
Összesen	3 074 304	40 922	5 483	3 038 912

A hitelkitettségek értékvesztése magában foglalja az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök (beleértve a lízing és vevőköveteléseket) értékvesztését, egyéb átfogó eredménnyel szemben értékelt pénzügyi eszközök értékvesztését és a mérlegen kívüli tételek értékvesztését. Az 'egyéb változás' az egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök valós érték változását foglalja magában.

A hitelkockázati kitettség típusai:

A következő oldalakon a hitelkockázati volument az alábbi kategóriákba soroljuk:

- partnerintézmény szektora és pénzügyi instrumentumok;
- mérlegen kívüli kitettség termékek szerinti felosztása;
- iparág és IFRS9 besorolás;
- iparág és kockázati kategória
- régió és kockázati kategória
- régió és IFRS9 besorolás
- üzleti szegmens és kockázati besorolás
- üzleti szegmens és IFRS9 besorolás
- nemteljesítő hitelkitettség üzleti szegmens szerinti bontásban és hitel értékvesztés értékvesztés összetétele
- hitelkockázati kitettség, átstrukturált kitettség és értékvesztés
- átstrukturált hitelkitettség típusai
- átstrukturált kitettség hitelminőség szerinti bontásban
- üzleti szegmens és fedezet
- pénzügyi instrumentum és fedezet
- nem értékvesztett és nem késedelmes hitelkockázati kitettség, pénzügyi eszközönként és kockázati kategóriánként
- nem értékvesztett és nem késedelmes hitelkockázati kitettség, pénzügyi eszközönként fedezettség szerint.

Hitelkockázati kitettség partnerintézmény szektora és pénzügyi instrumentumok típusa szerint

millió forintban	Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok										
	Készpénz és pénzeszköz egyenértékűk	Derivatívák és kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	Vevőkövetelések	Lizingkövetelések	Mérlegen kívüli tételek	Összesen
2020											
Magyar Nemzeti Bank	-	13 867	-	-	-	209 078	-	-	-	-	222 945
Állami szféra	-	40 807	63	108 976	715 869	-	23 213	493	-	1 184	890 605
Hitelintézetek	3 931	83 169	-	10 037	199 284	100 157	-	1	-	7 461	404 040
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-	11 722	1 100	-	-	-	53 081	1 424	20	70 385	137 732
Nem pénzügyi vállalkozások	-	7 665	110	1 230	21 207	-	682 202	10 460	43 162	268 126	1 034 162
Lakosság	-	-	208 271	-	-	-	779 595	-	3 301	122 906	1 114 073
Összesen	3 931	157 230	209 544	120 243	936 360	309 235	1 538 091	12 378	46 483	470 062	3 803 557
	Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok										
millió forintban	Készpénz és pénzeszköz egyenértékűk	Derivatívák és kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	Vevőkövetelések	Lizingkövetelések	Mérlegen kívüli tételek	Összesen
2019											
Magyar Nemzeti Bank	-	6 201	-	-	-	38 289	-	-	-	-	44 490
Állami szféra	-	4 328	68	95 526	605 149	-	57 538	301	-	2 088	764 998
Hitelintézetek	19 577	29 457	-	10 044	139 174	55 504	-	3	-	31 642	285 401
Egyéb pénzügyi vállalkozások	-	5 141	-	-	-	-	60 069	183	27	29 829	95 249
Nem pénzügyi vállalkozások	-	5 862	2 118	1 762	9 900	-	596 326	10 239	41 127	248 073	915 407
Lakosság	-	-	111 945	-	-	-	726 478	-	3 671	126 665	968 759
Összesen	19 577	50 989	114 131	107 332	754 223	93 793	1 440 411	10 726	44 825	438 297	3 074 304

Mérlegen kívüli kitettség termékek szerinti felosztása

millió forintban	2019	2020
Pénzügyi garancia	1 483	1 901
Hitelkeretek	387 795	414 288
Egyéb mérlegen kívüli tételek	49 019	53 873
Összesen	438 297	470 062

Hitelkockázati kitettség iparág és IFRS9 besorolás szerint

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Hitelkockázati kitettségek (AC and FVOCI)	Nem IFRS 9 értékvesztés releváns	Összesen
2020							
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	50 533	20 378	1 498	12	72 421	78	72 499
Bányászat	418	7 309	-	-	7 727	550	8 277
Gyártás	234 124	36 848	5 987	336	277 295	12 421	289 716
Villamosenergia és vízellátás	48 040	2 984	987	3	52 014	3 170	55 184
Építőipar	19 342	6 113	87	6	25 548	12 045	37 593
Ingatlanfejlesztés	2 920	467	10	1	3 398	157	3 555
Kereskedelem	84 853	24 952	2027	284	112 117	4 343	116 459
Szállítás	26 253	9 251	11 794	114	47 412	6 622	54 034
Vendéglátás	1	18 163	4 404	11	22 579	216	22 795
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	724 781	1 193	640	27	726 641	118 772	845 413
Holding társaságok	84 282	926	321	26	85 555	7 459	93 014
Ingatlan forgalmazás	206 443	40 792	2 720	8 687	258 642	10 417	269 059
Egyéb szolgáltatások	13 902	48 992	353	144	63 391	2 813	66 204
Közigazgatás	826 958	223	-	11	827 191	40 870	868 062
Oktatás, egészségügy és művészet	1 830	1 495	16	2	3 343	68	3 411
Lakosság	736 679	115 426	16 243	18 225	886 573	208 262	1 094 835
Egyéb	9	1	5	1	16	-	16
Összesen	2 974 166	334 120	46 761	27 863	3 382 910	420 647	3 803 557

* A nem IFRS 9 értékvesztés releváns oszlop a derivatívákat, a kereskedési célú és az eredménnyel szemben valós értéken értékelt értékpapírokat, az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hiteleket és előlegeket, valamint az egyéb kötelezettségvállalásokat tartalmazza.

Iparág és pénzügyi instrumentumok szerinti bontásban a legtöbb kitettség a háztartásoknál van (1.094.835 millió forint, ami a teljes kitettség 28,8%-a), amit a közigazgatás (868.062 millió forint kitettség, ami 22,8%) és az pénzügyi és biztosítói szolgáltatások (845.413 millió forint kitettség, ami 22,2% a teljes kitettség tekintetében) követ.

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Hitelkockázati kitettségek (AC and FVOCI)	Nem IFRS 9 értékvesztés releváns	Összesen
2019							
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	60 645	4 468	738	7	65 858	507	66 365
Bányászat	703	-	-	-	703	682	1 385
Gyártás	239 396	6 200	1 092	406	247 094	10 368	257 462
Villamosenergia és vízellátás	32 496	2 826	1 033	100	36 455	3 485	39 940
Építőipar	25 697	823	296	555	27 371	10 068	37 439
Ingatlanfejlesztés	9 699	10	9	270	9 988	105	10 093
Kereskedelem	91 967	4 925	1 010	238	98 140	3 626	101 766
Szállítás	29 920	14 899	1 623	538	46 980	6 310	53 290
Vendéglátás	18 305	180	3	11	18 499	144	18 643
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	452 581	50	391	5	453 027	52 093	505 120
Holding társaságok	79 310	20	80	-	79 410	7 749	87 159
Ingatlan forgalmazás	220 870	3 469	399	8 094	232 832	8 121	240 953
Egyéb szolgáltatások	53 446	1 990	315	156	55 907	2 345	58 252
Közigazgatás	732 591	-	-	11	732 602	4 396	736 998
Oktatás, egészségügy és művészet	3 191	118	15	3	3 327	64	3 391
Lakosság	751 870	47 141	21 260	21 073	841 344	111 930	953 274
Egyéb	15	5	4	2	26	-	26
Összesen	2 713 693	87 094	28 179	31 199	2 860 165	214 139	3 074 304

Hitelkockázati kitettség iparág és kockázati kategória

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2020					
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	38 731	14 134	18 130	1 504	72 499
Bányászat	7 770	85	422	-	8 277
Gyártás	239 600	15 300	27 806	7 011	289 717
Villamosenergia és vízellátás	45 435	7 510	1 249	989	55 183
Építőipar	15 740	11 227	10 533	93	37 593
Ingatlanfejlesztés	2 939	96	509	11	3 555
Kereskedelem	65 742	24 704	23 561	2 452	116 459
Szállítás	26 675	5 274	10 177	11 908	54 034
Vendéglátás	15 921	1 805	654	4 415	22 795
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	831 406	7 977	5 363	667	845 413
Holding társaságok	86 048	2 128	4 492	346	93 014
Ingatlan forgalmazás	240 625	11 447	14 226	2 761	269 059
Egyéb szolgáltatások	42 073	13 865	9 792	474	66 204
Közigazgatás	868 036	15	-	11	868 062
Oktatás, egészségügy és művészet	1 426	1 412	557	16	3 411
Lakosság	753 906	251 164	64 531	25 234	1 094 835
Egyéb	-	6	5	5	16
Összesen	3 193 086	365 925	1 87 006	57 540	3 803 557

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2019					
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	43 326	16 874	5 427	738	66 365
Bányászat	465	533	387	-	1 385
Gyártás	235 509	13 460	7 197	1 296	257 462
Villamosenergia és vízellátás	30 134	5 639	3 034	1 133	39 940
Építőipar	28 916	5 336	1 989	1 197	37 438
Ingatlanfejlesztés	9 397	214	204	279	10 094
Kereskedelem	78 857	16 177	5 483	1 249	101 766
Szállítás	32 906	6 055	12 547	1 783	53 291
Vendéglátás	17 222	938	469	14	18 643
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	484 228	17 863	2 636	393	505 120
Holding társaságok	79 361	5 982	1 735	81	87 159
Ingatlan forgalmazás	205 143	24 114	11 280	416	240 953
Egyéb szolgáltatások	45 530	9 051	3 216	455	58 252
Közigazgatás	734 430	2 546	11	11	736 998
Oktatás, egészségügy és művészet	1 528	880	967	16	3 391
Lakosság	637 911	228 080	52 629	34 654	953 274
Egyéb	2	9	11	4	26
Összesen	2576 107	347 555	107 283	43 359	3074 304

Az alacsony kockázatú kitettség aránya a legmagasabb, összesen 83,9%, míg a külön figyelendő 9,6%, a kétes 4,9%, a nem teljesítő 1,5%.

Nem teljesítő kitettségek:

Az Európai Bankfelügyelet (EBA) irányelvei alapján a nem teljesítő kitettségek magukba foglalják a default-ban lévő (értékvesztett) kitettségeket és az átstrukturált (forborne) megfigyelési időszakban lévő kitettségeket, melyek hitelkockázati szempontból folyamatos romlást mutatnak. Előbbi egy szélesebben értelmezett definíció, mint a CRR-ben megfogalmazott. A nem teljesítő – nem értékvesztett kategóriába tartoznak a forborne hitelekkel rendelkező azon ügyfelek, akiknél ismét szükség van átstrukturálásra, illetve meghaladták a 30 napos fizetési késedelmet. A nem teljesítő besorolás az alábbiakat jelenti:

- 1) minden default (értékvesztett) kitettség
 - a) 90 napot meghaladó fizetési késedelem
 - b) a valószínűsíthetően visszafizetésre nem kerülő kitettség
- 2) valamint a további esetek
 - a) ‘próbaidő’ alatt lévő teljesítő forborne hitelek, melyeken default esemény keletkezik, vagy
 - b) ‘próbaidő’ alatt lévő teljesítő forborne hitelek, amelyek meghaladták a 30 napos fizetési késedelmet, a forborne tételek tekintetében, vagy
 - c) ‘próbaidő’ alatt lévő teljesítő forborne hitelek, amelyek esetében ismételt átstrukturálási intézkedés szükséges bármely hitel esetében, vagy
 - d) azon nem lakossági ügyfeleknél, akiknél 18 hónapon belül nem történt meg a végső forborne intézkedés

Az Erste Bank esetében (hasonlóan a teljes Erste Grouphoz) a nem-teljesítő és default besorolás összehangolásra került. Ezért minden ügyfél aki rendelkezik nem-teljesítő kitettséggel a 2-es pont szerint defaultba kell tenni.

Hitelkockázati kitettség régió és kockázati kategória szerint

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2020					
Elsődleges piacok	3 188 478	365 832	186 617	57 540	3 798 467
Ausztria	43 551	-	460	-	44 011
Csehország	884	-	25	-	909
Szlovákia	53	-	1	-	54
Románia	230	-	26	-	256
Magyarország	3 136 451	365 832	186 105	57 540	3 745 928
Horvátország	7 309	-	-	-	7 309
Szerbia	-	-	-	-	0
Egyéb EU országok	1 609	93	363	-	2 065
Egyéb országok	2 877	-	-	-	2 877
Feltörekvő piacok	122	-	26	-	148
Ázsia	112	-	-	-	112
Latin-Amerika	6	-	16	-	22
Közél-Kelet/Afrika	4	-	10	-	14
Összesen	3 193 086	365 925	187 006	57 540	3 803 557

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2019	2 570 959	347 234	107 159	43 359	3 068 711
Elsődleges piacok	29 971	75	370	-	30 416
Ausztria	3 046	23	-	-	3 069
Csehország	124	10	1	-	135
Szlovákia	198	44	11	-	253
Románia	2 537 620	347 082	106 777	43 359	3 034 838
Magyarország	-	-	-	-	-
Horvátország	-	-	-	-	-
Szerbia	1 611	282	119	-	2 012
Egyéb EU országok	1 650	39	-	-	1 689
Egyéb országok	66	-	5	-	71
Feltörekvő piacok	-	-	-	-	-
Ázsia	66	-	-	-	66
Latin-Amerika	-	-	5	-	5
Közél-Kelet/Afrika	-	-	-	-	-
Összesen	2 574 286	347 555	107 283	43 359	3 072 483

Hitelkockázati kitétség régió és IFRS9 besorolás szerint

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Teljes hitelkockázati kitétség	Nem IFRS 9 értékvesztés releváns	Összesen
2020							
Elsődleges piacok	2 971 732	333 733	46 761	27 863	3 380 089	418 378	3 798 467
Ausztria	26 684	61	-	-	26 745	17 266	44 011
Csehország	-	25	-	-	25	884	909
Szlovákia	25	1	-	-	26	28	54
Románia	233	8	-	-	241	15	256
Magyarország	2 944 790	326 329	46 761	27 863	3 345 743	400 185	3 745 928
Horvátország	-	7 309	-	-	7 309	-	7 309
Szerbia	-	-	-	-	-	-	-
Egyéb EU országok	539	357	-	-	896	1 169	2 065
Egyéb országok	1 777	-	-	-	1 777	1 100	2 877
Feltörekvő piacok	118	30	-	-	148	-	148
Ázsia	112	-	-	-	112	-	112
Latin-Amerika	7	15	-	-	22	-	22
Közél-Kelet/Afrika	-	14	-	-	14	-	14
Összesen	2 974 166	334 120	46 761	27 863	3 382 910	420 647	3 803 557

Az első (Stage 1) és második (Stage 2) értékelés kosár tartalmazza a nem értékvesztett kitétséget, míg a harmadik értékelési kosár (Stage 3) tartalmazza az értékvesztett hitelkockázatot. Könyvekbe kerüléskor értékvesztett eszközök (POCI) vásárlással vagy származtatással kerülnek a mérlegbe.

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Teljes hitelkockázati kitettség	Nem IFRS 9 értékvesztés releváns	Összesen
2019							
Elsődleges piacok	2 712 847	87 094	28 179	31 199	2 859 319	211 213	3 070 532
Ausztria	13 277	8	-	-	13 285	17 131	30 416
Horvátország	-	-	-	-	-	-	-
Románia	238	-	-	-	238	15	253
Szerbia	-	-	-	-	-	-	-
Szlovákia	134	1	-	-	135	-	135
Csehország	2 523	-	-	-	2 523	546	3 069
Magyarország	2 696 675	87 085	28 179	31 199	2 843 138	193 521	3 036 659
Egyéb EU országok	978	-	-	-	978	1 034	2012
Egyéb országok	1 618	-	-	-	1 618	71	1 689
Feltörekvő piacok	71	-	-	-	71	-	71
Dél-Európa	-	-	-	-	-	-	-
Ázsia	66	-	-	-	66	-	66
Latin Amerika	5	-	-	-	5	-	5
Közél-Kelet/Afrika	-	-	-	-	-	-	-
Összesen	2 715 514	87 094	28 179	31 199	2 861 986	212 318	3 074 304

A POCI állományon belül a defaultos ügyfelekkel szembeni követelések 9.411 millió forint (2019-ben 14.110 millió forint volt), a nem defaultos 18.452 millió forint (2019-ben 17.089 millió forint volt).

A hitelkockázati kitettség 709.269 millió forinttal, azaz 23,4%-kal nőtt Magyarországon, 13.595 millió forinttal, ami 44,7% nőtt Ausztriában, míg a többi elsődleges piacnak számító ország összesen 5.071 millió forinttal nőtt, ami 146,7% növekedés. Az egyéb EU országokban 53 millió forint, vagy 2,6% volt a növekedés. Növekedés volt az egyéb országok (1.188 millió forint) és a feltörekvő piacok (77 millió forint) esetében is. Az elsődlegese piacok az Erste Hungary teljes kitettségének a 99,9%-át tették ki 2020 december 31.-én (úgy, mint 2019-ben)

Hitelkockázati kitettség jelentési szegmens és kockázati kategória szerint

A riporting kategóriák mátrixa magában foglalja a földrajzi és az üzleti szegmenseket.

Hitelkockázati kitettség üzleti szegmens és kockázati besorolás szerint

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2020					
Lakosság	768 576	267 519	73 167	26 077	1 135 339
Vállalatok	862 132	92 769	113 132	31 463	1 099 496
Csoportszintű vállalatok	1 561 278	5 637	707	-	1 567 622
Eszköz- és forrás menedzsment és Vállalati Központ	1 100	-	-	-	1 100
Összesen	3 193 086	365 925	187 006	57 540	3 803 557

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2019					
Lakosság	650 312	242 108	58 701	35 790	986 911
Vállalatok	875 859	93 827	47 860	7 569	1 025 115
Csoportszintű vállalatok	1 048 115	11 620	722	-	1 060 457
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	1 821	-	-	-	1 821
Összesen	2 576 107	347 555	107 283	43 359	3 074 304

Hitelkockázati kitétség üzleti szegmens és IFRS 9 besorolás szerint

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Teljes hitelkockázati kitétség	Nem IFRS 9 értékvesztés releváns	Összesen
2020							
Lakosság	760 257	131 145	16 762	18 665	926 829	208 509	1 135 338
Vállalatok	797 013	202 870	29 999	9 198	1 039 080	60 417	1 099 497
Csoportszintű vállalatok	1 416 896	105	-	-	1 417 001	150 621	1 567 622
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	-	-	-	-	-	1 100	1 100
Összesen	2 974 166	334 120	46 761	27 863	3 382 910	420 647	3 803 557

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Teljes hitelkockázati kitétség	Nem IFRS 9 értékvesztés releváns	Összesen
2019							
Lakosság	780 429	50 612	22 057	21 516	874 614	112 297	986 911
Vállalatok	918 773	36 482	6 122	9 683	971 060	54 055	1 025 115
Csoportszintű vállalatok	1 014 491	-	-	-	1 014 491	45 966	1 060 457
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	-	-	-	-	-	1 821	1 821
Összesen	2 713 693	87 094	28 179	31 199	2 860 165	214 139	3 074 304

Hitelezési veszteség (Értékvesztés)

Az értékvesztés magában foglalja a pénzügyi eszközökre, kötelezettségvállalásokra, pénzügyi garanciákra és az egyéb kötelezettségvállalásokra képzett értékvesztést.

Az értékvesztés fedezettsége a nem-teljesítő mérlegen belüli és kívüli ügyleteknek (beleértve mindhárom kosár értékvesztését) 113,79% volt 2020. december 31-én (2019-ben 92,70%). A nem-teljesítő ügyletek értékvesztéssel nem fedezett részére a Bank feltételezi, hogy megfelelő mértékű fedezet vagy egyéb térülés áll rendelkezésre.

2020-ban a nem-teljesítő állomány 14.181 millió forinttal (vagy 32,7%-kal) nőtt.

A lakossági portfólión belül csökkent a nem-teljesítő kitétség, mivel a moratórium hatására nem jelentek meg új nem-teljesítők, illetve a workout továbbra is hatékonyan kezelte a késett állományt. Emellett a vállalati portfólión belül nagymértékben emelkedett az NPL kitétség,

a valószínűsíthetően visszafizetésre nem kerülő default állomány miatt, így a 2019-es szintet meghaladja az összes defaultos kitettség. Az értékvesztés állomány a hiteleken, kötelezettségvállalásokon és pénzügyi garanciákon összességében 25.278 millió forinttal (vagy 62,9%-kal) nőtt.

A következő tábla bemutatja a nem-teljesítő hitelezési kitettségek értékvesztés fedezettségét (fedezetek figyelmen kívül hagyásával) 2020. december 31-re és 2019. december 31-re.

A nem-teljesítő kitettség arány (NPE ráta) a nem-teljesítő kitettség és a teljes kitettség hányadosa, míg az NPE fedezettségi ráta előáll az értékvesztés (minden ami IFRS9 releváns) és a nem-teljesítő kitettség hányadosaként. A fedezetek nem kerülnek figyelembe vételre.

Nemteljesítő hitelkitettség üzleti szegmens szerinti bontásban és hitel értékvesztés

millió forintban	Nem teljesítő		Hitelkockázati kitettségek			Értékvesztés	Nem teljesítő kitettségek fedezettsége		Nem telj. Kitettség aránya	Nem teljesítő kitettség fedezettsége		Nem telj. kitettség fedezettségi mutató		
	Összesen	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI	AC és FVOCI		Összesen	AC és FVOCI		Összesen	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI	
2020														
Lakosság	26 077	25 734	1 135 339	926 830	38 735	15 102	14 826	2,30%	2,78%	148,54%	150,52%	57,91%	57,61%	
Vállalatok	31 463	30 438	1 099 497	1 039 080	25 952	18 868	18 867	2,86%	2,93%	82,48%	85,26%	59,97%	61,98%	
Csoportszintű vállalatok	-	-	1 567 621	1 417 000	786	-	-	0,00%	0,00%	-	-	-	-	
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	-	-	1 100	-	-	-	-	0,00%	-	-	-	-	-	
Összesen	57 540	56 172	3 803 557	3 382 910	65 473	33 970	33 693	1,51%	1,66%	113,79%	116,56%	59,04%	59,98%	

millió forintban	Nem teljesítő		Hitelkockázati kitettségek			Értékvesztés	Nem teljesítő kitettségek fedezettsége		Nem telj. Kitettség aránya	Nem teljesítő kitettség fedezettsége		Nem telj. kitettség fedezettségi mutató	
	Összesen	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI	AC és FVOCI		Összesen	AC és FVOCI		Összesen	AC és FVOCI	Összesen	AC és FVOCI
2019													
Lakosság	35 790	35 229	986 911	874 614	31 911	20 216	19 897	3,63%	4,03%	89,16%	90,58%	56,48%	56,48%
Vállalatok	7 569	7 219	1 025 115	971 060	7 975	5 686	5 684	0,74%	0,74%	105,38%	110,48%	75,13%	78,73%
Csoportszintű vállalatok	-	-	1 060 457	1 014 491	309	-	-	0,00%	0,00%	-	-	-	-
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	-	-	1 821	-	-	-	-	0,00%	-	-	-	-	-
Összesen	43 359	42 448	3 074 304	2 860 165	40 195	25 902	25 581	1,41%	1,48%	92,70%	94,69%	59,74%	60,26%

A várható hitelveszteség (ECL) mérése

Az általános értékvesztési sztenderdeket belső irányelvek szabályozzák a Bankban. Az IFRS9 szerint, az értékvesztés a kitétség minden elemére számol hitelveszteséget, legyen akár amortizált bekerülési értéken (AC) vagy egyéb átfogó bevétellel szemben valós értéken nyilvántartott (FVOCI). Ide tartoznak a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, kölcsönök és előlegek, kereskedelmi bankoknál vezetett nostro számla látra szóló egyenlege csakúgy, mint a pénzügyi lízingek és a kereskedelmi követelések. Ezen kívül hitelkockázati céltartalékot számítunk hitelnyújtási kötelezettségre és pénzügyi garanciákra, amennyiben az IFRS9 hatálya alá tartoznak.

Az IFRS 9 szerint három értékelési kosár van a várható hitelezési veszteség (expected credit loss, ECL) méréséhez. Az 1-es értékelési kosárba azok a pénzügyi eszközök tartoznak, amelyek nem értékvesztettek a könyvekbe kerüléskor, és amelyeknek a hitelkockázata nem növekedett jelentősen a bekerülés óta. Az 1-es kosárban a hitelkockázati értékvesztéseket tizenkét hónapra számítjuk.

Amennyiben a könyvekbe kerülés óta a hitelkockázat jelentős romlása figyelhető meg, de a pénzügyi eszköz még nem értékvesztett, akkor a 2-es értékelési kosárba kerül. A 2-es kosárba tartozó pénzügyi eszközök várható hitelezési veszteségét élettartam (LT) alapon számítjuk. Ha a pénzügyi eszköz értékvesztett, akkor a 3-as értékelési kosárba kerül. A 3-as értékelési kosárban lévő pénzügyi eszközökre a várható hitelezési veszteség élettartam alapon történik.

A vásárolt vagy eredetileg értékvesztett (purchased or originated credit impaired, POCI) pénzügyi eszközök azok, amelyek értékvesztettek a könyvekbe kerüléskor. A rájuk vonatkozó várható hitelezési veszteség mindig élettartam alapon történik.

Az értékelési kosarakba történő besorolással kapcsolatos további információkért lásd 'A pénzügyi eszközök értékelési kosarakba való besorolása; értékvesztett pénzügyi eszközök' fejezetet.

Az Erste Bank által alkalmazott, az IFRS 9 szabvány előírásaira vonatkozó legfontosabb megfontolásokat, inputokat és feltételezéseket az alábbiakban mutatjuk be.

A pénzügyi eszközök értékelési kosarakba való besorolása; értékvesztett pénzügyi eszközök

Az IFRS9 által megszabott értékvesztési követelmények szerint a pénzügyi eszközök három csoportra („értékelési kosárba”) válnak szét, ez alól kivételt képez a POCI („könyvekbe kerüléskor értékvesztett eszköz”), ami önálló kategória. Az értékvesztési státusztól függően és a megállapított hitelkockázat alapján, minden eszköz a három értékvesztési kategória egyikébe kerül.

Az 1-es értékelési kosárba nem értékvesztett pénzügyi eszközök tartoznak a könyvekbe kerüléskor, és nem értékvesztett pénzügyi eszközök jelentős hitelkockázati romlás nélkül a bekerülés óta, függetlenül a hitelminősítésüktől, vagy, ha az IFRS 9 szerinti alacsony kockázat miatti mentességet élveznek.

A 2-es értékelési kosár nem értékvesztett pénzügyi eszközöket tartalmaz jelentős hitelkockázati romlással a bekerülés óta, az IFRS 9 szerinti alacsony kockázat miatti mentesség nélkül. A 2-es kosárban a hitelkockázati értékvesztést élettartami ECL-ként számítjuk. Teljesítő ügyfélnek történő korábbi hitelszerződés alapján történt folyósítások esetén a teljes kitétség (mérlegen belüli és kívüli) vagy az 1-es vagy a 2-es kosárba kerül, attól függően, hogy a hitelkockázat hogyan alakult a szerződéskötés és a folyósítás óta.

A 3-as értékelési kosár olyan pénzügyi eszközöket tartalmaz, amelyek értékvesztettek a beszámolási fordulónapon, de nem voltak értékvesztettek a könyvekbe kerüléskor. A besorolás elve az, hogy a pénzügyi eszköz akkor lesz értékvesztett, ha az ügyfél nemteljesítővé válik.

A nemteljesítés fogalmát az Erste Hungary a EBA/GL/2016/07 “Guidelines on the application of the definition of default under Article 178” 575/2013 számú EU rendelet alapján határozza meg. A meghatározás rögzíti a nemteljesítő státusz egymáshoz kapcsolódó ügyfelek csoportjai közötti áttérjedését, és tisztázza a technikai nemteljesítés koncepcióját. Az Erste Hungary általánosságban ügyfél szempontból határozza meg a nemteljesítést, ami az összes ügylet értékvesztetté nyilvánítását eredményezi, amennyiben az ügyfél egy ügylettel kapcsolatban nemteljesítést mutat (“húzó hatás”). Másfelől a teljesítő minősítésűvé javulás az ügyfél összes kitétsége értékvesztett státuszának megszűnésével jár. A 3-as értékelési kosárban a hitelkockázati értékvesztést élettartami várható hitelezési veszteségként számoljuk.

A POCI kategória olyan pénzügyi eszközöket tartalmaz, amelyek értékvesztettek voltak a könyvekbe kerüléskor, függetlenül attól, hogy továbbra is értékvesztettek-es vagy sem. A POCI ügyleteknél várt hitelezési veszteséget mindig élettartami alapon számítjuk (az ECL kumulált változásai a könyvekbe kerülés óta), amely érvényesül a kitettség bruttó könyv szerinti értékében. Ennek eredményeként a bekerüléskor nincs értékvesztés elszámolva. A továbbiakban egyedül a várt élettartami hitelezési veszteségek kedvezőtlen változásait jelenítjük meg értékvesztésként, míg a kedvező változásokat értékvesztési nyereségnek tekintjük, amely a POCI pénzügyi eszköz bruttó könyv szerinti értékét növeli.

A hitelkockázat jelentős növekedésének meghatározása

A hitelkockázat könyvekbe kerülés óta történt jelentős romlásának (significant increase in credit risk, SICR) megállapítása az egyik legfontosabb meghatározója az IFRS 9 szerinti várható hitelezési veszteség mértékének. Erre való tekintettel portfólió és terméktípus szinten mennyiségbeli és minőségbeli kritériumokat határoztunk meg a hitelkockázat jelentős növekedésének megítélésére, köztük a 30 napos késedelmet.

Mennyiségbeli kritériumok

A mennyiségbeli SICR indikátorok magukba foglalják a beszámolási fordulónaptól számított egy éven belüli, illetve az élettartamon belüli nemteljesítés valószínűségének kedvezőtlen változását, a jelentőséget a változás abszolút és relatív mértékére vonatkozó határértékeken mérve. A Bank a hitelkockázat jelentős romlására vonatkozóan százalékos (relatív) és abszolút határértéket is bevezetett a PD könyvekbe kerülés óta történt változása alapján. Ahhoz, hogy egy pénzügyi eszköznél a hitelkockázat jelentős romlása megállapításra kerüljön, mind a relatív mind az abszolút határértéket át kell lépni.

A relatív változást az aktuális évesített PD és a bekerüléskori évesített PD hányadosaként mérjük. A határérték megsértése azt jelenti, hogy a határértéket eléri vagy meghaladja ez az arány. A hitelkockázat jelentős romlásának becslésére szolgáló ezen relatív határértékek PD szegmens és ügyfélminősítés szinten vannak meghatározva, és a bevezetésükkor, illetve rendszeresen validálásra kerülnek.

Az abszolút határérték a bekerüléskori és az aktuális évesített élettartami PD különbségére vonatkozik. 60 bázispontban van meghatározva az értéke, és a legjobb minősítésű tételek közötti migráció esetén szolgál biztosítékként (az élettartami PD a lejáratig hátralévő időszakra vonatkozik). Ezekben az esetekben ugyanis a relatív határértéket esetleg megsértik, mivel azonban a PD nagyon alacsony, így a hitelkockázat jelentős romlása nem áll fenn.

Az ECL érzékenysége a relatív küszöb változásánál várhatóan nem lesz szignifikáns az alkalmazott covid 19 stage overlay-ek miatt.

Az 1-es értékelési kosárba történő visszakerülésnek egyéb feltételei nincsenek azon kívül, amelyek már az általános kockázatkezelési gyakorlatban is fennállnak (pl. az ügyfélminősítés javulásához).

Kvalitatív kritériumok

A jelentős hitelkockázat növekedésének kvalitatív indikátorai az átstrukturálás-jelölők (a szabályozói átstrukturálás azonosítása), követeléskezelés-jelölők (a követelés behajtásra való átkerülése), információ a korai figyelmeztető rendszerből és csalási indikátorok. Egyes kvalitatív jelzések helyes működésének alapvető feltétele, hogy a kockázatkezelési döntések pontosan és időszerűen kerülnek meghozatalra. (Az IFRS9-re való áttéréshez igazított) kapcsolódó kockázatellenőrzési sztxenderdek és folyamatok biztosítják a szükséges irányítási keretrendszert. Ezek az indikátorok belső használatban mutatják az esetleges fizetésképtelenséget vagy annak megnövekedett valószínűségét, hogy az ügyfél csődöt jelent, illetve, hogy belátható időn belül megnövekszik a nemteljesítés kockázata. A kvalitatív kritériumok pénzügyi eszköz szintű megállapítása mellett, a hitelkockázat jelentős romlásának becslése esetleg csak portfólió szinten lehetséges, ha az ügyfélszintű indikátorok csak bizonyos időbeli késéssel érhetőek el, vagy kizárólag portfólió szinten értelmezhetőek. Bevezetésre került egy újabb portfólió szintű értékelési kritérium a jelentős hitelkockázat növekedésen belül a covid-19 járvány és a kapcsolódó gazdasági hatások miatt. További információk a Covid-19 fejezetben találhatóak.

Az 1-es értékelési kosárba történő visszakerülésnek egyéb feltételei nincsenek azon kívül, amelyek már az általános kockázatkezelési gyakorlatban is fennállnak a fenti jelölők vonatkozásában (forbearance, figyelőlista).

Biztonsági küszöbérték

Biztonsági küszöbértékként alkalmazva, amennyiben egy pénzügyi eszköz a szerződés szerinti fizetési kötelezettségét illetően több, mint 30 napos és 1000 Ft-ot meghaladó késedelmet mutat, úgy azt a hitelkockázat jelentős romlásának tekintjük.

Alacsony hitelkockázat miatti mentesség

Az IFRS 9 által megengedett alacsony hitelkockázat miatti mentességet a befektetésre javasolt besorolású eszközökre vagy más eszközre, amelyet alacsony kockázatúnak tekintünk (és amelyekre így a hitelkockázat jelentős romlására vonatkozó mennyiségbeli kritériumok teljesítésétől függetlenül 12 havi várható hitelezési veszteséget lehetne számolni) az Erste Bank nem alkalmazza.

A várható hitelezési veszteség mérése – az inputok és a számítás leírása

A hitelkockázati értékvesztést egyedileg vagy csoportosan számítjuk.

Egy kitettséget egyedileg lényegesnek tekintünk, amennyiben az ügyfél felé fennálló összes mérlegen belüli és mérlegen kívüli kitettség meghalad egy előre meghatározott lényegességi küszöbértéket. Egyébként a kitettség egyedileg nem lényegesnek tekintett.

Az egyedi számítást azon 3-as értékelési kosárba tartozó, illetve POCI kitettségek esetén kitettségek esetében alkalmazzuk, amelyek nemteljesítő ügyfél felé állnak fenn, és egyedileg lényegesek. A bruttó könyv szerinti érték és a követeléskezelési vagy kockázatkezelési szakértők által becsült várakozás szerinti cash-flow jelenértéke közötti különbség egyedi kiszámítása. A cash flow diszkontálása az effektív kamatlábbal történik (POCI esetében az értékvesztett effektív kamatlábbal).

Egyedileg nem lényeges nemteljesítő kitettségek esetében szabályalapú (csoportos) megközelítést alkalmazunk a kapcsolódó hitelkockázati értékvesztés számítására, mint a bruttó könyv szerinti érték és az LGD szorzata, ahol az LGD olyan jellemzőktől függ, mint a nemteljesítő státuszban töltött idő vagy a követeléskezelési folyamat állapota.

Teljesítő ügyfelek felé fennálló kitettségek esetében (1-es és 2-es értékelési kosár) csoportos értékvesztést számítunk, függetlenül attól, hogy az ügyfél felé fennálló kitettség egyedileg lényeges-e vagy sem.

A hitelkockázati értékvesztés számítása havonta történik, egyedi kitettség szinten és a kitettség devizanemében. A csoportos hitelkockázati értékvesztés kiszámításához az Erste Bank egy három értékelési kosáron alapuló várható hitelezési veszteség modellt használ, amely 12 havi vagy élettartami várható hitelezési veszteséget ad. A várható hitelezési veszteség (exposure at default, EAD) a diszkontált értéke a mérlegen kívüli tételek esetében a hitelkonverziós faktort is tartalmazó nemteljesítéskor fennálló kitettség, a nemteljesítés valószínűsége (probability of default, PD) és a nemteljesítéskori veszteség (loss given default, LGD) szorzatának a következők szerint:

- _ A PD annak a valószínűségét jelenti, hogy az adós nem teljesíti a pénzügyi kötelezettségét (a nemteljesítési lentebbi meghatározása szerint) vagy a következő 12 hónapban (1Y PD) az 1-es értékelési kosárba tartozó ügyletek esetében, vagy a hátralévő élettartama alatt (lifetime probability of default, LT PD) a 2-es és a 3-as értékelési kosára tartozó, valamint POCI kitettségek esetében.
- _ Az EAD az az összeg, amellyel az Erste Bank várakozása szerint tartozni fog az ügyfél a nemteljesítéskor a következő 12 hónapban (1Y EAD) vagy a hátralévő élettartam (LT EAD) alatt a 2-es vagy 3-as értékelési kosárban, illetve POCI ügyletek esetében.
- _ Az LGD mutatja meg az Erste Bank várakozását a nemteljesítő kitettségre jutó veszteséget illetően. Az LGD függ az adós típusától, a követelés típusától és korától, a rendelkezésre álló fedezetektől vagy más hitelbiztosítéktől és a nemteljesítéskor várható kitettségtől (EAD). Az LGD-t az EAD százalékában fejezzük ki.

Élettartami paraméterek

Az élettartami PD-t a könyvekbe kerüléstől a kölcsönügylet lejáratáig megfigyelt múltbéli nemteljesítési eseményeken alapulva fejlesztjük. Egyazon portfólióba tartozó azonos minősítési kategóriájú és lejáratú ügyletek esetében megegyezik.

Az élettartami EAD-ot a várt visszafizetési profil határozza meg, amely termékenként eltérhet. Az LT EAD felhasználja a törlesztési ütemezést vagy a törlesztési típust (annuitásos, lineáris, bullet). Ki nem folyósított hitelek esetében a hitelkonverziós tényező segítségével becsüljük a várható hitelkitettséget.

Az LGD élettartami görbeként kerül becslésre, a lejáratig hátralévő bármely jövőbeli időpontra, múltbéli megfigyelések alapján.

Az ECL számításához használt paraméterek figyelembe veszik a beszámolási fordulónapon rendelkezésre álló, múltbéli eseményekről szóló információkat, az aktuális állapotot és a gazdasági jövőbeli irányvonalára vonatkozó előrejelzéseket. Általánosságban a csoportos értékvesztéshez használt paraméterek különböznek a tőkeszámításához használt ciklusokon átívelő paraméterektől, amennyiben az érintett portfólió jellemzői az IFRS előírások szerint ezt indokolják.

Előre tekintő információk felhasználása

A használt paraméterek az egy időpillanatra számított kockázati értéket mutatnak, az előre tekintő információk (FLI) beépítésével. Ez a makroökonómiai változókra vonatkozó előrejelzésekben testesül egy alapértelmezett és további alternatív forgatókönyvek alapján. Az alternatív scenáriók a hozzájuk tartozó valószínűségekkel az alapesettől való eltérésként értelmezendők, ahol az alapesetnek tekintett előrejelzést – kevés kivételtől eltekintve – az Erste Bank fejlesztési szervezeti egysége készíti. A több forgatókönyvre való tekintettel a „semleges” PD (és kevés kivétellel az LGD is) a makroökonómiai modell használatával módosul, amely a vonatkozó makroökonómiai változókat összeköti a kockázati tényezőkkel. Az előre tekintő információk az első három évre számított várt hitelezési veszteségbe van beépítve. A negyedik évtől kezdve az élettartam hátralévő részére a paraméterek becslése visszatér a ciklusokon átívelő megfigyelésekhez.

Az elfogulatlan valószínűséggel súlyozott, az FLI-t figyelembe vevő ECL az egyes makrogazdasági események bekövetkezési valószínűségével van súlyozva. Ilyen tipikus makrogazdasági változók lehetnek a GDP, a munkanélküliségi és az inflációs ráta, termelési index, csakúgy, mint a kamatláb-index. A felhasznált változók függenek az adott piacra vonatkozó megbízható helyi indikátorok elérhetőségétől. Mindazonáltal, a gazdasági fejlődés legfontosabb ilyen célra használt jelzője a GDP. A stage és várható hitelezési veszteség érzékenységét a makro forgatókönyvekre a COVID-19-es fejezetben mutatjuk be.

GDP scenárió elemzés

GDP növekedés %	Szenárió	Súlyozott valószínűség	2020	2021	2022	2023
2020	Kedvező	6%	-6.4	5.1	6.6	5.2
	Alapértelmezett	40%	-6.4	3.9	5.4	4
	Kedvezőtlen	54%	-6.4	-1.3	1.6	2
2019	Szenárió	Súlyozott valószínűség	2019	2020	2021	2022
	Kedvező	7%	4.1	5	4.4	4.3
	Alapértelmezett	50%	4.1	3.2	2.6	2.5
	Kedvezőtlen	43%	4.1	0.6	0	-0.1

2019-ben a 2020-as évekre vonatkozó növekedési ráták becsült értékek. 2020-ban ugyanezek megfigyelt értékek.

Covid-19

A járvány jelentős bizonytalanságot hozott a gazdaságban. A távolságtartás és lezárások, kijárási korlátozások gazdasági lassuláshoz és a legtöbb iparágban a bevételek csökkenéséhez vezettek. Az állami segélycsomagok és fizetési moratóriumok próbálták enyhíteni a kedvezőtlen gazdasági hatásokat, azonban egyúttal a hitelportfólió romlására adott megfelelő reakciókat is bonyolították.

Ügyfélhatás

A válság első jeleire a bank több intézkedést kezdeményezett, egyrészt az ügyfelek minél teljesebb támogatása, másrészt a kockázatok megfelelő kezelése érdekében, a részvényesi érdekek szem előtt tartásával. Az általános programok mellett egyedi megoldásokat is kínált a bank azon ügyfelek számára, akik nem feleltek meg valamely program követelményeinek

A nem pénzügyi vállalatok hitelkockázati kitétsége iparági és Covid19-válságra válaszul alkalmazott intézkedések szerinti bontásban

millió forintban	Az EBA-kompatibilis moratórium hatálya alá tartozó hitelek és előlegek	A Covid19-válsággal kapcsolatos átstrukturálási intézkedések hatálya alá tartozó egyéb hitelek és előlegek	A Covid19-válsággal kapcsolatos állami kezességvállalási programok hatálya alá tartozó, újonnan keletkezett hitelek és előlegek	A Covid19-válsággal összefüggésben kapott állami kezességvállalás
2020. december 31.				
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	13 618	-	970	773
Bányászat	74	-	-	-
Gyártás	35 769	-	5 891	3 897
Villamosenergia és vízellátás	1 759	-	-	-
Építőipar	5 211	-	858	768
Kereskedelem	14 762	-	3 300	2 882
Szállítás és kommunikáció	6 396	-	659	595
Vendéglátás	16 867	-	337	301
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	6 263	-	-	-
Ingtatlanügyletek	53 853	-	1 089	886
Szolgáltatások	4 116	-	798	679
Közigazgatás	4	-	-	-
Oktatás, egészségügy és művészet	1 188	-	114	102
Összesen	159 880	-	14 016	10 883

A nem pénzügyi vállalatok részére nyújtott, és 2020. december 31.-én még le nem járt COVID-19 kapcsán bevezetett intézkedések alatt álló hitelek és előlegek együttesen 173.896 millió forint, melyből legnagyobb részben az EBA-kompatibilis moratórium teljesül, ami a 2020/15 EBA irányelven alapul és a korábbi 2020.09.30. határidőt 2021.03.31.-re módosítja de emellett 9 hónapos korlátozást is beletette. A nem pénzügyi vállalatoknál a leginkább érintett szektorok az ingatlanforgalmazás és a feldolgozóipar, ezeket követi a szállodák és éttermek, valamint a kereskedelem.

Az EBA-kompatibilis COVID-19 intézkedéssel érintett (vagyis hiteltörlesztési moratórium, melynek általános leírása megtalálható a C. FŐBB VÁLTOZÁSOK A PÉNZINTÉZETEK JOGI KÖRNYEZETÉBEN fejezetben a 12. oldalon) hitel- és előlegállomány a Háztartások esetében 2020. december 31.-én 390.029 millió forint volt.

A fenti táblázatban ismertetett intézkedések mellett a COVID-19 válságra adott közvetlen válaszként további olyan intézkedéseket hagytak jóvá, amelyek nem felelnek meg az átütemezett (forbearance) kritériumoknak.

Üzleti hatás

2020 márciusában a kockázatkezelési és üzleti területek közösen elkezdtek kidolgozni a teljes Erste Csoportra vonatkozó összehangolt irányelveket, melyek tükrözik a megváltozott gazdasági környezetet. Magas, közepes és alacsony kategóriákba sorolták az iparágakat és ágazatokat az alapján, hogy mennyire vannak kitéve a járvány hatásainak. A besorolás szektorelemzések, ügyféltalálkozókról származó visszajelzések és egyéb, egyedi elemzések alapján készült, központilag és Magyarországon egyaránt.

A (kezdetben három, majd négy: zöld, sárga, narancs, vörös) kategóriába sorolás alapja a járvány SICR-re gyakorolt hatása az adott iparágra, vagy ágazatra volt. Például a teljes lezárással sújtott üzletágak, mint a hotelek, vagy légitársaságok vörös besorolást kaptak, míg azok az ágazatok, amik kevésbé voltak kitéve a járvány hatásainak (mint pl. az élelmiszerláncok, vagy az építőipar), zöldet. A besorolást a Csoport folyamatosan felülvizsgálja, egy 12-havi gördülő előrejelzés alapján, a legfrissebb fejleményeket is figyelembe véve. Ez alapján egy kapcsolódó üzleti és kockázati stratégia is kialakításra került. A kategóriák különböző stratégiai ajánlásokat (pl. egyes ágazatok esetén az új hitelek finanszírozásának felfüggesztése) eredményezhetnek. Az eljárás az érintett területekkel és a Csoport döntéshozói testületeivel összehangolva készült.

A vörös kategória iparágaihoz tartozó kitétségek a lenti táblákban „magas kockázatú” kitétségeként szerepelnek.

Hitelkockázati kitettség és hitelezési veszteség iparág és IFRS 9 szerinti bontásban – iparági hőtérkép

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Hitelkockázati kitettség (AC és FVOCI)	Nem IFRS 9 értékvesztés releváns	Összesen	Hitelezési veszteség
2020.12.31								
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	50 533	20 378	1 498	12	72 421	78	72 499	2 191
Bányászat	418	7 309	-	-	7 727	550	8 277	49
ebből magas kockázatú	399	7 309	-	-	7 708	-	7 708	0
Gyártás	234 124	36 847	5 988	337	277 296	12 421	289 717	7 272
ebből magas kockázatú	78 196	28 076	2 992	94	109 358	959	110 317	98
Villamosenergia és vízellátás	48 040	2 984	986	4	52 014	3 170	55 184	1 163
Építőipar	19 342	6 113	87	6	25 548	12 045	37 593	977
Kereskedelem	84 853	24 953	2027	283	112 116	4 342	116 458	2 680
ebből magas kockázatú	18 923	17 091	1 067	7	37 087	1 243	38 330	1 043
Szállítás és kommunikáció	26 253	9 251	11 794	114	47 412	6 622	54 034	7 392
ebből magas kockázatú	803	131	1	82	1 017	-	1 017	76
Vendéglátás	1	18 163	4 404	11	22 579	216	22 795	1 997
ebből magas kockázatú	-	5 033	2	11	5 046	216	5 262	1 997
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	724 781	1 193	640	27	726 641	118 772	845 413	1 092
Ingtalanügyletek	206 443	40 792	2 720	8 687	258 642	10 417	269 059	3 383
Szolgáltatások	13 902	48 992	353	144	63 391	2 813	66 204	1 467
ebből magas kockázatú	5 452	47 769	250	28	53 500	1 457	54 957	1 024
Közigazgatás	826 958	223	-	10	827 191	40 871	868 062	478
Oktatás, egészségügy és művészet	1 830	1 495	16	2	3 343	68	3 411	53
ebből magas kockázatú	9	1 120	1	0	1 130	29	1 159	23
Háztartások	736 679	115 426	16 243	18 225	886 573	208 262	1 094 835	37 705
Egyéb	9	1	5	1	16	-	16	4
Összesen	2 974 166	334 120	46 761	27 863	3 382 910	420 647	3 803 557	67 903

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Hitelkockázati kitettség (AC és FVOCI)	Nem IFRS 9 értékvesztés releváns	Összesen	Hitelezési veszteség
2019.12.31								
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	60,645	4,468	738	7	65,858	507	66,365	1,270
Bányászat	703	-	-	-	703	682	1,385	11
Gyártás	239,396	6,200	1,092	406	247,094	10,368	257,462	1,219
Villamosenergia és vízellátás	32,496	2,826	1,033	100	36,455	3,485	39,940	951
Építőipar	25,697	823	296	555	27,371	10,068	37,439	1,416
Kereskedelem	91,967	4,925	1,010	238	98,140	3,626	101,766	1,242
Szállítás és kommunikáció	29,920	14,899	1,623	538	46,980	6,310	53,290	1,583
Vendéglátás	18,305	180	3	11	18,499	144	18,643	65
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	452,582	50	391	5	453,028	50,272	503,300	413
Ingtalanügyletek	220 870	3 469	399	8 094	232 832	8 121	240 953	1 183
Szolgáltatások	53 446	1 990	315	156	55 907	2 345	58 252	498
Közigazgatás	732 591	-	-	11	732 602	4 396	736 998	105
Oktatás, egészségügy és művészet	3 191	118	15	3	3 327	64	3 391	31
Háztartások	751 869	47 141	21 260	21 073	841 343	111 930	953 273	30 931
Egyéb	15	5	4	2	26	-	26	4
Összesen	2 713 693	87 094	28 179	31 199	2 860 165	212 318	3 072 483	40 922

A várható hitelezési veszteségre gyakorolt hatás

Fentiek szerint a hitelkockázati paraméterek újrabecslése megnövekedett ECL-t eredményezhet, a hitelkockázat könyvekbe kerülés óta történt jelentős romlása, illetve a default kedvezőtlenebb pedig stage besorolást.

A Magyarországon bevezetett moratórium megfelel az EBA 2020. március 25-én és április 2-án megjelent iránymutatásainak. Az adósoknak biztosított fizetési könnyítés ezért nem eredményez automatikusan stage 1-ből stage 2-be sorolást. Mindazonáltal az EBH további egyedi értékelést végez annak megállapítására, hogy fennáll-e egyéb olyan körülmény, amely a forbearance vagy default minősítést indokolja.

Újrabecsültük a hitelkockázati paramétereket az új makro scenárió szerinti FLI alapján. Folytatni fogjuk a makrokörnyezet és a makrokörnyezeti előrejezések változását annak érdekében, hogy a hitelkockázati paramétereink a naprakész információkat tükrözzék. A GDP forgatókönyvek és azok súlyozása a 99. oldalon találhatóak. Míg a makrogazdasági környezet miatt előtekintő (FLI) eltolás a makrogazdasági mutatók változását méri, nem tudja lefedni a moratórium miatti hiányzó 2020-as bedőlések hatását. Annak érdekében, hogy az értékvesztés szint a teljesítő portfólión elegendő legyen a 2021-es bedőlésekre, a Bank szakértői eltolást vezetett be, hogy megemlje a 1Y PD-t, ezzel fedezve a kétévnyi bedőlést. Az FLI hatása az értékvesztés számításban 2020 december 31-re 14 535 millió forintot tett ki és a „Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan” eredménysonon jelenik meg.

Az EBH a hitelkockázat könyvekbe kerülés óta történt jelentős romlásának várható megjelenésére portfólió szintű Covid-19 felülbírálatot (overlay) vezetett be. A portfóliót felosztottuk magánszemélyekre (PI) és nem magánszemélyekre (non-PI) és az ügyfelek helyzetét a Covid-19-hez kötődően igénybe vett könnyítés valamint belső iparági hőtérkép és PD szint alapján értékeltük. Ezen értékelés és egyedi felülvizsgálatok alapján adott pénzügyi eszközök stage 2-be lettek sorolva, élettartami ECL elszámolásával. Az iparági hőtérkép és a portfólió szintű overlay rendszeres felülvizsgálaton esik át. A Covid-19 alapú portfólió szintű overlay hatása az ECL-re 2020. december 31-én 4.598 millió forint volt, ami az eredménykimutatásban „Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan” soron szerepel.

Az EBH meg fogja becsülni a felszabadítható Covid-19 portfólió szintű stage felülbírálatokat a moratórium végével. Ha a moratórium már nem torzítja a késedelemre vonatkozó információkat, a törlesztési viselkedés alapú hitelminősítés megfelelő SICR értékelést tesz majd lehetővé. A nem magánszemély portfólió esetében az overlay-ek a megfigyelt makro indikátorok konzisztens javulása esetén szabadíthatóak fel.

Az EBH a moratorium lejártát követően a default esetek számának növekedésére számít.

Az alábbi érzékenységvizsgálat-táblák a teljesítő kitettségek stage váltásait és a kapcsolódó ECL-t mutatják. A Covid-19 miatti SICR overlay-ek és az FLI makro kiigazítás teljesítő stage-ek közötti mozgásokat eredményező hatása és az abból fakadó ECL kerül int bemutatásra.

Az egyes iparágakra, magas kockázatot képviselő iparági szegmensekre és földrajzi régiókra vonatkozó hatásokat is bemutatjuk.

Az ECL-ben a pozitív előjel (+) felszabadítást jelent, míg a negatív (-) allokációt. Az érzékenységet bemutató értékek belső szimulációk eredményei.

Érékenységvizsgálat – A Covid-19 világvárványhoz kötődő előre tekintő információk (FLI) és stage felülbírálatok

A hitelkockázati kitettségekre gyakorolt hatás iparág szerinti bontásban

millió forintban	Jelenlegi állapot - paraméterek (FLI eltolódás)		Jelenlegi állapot a Covid19 miatti stage overlay-ek nélkül		Pillanatnyi paraméterek (FLI eltolás előtt)	
	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2
2020						
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	50 533	20 378	5 079	- 5 079	4 889	- 4 889
Bányászat	418	7 309	285	- 285	-	-
ebből magas kockázatú	399	7 309	285	- 285	-	-
Gyártás	234 124	36 847	23 412	- 23 412	7 479	- 7 479
ebből magas kockázatú	78 196	28 076	21 653	- 21 653	1 185	- 1 185
Villamosenergia és vízellátás	48 040	2 984	-	-	2 850	- 2 850
Építőipar	19 342	6 113	524	- 524	3 823	- 3 823
Kereskedelem	84 853	24 953	13 486	- 13 486	4 234	- 4 234
ebből magas kockázatú	18 923	17 091	13 172	- 13 172	829	- 829
Szállítás és kommunikáció	26 253	9 251	685	- 685	5 948	- 5 948
ebből magas kockázatú	803	131	122	- 122	-	-
Vendéglátás	1	18 163	17 742	- 17 742	-	-
ebből magas kockázatú	-	5 033	4 611	- 4 611	-	-
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	724 781	1 193	-	-	18	- 18
Ingatlanügyletek	206 443	40 792	34 317	- 34 317	3 024	- 3 024
Szolgáltatások	13 902	48 992	41 519	- 41 519	4 459	- 4 459
ebből magas kockázatú	5 452	47 769	41 149	- 41 149	3 528	- 3 528
Közigazgatás	826 958	223	-	-	-	-
Oktatás egészségügy és művészet	1 830	1 495	1 057	- 1 057	1	- 1
ebből magas kockázatú	9	1 120	824	- 824	-	-
Háztartások	736 679	115 426	32 183	- 32 183	22 305	- 22 305
Egyéb	9	1	-	-	0	- 0
Összesen	2 974 166	334 120	170 291	- 170 291	59 029	- 59 029

millió forint	Jelenlegi állapot - paraméterek (FLI eltolódás)		Jelenlegi állapot a Covid19 miatti stage overlay-ek nélkül		Pillanatnyi paraméterek (FLI eltolás előtt)	
	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2
2019						
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	60 645	4 468			952	- 952
Bányászat	703	-			-	-
Gyártás	239 396	6 200			453	- 453
Villamosenergia és vízellátás	32 496	2 826			12	- 12
Építőipar	25 697	823			100	- 100
Kereskedelem	91 967	4 925			1 504	- 1 504
Szállítás és kommunikáció	29 920	14 899			368	- 368
Vendéglátás	18 305	180			-	-
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	452 582	50			19	- 19
Ingatlanügyletek	220 870	3 469			693	- 693
Szolgáltatások	53 446	1 990			212	- 212
Közigazgatás	732 591	-			-	-
Oktatás egészségügy és művészet	3 191	118			-	-
Háztartások	751 869	47 141			14 989	- 14 989
Egyéb	15	5			-	-
Összesen	2 713 693	87 094			19 302	- 19 302

Érékenységvizsgálat – A Covid-19 világvárhoz kötődő előre tekintő információk (FLI) és stage felülbírálatok

A hitelezési veszteségre gyakorolt hatás iparág szerinti bontásban

millió forint	Jelenlegi állapot - paraméterek (FLI eltolódás)		Jelenlegi állapot a Covid19 miatti stage overlay-ek nélkül		Pillanatnyi paraméterek (FLI eltolás előtt)	
	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2
2020						
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	- 320	- 1 175	- 118	205	143	467
Bányászat	- 2	- 30	- 5	15	4	21
ebből magas kockázatú	- 1	- 30	- 5	15	3	21
Gyártás	- 1 072	- 1 169	- 331	915	723	748
ebből magas kockázatú	- 259	- 1 169	- 282	849	302	235
Villamosenergia és vízellátás	- 226	- 286	-	-	90	291
Építőipar	- 106	- 171	- 9	52	173	139
Kereskedelem	- 551	- 569	- 131	473	379	175
ebből magas kockázatú	- 55	- 569	- 126	467	84	60
Szállítás és kommunikáció	- 168	- 514	- 10	11	79	456
ebből magas kockázatú	- 2	- 2	- 1	1	2	-
Vendéglátás	-	- 412	- 81	393	44	5
ebből magas kockázatú	-	- 120	- 30	103	11	5
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	- 729	- 34	-	-	180	1
Ingatlanügyletek	- 998	- 1 152	- 243	878	54	126
Szolgáltatások	- 80	- 897	- 210	597	128	203
ebből magas kockázatú	- 30	- 897	- 205	585	107	123
Közigazgatás	- 469	- 3	-	-	-	-
Oktatás, egészségügy és művészet	- 8	- 32	- 16	23	4	-
ebből magas kockázatú	- 0	- 22	- 10	17	2	-
Háztartások	- 3 408	- 16 767	- 1 211	3 401	3 208	6 696
Egyéb	-	-	-	-	2	-
Összesen	- 8 137	- 23 211	- 2 366	6 964	5 209	9 326

millió forint	Jelenlegi állapot - paraméterek (FLI eltolódás)		Jelenlegi állapot a Covid19 miatti stage overlay-ek nélkül		Pillanatnyi paraméterek (FLI eltolás előtt)	
	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2
2019						
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	- 291	- 341			51	23
Bányászat	- 3	-			2	1
Gyártás	- 491	- 221			136	44
Villamosenergia és vízellátás	- 95	- 275			11	1
Építőipar	- 94	- 27			18	8
Kereskedelem	- 323	- 164			72	31
Szállítás és kommunikáció	- 112	- 696			28	163
Vendéglátás	- 48	- 7			7	-
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	- 391	- 2			6	-
Ingatlanügyletek	- 581	- 264			9	18
Szolgáltatások	- 118	- 101			25	9
Közigazgatás	- 105	-			-	-
Oktatás, egészségügy és művészet	- 22	- 3			2	-
Háztartások	- 2 670	- 6 671			1 286	2 266
Egyéb	- 1	- 1			-	-
Összesen	- 5 345	- 8 773			1 651	2 565

A következő táblák a kizárólag az alapértelmezett, kedvező és kedvezőtlen FLI forgatókönyvekhez tartozó különböző PD-kre vonatkozó érzékenységvizsgálatot tartalmazzák. A COVID-19 miatti stage felülbírálatok nincsenek tekintetbe véve. Ezeknek a különböző scenárióknak az érzékenysége a (scenáriónként súlyozott, FLI alapon eltolt) aktuális tény PD-kkel összehasonlításban kerülnek kiszámításra (a súlyozás és a forgatókönyvek a fentebbi „Előre tekintő információk felhasználása“ fejezetben vannak megadva). A stage és CLA hatások minden egyes scenárióra iparáganként és országonként vannak bemutatva úgy, mintha az adott scenárió 100%-os súllyal szerepelne az előrejelzésben. A különböző scenáriók alatt található értékeket hozzá kell adni az első két oszlop vonatkozó értékéhez, így kapjuk meg az aktuális adatoktól vett eltérést. Pl. a baseline scenárió 62,4 milliárd forinttal (-59,0 – 3,4) alacsonyabb Stage 2 állományt eredményezett volna a ténylegesnél. A pillanatnyi PD 2019 december 31-én tekintett hatása a viszonyítást segítő szerepet játszik.

A vizsgálat alapján a Covid miatti FLI makro shift mind a kitétséget, mind a várható veszteséget tekintve jelentősen magasabb 2020-ban, mint 2019-ben volt. Az FLI shift miatt 59 milliárd forintnyi kitétség van Stage 2-ben 2020 végén az egy évvel korábbi 19,3 milliárd forinttal szemben. Ez a megnövekedett Stage 2 állomány a várható veszteség növekedését is magával hozta, 10,3 milliárd forint mértékben (a különbség a 2020. végi 14,5 milliárd és a 2019. végi 4,2 milliárd forint között). A konzervatív valószínűségekkel súlyozott scenáriónk nagyobb mértékű Stage 2 mozgást eredményez, mint a baseline scenárió, ami 3,4 milliárd forinttal kisebb Stage 2 állománnyal és 0,3 milliárd forinttal alacsonyabb várható veszteséggel járna (0,4 milliárd felszabadítás Stage 2-n és 0,1 milliárd képzés Stage 1-en). Amennyiben a downside scenáriót alkalmaznánk 100%-os súllyal, az további 2,9 milliárd forint Stage 2 állomány növekedést eredményezne, 0,3 milliárd forinttal magasabb várható veszteséggel. A scenáriók közötti különbségek viszonylag mérsékeltek, a legnagyobb hatása a járvány miatt megváltozott makrogazdasági változók beépítésének van, ez azonban mindhárom scenárió esetében azonos. A különbségeket a 2021-2023-as időszaki térülési várakozások okozzák.

**Érzékenyég vizsgálat – Különböző nemteljesítési valószínűségek (PD)
A hitelkockázati kitettségre gyakorolt hatás iparág szerinti bontásban**

millió forint	Pillanatnyi paraméterek (FLI eltolás előtt)		Kedvező scenario		Alapértelmezett scenario		Kedvezőtlen scenario	
	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2
2020								
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	4 889	- 4 889	725	- 725	195	- 195	20	- 20
Gyártás	7 479	- 7 479	955	- 955	45	- 45	23	- 23
ebből magas kockázatú	1 185	- 1 185	6	- 6	-	-	38	- 38
Villamosenergia és vízellátás	2 850	- 2 850	16	- 16	-	-	-	-
Építőipar	3 823	- 3 823	275	- 275	251	- 251	1 403	- 1 403
Kereskedelem	4 234	- 4 234	181	- 181	23	- 23	334	- 334
ebből magas kockázatú	829	- 829	7	- 7	7	- 7	123	- 123
Szállítás és kommunikáció	5 948	- 5 948	2 086	- 2 086	2 016	- 2 016	167	- 167
Vendéglátás	-	-	-	-	-	-	9	- 9
ebből magas kockázatú	-	-	-	-	-	-	9	- 9
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	18	- 18	-	-	-	-	-	-
Ingatlanügyletek	3 024	- 3 024	1 007	- 1 007	163	- 163	5	- 5
Szolgáltatások	4 459	- 4 459	432	- 432	58	- 58	82	- 82
ebből magas kockázatú	3 528	- 3 528	389	- 389	27	- 27	47	- 47
Oktatás, egészségügy és művészet	1	- 1	-	-	-	-	-	-
Háztartások	22 305	- 22 305	1 803	- 1 803	614	- 614	914	- 914
Összesen	59 029	- 59 029	7 481	- 7 481	3 365	- 3 365	2 916	- 2 916

millió forint	Pillanatnyi paraméterek (FLI eltolás előtt)		Kedvező scenario		Alapértelmezett scenario		Kedvezőtlen scenario	
	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2
2019								
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	952	-952	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Bányászat	-	-	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Gyártás	453	-453	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Villamosenergia és vízellátás	12	-12	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Építőipar	100	-100	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Kereskedelem	1 504	-1 504	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Szállítás és kommunikáció	368	-368	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Vendéglátás	-	-	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	19	-19	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Ingatlanügyletek	693	-693	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Szolgáltatások	212	-212	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Közigazgatás	-	-	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Oktatás, egészségügy és művészet	-	-	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Háztartások	14 989	-14 989	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Egyéb	-	-	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Összesen	19 302	19 302	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

**Érzékenyég vizsgálat – Különböző nemteljesítési valószínűségek (PD)
A hitelezési veszteségre gyakorolt hatás iparág szerinti bontásban**

millió forintban	Pillanatnyi paraméterek (FLI eltolás előtt)		Kedvező scenario		Alapértelmezett scenario		Kedvezőtlen scenario	
	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2
2020								
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	143	467	-8	91	-5	44	1	-39
Bányászat	4	21	-	-	-	-	-	-
ebből magas kockázatú	3	21	-	-	-	-	-	-
Gyártás	723	748	-8	88	-4	35	4	-34
ebből magas kockázatú	302	235	-1	35	-1	18	3	-18
Villamosenergia és vízellátás	90	291	-1	34	-	18	-	-17
ebből magas kockázatú	-	-	-	-	-	-	-	-
Építőipar	173	139	-19	29	-19	23	17	-23
Kereskedelem	379	175	-3	25	-2	12	3	-16
ebből magas kockázatú	84	60	-	8	-	4	1	-6
Szállítás és kommunikáció	79	456	-38	163	-38	145	2	-32
ebből magas kockázatú	2	-	-	-	-	-	-	-
Vendéglátás	44	5	-	1	-	-	-	-1
ebből magas kockázatú	11	5	-	1	-	-	-	-1
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	180	1	-1	-	-1	-	1	-
Ingatlanügyletek	54	126	-12	42	-2	13	-	-8
Szolgáltatások	128	203	-3	30	-1	14	2	-15
ebből magas kockázatú	107	123	-3	21	-1	9	1	-10
Oktatás, egészségügy és művészet	4	-	-	-	-	-	-	-
ebből magas kockázatú	2	-	-	-	-	-	-	-
Háztartások	3 208	6 696	-36	336	-14	124	24	-152
Egyéb	2	-	-	-	-	-	-	-
Összesen	5 209	9 326	-129	839	-86	427	55	-336

millió forintban	Pillanatnyi paraméterek (FLI eltolás előtt)		Kedvező scenario		Alapértelmezett scenario		Kedvezőtlen scenario	
	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2	Stage 1	Stage 2
2019								
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	51	23	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Bányászat	2	1	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Gyártás	136	44	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Villamosenergia és vízellátás	11	1	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Építőipar	18	8	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Kereskedelem	72	31	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Szállítás és kommunikáció	28	163	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Vendéglátás	7	-	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	6	-	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Ingatlanügyletek	9	18	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Szolgáltatások	25	9	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Közigazgatás	-	-	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Oktatás, egészségügy és művészet	2	-	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Háztartások	1 286	2 266	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Egyéb	-	-	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Összesen	1 651	2 565	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

Értékvesztés összetétele

millió forintban	2019	2020
Értékvesztés	38 295	61 720
Hitelkeretekre és pénzügyi garanciákra képzett értékvesztés	1 901	3 753
Egyéb mérlegen kívüli tételekre képzett céltartalék	727	2 430
Összesen	40 923	67 903

Az EBH a hitelezési veszteségeket az IFRS 9 követelményei alapján számítja ki, míg az egyéb kötelezettségvállalások céltartalékai az IAS 37 hatálya alá tartoznak.

Kockázati költség

A kockázati költség az IFRS eredménykimutatásban az "Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan" sorának feleltethető meg, és az értékvesztett pénzügyi instrumentumokat tartalmazza, valamint minden FINREP partnerintézményi szektort tartalmaz. A kockázati költség az alábbiakat tartalmazza:

- _ nettó értékvesztés képzés a hitelezési kockázaton, beleértve a kötelezettségvállalásokra és pénzügyi garanciákra képzett céltartalékokat (az értékvesztés/céltartalék képzés és visszairás különbsége)
- _ értékvesztés leírás,
- _ közvetlenül az eredménykimutatásban kimutatott megtérülések
- _ módosítás miatti nyereség és veszteség

2020-ban 27,3 mrd forint kockázati költséget képzett az Erste Bank, ebből 8,3 mrd-ot lakossági, 19 mrd-ot vállalati oldalon. A képzés fő oka természetesen a járvány volt, több csatornán keresztül. Az IFRS 9 elveknek megfelelően Stage overlay-eket vezetünk be mind lakossági, mind vállalati oldalon, amikhez moratórium, PD és iparági információkat használtunk. A magasabb Stage 2 rátán keresztül 4,7 mrd forintot képeztünk. A paraméterek FLI (előretételező információ) komponensét is újrabecsültük a megváltozott makrogazdasági helyzetet és a moratórium sajátosságait (késedelmes napszám befagyasztása) figyelembe véve, aminek eredménye 11,2 mrd kockázati költség képzés volt. A nem Stage 1-es hiteleken elszenvedett módosítás miatti veszteség további 3,6 mrd forint képzést eredményezett, míg a vállalati oldalon végzett unlikely to pay tesztek miatti default-ok 8,7 mrd-ot.

millió forintban	Értékvesztés képzés	Értékvesztés visszairás	Leírt tételek behajtása	Kivezetésből származó veszteség	Módosítás miatti nyereség	Módosítás miatti veszteség	Kockázati költség összesen
2020							
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	3 451	-2 584	-6	5	-	32	898
Bányászat	73	-45	-	-	-	-	28
Gyártás	9 068	-4 277	-100	166	-	108	4 965
Villamosenergia és vízellátás	1 022	-800	-74	101	-	-	249
Építőipar	1 083	-1 063	-2	16	-	16	50
Kereskedelem	4 599	-2 872	-264	165	-	136	1 764
Szállítás és kommunikáció	7 436	-1 330	-40	22	-1	17	6 104
Vendéglátás	2 932	-151	-	4	-	183	2 968
Pénzügyi és biztosítói szolgáltatások	1 411	-1 011	-2	76	-	9	483
Ingtalanügyletek	2 387	-1 637	-1 022	761	-	244	733
Szolgáltatások	1 323	-995	-26	36	-	43	381
Közigazgatás	388	-15	-	-	-	-	373
Oktatás, egészségügy és művészet	139	-95	-1	3	-	49	95
Háztartások	48 992	-38 792	-7 133	2 387	-	2 724	8 178
Egyéb	-	-	-	-	-	-	-
Összesen	84 304	-55 667	-8 670	3 742	-1	3 561	27 269

Átstrukturálás (Forbearance)

Bármely ügyfél szerződéses fizetési feltételeinek módosítása (beleértve a futamidőt, kamatot, díjat, késedelmes összeget vagy ezek kombinációját) átstrukturálást jelent. Az átstrukturálás lehet üzleti vagy forbearance (kedvezmények adása a pénzügyi nehézségek miatt) összhangban az EBA kívánalmaknak.

Az üzleti átstrukturálás mind a lakossági mind a vállalati szegmensben lehetséges és hatásos megtartó eszköz lehet magában foglalva az átárazást vagy kiegészítő hitel nyújtását megőrizve a banknak értékes és jó ügyfelét.

Az Erste Bank az (EU) 2015/227 szabályozással és 39/2016-os MNB rendelettel összhangban a lenti forbearance definíciót használja. Átstrukturálás alatt értjük azt, amikor egy ügyfél ügyleteinek módosítására kerül sor (pénzügyi nehézségek miatt), a szerződéses feltételek módosulnak, melynek eredményeképpen az ügyfél kedvezőbb helyzetbe kerül, mint a szerződésmódosítást megelőzően. Az ügyfél akkor számít pénzügyi nehézséggel küzdő ügyfélnek, amennyiben az alábbi kritériumok egyike teljesül:

- Az ügyfél több, mint 30 napot meghaladó késedelmre van (30 DPD) bármelyik számláján az elmúlt 3 hónapban, vagy
- Az ügyfél több, mint 30 napot meghaladó késedelembe kerülne átstrukturálás nélkül,
- az ügyfél nemteljesítő státuszt kapott,
- az ügyfél az átstrukturálás nélkül nemteljesítővé válna,
- a szerződéses módosítás az ügyfélhitel teljes vagy részleges törlesztését (felmondását) vonná maga után a továbbra is fennálló hitelkitettség mellett.

A nem lakossági szegmens számára további kritériumok:

- az ügyfél korai figyelmeztetési kategóriába tartozik;
- az ügyfél pénzügyi mutatóinak romlása miatt ratingbeli visszaesést okoz;
- az ügyfél esetében a nemteljesítés valószínűsége megnő.

A forborne kitettségek hitelszerződés szinten értendők, ami azt jelenti, hogy a forborne-nal kapcsolatos intézkedések (mérések) alkalmazandóak lesznek az ügyfél többi kitettségére is amennyiben az bekövetkezik egy hitelkitettségénél. Forbearance intézkedések azon ügyfeleknek adott szerződéses engedmények, akiknek nehézséget okoz, hogy eleget tegyenek pénzügyi kötelezettségeiknek.

Kedvezményes feltételnyújtás alatt a következőket értjük:

- a szerződés módosítása / refinanszírozás nem történt volna meg, ha az ügyfél nem került volna pénzügyi nehézségbe,
- előnyös különbség van az ügyfél módosított és nem módosított szerződése között,
- a módosított / refinanszírozott szerződés kedvezőbb feltételeket tartalmaz, mint a többi hasonló kockázati profilú ügyfél esetében,
- a szerződésben megengedett forbearance rendelkezések aktiválása,
- lényeges pénzügyi vagy nem pénzügyi megállapodásról való lemondás .

Az átstrukturálást a Bank illetve az ügyfél is kezdeményezhet. Átstrukturálást eredményező módosító szerződéses feltételek az alábbiak lehetnek:

- kamat csökkentése,
- törlesztőrészlet csökkentése,
- végső lejárat hosszabbítása,
- rendelkezésre tartási idő hosszabbítása,
- tartozás elengedés,
- kamat tartozás elengedés.

A forborne kitettségek tovább csoportosíthatóak teljesítő és nem teljesítő forborne kitettségekre.

Egy forborne kitettség akkor tekinthető teljesítőnek, ha:

- a kitettség nem tartozott a nem teljesítő kategóriába abban az időpontban, amikor az átstrukturálás kérelme jóváhagyásra került,
- az átstrukturálás nem vezetett nem teljesítő kategóriába történő besoroláshoz.

A teljesítő forborne kitettségek akkor kapnak nem teljesítő forborne státuszt, ha:

- a forborne intézkedések meghosszabbításra kerülnek és az ügyfél nem teljesítő forborne státuszban volt,
- az ügyfél 30 napos késedelembe esik a forborne kitettségére és nem teljesítő forborne kitettségben volt,

- az ügyfélre teljesülnek a szabályzatban meghatározott 'default' kritériumok, illetve
- azoknál az ügyfeleknél ahol az átstrukturálási megegyezés nem záródott le 18 hónapon belül az első forborne mérés óta.

A teljesítő forborne kitettség megszüntethető, és a kitettségek kiesnek a forborne státusz alól amennyiben:

- legalább két év telt el attól a naptól, amikor a kitettség teljesítő forborne státusszá minősítették (próbaidő),
- a forborne fizetési ütemezési tervben a törlesztőrészek 50%-a rendszeresen befizetésre került minimum a próbaidő feléig (lakossági ügyfelek esetében),
- rendszeres törlesztés történt minimum a próbaidő felénél (vállalati ügyfelek esetében),
- amennyiben a jelentős visszafizetés magában foglalja a korábban késedelmes (ha van ilyen), vagy leírt (ha nem volt késedelmes) tartozást (mindkét szegmens esetében),
- a próbaidő alatt nem esik az ügyfélkitettség 30 napos késedelembe.

A nem teljesítő forborne kitettség megszüntethető és átminősíthető teljesítővé a próbaidő alatt az alábbiak teljesülése esetén:

- egy év eltelt a kitettség nem teljesítő forborne státuszba kerülése óta. A minimum 1 éves időszak az alábbi események közül a legutóbbtól indul:
 - o Az átstrukturálási intézkedések meghosszabbításának pillanata.
 - o Az a pillanat, amikor a kitettség besorolása nemteljesítő lesz.
 - o A türelmi idő vége, amely az átstrukturálási megállapodásban szerepel.,
- a forbearance intézkedés nem vezet a kitettség nem teljesítő forborne kitettséggé válásához,
- az ügyfél a default definíció alapján nem került default besorolásba
- lakossági ügyfelek esetében: az ügyfél bizonyította, hogy képes betartani az alábbi feltételeket:
 - o az ügyfélnek az elmúlt 6 hónapban nem volt több mint 30 napot meghaladó késedelme illetve nincs lejárt tartozása;
 - o az ügyfél visszafizette a teljes lejárt (illetve leírt) tartozását (amennyiben volt az ügyfélnek);
- vállalati ügyfelek esetében: a pénzügyi elemzés alapján megállapítható, hogy az ügyfél teljesíteni tudja a meghatározott feltételeket, továbbá az ügyfél nem esett 30 napot meghaladó késedelembe a monitoring időszak alatt és nincs lejárt tartozása.

A vállalati szegmensben a forbarance intézkedések megkövetelik a workout osztály bevonását. A forborne intézkedések legnagyobb részét a helyi workout osztály felelőssége meghatározni. A forborne intézkedések minőségi módosító eseménynek minősülnek a SICR koncepciója alapján.

Default definíció

2019 októberében az Erste Group egy új default definíciót vezetett be, hogy megfeleljen az CRR 178 cikkében meghatározott definíció alkalmazására vonatkozó EBA iránymutatásnak. A default definíció változás hatása az Erste Bank esetében immateriálisnak tekinthető.

A nem-teljesítési és default definíció az Erste Banknál (és egységesen az Erste Groupban) összehangolásra került.

A 90 napos késedelem materialitása ügyfél szinten naponta kerül ellenőrzésre a mérlegen belüli tételekre az Erste Groupon belül egységesen használt lényegességi küszöbhez:

- Lakossági kitettségek esetében: 100 EUR abszolút limit és 1% relatív limit ügyfél szinten,
- Nem-Lakossági ügyfelek esetében: 500 EUR abszolút limit és 1% relatív limit ügyfél szinten.

Hitelkockázati kitettség, restrukturált kitettség és értékvesztés bontásban

millió forintban	Hitelek és előlegek	Hitelviszonyt megtettestítő értékpapírok	Mérlegen kívüli tételek	Hitelkeretek	Összesen
2020					
Bruttó kitettség	2 114 631	1 163 964	110 674	414 288	3 803 557
ebből bruttó forborne kitettség	8 469	985	-	54	9 508
Teljesítő kitettség	2 060 449	1 162 980	109 650	412 938	3 746 017
ebből teljesítő forborne kitettség	4 610	-	-	49	4 659
Értékvesztett teljesítő kitettségek	27 219	1 104	2 464	3 127	33 914
ebből értékvesztett teljesítő forborne kitettségek	122	-	-	1	123
Nem teljesítő kitettségek	54 183	984	1 024	1 349	57 540
ebből nem teljesítő forborne kitettségek	3 860	985	-	4	4 849
Értékvesztett nem teljesítő kitettségek	32 862	532	2	593	33 989
ebből értékvesztett nem teljesítő forborne kitettségek	2011	532	-	3	2 546

millió forintban	Hitelek és előlegek	Hitelviszonyt megtettestítő értékpapírok	Mérlegen kívüli tételek	Hitelkeretek	Összesen
2019					
Bruttó kitettség	1 702 065	863 376	121 068	387 795	3 074 304
ebből bruttó forborne kitettség	12 357	1 025	-	54	13 436
Teljesítő kitettség	1 661 644	862 351	120 721	386 229	3 030 945
ebből teljesítő forborne kitettség	5 364	-	-	50	5 414
Értékvesztett teljesítő kitettségek	12 760	293	418	1 141	14 612
ebből értékvesztett teljesítő forborne kitettségek	112	-	-	-	113
Nem teljesítő kitettségek	40 421	1 025	347	1 566	43 359
ebből nem teljesítő forborne kitettségek	6 993	1 025	-	4	8 022
Értékvesztett nem teljesítő kitettségek	24 684	567	313	755	26 319
ebből értékvesztett nem teljesítő forborne kitettségek	3 183	567	-	3	3 753

A restrukturált hitelkitettség típusai

millió forintban	Bruttó forborne kitettség	Szerződéses feltételek módosítása	Refinanszírozás
2020			
Hitelek és követelések	8 501	8 440	61
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	985	985	0
Hitelkeretek	53	53	0
Összesen	9 539	9 478	61

millió forintban	Bruttó forborne kitettség	Szerződéses feltételek módosítása	Refinanszírozás
2019			
Hitelek és követelések	12 357	12 263	94
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	1 025	1 025	-
Hitelkeretek	54	54	-
Összesen	13 436	13 342	94

A táblázatban a hitelek és követelések magukba foglalják a vevő és lízingköveteléseket is.

A restrukturált kitettség hitelminőség földrajzi régiók szerinti bontásban

millió forintban	Bruttó forborne kitettség	Nem késedelmes és nem értékvesztett	Késedelmes de nem értékvesztett	Értékvesztett kitettség	Fedezet	Értékvesztés
2020						
Közép és Kelet Európa	9 508	4 055	604	4 849	8 475	2 669
Magyarország	9 508	4 055	604	4 849	8 475	2 669
Összesen	9 508	4 055	604	4 849	8 475	2 669

millió forintban	Bruttó forborne kitettség	Nem késedelmes és nem értékvesztett	Késedelmes de nem értékvesztett	Értékvesztett kitettség	Fedezet	Értékvesztés
2019						
Közép és Kelet Európa	13 436	4 827	760	7 809	8 243	3 865
Magyarország	13 436	4 827	760	7 809	8 243	3 865
Összesen	13 436	4 827	760	7 809	8 243	3 865

Fedezetek

A figyelembe vett fedezetek

A Bank a fedezetkezelést a Vállalati Workout, Restrukturálási és Fedezetkezelés területen belül alakította ki.

A Csoporton belüli összes figyelembe vehető fedezet egy mindenre kiterjedő listán szerepel a 'Csoportszintű fedezeti katalógusban'. A helyileg elfogadható fedezetet az Erste Bank határozza meg (a Bank Fedezeti Katalógusában) a vonatkozó nemzeti törvényi előírásokkal összhangban. A fedezet értékelése és újraértékelése a Csoportszintű katalógusban foglalt alapelvek és az osztályonként csoportosított és a helyi szabályozói követelményekre épülő belső munkavégzési utasítások szerint történik.

A fedezetek fő típusai

A hitelezési kockázat kezelésére és a hitelezési kockázathoz tartozó tőkekövetelményre vonatkozó szabályzatok szerint a fedezetek kizárólag akkor vehetők figyelembe a tőkekövetelmény csökkentésére, ha

- jogilag érvényesek, ésszerű időtávon belül érvényesíthetők;
- értékük megfelelő, a fedezetértékük karbantartása megfelelő;
- ügyleti szinten a kapcsolódó nyilvántartás és az ahhoz tartozó folyamatok gondoskodnak arról, hogy átfogó és aktualizált információ álljon rendelkezésre a tőkeszámításhoz;
- az ingatlanfedezetekre a Bank érvényes ingatlanbiztosítással rendelkezik.

A fentiek vonatkozásában a figyelembe vett fedezetek köre - amelyek tőkecsökkentő tételként figyelembe vehető - kiterjed

- a pénzügyi biztosítékokra (készpénzes biztosítéki letétek, letéti okiratok, állampapírok, bizonyos egyéb értékpapírok, stb.);
- ingatlanok (csökkent piacképességű középületek, speciális ipari ingatlanok és ingatlanprojektek kivételével);
- kormányzati, banki és bizonyos egyéb garanciajegyzésekre.

Amikor a fenti feltételek teljesülnek a belső szabályozásokban foglaltaknak megfelelően, és az ilyen konkrét fedezettípusok rendelkezésre állnak, a Bank figyelembe veszi az elfogadott biztosítékokat a tőkekövetelmény számításakor a hitelezési kockázatot mérséklő eszközként.

Fedezetek értékelése és kezelése

A Bank arra törekszik, hogy likvid fedezeteket kérjen be, azaz olyanokat, amelyek a lehető legrövidebb időn belül és megfelelő áron értékesíthetők. A biztosíték likviditását alapvetően befolyásolja annak jogi érvényesíthetősége, illetve piaci értékesíthetősége, forgalomképessége.

A fedezeti érték megállapításához a mindenkor hatályos fedezetkezelési és fedezetértékelési tárgyú szabályzatokban meghatározottak szerint kell eljárni, az abban meghatározott elvek és számítási módszerek alapján.

A Group Collateral Management állapítja meg a fedezetkezelés csoportszintű szabályait. Évente felülvizsgálja, és szükség esetén módosítja a Policy-t. A Policy Framework előírásai szerint ellenőrzi a helyi fedezetkezelési politikákat a leánybankoknál.

Következésképpen megállapítja az egyes fedezeti kategóriákat és fedezetbevonási módokat és a fedezetek értékelésének egységes szabályait, meghatározza a maximális fedezeti szorzókat (Group Collateral Catalogue), valamint monitorálja a fedezeti szorzó megállapításának éves folyamatát és biztosítja a szükséges jóváhagyásokat (jóváhagyja a helyi fedezeti szorzókat, a csoportszintű maximum fedezeti szorzókat és azok lehetséges változásait).

Az Erste Bank Fedezetkezelése állapítja meg az EBH Fedezeti Katalógusában szereplő, lokálisan alkalmazott fedezeti szorzókat a fedezetek múltbéli megtérülési adatai alapján (peres és peren kívüli megtérülést is figyelembe véve).

A Fedezetkezelés legalább évente figyelemmel kíséri az értékelési rátákat és hozzáigazítja a fedezet tényleges visszafizetési arányához, melyet a Group Credit Risk Model követelményeknek megfelelően számolnak. Ennek során figyelembe kell venni az elmúlt évek eredményeit is, mivel ki kell egyensúlyozni a tárgyévben bekövetkezett a kiugróan pozitív és kiugróan negatív eredmény-ingadozásokat.

Fedezeti értéket csak akkor lehet a hitelezési folyamatban figyelembe venni:

- Ha betartották az értékelés szabályait (különösképpen a kiindulási érték meghatározását és a megelőző terhek figyelembe vételét).
- Ha a fedezet bevonásával kapcsolatos minden jogszabályi feltétel teljesítésre került.
- Ha a hitelfelvevőnek már semmilyen további lépést sem kell tennie, hogy biztosítsa a bank teljes kontrollját a fedezet felett.
- Ha minden hitelfelvevővel vagy a biztosítékot nyújtóval kötött hitel és biztosítéki szerződés jogilag érvényes és érvényesíthető a szerződések aláírásakor érvényes vonatkozó jogszabályok szerint.
- Ha a fedezet akkor is jogilag érvényes és érvényesíthető a vonatkozó jogszabályok szerint, ha a hitelfelvevő, vagy a fedezet tulajdonosa fizetéseképtelenné válik.

Új hitelek nyújtásakor a fenti követelményeknek a folyósítást megelőzően teljesülniük kell; kivételes esetekben lehetőség van az ingatlan jelzálogjog ingatlan-nyilvántartásba történő vagy egyéb zálogjog bejegyzésére a folyósítást követően is, a folyósítástól számított ésszerű időn belül is sor kerülhet – a Fedezetkezelés feladata meghatározni azokat a kivételes eseteket, amelyek helyileg elfogadhatóak, csakúgy,

mint a maximális időtartamokat. Amennyiben a folyósítást követően a biztosítékkal kapcsolatban további értékbecslés készül, akkor annak eredményét rögzíteni szükséges az IT rendszerekben.

A következő táblázat összehasonlítja a hitelezési kitétségeket és az allokált fedezeteket a különböző üzleti szegmensekben. Az allokált fedezet az elfogadott fedzetei értéknek felel meg a belső diszkontálások után és maximalizálva vannak a kitétség mértékében.

Hitelkockázat kitétség üzleti szegmens és fedezet szerinti bontásban

millió forintban	Teljes hitelkockázati kitétség	Fedezettség összesen	Fedezettség			Kockázati kitétség csökkentve a fedezet értékével
			Garancia fedezet	Ingatlan fedezet	Egyéb fedezet	
2020						
Lakosság	1 135 339	730 274	180 083	492 110	58 081	405 065
Vállalatok	1 099 496	435 644	44 613	262 074	128 957	663 852
Csoportszintű vállalatok	1 567 622	332 453	332 453	-	-	1 235 169
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	1 100	-	-	-	-	1 100
Összesen	3 803 557	1 498 371	557 149	754 184	187 038	2 305 186

millió forintban	Teljes hitelkockázati kitétség	Fedezettség összesen	Fedezettség			Kockázati kitétség csökkentve a fedezet értékével
			Garancia fedezet	Ingatlan fedezet	Egyéb fedezet	
2019						
Lakosság	986 911	571 535	89 835	434 579	47 120	415 376
Vállalatok	1 025 115	314 618	60 511	127 392	126 715	710 497
Csoportszintű vállalatok	1 060 457	182 934	182 634	-	300	877 523
Eszköz - és forrás menedzsment és Vállalati Központ	1 821	-	-	-	-	1 821
Összesen	3 074 304	1 069 087	332 980	561 971	174 135	2 005 217

Hitelkockázat kitettség pénzügyi instrumentum és fedezet szerinti bontásban

millió forintban	Teljes hitelkockázati kitettség	Fedezettség összesen	Fedezettség			Kockázati kitettség csökkentve a fedezet értékével	IFRS 9 értékvesztés releváns		
			Garancia fedezet	Ingatlan fedezet	Egyéb		Nem késedelmes és nem értékvesztett	Késedelmes de nem értékvesztett	Értékvesztett kitettség
2020									
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	3 931	-	-	-	-	3 931	3 931	-	-
Kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	157 230	65 575	65 575	-	-	91 655	-	-	-
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	209 544	200 594	157 150	43 434	10	8 950	-	-	-
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	120 243	10 037	10 037	-	-	110 206	120 243	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	2 842 547	1 158 902	304 576	691 152	1 63 174	1 683 645	2 720 822	66 902	54 823
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	936 360	193 189	192 205	50	934	743 171	935 375	-	985
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	309 235	62 777	62 777	-	-	246 458	309 233	2	-
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	1 538 091	871 869	49 594	688 834	1 33 441	666 222	1 431 573	65 092	41 427
Kereskedelmi hitelek és előlegek	12 378	-	-	-	-	12 378	11 540	838	-
Pénzügyi lízing követelések	46 483	31 067	-	2 268	28 799	15 416	33 101	970	12 411
Mérlegen kívüli tételek	470 062	63 263	19 810	19 599	23 854	406 799	411 281	3 558	1 349
ebből akkreditív és nem hitelhelyettesítő garancia	53 873	20 952	3 438	8 341	9 173	32 921	-	-	-
Összesen	3 803 557	1 498 371	557 148	754 185	1 87 038	2 305 186	3 256 277	70 460	56 172

millió forintban	Fedezettség					IFRS 9 értékvesztés releváns			
	Teljes hitelkockázati kitétség	Fedezettség összesen	Garancia fedezet	Ingatlan fedezet	Egyéb	Kockázati kitétség csökkentve a fedezet értékével	Nem késedelmes és nem értékvesztett	Késedelmes de nem értékvesztett	Értékvesztett kitétség
2019									
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	19 577	-	-	-	-	19 577	19 577	-	-
Kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	50 989	12 119	12 119	-	-	38 870	-	-	-
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	114 131	103 301	69 520	33 615	166	10 830	-	-	-
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	107 332	10 044	10 044	-	-	97 287	107 332	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	2 343 978	897 868	227 927	519 061	150 880	1 446 111	2 267 778	35 476	40 723
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	754 223	130 322	129 298	28	996	623 902	753 198	-	1 025
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	93 793	30 000	30 000	-	-	63 793	93 792	1	-
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	1 440 411	705 534	68 629	516 633	120 272	734 877	1 368 337	32 734	39 339
Kereskedelmi hitelek és előlegek	10 726	-	-	-	-	10 726	9 246	1 463	17
Pénzügyi lízing követelések	44 825	32 012	-	2 400	29 612	12 813	43 205	1 278	342
Értékesítésre tartott pénzügyi instrumentumok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozitív valós értékű származékos eszközök	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mérlegen kívüli tételek	438 297	45 755	13 370	9 296	23 089	392 542	386 519	1 193	1 566
ebből akkreditív és nem hitelhelyettesítő garancia	49 019	13 829	2 074	2 878	8 877	35 191	-	-	-
Összesen	3 074 304	1 069 087	332 980	561 972	1 74 135	2 005 217	2 781 206	36 669	42 289

Nem értékvesztett és nem késedelmes hitelkockázati kitétség, pénzügyi eszközöknként és kockázati kategóriánként

A következő táblák a teljes hitelkockázati kitétséget tartalmazzák, nem csak az IFRS értékvesztés releváns tételeket.

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2020					
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	3 931	-	-	-	3 931
Kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	154 101	2 714	382	33	157 230
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	145 787	55 376	6 274	169	207 606
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	120 198	45	-	-	120 243
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	2 368 305	236 245	116 273	-	2 720 823
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	933 560	1 816	-	-	935 376
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	309 233	-	-	-	309 233
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	1 104 129	224 869	102 575	-	1 431 573
Kereskedelmi hitelek és előlegek	4 885	785	5 870	-	11 540
Pénzügyi lízing követelések	16 498	8 775	7 828	-	33 101
Értékesítésre tartott pénzügyi instrumentumok	-	-	-	-	-
Pozitív valós értékű származékos eszközök	-	-	-	-	-
Mérlegen kívüli tételek	381 113	51 349	31 597	990	465 049
ebből akkreditív és nem hitelhelyettesítő garancia	30 180	12 584	10 014	990	53 768
Összesen	3 173 435	345 729	154 526	1 192	3674 882

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2019					
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	19 577	-	-	-	19 577
Kereskedelmi célú pénzügyi instrumentumok	47 241	3 570	178	-	50 989
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	74 560	34 751	3 085	120	112 516
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	107 332	-	-	-	107 332
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	1 943 069	251 597	73 071	42	2 267 779
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	753 199	-	-	-	753 199
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	93 192	600	-	-	93 792
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	1 066 682	242 689	58 924	42	1 368 337
Kereskedelmi hitelek és előlegek	6 842	1 958	446	-	9 246
Pénzügyi lízing követelések	23 154	6 350	13 701	-	43 205
Értékesítésre tartott pénzügyi instrumentumok	-	-	-	-	-
Pozitív valós értékű származékos eszközök	-	-	-	-	-
Mérlegen kívüli tételek	380 875	45 405	8 872	347	435 499
ebből akkreditív és nem hitelhelyettesítő garancia	39 665	6 701	2 267	347	48 980
Összesen	2 572 654	335 323	85 206	509	2 993 692

Késedelmes és nem értékvesztett hitelkockázati kitettség pénzügyi eszközönként fedezettség szerint

	Teljes hitelkockázati kitettség					Ebből fedezett					Ebből 180 napon túli	
	Össze- sen	Ebből 1-30 nap közötti késedel emben lévő	Ebből 31-60 nap közötti késedel emben lévő	Ebből 61-90 nap közötti késedel emben lévő	Ebből 91-180 nap közötti késedel emben lévő	Össze- sen	Ebből 1-30 nap közötti késedel emben lévő	Ebből 31-60 nap közötti késedel emben lévő	Ebből 61-90 nap közötti késedel emben lévő	Ebből 91-180 nap közötti késedel emben lévő		
2020												
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	1 938	1 664	70	62	26	116	1 899	1 635	70	62	27	105
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	66 901	40 777	8 317	1 234	2 240	14 333	29 434	26 908	313	593	1 321	299
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	65 092	39 322	8 203	1 195	2 181	14 191	28 491	26 262	239	561	1 272	157
Kereskedelmi hitelek és előlegek	838	782	39	7	10	-	-	-	-	-	-	-
Pénzügyi lízing követelések	971	673	75	32	49	142	944	646	75	32	49	142
Mérlegen kívüli tételek	3 664	1 753	471	432	525	483	537	281	106	150	-	-
Összesen	72 503	44 194	8 858	1 728	2 791	14 932	31 870	28 824	489	805	1 348	404

millió forintban	Teljes hitelkockázati kitettség					Ebből fedezett					Ebből 180 napon túli	
	Össze- sen	Ebből	Ebből	Ebből	Ebből	Össze- sen	Ebből	Ebből	Ebből	Ebből		
		1-30 nap közötti késedel emben lévő	31-60 nap közötti késedel emben lévő	61-90 nap közötti késedel emben lévő	91-180 nap közötti késedel emben lévő		1-30 nap közötti késedel emben lévő	31-60 nap közötti késedel emben lévő	61-90 nap közötti késedel emben lévő	91-180 nap közötti késedel emben lévő		
2019												
Nem kereskedelmi célú eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	1 615	1 055	150	52	9	349	1 528	1 019	149	46	9	305
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben értékelt pénzügyi instrumentumok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi instrumentumok	34 298	28 816	3 716	1 137	495	134	21 827	18 577	2 342	605	303	-
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	31 556	26 151	3 643	1 134	495	133	20 578	17 348	2 322	605	303	-
Kereskedelmi hitelek és előlegek	1 463	1 407	53	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Pénzügyi lízing követelések	1 278	1 258	20	-	-	-	1 249	1 229	20	-	-	-
Mérlegen kívüli tételek	1 223	668	376	95	62	22	50	11	-	39	-	-
Összesen	37 136	30 539	4 242	1 284	566	505	23 405	19 607	2 491	690	312	305

Ügyfelekkel szembeni követelések

A kölcsönök és előlegek (LTC-loan to customer) kategóriába tartoznak a következő elemek:

- a mérlegen kívüli, eredménnyel szemben valós értéken nyilvántartott kölcsönök
- amortizált bekerülési értéken nyilvántartott kölcsönök és előlegek
- pénzügyi lízing követelések
- kereskedelmi és más követelések

A következő oldalakon az ügyfelekkel szembeni követelések az alábbi bontásban szerepelnek:

- üzleti szegmens és kockázati kategória szerint
- üzleti szegmens és IFRS 9 szerinti bontásban

- üzleti szegmens és NPL fedezettség szerinti bontásban
- földrajzi régió és IFRS 9 szerinti bontásban
- üzleti szegmens és devizabontásban.

A táblák bemutatása bruttó könyv szerinti érték alapján történik, a hitelezési veszteségek és fedezetek bemutatása nélkül.

Ügyfelekkel szembeni követelések üzleti szegmens és kockázati kategória szerint

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2020					
Lakosság	661 549	248 162	68 426	25 433	1 003 570
Vállalatok	627 201	61 025	84 845	28 750	801 821
Csoportszintű vállalatok	1	2	1	-	4
Összesen	1 288 751	309 189	153 272	54 183	1 805 395

millió forintban	Alacsony kockázat	Külön figyelendő	Kétes	Nem teljesítő	Összesen
2019					
Lakosság	537 686	225 446	55 244	34 597	852 973
Vállalatok	628 696	72 043	42 562	5 824	749 125
Csoportszintű vállalatok	6 172	-	-	-	6 172
Összesen	1 172 554	297 489	97 806	40 421	1 608 270

Ügyfelekkel szembeni követelések és üzleti szegmens és IFRS 9 szerinti bontásban

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Bruttó ügylékhitelek (amortizált bekerülési érték)	Nem IFRS 9 értékvesztés releváns	Összesen
2020							
Lakosság	636 979	123 609	16 215	18 466	795 268	208 302	1 003 570
Vállalatok	589 818	174 389	28 309	9 162	801 679	142	801 821
Csoportszintű vállalatok	-	4	-	-	4	-	4
Összesen	1 226 797	298 002	44 524	27 628	1 596 951	208 444	1 805 395

A Stage 1 és Stage 2-es hitelek nem értékvesztettek, míg a Stage 3-asok és a POCI értékvesztett hiteleknek minősülnek.

Az NPL lefedettségi ráta a teljes értékvesztés és a nemteljesítő LTC kintlévőség bruttó könyv szerinti értékének hányadosa. A fedezeteket nem veszi figyelembe. A POCI állományon belül a defaultos ügyfelekkel szembeni követelések 9 314 millió forint (2019-ben 13 945 millió forint volt), a nem defaultos 18 314 millió forint (2019-ben 16 964 millió forint volt).

millió forintban	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Bruttó ügyfélhitelek (amortizált bekerülési érték)	Nem IFRS 9 értékvesztés releváns	Összesen
2019							
Lakosság	650 395	48 298	21 022	21 278	740 993	111 980	852 973
Vállalatok	701 140	33 293	4 731	9 631	748 795	330	749 125
Csoportszintű vállalatok	6 172	-	-	-	6 172	-	6 172
Összesen	1 357 707	81 591	25 753	30 909	1 495 960	112 310	1 608 270

A következő táblázatban a nem-telejesítő ügyfelekkel szembeni kintlévőségek kerülnek szembeállításra riporting szegmensenként a nem-telejesítő állományra képzett értékvesztéssel és fedezettel. A táblázat tartalmazza az NPL rátát, NPL fedezettséget.

Ügyfelekkel szembeni követelések üzleti szegmens és NPL fedezettség szerinti bontásban

millió forintban	Nem teljesítő		Bruttó ügyfélhitelek kitétsége		Értékvesztett		Nem teljesítő hitelek fedezettsége		NPL aránya		NPL fedezettség		NPL fedezettségi mutató	
	Összesen	AC	Összesen	AC	AC	Összesen	AC	Összesen	AC	AC	AC	Összesen	AC	
2020														
Lakosság	25 433	25 090	1 003 570	795 268	36 840	15 102	14 826	2,53%	3,15%	146,83%	59,38%	59,09%		
Vállalatok	28 750	28 748	801 821	801 679	23 124	17 629	17 628	3,59%	3,59%	80,44%	61,32%	61,32%		
Csoportszintű vállalatok	-	-	4	4	-	-	-	0,00%	0,00%					
Összesen	54 183	53 838	1 805 395	1 596 951	59 964	32 731	32 454	3,00%	3,37%	111,38%	60,41%	60,28%		

millió forintban	Nem teljesítő		Bruttó ügyfélhitelek kitétsége		Értékvesztett		Nem teljesítő hitelek fedezettsége		NPL aránya		NPL fedezettség		NPL fedezettségi mutató	
	Összesen	AC	Összesen	AC	AC	Összesen	AC	Összesen	AC	AC	AC	Összesen	AC	
2019														
Lakosság	34 597	34 036	852 973	740 993	30 614	20 190	19 872	4,06%	4,59%	89,94%	58,36%	58,38%		
Vállalatok	5 824	5 821	749 125	748 795	6 754	4 259	4 256	0,78%	0,78%	116,03%	73,13%	73,12%		
Csoportszintű vállalatok	-	-	6 172	6 172	7	-	-	0,00%	0,00%					
Összesen	40 421	39 857	1 608 270	1 495 960	37 375	24 449	24 128	2,50%	2,70%	93,80%	60,50%	60,50%		

Az összesen oszlopok egyaránt tartalmaznak AC-n és FVPL-en értékelt hiteleket.

Amortizált bekerülési értéken értékelt ügyfelekkel szembeni követelések üzleti szegmens és IFRS 9 szerinti bontásban

millió forintban	Bruttó ügyfélhitelek kitétsége				Értékvesztett							
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Stage 2	Stage 3	POCI	
									fedezetségi mutató	fedezetségi mutató	fedezetségi mutató	
2020												
Lakosság	636 979	123 609	16 215	18 466	2 974	16 139	12 051	5 676	13,06%	74,32%	30,74%	
Vállalatok	589 818	174 389	28 309	9 162	2 749	5 129	15 075	171	2,94%	53,25%	1,87%	
Csoportszintű vállalatok	-	4	-	-	-	-	-	-	0,37%			
Összesen	1 226 797	298 002	44 524	27 628	5 723	21 268	27 126	5 847	7,14%	60,92%	21,16%	

millió forintban	Bruttó ügyfélhitelek kitétsége				Értékvesztett							
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Stage 2	Stage 3	POCI	
									fedezetségi mutató	fedezetségi mutató	fedezetségi mutató	
2019												
Lakosság	650 396	48 298	21 022	21 278	2 533	6 574	15 077	6 429	13,61%	71,72%	30,22%	
Vállalatok	701 139	33 293	4 731	9 631	1 746	1 764	2 636	608	5,30%	55,72%	6,32%	
Csoportszintű vállalatok	6 172	-	-	-	7	-	-	-	1,89%			
Összesen	1 357 707	81 591	25 753	30 909	4 286	8 338	17 713	7 037	10,22%	68,78%	22,77%	

Az 'NPL arány' mutatószám a nem teljesítő (non-performing) ügyfelekkel szembeni követelések bruttó könyv szerinti értékének és a teljes ügyfelekkel szembeni követelések bruttó könyv szerinti értékének hányadosa. A főbb különbségek a 'Hitelkitétségek' részekben kerülnek kifejtésre. A nem teljesítő hitelek mögött főleg ingatlanok állnak fedezetként.

Az NPL fedezetségi mutató (a fedezeteket nem tartalmazva) úgy kerül kiszámításra, hogy a teljes értékvesztés elosztásra kerül a nem teljesítő ügyfelekkel szembeni követelések bruttó könyv szerinti értékével. A számításnál a fedezet és a nem várt megtérülés (recovery) nem kerül figyelembevételre.

Az IFRS9 értelmében a Bank megkülönböztet szerződéses leírást ("contractual write-off" azaz a defaultos ügyfél adósságának elengedése, feltételek nélkül vagy akár feltételekhez kötötten) és technikai leírást ("technical write-off"). Ez utóbbi annak a felismerése, hogy a követelés várhatóan nem hajtható be így eltávolításra kerül a könyvekből, noha még jogi értelemben él. 2020-ban nem került sor ilyen technikai leírásra. Mindkét write-off típus alapfeltevése, hogy ésszerű behajtási intézkedések és a késői behajtás mind alkalmazásra került, az optimális behajtás érdekében. A fedezettel ellátott követelések leírása a fedezet realizálása előtt nem megengedettek, ez alól kivételt képez néhány specifikus körülmény. Egyéb tényezők vezethetnek még technikai write-offhoz: végrehajtás, a fedezet vagy követelés semmissé nyilvánítása, jogilag kötelező erejű csőd vagy likvidációs eljárás jelenléte vagy a követelési jogok egyéb okból kifolyó elvesztése, eladása.

Ügyfelekkel szembeni követelések üzleti szegmens és devizabontásban

millió forintban	EUR	HUF	CHF	USD	Egyéb	Összesen
2020						
Lakosság	5 447	997 734	377	10	2	1 003 570
Vállalatok	462 514	322 372	9 232	7 702	1	801 821
Csoportszintű vállalatok	1	-	-	-	3	4
Összesen	467 962	1320 106	9 609	7 712	6	1 805 395

millió forintban	EUR	HUF	CHF	USD	Egyéb	Összesen
2019						
Lakosság	3 244	849 325	390	11	3	852 973
Vállalatok	423 673	315 554	9 794	103	-	749 124
Csoportszintű vállalatok	1 157	5 016	-	-	-	6 173
Összesen	428 074	1 169 895	10 184	114	3	1 608 270

Értékpapírosítás

Az Erste Bank nem alkalmaz értékpapírosítást.

33) Piaci kockázat

A piaci kockázat olyan veszteség kockázata, amely annak a piacnak az áraiban bekövetkezett hátrányos változás miatt merülhet fel, ahonnan a paraméterek származnak.

Ezek a piaci érték változások megjelenhetnek az eredménykimutatásban, az átfogó eredmény kimutatásban vagy a rejtett tartalékokban. Az Erste Banknál a piaci kockázat kamatláb kockázatra, devizakockázatra, részvénykockázatra, árukockázatra és volatilitási kockázatra oszlik. Ez mind a kereskedési könyvekben, mind a banki könyvekben szereplő pozíciókat érinti. Az árukockázatnak az Erste Bank esetében nem releváns, mert ilyen pozíciója nincsen.

Alkalmazott módszerek és eszközök

A Bank és leányvállalatai a piaci mozgásokból eredő potenciális veszteségeket az Erste Bankra nézve standard VaR modell alkalmazásával állapítják meg. A VaR számításnál a Bank az Erste Group holding szintű módszerét alkalmazza. A számítást a historikus szimuláció módszere alapján végzik egyoldalú 99 százalékos bizonyossági szint mellett, egynapos tartási időszakokkal és kétéves szimulációs időszakokkal. A VaR egy előre meghatározott valószínűségű – ez a bizonyossági szint – maximális várható veszteséget ír le egy pozíció normál piaci körülmények között érvényes tartási időszakán belül.

A statisztikai módszerek hatékonyságának megállapítására folyamatos visszamérést alkalmaz az Erste Bank. Ezt az eljárást egynapos késedelemmel folytatja le, hogy figyelhesse, ténylegesen megvalósultak-e a veszteségekre vonatkozó modell-előrejelzések. 99 százalékos bizonyossági szint mellett a tényleges veszteség egyetlen napon statisztikailag csak évente kétszer - háromszor haladhatja meg a VaR-t (vagyis a 250 munkanap 1 százalékán).

Észreveszi a VaR számítás egyik korlátját: egyrészt, a konfidencia szint 99 százalékra korlátozódik; másrészt, a modell csak azokat a piaci forgatókönyveket veszi figyelembe, amelyek a kétéves szimulációs időszakban megfigyelésre kerültek, és ez alapján számítja ki a Bank aktuális pozícióira vonatkozó VaR-ját. A VaR módszeren kívül eső szélsőséges piaci helyzetek vizsgálatához stressztesztet alkalmaz az Erste Bank. Az ilyen események főként alacsony valószínűségű piaci mozgásokat tartalmaznak.

A stressz tesztek több módszer szerint készülnek el: a stresszelt VaR (SVaR) a normál VaR számításból származik. De ahelyett, hogy a modell az ezt megelőző két évre szimulálna, a vizsgálatot sokkal hosszabb időszakon hajtják végre, hogy azonosítsanak egy egyéves időszakot, ami jelenlegi portfólió mellett releváns stressz időszakot testesít meg. A jogi keretrendszernek megfelelően, azt az egyéves

időszakot használjuk a 99% konfidencia szintű VaR számításához. Ez lehetővé teszi a Banknak, hogy egyrészt elegendő elérhető saját forrást tartson magasabb piaci volatilitású időszakban is a kereskedési könyv számára, más részt biztosítja az ebből származó eredményhatások beépítését a kereskedési könyvi pozíciók kezelésébe. A VaR és a SVaR számítások eredményeit a kereskedési könyvi második pilléres tőkekövetelmények számításánál kerül felhasználásra

Kockázatmérséklési módszerek és eszközök

Az Erste Group csoport szintű módszertana alapján az Erste Bank a kereskedési könyvi piaci kockázatát különféle limitekkel ellenőrzi. A kereskedési könyv teljes VaR alapú limitét a Risk Appetite Statementben osztják le figyelembe véve a kockázatviselő képességet és az előre jelzett bevételt is.

Minden kereskedési könyvi piaci kockázati tevékenységhez kockázati limitek vannak hozzárendelve, amik statisztikailag konzisztensek a teljes VaR limittel és a VaR mellett a limitek második vonalát képezik. A VaR minden nap kiszámításra kerül, amely elérhető mind a kereskedési egységek, mind vezetőség számára.

A banki könyvi pozíciók mérése egy hosszú horizontú kockázati mérőszámmal történik, ami egyaránt lefedi a a banki könyv kamat és kamatfelár kockázatát. 2019-ben ennek a módszertana megváltozott, a számítás alapja 250 000 historikus adatokból generált forgatókönyv lett. Ugyanazt a módszertant használja, mint az ICAAP modellt a tőkeszámításra 1 éves tartási periódussal és 99,92%-os konfidencia szinttel. Ezen felül a banki könyvi VaR számítására is ugyanez – a kereskedési könyvnél használt módszertannal konzisztens – megközelítés kerül alkalmazásra 1 napos tartási periódussal és 99%-os konfidencia szinttel.

A piaci kockázat elemzése

Az alábbi táblázatok a VaR állapotát mutatják be 99 százalékos konfidencia szinttel, egy napos tartási időszakkal:

Banki könyvi és kereskedési könyvi VaR

millió forintban	Összesen	Kamat	Hitelfelár	Deviza	Részvény
2020					
Erste Bank Hungary konszolidált	578	561	19	7	-
Banki könyv	444	425	19	-	-
Kereskedési könyv	134	135	-	7	-
2019					
Erste Bank Hungary konszolidált	708	702	- 1	15	-
Banki könyv	662	663	- 1	-	-
Kereskedési könyv	46	40	-	15	-

A számítási módszertan 2019-ben megváltozott, mert a banki könyv 99%-os VaR mutatója megváltozott, hogy harmonizáljon az ICAAP szerinti új tőkekövetelmény számítási mechanizmussal. Ezzel a módszertannal lehetőség van a 99%-os banki könyvi VaR mellett a 99%-os kamatkockázati és 99%-os kamatfelár kockázati VaR bemutatására is.

A banki könyv kamatláb kockázata

A kamatláb kockázat a piaci kamatlábak mozgása által a pénzügyi instrumentumok valós értékében előidéztet kedvezőtlen változás kockázata. Ilyen típusú kockázat akkor merül fel, amikor egyensúlytalanság áll fenn az eszközök és források között (ide értve a mérlegben kívüli tételeket is) azok lejáratát vagy a kamatláb-átárazódások időzítése tekintetében.

A kamatláb kockázat azonosítása érdekében minden pénzügyi instrumentum, beleértve a mérlegben nem szerepeltetett tranzakciókat is, lejárat sávokba kerül rendezésre a hátralévő lejárat vagy az átárazódás alapján. Fix lejáratú nem rendelkező (például látra szóló) eszközök statisztikai módszerekkel megállapított modellezett lejáratú kerülnek besorolásra.

A 2015 óta megfigyelhető alacsony, illetve negatív kamatkörnyezet nagy kihívást jelent a kamatkockázat mérése és menedzselése számára. Az elmúlt években a csoport szintű kamatkockázat mérési módszertant hozzá kellett ehhez igazítani. A belső kamatkockázati

számításokhoz és a szabályozó kamatkockázati mutatókhoz a maximális lefelé irányuló kockázatra a küszöbszintet az Európai Bankfelügyeleti Hatóság nem-kereskedési tevékenységből származó kamatkockázat menedzsment irányelveinek (EBA/GL/2018/02) a III mellékletében szereplő értékekre jelentik.

A következő táblázatok felsorolják Bankcsoport nyitott kamatláb-kockázati pozícióit abban a négy devizában, amelyekben jelentős kamatláb-kockázat van (HUF, EUR, USD és CHF).

Csak a kereskedési könyvbe nem tartozó nyitott kamatláb-kockázati pozíciók kerülnek bemutatásra. A pozitív értékek eszköz oldali kamatláb kockázatot jeleznek, például eszközök többletét, negatív értékek kötelezettség oldali többletet jeleznek.

Nyitott nem kereskedési könyvi kamatpozíciók

millió forintban	0-3 hónap	3-6 hónap	6-12 hónap	1 év felett
2020				
Átárazódási gap HUF pozíciókon	-1 325 447	5 743	124 166	1 052 496
Átárazódási gap EUR pozíciókon	-253 012	72 722	19 680	93 813
Átárazódási gap USD pozíciókon	-114 824	-1 036	-3 544	7 630
Átárazódási gap CHF pozíciókon	-5 904	231	8 417	158

millió forintban	0-3 hónap	3-6 hónap	6-12 hónap	1 év felett
2019				
Átárazódási gap HUF pozíciókon	-809 521	-13 678	-35 883	909 000
Átárazódási gap EUR pozíciókon	-65 969	49 841	12 735	71 873
Átárazódási gap USD pozíciókon	-99 545	-10 896	-44 778	4 079
Átárazódási gap CHF pozíciókon	-3 904	196	8 073	29

Hitelfelár kockázat (credit spread risk)

A hitelfelár kockázata pénzügyi instrumentum értékének negatív irányú változása, amit a kibocsátó hitelképességének piaci megítélésének a változása okoz. A Bank mind a kereskedési, mind a banki könyvben az értékpapír pozícióján keresztül ki van téve hitelfelár kockázatnak.

A kereskedési könyvben az állampapírok credit spread kockázata része a VaR és SVaR által lefedett általános piaci kockázatnak. A vállalati kötvényeket benchmark spread görbékhöz vannak hozzárendelve szektortól, minősítéstől és devizanemtől függően a VaR és SVaR által lefedett általános kockázat részeként.

A banki könyvi értékpapírok credit spread kockázatának számszerűsítése historikus szimuláció alapján történik. Az egy éves időtávon maximum (hipotetikus) hitelkockázati tényezőkhöz köthető leértékelődés kerül kiszámolásra. Ez hitelkockázati felár érzékenységeken (CR01) alapul és a felhasznált kockázati tényezők az eszköz swap különbözetek.

Nyitott devizapozícióból adódó kockázat

A Bank számos árfolyamhoz kapcsolódó kockázatnak van kitéve. Ez érinti a nyitott devizapozíciókból eredő és egyéb kockázatot.

A nyitott devizapozíciókból eredő kockázat az árfolyammal kapcsolatos kockázat, amely az eszközök és források közötti egyenlőtlenségből vagy devizával kapcsolatos pénzügyi derivatívákból adódik. Az ilyen kockázatok eredhetnek ügyféllel kapcsolatos tranzakciókból vagy saját számlás kereskedésből. Monitorozásuk és kezelésük napi szintű. A Likviditási és Piaci Kockázatkezelés az előző napi főkönyv alapján kiszámolja a banki könyvi nyitott devizapozíciót, és egy technikai tranzakcióval zárja a pozíciót a kereskedési könyvvel. A cél az, hogy a banki könyvnek nulla közeli nyitott devizapozíciója legyen. A kereskedési könyvben lehet nyitott devizapozíció, aminek mértékét belső limitek korlátozzák. A belső limiteket az Eszköz-Forrás Bizottság határozza meg.

Az alábbi táblázat az Erste Hungary 2020. december 31-ei legnagyobb nyitott devizapozícióit mutatja, összevetve a 2019. december 31-én fennálló nyitott pozícióval.

Nyitott deviza pozíciók

millió forintban	2019	2020
Svájci Frank (CHF)	60	- 4
Euro (EUR)	- 731	666
Japán Yen (JPY)	9	8
US Dollár (USD)	- 546	- 80
Egyéb	- 112	44

Pozíciók fedezése

A banki könyvi kockázatkezelés a tőke gazdasági értékének és a jövőbeli nettó kamatbevétel együttes optimalizációjából áll, figyelembevéve a két mérték különböző időhorizontjából fakadó ellentétes motivációkat. A döntések meghozatalakor a mérlegszerkezet folyamatos alakulása, a gazdasági környezet, a piaci verseny, a várható kockázatok, a nettó kamatbevétel várható alakulása és a likviditási pozíció mind-mind befolyásoló tényezők. A kamatockázat menedzselésének döntéshozó szerve az ALCO. A javaslatok előkészítéséért és az ALCO-n hozott döntések végrehajtásáért az Eszköz-Forrás Menedzsment felel.

A kockázatkezelés a banki pozíciók fedezésével két tényező fókuszba állításán keresztül valósul meg: ezek a nettó kamatbevétel és a tőke gazdasági értéke. Tágabb értelemben véve a fedezés alatt a Bank kedvezőtlen piaci elmozdulásokkal szembeni kitettségeinek csökkentését értjük, mely azonban nem tartozik az IFRS által definiált fedezeti elszámolás hatálya alá („hedge accounting”). Az Erste Hungary nem alkalmaz fedezeti elszámolást („Hedge accounting”).

34) Likviditási kockázat

A likviditási kockázatot az Erste Bank a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság által felállított elvek és az Uniós szintű és magyar jogszabályok (CRR és Hpt.) alapján határozza meg. Ennek megfelelően megkülönbözteti a piaci likviditási kockázatot, ami annak a kockázata, hogy a Bank nem tud könnyen ellentételezni vagy megszüntetni egy pozíciót piaci áron a piac nem megfelelő mélysége vagy valamely működési zavara miatt, és a finanszírozási likviditási kockázatot, ami annak a kockázata, hogy a Bank nem képes hatékonyan eleget tenni a várható és váratlan, jelenlegi és jövőbeli cash flow és fedezeti igényeknek anélkül, hogy az érintené akár a napi működést, akár a pénzügyi helyzetet.

A finanszírozási likviditási kockázat tovább osztható csődkockázatra és strukturális likviditási kockázatra. Az előbbi annak rövid távú kockázata, hogy az aktuális vagy jövőbeli fizetési kötelezettségek teljes mértékű, pontos és gazdaságilag igazolt kielégítése nem lehetséges, míg a strukturális likviditási kockázat a Bank saját refinanszírozási költségének vagy marzsának változásából eredő veszteségek hosszú távú kockázata.

Likviditási stratégia

2020-ban az ügyfélbetétekre maradtak az Erste Hungary elsődleges finanszírozási forrása. A hitelfolyósítás üteme elmarad a betétállomány növekedésétől, a többlet likviditást az Eszköz-Forrás Menedzsment részben államkötvényekbe fektette, részben pedig a központi bankhoz került kihelyezésre a Pénzpiaci kereskedés által.

Likviditási mutatók

A Bank az LCR-t az (EU) 2015/61-es Felhatalmazáson Alapuló Rendelet alapján számítja. 2019-ben a az NSFR számítása némileg változott annak érdekében, hogy összhangban legyen a 2013/36/EU (CRR 2) Direktíva bővítésére vonatkozó javaslattal. Az európai szabályozás mellett vannak helyi likviditási mutatók is, amelyeket az Erste Banknak be kell tartania: DMM: Devizafinanszírozás Megfelelőségi Mutató, DEM: Deviza Egyensúlyi Mutató, JMM: Jelzálog-finanszírozás Megfelelőségi Mutató, Bankközi Finanszírozási Mutató.

Alkalmazott módszerek és eszközök

A rövid távú fizetéseképtelenségi kockázatot a Bank a túlélési időszak mutató (Survival Period – SPA) számításával követi nyomon. Ez az elemzés meghatározza azt a leghosszabb periódust, amit a Bank a likvid eszközeire támaszkodva túl tud élni előre definiált forgatókönyvek mellett, beleértve egy súlyos kombinált piaci és egyedi válságot is. A vizsgált legrosszabb forgatókönyvek egyszerre feltételeznek nagyon korlátozott pénz és tőkepiaci aktivitást és számottevő ügyfélbetét kiáramlást. Ezen felül a szimuláció megnövekedett garancia lehívást, ügyféltípustól függő hitelezést és a kedvezőtlen piaci mozgások miatt a fedezett származékos ügyleteke esetében potenciális fedezet kiáramlást feltételez. 2018-tól az SPA-nek egy frissített változata került bevezetésre. Ez – más fejlesztések mellett – az egyes forgatókönyvektől függően a stressz periódust akár 12 hónapra hosszítja ki.

A Bankcsoport a Likviditás Fedezeti Rátát az (EU) 2015/61-es Felhatalmazáson Alapuló Rendelet alapján számítja, és jelenti havi szinten a Felügyelet felé egyedi és csoport szinten is. Ezen felül Az Erste Hungary a Nettó Stabil Finanszírozási Mutatóra implementálta a CRR2 követelményeit is. Ezeket a mutatókat a belső riportokban folyamatosan nyomon is követi. 2014 óta az LCR (2014 és 2016 között a CRR, 2017-től az LCR DA szerint) része a Risk Appetite Statementnek (RAS). Az LCR limiteket a RAS jóval a 100%-os szabályozói limit fölé célozza. Az Erste Hungary az NSFR-t a CRR szerint negyedévente jelenti, viszont a CRR2 követelményeit tartalmazó módszertan alapján képez rá RAS limitet, amelyet havi szinten monitoringol. Emellett a Bank nyomon követi a hagyományos likviditási gap-eket is (amelyek a lejárat eltéréseket tartalmazzák). A likvid eszközökön belüli koncentrációs kockázatot a Bank rendszeresen vizsgálja és jelenti a Felügyelet felé. Az Erste Bank alap transzferár (FTP) rendszere a strukturális likviditási kockázatkezelés hatékony irányítási eszközének bizonyult.

Kockázatkezelési módszerek és eszközök

Az Erste Bank meghatározta, folyamatosan felülvizsgálja és tökéletesíti a likviditási kockázat ellenőrzésének és kezelésének általános előírásait (szabványok, limitek és elemzések).

A rövidtávú likviditást a Bank az SPA modellből származó limitek, belső stressz tesztek és belső LCR célok mellett kezeli. A likviditási mutatók rendszeresen bemutatásra kerülnek az Operatív Likviditáskezelési Bizottságnak és az ALCO-nak. A likviditási kockázat kezelésének a másik fontos eszköze az Erste Bankon belül az FTP rendszer.

A Bankcsoportnak az évente felülvizsgált Átfogó Készenléti Terve biztosítja a likviditás kezelési folyamatban minden résztvevő közötti szükséges koordinációt egy válság helyzetben.

A likviditási kockázat elemzése

Az Erste Bank a likviditási kockázatot az alábbi módszerekkel elemzi.

Likviditás fedezeti ráta

Az Erste Bank az (EU) 2015/61 felhatalmazáson alapuló rendelet szerinti likviditásfedezeti rátát alkalmazza a belső nyomon követésre és a likviditási pozíció kezelésére is. Annak érdekében, hogy a LCR-t a szabályozói és a belső limitek felett tartsa az Erste Bank szorosan nyomon követi a rövidtávú likviditás be- és kiáramlásokat, illetve a rendelkezésre álló szabad likviditást.

A következő tábla mutatja az LCR értékét 2020 december 31-re:

Likviditás fedezeti ráta

millió forintban	2019	2020
Rendelkezésre álló szabad likviditás	968 637	1 134 848
Nettó likviditás kiáramlás	704 722	741 705
Likviditás fedezeti ráta	137%	153%

Strukturális Likviditási gap

A hosszú távú likviditási pozíciót likviditási gap-ek alkalmazásával kezeli az Erste Bank a részben szerződéses, részben modellezett cash flow-k alapján a mérleg minden releváns összetevőjére (mérlegben belüli és kívüli). Ezt a likviditási pozíciót a lényeges volumennel rendelkező valamennyi pénznemre számítja ki.

A várható pénzáramok az amortizációs menetrendek szerinti szerződéses lejáratok szerint lejáratokba vannak osztva. Azoknál a termékeknél, amelyeknél nincsenek szerződés szerinti lejáratok (mint például a látra szóló betétszámlák) a lejáratokat belső viselkedési modellek alapján határozzuk meg.

A következő tábla mutatja a 2020 és 2019 végén fennálló likviditási gap-eket:

Likviditási gap

millió forintban	2019				2020			
	< 1 hónap	1-12 hónap	1-5 év	5 éven túli	< 1 hónap	1-12 hónap	1-5 év	5 éven túli
Likviditási gap – mérlegtételek	-151 828	-334 086	710 851	-224 937	-88 068	-256 898	457 257	-112 291
Likviditási gap – mérlegen kívüli tételek	1 085	-798	1 407	4 316	-4 290	1 872	1 281	3 171

Az eszközök forrásokat meghaladó értéke pozitív előjellel szerepel, míg a források eszközöket meghaladó értéke negatív előjellel.

Likviditási puffer

Erste Bank rendszeresen nyomon követi a likviditási puffereinek alakulását, ami magában foglalja a készpénzt, a jegybanki kötelező tartalékráta feletti többletet, a meg nem terhelt jegybankképes eszközöket és más likvid értékpapírokat, beleértve a repók és passzív repók hatását. Ezeket az eszközöket egy válság helyzetben rövidtávon mobilizálni lehet, hogy ellensúlyozzák a potenciális pénzáramlásokat. A likviditási puffer 2020 és 2019 végi lejárat szerkezetét az alábbi tábla tartalmazza:

A likviditási puffer lejárat szerkezete

2020	< 1 hét	1 hét-1 hónap	1-3 hónap	3-6 hónap	6-12 hónap
Készpénz, az előírásokat meghaladó tartalék	193 493	-	-	-	-
Likvid eszközök	1 113 993	94,8325	-4 857	-67 809	-152 459
Likviditási puffer	1 307 486	94,8325	-4 857	-67 809	-152 459
2019					
Készpénz, az előírásokat meghaladó tartalék	116 454	-	-	-	-
Likvid eszközök	855 573	-	-33 233	-49 850	-10 672
Likviditási puffer	972 027	-	-33 233	-49 850	-10 672

A fenti számok mutatják a csoport számára potenciálisan folyamatosan elérhető likviditás mennyiségét figyelembe véve az alkalmazandó jegybanki haircutokat is. Egy krízis helyzetben a kedvezőtlen piaci mozgások csökkenthetik ezt a mennyiséget. Ezen hatás figyelembe vételére a Bank további haircutokat alkalmaz. A negatív értékek a likviditási puffer lejárat pozíciói. Az egy hét utáni pozitív értékek a nem azonnal elérhető pufferek.

Pénzügyi kötelezettségek

A pénzügyi kötelezettségek szerződés szerinti nem diszkontált értéke 2020. december 31-én és 2019. december 31-én a következő volt:

millió forintban	Könyv szerinti érték	Szerződés szerinti pénzáramok	< 1 hónap	1-12 hónap	1-5 év	> 5 év
2020. december 31.						
Nem származékos kötelezettségek	3 113 748	3 175 379	658 052	839 503	1 321 557	356 267
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	-	-	-	-	-	-
Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	-	-	-	-	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	3 113 748	3 175 379	658 052	839 503	1 321 557	356 267
Bankközi betétek	505 864	555 898	23 088	76 074	293 091	163 644
Ügyfelek által elhelyezett betétek	2 534 862	2 536 148	629 966	757 246	956 446	192 490
Kibocsátott értékpapírok	3 915	4 015	762	2 561	692	0
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	6 640	6 639	4 236	1 599	671	133
Hátrasorolt kötelezettségek	62 467	72 678	0	2 022	70 656	0
Származékos kötelezettségek	48 935	48 935	11 938	27 785	2 642	6 570
Pénzügyi lízing kötelezettségek	21 710	21 710	338	2 832	10 988	7 552
Mérlegen belüli kötelezettségek összesen	3 184 393	3 246 024	670 328	870 119	1 335 187	370 390
Függő kötelezettségek	228 666	228 666	228 666	-	-	-
Pénzügyi garanciák	1 901	1 901	1 901	-	-	-
Visszavonhatatlan kötelezettségek	226 765	226 765	226 765	-	-	-
Összesen	3 413 059	3 474 690	898 994	870 119	1 335 187	370 390
2019. december 31.						
Nem származékos kötelezettségek	2 388 999	2 454 069	350 444	814 900	920 165	368 560
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	-	-	-	-	-	-
Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	-	-	-	-	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	2 388 999	2 454 069	350 444	814 900	920 165	368 560
Bankközi betétek	309 035	347 510	29 141	39 776	121 480	157 113
Ügyfelek által elhelyezett betétek	2 011 033	2 011 749	318 982	765 709	773 745	153 312
Kibocsátott értékpapírok	7 300	21 997	336	5 180	12 720	3 762
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	4 162	4 156	1 985	1 591	484	96
Hátrasorolt kötelezettségek	57 468	68 658	-	2 644	11 736	54 278
Származékos kötelezettségek	30 241	30 241	3 511	17 403	3 519	5 807
Pénzügyi lízing kötelezettségek	2 120 4	2 120 4	213	2 672	10 284	8 035
Mérlegen belüli kötelezettségek összesen	2 440 444	2 505 514	354 169	834 975	933 969	382 402
Függő kötelezettségek	264 764	264 764	264 764	-	-	-
Pénzügyi garanciák	1 482	1 482	1 482	-	-	-
Visszavonhatatlan kötelezettségek	263 282	263 282	263 282	-	-	-
Összesen	2 705 208	2 770 278	618 933	834 975	933 969	382 402

2020 végén a nem-derivatív kötelezettségek deviza szerinti összetételében 76,95% HUF, 17,90% EUR, 4,42% USD és 0,73% más deviza. (2019: 76,02% HUF, 17,02% EUR, 6,27% USD, 0,09% más deviza)

2020 december 31-én a látra szóló ügyfélbetét állománya 2 187 milliárd forint volt. (2019: 1 675 milliárd forint).

Ügyfélszegmens szerint az ügyfélbetétek 53%-a magánszemély, 15% nagyvállalat, 30% KKV, 2% közszféra. (2019: 54% magánszemély, 28% nagyvállalat, 16% KKV, 2% közszféra.)

35) Működési kockázat

A vonatkozó szabályozással (az Európai Parlament és Tanács 575/2013. sz. EU rendelete a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások új prudenciális követelményeire vonatkozóan) összhangban az Erste Hungary a működési kockázatot úgy határozza meg, mint belső folyamatok nem megfelelő működéséből, emberi- vagy rendszerhibákból, vagy jogi kockázatokkal járó külső eseményekből eredő veszteség kockázata. A működési kockázat megállapítására kvalitatív és kvantitatív módszereket alkalmaz az Erste Hungary. A nemzetközi gyakorlat szerint a működési kockázat kezelésének felelőssége a középvezetésre hárul.

Alkalmazott módszerek és eszközök

A kvantitatív mérési módszerek a belső veszteséggel kapcsolatos tapasztalatok adatain alapulnak, amely ennek megfelelően az Erste Group standard módszertana szerint kerül gyűjtésre és rögzítésre a központi rendszerbe. A korábban elő nem fordult, ám lehetséges veszteségek számba vétele forgatókönyvek felállításával és külső adatok felhasználásával történik. Az Erste Csoport ezeket a külső adatokat egy vezető non-profit kockázati veszteség adatokkal foglalkozó konzorciumtól (ORX) veszi, míg az Erste Hungary a HunOr-t, ennek magyar megfelelőjét használja erre a célra.

A működési kockázat tőkeigényének számítása központilag történik; az Erste Group csoportszinten számítja a tőkekövetelményt az AMA módszerrel, amelyet a leányvállalataira allokál. A veszteségeseményeket és a forgatókönyv-elemzés eredményeit az Erste Group leányvállalatai szolgáltatják. A veszteségkulcs meghatározása során két tényező kerül figyelembe vételre, a Bank méretmutatója és az adott leányvállalati veszteségadatok aránya. 2011-től a Bank a biztosítási tényezőt használja a tőke kiszámításához kockázatsökkentő eszközként és a tőkeshükséglet csökkentéséhez.

Az AMA módszertannal számolt tőkekövetelmény 2020 Q4-re 41 598 122 703 forint.

Kockázatomérés- és eszközök

A kvantitatív módszereken túl, olyan kvalitatív módszereket is alkalmaz az Erste Bank a működési kockázat meghatározására, mint pl. a kockázatelemzések (Kockázatelemzés és Önértékelés). Az ilyen, szakértők által végzett elemzések kockázatelemzési eredményeit és javaslatait a középvezetők rendelkezésére bocsátják, amely segíti őket a működési kockázatok csökkentésében. Az Erste Bank bizonyos kulcsfontosságú mutatókat, mint például rendszer elérhetőség, munkavállalók fluktuációja, ügyfél panaszok, időszakosan áttekint, hogy az esetlegesen veszteségekhez vezető kockázati potenciál-változásokat időben észlelje.

Az Erste Hungary az Erste Group biztosítási programjának része, hogy csökkenti az Erste Bank hagyományos vagyonbiztosítási igényeinek kielégítésével járó költségeket, módot adva arra, hogy további biztosítást kössön a korábban nem biztosított bank-specifikus kockázatokra. Ez a program egy viszontbiztosítási társaságot használ annak érdekében hogy a kockázatokat megossza a csoporton belül és elérhetővé tegye a nemzetközi piacokat.

Az alkalmazott kvantitatív és kvalitatív módszerek a fent bemutatott kockázatelemzési intézkedésekkel együttesen alkotják az Erste Bank működési kockázati keretét. A működési kockázatról különféle jelentéseken keresztül időszakos információt biztosítanak a Vezetőség és az Igazgatóság felé, ide értve a negyedéves felsővezetőségi jelentést, amely tartalmazza a friss veszteségeket, a veszteségek pontosítását, a kockázatelemzésekben nyert kvalitatív információt és a kulcsfontosságú kockázati mutatókat, valamint az Erste Bankra vonatkozó működési VaR-t.

A Működési Kockázatkezelési Bizottság, amely a működési kockázati kitétség enyhítéséért felelős, negyedévente ül össze. A bizottság célja minden működési kockázatkezeléssel kapcsolatos téma megvitatása. A bizottság tagjai a Bank kulcsfontosságú döntéshozói közül kerülnek ki.

Nem pénzügyi eszközök és egyéb befektetések

36) Nem pénzügyi eszközök

Ingatlanok és berendezések (Tárgyi eszközök)

A tárgyi eszközök – épületek, berendezés és felszerelések – kimutatása a kumulált értékcsökkenéssel és kumulált értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken történik. Az ezekhez az eszközökhöz tartozó hitelek költsége a tárgyi eszközökre kerül aktiválásra. Az értékcsökkenés elszámolása lineáris módszerrel történik a tárgyi eszközök értékének becsült hasznos élettartama alatt, maradványértékre történő leírással. Az értékcsökkenés az eredménykimutatásban az „Értékcsökkenés”, az értékvesztés pedig az „Egyéb nettó működési eredmény” soron kerül elszámolásra.

A becsült hasznos élettartamok az alábbiak:

	Hasznos élettartam (év)
Ingatlanok	15 - 50
Irodai berendezések, járművek, egyéb eszközök	4 - 10
Informatikai eszközök	4 - 6
Eszközhasználati jogok (Ingatlanok)	1 - 10

A földterületekre értékcsökkenés nem kerül elszámolásra.

A tárgyi eszközök értékesítésük időpontjában kerülnek kivezetésre, vagy akkor, amikor használatuktól további gazdasági haszon nem várható. Az eszköz kivezetésekor felmerülő (a nettó értékesítés bevétele és az eszköz könyv szerinti értéke közötti különbségként kiszámított) nyereség vagy veszteség az eredménykimutatásban az „Egyéb nettó működési eredmény” soron kerül kimutatásra az eszköz kivezetésének évében.

Befektetési célú ingatlanok

Befektetési célú ingatlan az olyan ingatlan (telek és épületek, épületrészek vagy mindkettő), amelyet vagy bérbeadási céllal tartanak, vagy azzal a céllal, hogy az ingatlan felértékelődése által tehessenek szert haszonra. Részleges saját használat esetében az ingatlan csak akkor befektetési célú, ha a tulajdonos által használt rész nem jelentős. Befektetési célú ingatlanokként kell kezelni az olyan befejezetlen beruházást, amelynek jövőbeni felhasználása várhatóan befektetési célú ingatlanokként történik.

A befektetési célú ingatlant bekerüléskor a tranzakciós költségeket is tartalmazó bekerülési értéken kell értékelni. A kezdeti megjelenítést követően a befektetési ingatlan értékelése értékcsökkenéssel és értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken történik. A befektetési célú ingatlanok a mérlegben a „Befektetési célú ingatlanok” soron kerülnek kimutatásra.

A bérleti díj az eredménykimutatás „Befektetési célú ingatlanokból és egyéb operatív lízingből származó bevételek” sorában kell elszámolni. Az értékcsökkenés az eredménykimutatásban az „Értékcsökkenés és amortizáció” sorban kerül bemutatásra, lineáris módszerrel, a becsült hasznos élettartam alatt. A befektetési célú ingatlanok hasznos élettartama 15-100 év. Az esetleges értékvesztéseket illetve visszairásokat az „Egyéb működési eredmény” sorban kell elszámolni.

Immateriális javak

Az Erste Bank immateriális javai közé főként informatikai szoftverek tartoznak. Immateriális eszköz akkor kerül kimutatásra, amikor az eszköz költsége megbízhatóan mérhető és az abból származó jövőbeli gazdasági előnyökhöz valószínűleg a Bank fog hozzájutni.

A vásárolt immateriális javak bekerüléskor önköltségen kerülnek kimutatásra. Ezt követően az immateriális javak a halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztésből származó veszteséggel csökkentett bekerülési értéken kerülnek kimutatásra.

A véges élettartammal rendelkező immateriális javak hasznos gazdasági élettartamuk alatt amortizálódnak. Az amortizációs időszak és az amortizáció módszere legalább minden pénzügyi év végén felülvizsgálatra, és amennyiben szükséges, kiigazításra kerül. A

véges élettartammal rendelkező immateriális javak amortizációs költsége az eredménykimutatásban az „Általános adminisztratív költségek” alatt szerepel.

Az értékcsökkenés elszámolása lineáris módszerrel történik a hasznos élettartam során, a bekerüléskor meghatározott maradványérték összegéig. A „Szoftverek” és „Egyéb immateriális javak” amortizálása 3 - 15 év alatt történik meg.

Az immateriális javakhoz kapcsolódó értékvesztés és visszairás az eredménykimutatásban az „Egyéb nettó működési eredmény” soron kerül kimutatásra.

Üzleti kombinációk és cégérték

(i) Üzleti kombinációk

Az üzleti kombinációk beszerzés alapú elszámolási módszerrel kerülnek könyvelésre. Ez azzal jár, hogy a felvásárolt vállalkozás azonosítható eszközei (beleértve a korábban ki nem mutatott immateriális javakat, mint pl. ügyfélkapcsolatok és márka) és forrásai (beleértve a függő kötelezettségeket, és kivéve a jövőbeli átszervezéseket) valós értéken kerülnek kimutatásra. A felvásárolt azonosítható nettó eszközök valós értéket meghaladó felvásárlási költség cégértékként kerül elszámolásra. Amennyiben a felvásárlás költsége alacsonyabb, mint az azonosítható nettó eszközök valós értéke, a különbséget az eredménykimutatásban az „Egyéb nettó működési eredmény” sorban jelenik meg a felvásárlás évében.

(ii) Cégérték és értékvesztés tesztelése

A cégérték nem amortizálódik, hanem évente értékvesztés tesztelés tárgyát képezi novemberben és a megállapított értékvesztés kimutatásra kerül az eredménykimutatásban.

Értékvesztés

A Bank minden jelentéskészítési napra megvizsgálja, hogy fennáll-e bármilyen körülmény, ami a nem pénzügyi eszközök értékvesztéséhez vezethet. Azon eszközök esetében, amelyek a többi eszköztől függetlenül generálnak pénzáramokat, egyedi eszközök szintjén történik az értékvesztés teszt lefolytatása. A befektetési célú ingatlanok tesztelése tipikus példa erre. Amennyiben értékvesztésre okot adó körülmény áll fenn, vagy szükséges egy eszköz évenkénti értékvesztés tesztelése, a Bank megbecsüli az eszközök megtérülő értékét. Az eszközök megtérülő értéke magasabb az eszköz értékesítési költségekkel csökkentett valós értékénél és a használati értékénél. Ha az eszköz könyv szerinti értéke meghaladja a megtérülő értékét, az eszközt értékvesztettnek kell minősíteni és az értékét le kell írni a megtérülő értékre. Az eszköz használati értéke a becsült jövőbeni pénzáramok diszkontált jelenértéke. A diszkontráta egy adózás előtti diszkontráta, amely tükrözi a pénz időértékének jelenlegi piaci becsléseit valamint az eszközzel kapcsolatos kockázatokat.

A Bank minden jelentéskészítési napra megvizsgálja, hogy a már korábban elszámolt értékvesztés körülményei fennállnak-e esetleg kisebb mértékben érvényesülnek. Az értékvesztés és visszairás az eredménykimutatásban az „Egyéb nettó működési eredmény” soron kerül kimutatásra.

Tárgyi eszköz mozgástábla

BRUTTO ÉRTEK								
millió forintban	Szoftverek	Egyéb immateriális javak (licenszek, szabadalmak, stb.)	Ingatlanok	Irodai berendezések, járművek, egyéb	Informatikai eszközök (hardver)	Eszközhasználati jogok (Ingatlanok) ¹⁾	Összesen	Befektetési célú ingatlanok
Egyenleg 2020.01.01	56 520	9 147	9 630	5 364	11 535	23 000	115 196	290
Növekedés	10 825	-	1 040	500	1 337	1 682	15 384	-
Értékesítés	- 909	-	- 456	- 506	- 617	- 298	-2 786	-
Átsorolás	34	-	-	1	- 36	-	- 1	-
Egyenleg 2020.12.31	66 470	9 147	10 214	5 359	12 219	24 384	127 793	290

ÉRTÉKCSÖKKENÉS ÉS ÉRTÉKVESZTÉS								
millió forintban	Szoftverek	Egyéb immateriális javak (licenszek, szabadalmak, stb.)	Ingatlanok ³⁾	Irodai berendezések, járművek, egyéb	Informatikai eszközök (hardver)	Eszközhasználati jogok (Ingatlanok) ¹⁾	Összesen	Befektetési célú ingatlanok ²⁾
Egyenleg 2020.01.01	35 349	4 528	4 666	4 125	8 542	2 533	59 743	76
Növekedés	6 425	1 130	834	410	1 190	2 846	12 835	5
Értékesítés	- 886	- 21	- 351	- 431	- 616	- 298	-2 603	-
Átsorolás	-	-	-	-	-	-	-	-
Értékvesztés	104	22	-	-	-	29	155	-
Egyenleg 2020.12.31	40 992	5 659	5 149	4 104	9 116	5 110	70 130	81

NETTÓ ÉRTEK								
millió forintban	Szoftverek	Egyéb immateriális javak (licenszek, szabadalmak, stb.)	Ingatlanok	Irodai berendezések, járművek, egyéb	Informatikai eszközök (hardver)	Eszközhasználati jogok (Ingatlanok) ¹⁾	Összesen	Befektetési célú ingatlanok
Egyenleg 2020.01.01	21 171	4 619	4 964	1 239	2 993	20 467	55 453	214
Egyenleg 2020.12.31	25 478	3 488	5 065	1 255	3 103	19 274	57 663	209

- 1) A hasznos élettartam 20 év, a lineáris módszert alkalmazva.
- 2) Az ingatlanokra elszámolt értékcsökkenés teljes egészében az épületek értékcsökkenése.
- 3) 2019 folyamán az eszközhasználati jogok hasznos élettartama valamint a diszkontráta módosításra került

A növekedések tartalmazzák mind az év folyamán megtörtént aktiválásokat mind a, befejezetlen tételek növekedését.

BRUTTO ÉRTÉK								
millió forintban	Szoftverek	Egyéb immateriális javak (licenzek, szabadalmak, stb.)	Ingatlanok	Irodai berendezések, járművek, egyéb	Informatikai eszközök (hardver)	Eszközhasználati jogok (Ingatlanok) ¹⁾	Összesen	Befektetési célú ingatlanok
Value 01.01.2019	46 950	9 230	9 769	4 679	10 681	14 571	95 880	-
Növekedés	11 553	-	1 688	940	1 196	8 526	23 903	35
Értékesítés	-1 880	- 83	-1 572	- 255	- 445	- 97	-4 332	-
Átsorolás	- 103	-	- 255	-	103	-	- 255	255
Value 31.12.2019	56 520	9 147	9 630	5 364	11 535	23 000	115 196	290

ÉRTÉKCSÖKKENÉS ÉS ÉRTÉKVESZTÉS								
millió forintban	Szoftverek	Egyéb immateriális javak (licenzek, szabadalmak, stb.)	Ingatlanok ³⁾	Irodai berendezések, járművek, egyéb	Informatikai eszközök (hardver)	Eszközhasználati jogok (Ingatlanok) ¹⁾	Összesen	Befektetési célú ingatlanok ²⁾
Value 01.01.2019	31 678	3 349	5 020	3 905	7 883	-	51 835	-
Növekedés	5 145	1 262	882	444	1 090	2 538	11 361	4
Értékesítés	-1 860	- 106	-1 161	- 227	- 440	- 17	-3 811	-
Átsorolás	- 9	3	- 75	-	9	-	- 72	72
Értékvesztés	395	20	-	3	-	12	430	-
Value 31.12.2019	35 349	4 528	4 666	4 125	8 542	2 533	59 743	76

NETTÓ ÉRTÉK								
millió forintban	Szoftverek	Egyéb immateriális javak (licenzek, szabadalmak, stb.)	Ingatlanok	Irodai berendezések, járművek, egyéb	Informatikai eszközök (hardver)	Eszközhasználati jogok (Ingatlanok) ¹⁾	Összesen	Befektetési célú ingatlanok
Value 01.01.2019	15 272	5 881	4 749	774	2 798	14 571	44 045	-
Value 31.12.2019	21 171	4 619	4 964	1 239	2 993	20 467	55 453	214

1) Az ingatlanokra elszámolt értékcsökkenés teljes egészében az épületek értékcsökkenése.

Nettó könyv szerinti érték

millió forintban	2019	2020
Immateriális javak	25 790	28 966
Szoftverek	21 171	25 478
Egyéb immateriális javak (licenszek, szabadalmak, stb.)	4 619	3 488
Tárgyi eszközök	29 663	28 697
Ingatlanok	4 964	5 065
Irodai berendezések, járművek, egyéb	1 239	1 255
Informatikai eszközök (hardver)	2 993	3 103
Eszközhatalmi jogok (Ingatlanok)	20 467	19 274
Immateriális javak és tárgyi eszközök összesen	55 453	57 663
Befektetési célú ingatlanok	214	209

Az Erste Bank a teljes mértékben amortizált, de még használatban lévő eszközök között szoftvereket tart nyilván 2020-ra bruttó 7 745 millió forint, 2019-re pedig 5 010 millió forint értékben. A 100%-ban értékcsökkentett, de még használatban lévő tárgyi eszközök bruttó értéke 2020-ra 8 312 millió forint, 2019-re pedig 10 756 millió forint értékben.

A befektetési célú ingatlanok kategóriába tartozó ingatlanok operatív lízingbe adott ingatlanok. A 2020. évi értékvesztés teszt alapján nem szükséges további értékvesztést elszámolni.

37) Egyéb eszközök

Visszavett eszközök

Az Erste Bank általában lízingszerződésekhez, ingatlanfejlesztési vagy ingatlan-hitelszerződésekhez kapcsolódóan korábban biztosítékként használt eszközöket vesz vissza. A visszavett gépkocsikat az „Értékesítésre tartott eszközök” kategóriába sorolja. A visszavett ingatlanokat az „Egyéb eszközök” alá sorolja készletként, amelyek bemutatása a bekerülési érték és a nettó realizálható érték közül az alacsonyabb értéken történik meg.

Az Erste Bank ezeket az eszközöket nem veszi használatba, elsődleges célja a visszavett eszközök értékesítése.

A visszavett ingatlanok átkerülnek a „Befektetési célú ingatlanok” közé, ha közgazdasági elemzések alapján, középtávon nincs igazolható esély az ingatlanértékesítésére, és a veszteségcsökkentő intézkedések olyan jövedelmező bérleti szerződéseket eredményeztek, amelyek keretében a hasznosítható terület legalább 50%-a bérbeadásra kerül, amely hasznosítás legalább egy éven keresztül, folyamatosan jövedelmet termel.

Letétkezelt eszközök

Az Erste Bank letétkezelési és egyéb vagyionkezelési szolgáltatásokat nyújt, amelyek eredményeként eszközöket birtokol vagy fektet be ügyfelei nevében. A vagyionkezelőként birtokolt eszközöket az éves beszámoló nem tartalmaz, mivel azok nem a Bank eszközei.

millió forintban	2019	2020
Adókövetelések	816	681
Bankadó ¹⁾	-	4 177
Egyéb elszámolások	11 155	9 550
Egyéb pénzügyi eszközök ²⁾	2 974	9 465
Bevételek aktív időbeli elhatárolása	4 015	4 714
Készletek	196	230
Visszavett eszközök ³⁾	13	21
Költségek aktív időbeli elhatárolása	2 317	2 440
Egyéb	3 143	1 248
Összesen	24 629	32 526

1) Mivel IFRS-eknek megfelelően a bankadóval kapcsolatos levonási lehetőség biztosan bekövetkezik, ezért a Bank 4 177 millió forint követelést számolt el 2020 december 31-én a kifizetéssel szemben. A részleteket lásd a C. FŐBB VÁLTOZÁSOK A PÉNZINTÉZETEK JOGI KÖRNYEZETÉBEN fejezetben.

2) Az "Egyéb pénzügyi eszközök" egyenlege teljesítő, rövid lejáratú vevőköveteléseket tartalmaz.

3) A visszavett eszközök elsődlegesen ingatlanokat tartalmaznak, amelyek a bekerülési érték és a nettó realizálható érték közül az alacsonyabb értéken kerülnek kimutatásra.

Visszavett eszközök valós értéke és valós érték besorolása:

2020		Könyv szerinti érték	Valós érték	Aktív piacon jegyzett piaci árak, Level 1	Megfigyelhető piaci árakat alkalmazó modell, Level 2	Nem megfigyelhető alapadatokat alkalmazó modell, Level 3
millió forintban	Megjegyzés					
Eszközök, amelyek valós értéke a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban kerül bemutatásra						
Visszavett eszközök (IAS 2)	28	21	21	-	-	21
2019						
millió forintban	Megjegyzés	Könyv szerinti érték	Valós érték	Aktív piacon jegyzett piaci árak, Level 1	Megfigyelhető piaci árakat alkalmazó modell, Level 2	Nem megfigyelhető alapadatokat alkalmazó modell, Level 3
Eszközök, amelyek valós értéke a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban kerül bemutatásra						
Visszavett eszközök (IAS 2)	28	13	13	-	-	13

Lízingügyletek

38) Lízingügyletek

A lízing egy szerződés, vagy szerződésrész, amely egy eszköz használati jogát ellenszolgáltatás fejében átengedi. Annak megállapítása, hogy egy ügylet lízingnek minősül-e, vagy tartalmaz-e lízing ügyletet, az ügylet tartalma alapján történik, és ehhez azt kell felmérni, hogy az ügylet teljesülése egy adott eszköz vagy eszközök használatától függ-e, és hogy az ügylet keretén belül az eszköz használati joga átszáll-e.

Erste Bank, mint bérbeadó

A pénzügyi lízing olyan lízing, amely során egy eszköz tulajdonjogához fűződő lényegében összes kockázat és haszon átadásra kerül. Pénzügyi lízing esetén a bérbeadó bérbevevővel szemben fennálló kintlévőségét a szerződésben megállapított jövőbeni fizetési kötelezettségek jelenértékének összegén szerepelteti a beszámolóban a „Pénzügyi lízing követelések” soron, az esetleges maradványértéket figyelembe véve. A lízingből származó kamatbevétel a „Nettó kamatbevétel”-en belül a „Egyéb kamatjellegű bevételek” soron kerül elszámolásra.

Operatív lízing esetén a lízingelt eszközt a bérbeadó a beszámolóban a „Tárgyi eszközök” vagy „Befektetési célú ingatlanok” alatt szerepelteti, az értékcsökkenését az adott eszközökre alkalmazandó irányelvekkel összhangban számolja el. A lízingből származó bevétel a lízing-futamidő alatt lineárisan kerül elszámolásra az eredménykimutatásban a „Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei” soron.

Azok a lízingszerződések, ahol az Erste Bank bérbeadóként szerepel, szinte kizárólag pénzügyi lízingek.

Pénzügyi lízingek

Az Erste Bank, mint lízingbe adó, ingóságot és ingatlant egyaránt lízingel ügyfelei számára pénzügyi lízingkonstrukciók keretében. A jelen tétel alatt szereplő pénzügyi lízingkövetelések esetében a lízing tárgyába való bruttó befektetés és a minimum lízingdíj fizetések jelenértéke közötti egyeztetés a következőképpen alakul:

millió forintban	2019	2020
Fennálló minimum lízingdíj fizetés	37 669	39 204
Nem garantált maradványérték	9 839	9 963
Bruttó befektetés	47 508	49 168
Nem realizált pénzügyi jövedelem	2 682	2 685
Nettó befektetés	44 826	46 483
Nem garantált maradványérték jelenértéke	9 284	9 416
Minimum lízingdíj fizetések jelenértéke	35 542	37 067
A fennálló minimum lízingdíj fizetésekre képzett értékvesztés	-1 258	-7 543

Lízingek lejárat szerinti elemzése

	Bruttó befektetés		Minimum lízingdíj fizetések jelenértéke		Bruttó befektetés		Minimum lízingdíj fizetések jelenértéke	
	2019		2019		2020		2020	
millió forintban								
Éven belüli	13 094		10 400		13 750		11 503	
1-2 év	11 232		9 182		12 117		9 719	
2-3 év	9 855		7 178		10 828		7 689	
3-4 év	7 351		4 801		6 515		4 323	
4-5 év	2 978		1 982		3 196		2 100	
5 éven túli	2 998		1 999		2 762		1 733	
Összesen	47 508		35 542		49 168		37 067	

Lízingkövetelések

A pénzügyi lízingkövetelések értékesítéséből származó nyereségek/veszteségek az "Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök kivételéből származó nyereségek/veszteségek" soron kerülnek kimutatásra.

Bruttó könyv szerinti értékek és értékvesztések stage szerinti bontása

millió forintban	Bruttó érték					Értékvesztés					Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Össze- sen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Össze- sen	
2020											
Egyéb pénzügyi vállalkozások	19	-	-	-	19	-	-	-	-	-	19
Nem pénzügyi vállalkozások	17 020	13 939	12 179	24	43 162	- 111	- 510	-6 661	- 6	-7 288	35 874
Lakosság	2 478	575	205	44	3 302	- 27	- 65	- 157	- 7	- 256	3 046
Összesen	19 517	14 514	12 384	68	46 483	- 138	- 574	- 6 818	- 13	-7 543	38 940

millió forintban	Bruttó érték					Értékvesztés					Könyv szerinti érték
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Össze- sen	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Össze- sen	
2019											
Egyéb pénzügyi vállalkozások	27	-	-	-	27	-	-	-	-	-	27
Nem pénzügyi vállalkozások	25 508	15 577	19	23	41 127	- 134	- 707	- 14	- 6	- 861	40 266
Lakosság	2 543	788	269	71	3 671	- 37	- 121	- 202	- 36	- 396	3 275
Összesen	28 078	16 365	288	94	44 825	- 171	- 828	- 216	- 42	-1 257	43 568

Értékvesztés mozgástábla

millió forintban	Növekedés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Leírások	Egyéb	
	2020. január 1						2020. december 31.
Stage 1	- 171	- 89	37	302	- 213	-	- 3
Stage 2	- 827	-	107	- 728	1 015	-	- 141
Stage 3	- 217	-	91	- 7	-6 497	4	- 192
POCI	- 42	-	12	-	16	-	-
Összesen	-1 257	- 89	247	- 433	-5 679	4	- 336

millió forintban	Növekedés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Leírások	Egyéb	
	2019. január 01						2019. december 31
Stage 1	(130)	(47)	-	126	(118)	-	(2)
Stage 2	(56)	-	-	(482)	(285)	-	(4)
Stage 3	(314)	-	-	(24)	72	27	22
POCI	(47)	-	-	-	3	-	2
Összesen	(547)	(47)	-	(380)	(328)	27	18

A 'Képzés' oszlop az amortizált bekerülési értéken értékelt lízingkövetelésekre képzett értékvesztést foglalja magában. A "Stage-ek közötti átsorolás" oszlopban a 2020.01.01 – 2020.12.31-ig bekövetkezett stage 1-ből Stage 2-be és Stage 3-ba történő átsorolások szerepelnek. A Stage 2-ből illetve Stage 3-ból Stage 1-be történő átsorolás hatása a Stage 1-es soron szerepel. Az eredménysemleges hatásokat, melyek a Stage-ek közötti átsorolásból adódnak a 'Hitelkockázat változás' soron szerepeltetjük. Bármilyen más, Stage váltást nem eredményező változás a 'Hitelkockázat változás' oszlopban kerül megjelenítésre. Az oszlop emellett tartalmazza az 'unwinding' hatásokat is az amortizált bekerülési értéken értékelt Stage 3-as és POCI kategóriába sorolt lízingköveteléseknél. A 'Nem jelentős szerződés módosítások hatásai' oszlop az instrumentumok olyan szerződés módosítások hatásait foglalja magában, melyekből nem következik az instrumentum kivezetése és új instrumentumként történő felvétele a mérlegbe. A 'Feloldás' oszlop a lízingkövetelésekkel kapcsolatos teljes leírások hatásait és a kivezetés hatásait foglalja magában.

Az értékvesztés képzések és visszairások fő mozgatórugója a Stage-ek közötti átsorolások. A lenti táblázat lízingkövetelések bruttó könyv szerinti értékeinek átsorolását mutatja be az egyes Stage-ek között:

millió forintban	2019	2020
Átsorolás Stage 1 és Stage 2 között		
Stage 2-be Stage 1-ből	11,505	7,525
Stage 1-be Stage 2-ből	543	725
Átsorolás Stage 2 és Stage 3 között		
Stage 3-ba Stage 2-ből	8	11,533
Stage 2-be Stage 3-ból	1	43
Átsorolás Stage 1 és Stage 3 között		
Stage 3-ba Stage 1-ből	42	360
Stage 1-be Stage 3-ból	20	-
POCI átsorolás		
Nem teljesítő kategóriába teljesítő kategóriából	-	11
Teljesítő kategóriába nem teljesítő kategóriából	-	11

Operatív lízingek

Az Erste Bank ingatlanokat ad bérebe operatív lízingként. December 31-re vonatkozóan a visszavonhatatlan operatív lízingszerződések alapján jövőben esedékes minimális lízingfizetéseket az alábbi táblázat szemlélteti:

Lízingkifizetések lejárat szerinti elemzése

millió forintban	2019	2020
Éven belüli	44	44
1-2 év	44	44
2-3 év	44	44
3-4 év	44	44
4-5 év	44	44
5 éven túli	188	144
Összesen	408	364

Az Erste Bank 2020-ban 41 millió forint bevételt számolt el lízingkifizetésekből. A bérleti díjakkal kapcsolatos bevételeket részletesen lásd a 7-es Befektetési célú ingatlanok és operatív lízing tevékenység bérleti díj bevételei megjegyzésben.

Erste Bank, mint bérebevevő

2019. január 1-től kezdődően az Erste Bank adoptálta és alkalmazta az IASB által 2016 januárjában kiadott IFRS 16 „Lízing” standardot. Az IFRS 16 standard a lízingbevevők oldaláról egységes, mérlegszemléletű megjelenítést ír elő. A lízingbevevő a mérlegben jeleníti meg az eszközhasználati jogot (right-of-use vagy RoU asset), ami a lízing tárgyának használatára vonatkozó jog, valamint a lízingkötelezettséget. Bizonyos esetekben a lízingbevevő mentességet kap a megjelenítés alól (rövid-távú, 12 hónapnál rövidebb szerződések, kisértékű eszközök).

A szerződéskötés időpontjában a lízingbevevőnek meg kell állapítania, hogy a szerződés tartalmaz-e lízingelemeket, tehát létezik-e egy azonosítható eszköz, aminek a használatára joga van a lízingbevevőnek meghatározott ideig és meghatározott ellentételezés fejében. Amennyiben a szerződés tartalmaz lízing elemet, a lízingbevevő a lízing kezdeti időpontjában megjeleníti az eszközhasználati jogot valamint a lízingkötelezettséget a mérlegében. Az eszközhasználati jog a kezdeti megjelenítéskor bekerülési értéken kerül megjelenítésre, majd a lízing kezdeti időpontjától értékcsökkenést számol el rá a lízingbevevő. Az eszközhasználati jog hasznos élettartamának vége a lízingszerződés lejáratára, de a hasznos élettartam nem lehet hosszabb, mint a mögöttes eszköz hasznos élettartama. Az eszközhasználati jog bekerülési értéke a lízingkötelezettség jelenértékéből valamint a lízing kezdő időpontját megelőző, kedvezményekkel csökkentett kifizetésekből, illetve az egyéb, az eszköz kezdeti üzembe helyezéséhez és felszámolásához kapcsolódó költségekből áll. Az Erste Bank lineáris módszert alkalmaz az értékcsökkenés elszámolására. Az eszközhasználati jogokra az IAS 36 sztenderd értékvesztési szabályai vonatkoznak.

A lízingkötelezettség kezdeti megjelenítéskor a jövőbeni biztos lízingdíj kifizetések jelenértékén kerül megjelenítésre. A használt diszkontráta vagy a lízingszerződésben közvetlenül meghatározott kamatláb, vagy ha ilyen nincs meghatározva, akkor a lízingbevevő járulékos hitelfelvételi kamatlába. A lízingdíjak lehetnek fix díjak, változó, valamilyen indexhez vagy kamatlábhöz kötött díjak, a maradványérték-garancia alapján fizetendő összegek, a megvásárlási opció lehívásának díja, az opcióval meghosszabbított futamidő alatt fizetett lízingdíjak, amennyiben valószínű, hogy a lízingbevevő él az opciós jogával, valamint a szerződés felmondásának a díja, amennyiben valószínű, hogy a lízingbevevő élni fog a futamidő vége előtti felmondás jogával. Felmondási és meghosszabbítási opciókat több ingatlanbérleti szerződés is tartalmaz. Ezek az opciók teszik lehetővé, hogy az Erste Bank rugalmasan tudjon váltani, ha ez a költségek vagy a lokáció szempontjából előnyös, illetve az adott bérleményben maradni, ha ez a kedvezőbb lehetőség.

A kezdeti megjelenítést követően a lízingkötelezettség értéke minden lízingfizetési időszakban a korábban meghatározott kamatláb alapján számított kamattal növekszik, és a lízingdíjkifizetésekkel csökken, illetve újraértékelésre kerül, amennyiben változás merül fel a becslésekben vagy a lízingfeltételekben. A diszkontráta (járulékos hitelfelvételi kamatláb) refinanszírozási kamatláb, korrigálva

a gazdálkodó egység valamint a lízingszerződés sajátosságaival. A kamatláb kiszámítása az Erste Bank által a hitelek árazásához használt módszert és sémát követi.

Az eszközhasználati jogok a mérlegben a "Tárgyi eszközök" soron kerültek megjelenítésre. A lízingekkel kapcsolatos kamatráfordítások a „Nettó kamatbevétel”-en belül a „Egyéb kamatjellegű ráfordítások” soron kerülnek elszámolásra az eredménykimutatásban, az eszközhasználati jogokhoz kapcsolódó értékcsökkenés pedig az „Értékcsökkenés” soron.

A bérleti szerződések kizárólag irodákhoz és a fiókhálózathoz kapcsolódó ingatlanbérletek az Erste Banknál. Az operatív lízingszerződésekkel kapcsolatosan a mérlegbe felvett eszközhasználati jogokat részletesen lásd a 36-os Nem pénzügyi eszközök megjegyzésben.

Lízingkötelezettségek lejárat szerinti elemzése

millió forintban	2019	2020
Éven belüli	2 885	3 170
1-5 év	10 285	10 988
5 éven túli	8 034	7 552
Összesen	21 204	21 710

2020-ban az Erste Bank 180 millió forint kamatráfordítást számolt el a lízingkötelezettségekkel kapcsolatosan (2019-ben 939 millió forint).

A lízingdíjkifizetések összege az eszközhasználati jogként és lízingkötelezettségként mérlegbe felvett lízingek után 2020-ban 3 163 millió forint (2019-ben 3 160 millió forint).

Elhatárolások, céltartalékok, függő kötelezettségek és jogi ügyek

39) Egyéb kötelezettségek

millió forintban	2019	2020
Bevételek passzív időbeli elhatárolása	204	703
Elszámolási számlák	11 167	7 484
Adózfizetési kötelezettségek	-	-
Egyéb pénzügyi kötelezettségek ¹⁾	1 858	97
Vevőktől kapott előlegek	5	5
Költségek passzív időbeli elhatárolása	10 473	11 066
Egyéb kötelezettségek	3 557	3 896
Összesen	27 264	23 251

1) Az "Egyéb pénzügyi kötelezettségek" egyenlege rövid lejáratú szállítói kötelezettségeket tartalmaz.

40) Céltartalékok

Céltartalékok

Az Erste Bank Hungary akkor képez céltartalékot, ha egy múltbeli esemény hatására jelenlegi kötelme van és valószínű, hogy a kötelelem teljesítéséhez gazdasági hasznokat megtestesítő erőforrások kiáramlására lesz szükség, és a kötelelem összege megbízhatóan becsülhető. A céltartalékokat a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás „Céltartalékok” sora tartalmazza. Ide tartoznak a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatáson kívüli ügyletek közül az egyéb kötelezettségvállalásokra képzett hitelkockázati céltartalékok, valamint a peres eljárásra és az átstrukturálásra képzett céltartalékok. A hitelkeretekre és garanciákra képzett és felszabadított céltartalékok eredményhatása az 'Értékvesztés képzés pénzügyi instrumentumokra vonatkozóan' soron kerül kimutatásra. Az egyéb céltartalékokhoz kapcsolódó bevételek és ráfordítások az 'Egyéb működési eredmény' soron kerülnek kimutatásra.

Munkavállalói juttatási programok

Az Erste Bank jubileumi juttatásokra vonatkozó előre meghatározott előnyökkel járó juttatási programot működtet. A jubileumi juttatások (hosszú szolgálati időre/ hűséges szolgálatra adott juttatások) olyan ajándékok és utalványok, amelyek a munkatársak szolgálati idejének hosszához kötöttek. A jubileumi juttatásokra való jogosultságot, annak feltételeit és magát a juttatást az Erste Bank belső előírása szabályozza. Az Erste Banknál nem működik nyugdíjra és végkielégítésre vonatkozó előre meghatározott előnyökkel járó juttatási program.

Halasztott és nem készpénz alapú juttatások az ügyvezetőség részére

A Bank által nyújtott aktuális évi és halasztott bónusz kifizetések 50 százaléka készpénz, 50 százaléka pedig fantom részvény juttatás (nem-készpénz alapú kifizetés). A készpénz javadalmazás 60 százaléka az adott évi teljesítményhez kötött és az adott évben megszerezhető, 40 százaléka pedig elhatárolásra és elosztásra kerül a következő 4 évre, egyenlő részletekben. A halasztott bónusz Igazgatóság részére történő kifizetések az Erste Csoport szabályait is figyelembe kell venni. Amikor a bónusz összege meghaladja a Javadalmazási Politikában előre meghatározott limitet, akkor arányaiban 40 százalékát kell előre kifizetni, 60 százalékot pedig elhatárolni. Ebben az esetben is a kifizetések 50 százaléknak részvény alapúnak kell lennie. A tényleges kifizetés mindig készpénzben történik (fantom részvény juttatás esetében is).

Pénzügyi garanciák

Normál üzletmenet során az Erste Bank pénzügyi garanciákat ad, amelyek bizonyos típusú akkreditívekből és garanciákból állnak. A pénzügyi garancia olyan szerződés, amely előírja a garanciát adó fél számára, hogy meghatározott kifizetéseket teljesítsen a garancia jogosultjának, amennyiben a meghatározott adós nem teljesíti szerződéses kötelezettségeit. Amennyiben az Erste Bank a garanciabirtokos, a pénzügyi garancia nem szerepel a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban, hanem biztosítékként veendő figyelembe a mögöttes eszköz értékvesztésének megállapításakor.

Garanciaadóként az Erste Bank a pénzügyi garanciákat kimutatja, amint szerződő féllé válik. A pénzügyi garanciák értékelése valós értéken történik. Általában a bekerülési érték a garanciáért kapott díj. Ez az összeg később a díjbevéttel szemben amortizálódik. A mérlegben a 'Céltartalékok' soron kerül kimutatásra. Az összehasonlítási periódusban a pénzügyi garanciák átnézésre kerültek abból a szempontból, hogy potenciálisan az IAS 37 standard hatókörébe tartoznak-e. A kapott díj az eredménykimutatásban a „Nettó díj- és jutalékbevételel”-en belül a „Díj- és jutalékbevételel” soron kerül elszámolásra, a garancia időtartama alatt lineárisan.

Ha a szerződés megkötésekor a prémium nem rendeződik, (azaz a kezdeti tranzakciós ár nulla), akkor ezt az árat fizetnék a kötelezettség átruházásáért a piaci szereplők közötti normál piaci ügyletben. Ennek eredményeként egy ilyen pénzügyi garancia valós értéke –és a kezdeti megjelenítéskori értéke - kezdeti értékelés nulla.

Amennyiben az Erste Bank a garanciavállaló, akkor a számviteli kezelés attól függ, hogy a pénzügyi garancia integráltnak tekinthető-e azon pénzügyi eszközök szerződéses feltételeihez, melyek kockázata garantált. Az Erste Bank integráltnak tekinti azokat a garanciákat, amelyeket a garantált pénzügyi eszközök kezdetéhez kötnék. Ha a bank egy hitelszerződésben rendelkezik opcióval a garancia nyújtásának visszakövetelésére, akkor azt is integráltnak tekinti.

Az integrált pénzügyi garanciákat a kapcsolódó pénzügyi instrumentumok várható hitelveszteségének a becslései tartalmazzák. Az integrált pénzügyi fizetett díjakat a kapcsolódó pénzügyi eszköz effektív kamatlábában vesszük figyelembe.

Azokat a pénzügyi garanciákat melyeket nem tekintünk integráltnak, megtérülő/reimbursement eszközként kerülnek megjelenítésre a mérleg „Egyéb eszközök” sora alatt. Az eredménykimutatásban csökkentik a garantált pénzügyi eszközöknél felmerülő értékvesztés miatti veszteséget a „Pénzügyi instrumentumok értékvesztésének eredménye” részben. Ennek a számviteli kezelésnek az előfeltétele, hogy a Banknak bizonyosnak kell lennie abban, hogy a veszteség megtérül az instrumentumból. A nem integrált pénzügyi garanciák után fizetett díjakat az eredménykimutatás a „Díj- és jutalékköltség” sor „Nettó díj- és jutalékbevételel” sorában mutatjuk be.

Jelentős számviteli feltételezések és becslések

Az Erste Bank akkor képez céltartalékot, ha egy múltbeli esemény hatására jelenlegi kötelme van és valószínű, hogy a kötelelem teljesítéséhez gazdasági hasznokat megtestesítő erőforrások kiáramlására lesz szükség, és a kötelelem összege megbízhatóan becsülhető. A céltartalék megállapításához becslések szükségesek a céltartalékhoz kapcsolódó jövőbeli pénzáramok mértékéről és ütemezéséről. Olyan jogi ügyek, amelyek nem teljesítik a céltartalék képzésre vonatkozó feltételeket az 41)-es Függő kötelezettségek részben kerülnek bemutatásra.

millió forintban	2019	2020
Peres ügyekre képzett céltartalékok	1 535	1 185
Garanciára és lehívható hitelkeretre képzett céltartalék	1 901	3 753
CLA képzés hitelkötelezettségekre és pénzügyi garanciákra (Stage 1)	707	1 427
CLA képzés hitelkötelezettségekre és pénzügyi garanciákra (Stage 2)	435	1 729
CLA képzés hitelkötelezettségekre és pénzügyi garanciákra (Stage 3)	759	597
Egyéb céltartalékok	3 329	3 150
Egyéb	3 329	3 150
Céltartalékok	6 765	8 088

Céltartalék várható kötelezettségekre, Céltartalékok peres ügyekre

A céltartalék várható kötelezettségekre a hitelezési tevékenységgel kapcsolatos peres ügyekhez kapcsolódik. A peres ügyekre képzett céltartalék olyan peres ügyekre biztosít fedezetet, amelyek nem tartoznak közvetlenül a társaság alaptevékenységéhez, mint pl. munka- és foglalkoztatás ügyi kérdések.

Ebben a kategóriában kerül megjelenítésre egy 0,8 milliárd forintos összeg a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) egy döntéshez kapcsolódóan:

A Gazdasági Versenyhivatal 2013. november 19-én hozott döntést 11 magyarországi vezető bank megbírságolásáról, amiért – a döntés értelmében – összehangolt tevékenységet folytattak a “végtörlesztési” rendszer esetében 2011. szeptember 15-e és 2012. január 30-a között. A döntést megfellebbezték, így az ügy a Legfelsőbb Bíróságon (Kúria) folytatódott. A Kúria döntése értelmében a jogi eljárás pontatlansága miatt az eredeti döntés törlésre került, a kifizetett büntetési összeg visszafizetésre került a Banknak és új eljárás rendeltek el. A Bank az új jogi ügyre céltartalékot képzett 2017-ben az eredeti bírság 1,7 milliárd forintos összege erejéig, mely 2019-re pedig 826 millió forintra csökkent. Új eljárás során a Banknak bírságot kellett fizetnie, mely felülvizsgálatra kerül, így a fennmaradó tartalékot (826 millió forint) 2020 december 31-én a Bank a könyveiben tartja.

Egyéb céltartalékok

2020-ban az egyéb céltartalékok sor egyenlegének jelentős részét olyan, már 2017 előtt megképzett céltartalékok teszik ki, mint az 1,78 milliárd forintos garanciális kötelezettségre megképzett céltartalék (2016-ban megképezve), ami a követelésállomány értékesítéséhez (Large Debt Sale) kötődik, az 551 millió forintos visszavett ingatlanokhoz köthető illetékfizetési kötelezettségre megképzett céltartalék (2015-ben megképezve), valamint 160 millió forintos összegben az FX 1 és 2 elszámolás során lezárt hitelekre képzett céltartalék.

Az egyéb céltartalékok tartalmazzák az IAS 37 standard hatálya alá tartozó egyéb kötelezettségvállalásokra vonatkozó 2,430 millió forintos céltartalékot is. Ez a céltartalék 2020-ban 1,703 millió forint volt.

Céltartalék mozgástáblák:

Hitelkeretekre és pénzügyi garanciákra képzett értékvesztés 2020

millió forintban	2020. január 1	Növekedés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Egyéb	2020 december 31
Stage 1	706	1 376	- 824	-1 747	1 898	17	1 426
Stage 2	435	-	- 742	2 581	- 550	5	1 729
Nem teljesítő	759	115	- 497	227	- 9	2	597
Összesen	1 900	1 491	-2 063	1 061	1 339	24	3 752

Hitelkeretekre és pénzügyi garanciákra képzett értékvesztés 2019

millió forintban	2019. január 1	Növekedés	Feloldás	Stage-ek közötti átsorolás	Hitelkockázat változás	Egyéb	2019. december 31
Stage 1	956	975	- 47	- 726	- 458	5	706
Stage 2	181	-	- 7	854	- 594	-	435
Nem teljesítő	1 372	242	- 27	300	(1 128)	-	759
Összesen	2 509	1 217	- 81	428	(2 180)	5	1 900

Céltartalékok 2020

millió forintban	Nyitó	Képzés	Felhasználás	Feloldás	Árfolyamhatás	Záró
Peres ügyekre képzett céltartalékok	1 535	104	-	- 454	-	1 185
Garanciára és a lehívható hitelkeretre képzett céltartalék	727	3 304	-	-1 629	28	2 430
Egyéb céltartalékok	2 603	-	- 71	-1 811	-	721
Egyéb	2 603	-	- 71	-1 811	-	721
Céltartalékok	4 865	3 408	- 71	-3 894	28	4 336

Céltartalékok 2019

millió forintban	Nyitó	Képzés	Felhasználás	Feloldás	Árfolyamhatás	Záró
Peres ügyekre képzett céltartalékok	1 602	165	- 4	- 228	-	1 535
Garanciára és a lehívható hitelkeretre képzett céltartalék	659	1 021	-	- 952	-	728
Egyéb céltartalékok	2 499	1 721	-1 618	-	-	2 602
Egyéb	2 499	1 721	-1 618	-	-	2 602
Céltartalékok	4 760	2 907	-1 622	-1 180	-	4 865

Stage-ek közötti átsorolás a hitelkeretek és pénzügyi garanciákra vonatkozóan

	2019	2020
Átsorolás Stage 1 és Stage 2 között		
Stage 2-be Stage 1-ből	3 623	25 813
Stage 1-be Stage 2-ből	1 619	2 287
Átsorolás Nem teljesítő és Stage 2 között		
Átsorolás Stage 2-ből nem teljesítőbe	87	42
Átsorolás Nem teljesítőből stage 2-be	49	84
Átsorolás Stage 1 és Nem teljesítő között		
Átsorolás Stage 1-ből nem teljesítőbe	566	1 463
Átsorolás Nem teljesítőből stage 1-be	105	102
Tárgyévben keletkeztetett garanciák és hitelkeretek	136 577	120 418
Tárgyévben kivezetett garanciák és hitelkeretek	146 483	51 383

41) Fügő kötelezettségek

A pénzügyi ügyféligények kielégítése érdekében az Erste Bank különféle visszavonhatatlan és fügő kötelezettségeket vállal. Ezek közé pénzügyi garanciák, akkreditívek és egyéb le nem hívott hitelezési kötelezettségek tartoznak. Bár az ilyen kötelezettségeket nem lehet feltüntetni a mérlegben, ezek hitelezési kockázattal járnak, és ezért a Bank általános kockázatának részét képezik.

millió forintban	2019	2020
Visszavonhatatlan fügő kötelezettségek	264 764	228,666
Garancia fedezet	1 482	1,901
Visszavonhatatlan hitelkeretek	214 262	172,892
Import akkreditívek	49 019	53,873
Visszavonható fügő kötelezettségek	173 548	241,396
Visszavonható hitelkeretek	173 548	241,396
Egyéb fügő kötelezettségek	5 586	5,468
Peres eljárások	1 535	1,185
Egyéb	4 051	4,283
Összesen	443 883	475,530

Kapcsolódó céltartalékokat lásd a 40. megjegyzésben.

Peres eljárások

Az Erste Bank érintett jogvitákban, amelyek legtöbbje szokásos banki tevékenysége során merült fel. Az ilyen eljárások várhatóan nem lesznek jelentős negatív hatással a Bank pénzügyi helyzetére vagy nyereségességére.

Ezek az eljárások nagymértékben a fogyasztókkal kötött szerződések záradékainak érvényességével kapcsolatos vitákhoz kapcsolódnak. A fogyasztók a bankokkal szemben – beleértve a Bankot is – a devizahitelekkel kapcsolatban pert indítottak, a szerződések érvénytelenségére vonatkozóan. Ezen peres eljárások a 2014. évi fogyasztói hitelekre vonatkozó jogszabályok értelmében felfüggesztésre kerültek, amíg az ügyfelekkel való elszámolások befejeződnek. Mivel ebben az időszakban további keresetek nem nyújthatók be a felfüggesztésre került ügyekben, a Bank alperesi pozícióban marad. Az elszámolástól függetlenül a fogyasztók további peres eljárásokat kezdeményeznek. Mindezen bizonytalanságok megnéhezítik az esetleges hatások számszerűsítését.

Tovább növelte az ügyek kimenetelének bizonytalanságát, hogy a magyar bíróságok az Európai Bíróság 2014. évi fogyasztói hitelekre vonatkozó jogszabályokkal kapcsolatos előzetes döntését is figyelembe veszik számos eljárásnál (4 ügy a Bankkal, 9 egyéb magyar bankokkal szemben). Az Európai Bíróság elé terjesztett kérdések a deviza hitelszerződések 2014-es fogyasztói hitel törvénynek és a 93/13/EEC Council Directive fogyasztókat védő rendelkezéseinek való megfelelést vizsgálják. Ezen függőben lévő ügyek eredményeképp számos más folyamatban lévő ügyet felfüggesztettek amíg az Európai Bíróság meghozza az előzetes döntést. Továbbá abban az esetben, ha az Európai Bíróság döntése kedvezőbb lenne a felperesek számára, az a Bank ellen folyó perek számának az növekedéséhez vezethetne.

Tőke instrumentumok, saját tőke és tartalékok

42) Saját tőke összesen

Saját részvények és saját részvényekkel kapcsolatos megállapodások

Az Erste Bank tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumai, melyeket a társaság vagy leányvállalatai megszereznek (saját részvények) levonásra kerülnek a tőkéből. A kifizetett vagy kapott ellenérték a Bank saját részvényeinek vásárláskor, eladáskor, kibocsátáskor vagy visszavonásakor a tőkében kerül elszámolásra. Nyereség vagy veszteség ezekkel a tranzakciókkal kapcsolatban nem kerül elszámolásra az egyéb átfogó jövedelemben.

millió forintban	2019	2020
Jegyzett tőke	146 000	146 000
Tőketartalék	117 492	117 492
Eredménytartalék és egyéb tartalékok	123 995	141 657
Összesen	387 487	405 149
Anyavállalatra jutó saját tőke	387 487	405 149

Jegyzett tőke és tőketartalék

2020. december 31-én a társaság jegyzett tőkéje 146 000 000 000 forint (száznegyvenhat milliárd forint). A jegyzett tőke 146 000 000 000 (száznegyvenhat milliárd) darab 1 forint névértékű dematerializált törzsrészvényből áll.

A Bank tulajdonosai

2020. december 31-én a Bank közvetlen anyavállalata - 70%-os tulajdonrészrel - az Erste Group Bank AG, amelynek ebben az időpontban bejegyzett székhelye Ausztriában, a 1100 Am Belvedere 1. Az Erste Group konszolidált pénzügyi beszámolóit az Erste Group fő anyavállalata, az „Erste Group Bank AG” készítette, amelyek az osztrák cégbíróságon a következő ausztriai címen állnak rendelkezésre: 1030 Bécs, Marxergasse 1a.

A Corvinus Nemzetközi Befektetési Zrt. (a Magyar Állam nevében) és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) keretszerződést írtak alá az Erste Group Bank AG-val amelynek keretében 15-15%-os kisebbségi részesedést szereztek az Erste Bank Hungary Zrt.-ben. Az eladási ár 77,78 milliárd forint volt. Az eladási tranzakcióhoz kapcsolódó szabályozói jóváhagyások és egyéb szerződéses feltételek teljesítése után a tulajdonjog átruházás 2016 augusztusában történt meg.

A részesedés vásárlást a Magyar Nemzeti Bank (MNB) 2016 augusztus 4-én hagyta jóvá (H-EN-I-693/2016), a tulajdonjog változást a cégjegyzékbe 2016 augusztus 24-én jegyezték be.

Tulajdonos	2019. December 31.		2020. December 31.	
	Részvény darabszám	Részesedés	Részvény darabszám	Részesedés
Erste Group Bank AG	102 200 000 000	70%	102 200 000 000	70%
Corvinus Nemzetközi Befektetési Zrt.	21 900 000 000	15%	21 900 000 000	15%
European Bank for Reconstruction and Development	21 900 000 000	15%	21 900 000 000	15%
Összesen	146 000 000 000	100%	146 000 000 000	100%

A lenti táblában az Erste Bank saját tőkéje kerül bemutatásra két eltérő struktúrában melyen a 2000. évi C törvény 114/B §-a követel meg. A tábla a két eltérő számviteli szabályozás alatti saját tőke összehasonlíthatóságát biztosítja.

millió forintban	2019	2020
IFRS beszámoló szerinti saját tőke		
Jegyzett tőke	146 000	146 000
Ársó	117,492	117,492
Törvényen alapuló kockázati tartalék	17,374	22,927
Ártékelési tartalékok	5,032	3,787
Eredménytartalék	101,589	114,942
Saját tőke	387,487	405,148
Számviteli törvény szerinti saját tőke (2000. évi C törvény 114/B §)		
Jegyzett tőke	146 000	146 000
Tőketartalék	117,492	117,492
Lekötött tartalék	17,374	22,927
Értékelési tartalék	5,032	3,787
Eredménytartalék	46,052	96,035
Tárgyévi eredmény	55,536	18,907
Saját tőke összesen	387,487	405,148
ebből:		
Cégbíróságon bejegyzett tőke	146 000	146 000
Osztalékfizetésre rendelkezésre álló szabad tartalék	101,589	114,942

Eredménytartalék és egyéb tartalékok

Az „Eredménytartalék és egyéb tartalékok” soron mutatja ki a Bank az „Általános tartalékot”. A 2013. évi CCXXXVII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról 83. szakasza előírja a Bank számára, hogy az adózás utáni eredményének 10%-áig képezzen „Általános tartalékot” nem kiosztható jövedelem formájában. Az így képzett tartalék felhasználása csakis a Bank alaptevékenységének veszteségeivel függhet össze. Az általános tartalék teljes összege 2020 végén 24 818 millió forint (2019-ben 22 927 millió forint).

Az „Eredménytartalék és egyéb tartalékok” soron kerül bemutatásra 113 051 millió forint eredménytartalék, 4 164 millió forint értékelési tartalék, és az ehhez kapcsolódó -376 millió forint halasztott adó. 2019 végén az eredménytartalék egyenlege 95 476 millió forint, az értékelési tartalék egyenlege 6 146 millió forint és az ehhez kapcsolódó halasztott adó -554 millió forint volt.

Törzsrésztvényekre járó osztalék

A törzsrésztvényekre járó osztalék kötelezettségként kerül elszámolásra és a tőkéből kerül levonásra, amikor azt a Bank részvényese jóváhagyja.

Egyéb bemutatandó tételek

43) Tranzakciók kapcsolt felekkel

A leányvállalatok, fő részvényes és a kisebbségi tulajdonosok mellett az Erste Bank más gazdálkodó szervezeteket és olyan társult vállalkozásokat határoz meg kapcsolt félként, amelyek az Erste Group tagjai. A kapcsolt felek közé tartoznak továbbá az Igazgatóság és a Felügyelőbizottság tagjai, valamint olyan társaságok is, amelyek felett ezek a személyek ellenőrzéssel vagy jelentős befolyással bírnak. A kapcsolt felekkel bonyolított tranzakciók a szokásos piaci feltételek között teljesültek.

Az alábbi táblázatban a következő kifejezéseket alkalmaztuk:

- Anyavállalat: a legvégső ellenőrzést gyakorló anyavállalat az „Erste Group Bank AG” mindkét bemutatott időszakra,
- Leányvállalatok: az 5 1-es megjegyzésben felsorolt összes leányvállalat,
- Egyéb kapcsolt felek (Erste Group): az Erste Group összes vállalata, kivéve a magyar leányvállalatokat.

Kapcsolt feleknek nyújtott hitelek, előlegek és fennálló kötelezettségek		
millió forintban	2019	2020
Egyéb látra szóló betétek	8,699	2,864
Anyavállalat	8,699	2,862
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	-	2
Bankközi kihelyezések 1)	18,806	37,131
Anyavállalat	4,112	23,377
Leányvállalatok	12,195	13,754
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	2,499	-
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	18,363	12,592
Leányvállalatok	6,166	-
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	12,197	12,592
Származékos pénzügyi eszközök	18,779	18,164
Anyavállalat	17,105	17,203
Leányvállalatok	746	34
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	927	927
Egyéb eszközök	5,495	5,176
Anyavállalat	2,273	2,394
Leányvállalatok	1,884	1,768
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	1,338	1,013
Bankközi betétek	228,995	265,958
Anyavállalat	16,457	10,563
Leányvállalatok	210,549	254,031
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	1,989	1,363
Ügyfelek által elhelyezett betétek	113,599	155,036
Leányvállalatok	109,950	151,425
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	3,648	3,611
Származékos pénzügyi kötelezettségek	18,871	37,781
Anyavállalat	17,426	36,926
Leányvállalatok	1,445	855
Egyéb kötelezettségek	2,515	2,366
Anyavállalat	272	236
Leányvállalatok	174	105
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	2,069	2026
Hátrasorolt kötelezettségek	53,983	59,636
Anyavállalat	53,983	59,636
Egyéb mérlegen kívüli tételek	870	1,150
Anyavállalat	15	32
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	855	1,118

1) Átlagos éves szerződéses kamat:

- 2020: 0,23%
- 2019: 0,27%

Kapcsolt vállalkozásoktól származó bevételek és ráfordítások		
millió forintban	2019	2020
Kamatbevétel	3 463	2 496
Anyavállalat	2 637	1 702
Leányvállalatok	474	394
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	353	399
Fizetett kamatok és kamatjellegű ráfordítások	-7 985	-10 536
Anyavállalat	-3 710	-5 085
Leányvállalatok	-4 275	-5 450
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	- 1	- 1
Díj- és jutalékbevétel	9 880	11 746
Anyavállalat	44	134
Leányvállalatok	9 818	11 596
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	18	16
Fizetett jutalék- és díjráfördítések	- 286	- 297
Anyavállalat	- 33	- 59
Leányvállalatok	- 248	- 232
Egyéb kapcsolat felek (Erste csoport)	- 5	- 6
Osztalék bevételek	1 000	2 900
Leányvállalatok	1 000	2 900
Egyéb bevételek/ráfördítések	3 237	4 589
Anyavállalat	212	150
Társvállalatok	2 692	4 536

Az Ügyvezetőség, Felügyelőbizottsági tagok és az Igazgatóság javadalmazása

millió forintban	2019	2020 terv
Fix javadalmazás	403	435
Teljesítmény alapú javadalmazás	403	435
Egyéb juttatások	32	29
Összesen	838	900

A vizsgált évben az Ügyvezetőség azon tagjai, akik egyben tagjai az Igazgatóságnak is, tagságukért nem részesülnek külön juttatásban. Az ügyvezetés tagjainak javadalmazása az egyének feladatkörének, a vállalati célok elérésének, valamint a bankcsoport pénzügyi helyzetének figyelembevételével történik.

A fentiek kizárólag a munkaviszonnyal kapcsolatos javadalmazást tartalmazzák, a végkielégítések nélkül.

Az „Egyéb juttatások” között egyéb szerződéses juttatások szerepelnek.

Az Erste Bank Hungary javadalmazási politikákról szóló uniós tőkekövetelmény-irányelven (CRD V.) és a magyar banktörvényen alapuló javadalmazási politikájának megfelelően a Vezetőség tagjait CRD V. hatálya alá tartozó munkavállalóként ismeri el és így teljesítményhez kötött javadalmazásukra a következő speciális szabályok vonatkoznak:

- A teljesítményhez kötött javadalmazás alapja mind az Erste Hungary pénzügyi eredményei, valamint az egyéni teljesítmény. A prémium összege az Erste Group HR és az Erste Group Teljesítmény-menedzsment által megállapított kvalitatív és kvantitatív fő teljesítménymutatók (KPI-k) alapján kerül meghatározásra. Az alkalmazott KPI-k: a kockázattal korrigált pénzügyi eredménymutatók, üzletág-specifikus célkitűzések és vezetői kompetenciák.

- A teljesítményhez kötött javadalmazás 60 százaléka azonnali kifizetés, 40 százaléka pedig négy évre halasztva, egyenlő részletekben kerül kifizetésre. A halasztott összegek újraértékelésre kerülnek és annak eredményképpen akár csökkenthető is az összeg.
- Mind az azonnali, mind a halasztott kifizetések minimum 50 százalékát nem-készpénz alapú kifizetésnek kell kitennie. Az Erste Hungary az Erste Group fantom részvényprogramját választja nem készpénz alapú instrumentumnak. A nem készpénz alapú instrumentumot egy éves megtartási időszakon keresztül vissza kell tartani.

Az Igazgatóság javadalmazásának változó része, beleértve mind a készpénzes kifizetéseket, mind a fantom részvény (részvény-egyenérték), a jogi követelményeknek megfelelően öt évre kerül elosztásra, és csak bizonyos feltételek mellett kerülnek kifizetésre. A fantom részvények nem tőzsdei kereskedésű részvények, hanem olyan fantom részvény, amelyet készpénzben fizetnek ki egy meghatározott kritériumokon alapuló egyéves tartási időszak után.

2020-as évre vonatkozóan a teljesítmény alapú javadalmazást a következő megosztásban tervezzük kifizetni a készpénz, illetve fantom részvény tekintetében, összhangban a MNB és EKB tárgyba kelt iránymutatásaival:

Tervezett teljesítmény alapú javadalmazás

millió forintban	2019	2020 terv
Azonnali készpénz kifizetés 2020-as évre vonatkozóan	81	-
Halasztott készpénz kifizetés a következő teljesítmény időszakokra	121	-
Halasztott fantom részvénykifizetés a következő teljesítmény időszakokra	202	435
Összesen	403	435

A Felügyelő Bizottság és az Igazgatóság javadalmazásának bontása:

millió forintban	2019	2020 terv
Felügyelő Bizottság javadalmazása	41	47
Igazgatóság javadalmazása	838	900
Összesen	880	947

A Felügyelő Bizottság tagjainak javadalmazása csak a felügyeleti testületben ellátott feladatok ellentételezését tartalmazza, a végkielégítéseket nem.

Az Igazgatósági tagok kompenzációja csak azokat a munkaviszonyból származó jövedelmeket tartalmazza, amelyeket a helyi munkavállalók pozíciójuk betöltéséért kapnak. Tagságukért további javadalmazásban nem részesülnek.

A Bank Felügyelő Bizottság három helyi munkavállalóból és öt külső tagból áll, akik funkcionális tisztséget nem töltenek be a Bankban. 2020-ban a külső felügyelőbizottsági tagok a tagságukért 47 millió forintnyi javadalmazásban részesültek (2015-ben: 7,7 2016-ban 23, 2017-ben 37; 2018-ban 39 millió forint volt, 2019-ben 41 millió forint volt).

A Bank Igazgatósága a vezetőségi tagokból és öt külső tagból áll, akik vezető tisztséget nem viselnek a Bankban. A külső tagok 2020-ban 28,6 millió forintnyi javadalmazásban részesültek (2015-ben: 7,1, 2016-ban 12, 2017-ben 24, 2018-ban 26, 2019-ben 25,5 millió forintnyi javadalmazásban részesültek).

Az Erste Bank Hungary Zrt. szervezeti felépítése:

- (i) a Közgyűlés
- (ii) az Igazgatóság;
- (iii) az Ügyvezetőség;
- (iv) a Javadalmazási Bizottság;
- (v) a Jelölő Bizottság;
- (vi) a Felügyelő Bizottság;
- (vii) az Audit Bizottság (mint a Felügyelő Bizottság albizottsága) és
- (viii) a Kockázatvállalási-kockázatkezelési Bizottság.

A Közgyűlés a Bank legfőbb szerve. A Közgyűlést az Igazgatóság hívja össze egy vagy több Részvényes vagy a Felügyelőbizottság bármely tagjának írásbeli kérelmére az ésszerűen lehetséges legrövidebb időn belül. A vonatkozó jogszabályok által meghatározott esetekben a Közgyűlés döntéshozatalát kezdeményezheti az illetékes hatóság, a Könyvvizsgáló, valamint a cégbíróság is.

Az Igazgatóság tagjai

A Bank ügyvezető szerve az Igazgatóság, amely a jogszabályok, az Alapszabály, és a Bank közgyűlése által hozott határozatok keretei között, valamint a Felügyelőbizottság ajánlásainak figyelembevételével irányítja a Bank működését, vezeti a Bank gazdálkodását.

Az Igazgatóság legalább 3 (három) tagból áll (10 tagja volt 2019-ben és 2020-ban is). Az Igazgatóság tagjait a Közgyűlés választja legfeljebb 5 (öt) évre. Az Igazgatóság tagjai a Közgyűlés által bármikor újraválaszthatók és visszahívhatók. Az Igazgatóság tagjává olyan személy választható, aki a Ptk.-ban és a Hpt.-ben, illetve az egyéb jogszabályokban, valamint az Erste Bank Hungary Zrt. alapszabályában meghatározott feltételeknek megfelel.

A Felügyelő Bizottság tagjai

A Felügyelő Bizottság legalább 3 (három) és legfeljebb 9 (kilenc) tagból áll (9 tagja volt 2019-ben és 2020-ban is), akiket legfeljebb 5 (öt) évre a Közgyűlés választ meg. A Felügyelő Bizottság tagjai a Közgyűlés által újraválaszthatók és visszahívhatók.

A Felügyelőbizottság tagjai vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok lehetnek (többek között) a Bankéval azonos tevékenységet végző más gazdálkodó szervezetben. Amennyiben azonos tevékenységet is végző más gazdálkodó szervezet nem az Erste csoport tagja, a más gazdálkodó szervezetben történő vezető tisztségviselői tisztség betöltéséhez a Közgyűlés hozzájárulása szükséges.

A Közgyűlés a Felügyelőbizottság elnökét annak tagjai közül választja meg.

Az Igazgatóság üléseire a Felügyelőbizottság elnökét tanácskozási joggal meg lehet hívni.

A Javadalmazási Bizottság tagjai

A bizottság 3 (három) személyből áll, tagjai az igazgatóság külső igazgatósági tagjai közül delegált 3 tag. A bizottság elnökét a bizottság maga választja meg tagjai közül.

A Jelölő Bizottság tagjai

A bizottság 3 (három) személyből áll, tagjai a Felügyelőbizottság tagjai közül delegált 3 tag. A bizottság elnökét a bizottság maga választja meg tagjai közül.

A Kockázatvállalási-kockázatkezelési Bizottság

A bizottság 3 (három) személyből áll, tagjai az igazgatóság külső igazgatósági tagjai közül delegált 3 tag.

A Kockázatvállalási-kockázatkezelési Bizottság bizottsági elnököt választ a Bizottság tagjai közül.

Az Ügyvezetőség

Az ügyvezetőség a Bank operatív irányítását végző, a mindennapi működéshez szükséges döntéseket, elveket megfogalmazó szervezet, amelyet az Igazgatóság hoz létre, saját testületén belül. Az Ügyvezetőség tagjai az Igazgatóság elnöke, a Bank vezérigazgatója és az igazgatósági tagsággal rendelkező vezérigazgató-helyettesek.

44) Könyvvizsgálat díjak és adó tanácsadási díjak

Az alábbi táblázat a könyvvizsgáló, a PwC által a 2019-es és 2020-as pénzügyi évben felszámított alapvető könyvvizsgálati díjakat és egyéb tanácsadói díjakat mutatja be:

millió forintban	2019	2020
Könyvvizsgálati díjak	124	137
Egyéb szolgáltatások díja	17	18
Összesen	141	155

Az egyéb szolgáltatások az átvétel előtti jelzáloghitel-vizsgálatból és a beszámoló készítéshez kapcsolódó szolgáltatásokból állnak. Törvényi előírás alapján szükséges a jelzálogbanknak (ez esetben leányvállalat) átadott jelzáloghitelek könyvvizsgálói vizsgálata, amit garanciát nyújt az átvett hitelállomány minőségére.

45) Külföldi pénznemre szóló eszközök és források

A nem forintban nyilvántartott eszközök és források a következőképpen alakultak:

millió forintban	2019	2020	ebből a Magyarországon kívüliek	
			2019	2020
Eszközök	503 555	579 847	18 499	38 984
EUR	472 737	542 494	13 763	32 682
CHF	11 399	10 682	15	19
USD	16 722	23 705	2 341	3 628
JPY	10	28	-	21
Egyéb	2 687	2 938	2 380	2 634
Források	612 229	741 204	77 247	88 972
EUR	439 994	575 765	67 628	77 678
CHF	6 936	7 936	1 187	1 192
USD	154 542	142 066	6 565	9 347
JPY	805	554	165	2
Egyéb	9 952	14 883	1 702	753

További információkat a nyitott deviza pozíciókról lásd a 33-as Megjegyzés a "Piaci kockázat" fejezetében.

46) Hátralévő lejáratok elemzése

A Bank pénzügyi eszközeinek és forrásainak modellezett hátralévő lejárat szerinti bontása a következőképpen alakult:

millió forintban	2019		2020	
	Éven belüli	Éven túli	Éven belüli	Éven túli
Eszközök				
Készpénz és Magyar Nemzeti Banknál elhelyezett pénzeszközök	136 020	-	197 421	-
Kereskedési célú pénzügyi eszközök	31 646	19 343	143 357	13 873
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	21 201	13 853	37 304	13 665
Egyéb kereskedési célú pénzügyi eszközök	10 445	5 490	106 053	208
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt, nem kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközök	16 758	96 781	29 606	182 677
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	-	1 229	-	2 739
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-	-	-	1 100
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	16 758	95 552	29 606	178 838
Egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök	-	115 034	10 698	113 633
Tulajdoni részesedést megtestesítő instrumentumok	-	2 219	-	-
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	-	112 815	10 698	113 633
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	488 638	1 762 866	771 454	1 958 293
Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	61 128	692 283	141 698	793 101
Hitelintézetekkel szembeni hitelek és előlegek	57 419	36 325	259 268	49 850
Ügyfeleknek nyújtott hitelek és előlegek	370 091	1 034 258	370 488	1 115 342
Pénzügyi lízing követelések	15 975	27 593	11 732	27 208
Tárgyi eszközök	-	29 663	-	28 697
Befektetési célú ingatlanok	-	214	-	209
Immateriális javak	-	25 790	-	28 966
Részesedések kapcsolt és társult vállalkozásokban	-	56 412	-	54 351
Adókövetelések	-	0	1 033	-
Halasztott adókövetelések	-	4 503	-	2 927
Kereskedelmi hitelek és előlegek	10 335	335	12 080	138
Egyéb eszközök	24 616	13	32 507	21
Eszközök összesen	723 988	2 138 149	1 209 888	2 410 992
millió forintban				
Források				
Kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	20 914	9 326	39 723	9 213
Kereskedési célú származékos pénzügyi eszközök	20 914	9 326	39 723	9 213
Egyéb kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek	0	0	-	-
Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek	1 156 890	1 232 109	1 489 750	1 623 997
Hitelintézetek által elhelyezett betétek	64 994	298 021	93 976	471 524
Ügyfelek által elhelyezett betétek	1 084 310	926 723	1 386 693	1 148 169
Kibocsátott értékpapírok	4 008	6 781	3 246	3 500
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	3 579	584	5 835	805
Pénzügyi lízing kötelezettségek	2 885	18 319	3 170	18 540
Céltartalékok	1 772	4 993	1 888	6 200
Adókötelezettségek	177	0	-	-
Halasztott adókötelezettségek	0	0	-	-
Egyéb kötelezettségek	27 264	0	23 249	-
Saját tőke	0	387 487	-	405 149
Anyavállalatra jutó saját tőke	0	387 487	-	405 149
Jegyzett tőke	0	146 000	-	146 000
Tőketartalék	0	117 492	-	117 492
Eredménytartalék és egyéb tartalékok	0	123 995	-	141 657
Források összesen	1 209 902	1 652 234	1 557 780	2 063 099

47) Mérlegfordulónap utáni események

Nem történt jelentős mérlegfordulónap utáni esemény.

48) Egyéb közzététel

Az Erste Bank Hungary Zrt. képviseletére jogosult személyek adatai, akik a 2020-as éves beszámoló aláírására kötelezettek:

Név	Lakcím
Radován Jelasity	1026 Budapest, Balogh Ádám utca 35
Ivan Vondra	1051 Budapest, Dorottya utca 6

A könyvviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányításáért, vezetéséért felelős személy:

Rádi János (anyja születési neve: Kmetty Mária)

Regisztrálási szám: 168198, igazolványszám: 009310, regisztrálási szakterület: IFRS, pénzügy

49) 2019. és 2020. december 31-én az Erste Bank Hungary Zrt. kizárólagos vagy részleges tulajdonában lévő társaságok adatai

Cég neve	Az Erste Bank Hungary közvetlen vagy közvetett részesedése (%) 2019.12.31	Az Erste Bank Hungary közvetlen vagy közvetett részesedése (%) 2020.12.31
Leányvállalatok:		
Erste Befektetési Zrt.	100%	100%
Erste Ingatlan Kft.	100%	100%
Sió Ingatlan Invest Kft.	100%	100%
Erste Lakástakarék Zrt.	100%	100%
Collat-reál Kft.	100%	100%
Erste Jelzálogbank Zrt.	100%	100%
Egyéb befektetések:		
Union Vienna Insurance Group Zrt.	1,36%	1,36%
Budapesti értéktőzsde Zrt.	2,32%	2,32%
Garantiqa Hitelgarancia Zrt.	2,17%	2,17%
VISA Incorporated (USD)	0,0005%	0,0005%

millió forintban	Jegyzett tőke 2019	Jegyzett tőke 2020
Leányvállalatok		
Erste Befektetési Zrt.	2 000	2 000
Erste Ingatlan Kft.	170	141
Sió Ingatlan Invest Kft.	13	13
Erste Lakástakarék Zrt.	2 025	2 025
Collat-reál Kft.	3	3
Erste Jelzálogbank Zrt.	3 010	3 010

Az összes leányvállalat bejegyzett székhelye: Magyarország 1138 Budapest, Népfürdő utca, 24-26.